

CURSUS VOOR BEROEPSVORMING

BIJWERKING

INVORDERING

Volledige bijwerking van de cursus op basis van de wettelijke bepalingen en onderrichtingen van toepassing op 1.6.2008.

LIJST VAN DE GEBRUIKTE AFKORTINGEN

AB	Aanslagbiljet.
ACOB	Accijnscompenserende belasting.
aj.	Aanslagjaar.
AO	Belasting op de automatische ontspanningstoestellen.
AVB	Aanvullende verkeersbelasting.
BIV	Belasting op de inverkeerstelling.
BNI	Belasting van niet-inwoners.
BNI/nat. pers.	Belasting van niet-inwoners betreffende natuurlijke personen.
BW	Burgerlijk Wetboek.
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde.
BV	Bedrijfsvoorheffing.
DIV	Directie voor de Inschrijving van de Voertuigen.
Euv.	Eurovignet.
IB	Inkomstenbelastingen.
KB	(van het) Koninklijk Besluit van ...
KB/WIB 92	Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992.
MI	Moratoriuminteressen.
MTM	Maximaal toegelaten massa.
NI	Nalatigheidsinteressen.
OV	Onroerende voorheffing.
OVG	Onmiddellijk verschuldigde gedeelte.
PB	Personenbelasting.
PB/Gem.	Aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting.
RPB	Rechtspersonenbelasting.
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.
RV	Roerende voorheffing.

Invordering

SW	Belasting op de spelen en de weddenschappen.
VA	Voorafbetalingen.
VB	Verkeersbelasting op de autovoertuigen.
Ven.B	Vennootschapsbelasting.
VK	Vervolgingskosten.
WIB 92	(van het) Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992.

INHOUDSTABEL

Nrs.

Inleiding	1
-----------------	---

TITEL I. - DE SCHULDEISER EN DE INNINGSTITEL

Hoofdstuk I. - Ambtenaren die met de invordering belast zijn	3
--	---

Hoofdstuk II. - Inningstitel

Afdeling 1. - Noodzakelijkheid van de inningstitel	7
Afdeling 2. - Benaming en aard van de inningstitel.....	8
Afdeling 3. - Opmaak en uitvoerbaar verklaren van het kohier	10
Afdeling 4. - Voornaamste eigenschappen van het kohier.....	14
Afdeling 5. - Gevolgen van de inkohiering	16
Afdeling 6. - Geen tenuitvoerlegging in het buitenland zonder invorderingsbijstand	18
Afdeling 7. - Inningen zonder kohier	22
Afdeling 8. - Inningen zonder kohier zijn wettig	23
Afdeling 9. - De aangifte laat niet toe uit te voeren ten laste van de schuldenaar	24

Hoofdstuk III. - Het aanslagbiljet

Afdeling 1. - Bepaling.....	25
Afdeling 2. - Doel	26
Afdeling 3. - Opstelling.....	27
Afdeling 4. - Toezending	29

Hoofdstuk IV. - Betalingstermijnen

Afdeling 1. - Onroerende voorheffing, inkomstenbelastingen en administratieve boete

- Principe32
- Afwijking33

Afdeling 2. - Roerende voorheffing, bedrijfsvoorheffing en met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen

- Roerende voorheffing34
- Bedrijfsvoorheffing
 - Principe35
 - Wettelijke afwijking37
 - Administratieve afwijking38
- Verkeersbelasting op de autovoertuigen - Aanvullende verkeersbelasting39
 - Geautomatiseerde voertuigen40
 - Niet-geautomatiseerde voertuigen41
- Belasting op de inverkeerstelling42
- Eurovignet43
 - Principe44
 - Betaling van het eurovignet in vier stortingen45
- Belasting op de spelen en de weddenschappen46
- Belasting op de automatische ontspanningstoestellen48
- Belasting en aanvullende belasting op de werknemersparticipatie in het kapitaal of in de winst van de vennootschap49

Afdeling 3. - Roerende voorheffing en bedrijfsvoorheffing, ingekohierd bij gebrek aan betaling	50
Afdeling 4. - Met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen, ingekohierd bij gebrek aan betaling	51
Hoofdstuk V. - Bijkomende betalingstermijnen	
Afdeling 1. - Wettelijke bepaling.....	52
Afdeling 2. - Administratieve bepalingen	
- De ontvangers mogen gemak van betaling verlenen	53
- De ontvangers zijn persoonlijk verantwoordelijk.....	54
- Gemak van betaling is een gunst	55
Afdeling 3. - Bijkomende betalingstermijnen of gemak van betaling zijn geen beletsel voor bewarende maatregelen	56
Afdeling 4. - Invloed van bijkomende termijnen op de nalatigheidsinteressen	
- Termijnen verleend door de ontvanger.....	57
- Bijkomende termijnen ingevolge bezwaar	58
Afdeling 5. - Het opleggen van straffen wegens de niet-betaling van de belasting verhindert niet dat er later bijkomende betalingstermijnen worden verleend	60
Afdeling 6. - Onbevoegdheid van de rechtbanken.....	61
Hoofdstuk VI. - Betaling van de belastingen	
Afdeling 1. - Algemeen principe	62
Afdeling 2. - Openingsuren van de ontvangkantoren.....	63
Afdeling 3. - De verschillende wijzen van betalen	
- Principe	64

- Betalingen in contanten.....	65
- Betalingen die uitsluitend door storting of overschrijving op de postrekening moeten worden gedaan	66
- Betalingen door aanwending van een beslissing houdende ontheffing of van een ingekohierde teruggave.....	67
Afdeling 4. - Vormvereisten na te leven door de schuldenaars.....	68
Afdeling 5. - Bewijzen van betaling	69
Afdeling 6. - Datum van uitwerking der betalingen	
- Storting en overschrijving	70
- Postwissel en gecertificeerde cheque	71
- Sommen betaald aan de gerechtsdeurwaarder	72
- Betaling door aanrekening van een ontheffing	73
- Betaling verricht bij een andere ontvanger of via een buitenlandse administratie.....	75
Hoofdstuk VII. - Aanrekening van de betalingen	
Afdeling 1. - Principe.....	76
Afdeling 2. - Aanrekening van de betalingen	
- De keuze van de belastingschuldige heeft voorrang	78
- De belastingschuldige doet geen keuze.....	79
Afdeling 3. - Aanrekening van sommen voortkomend van ontheffingen, ingekohierde teruggaven en moratoriuminteresten	
- Keuze uitsluitend door de ontvanger	81
Afdeling 4. - Aanrekening op het toebehoren	
- Het toebehoren heeft voorrang op de hoofdsom	82

- De vervolgingskosten worden voor de
nalatigheidsinteressen aangezuiverd84

Afdeling 5. - Voorbeeld en opmerking

- Voorbeeld.....85
- Opmerking.....86

Hoofdstuk VIII. – Onbeperkt uitstel van de invordering

- Afdeling 1. – Inleiding87
- Afdeling 2. – Toepassingsgebied.....88
- Afdeling 3. - Het verzoek tot onbeperkt uitstel van de invordering89
- Afdeling 4. – De gevolgen van het verzoek tot onbeperkt uitstel
van de invordering90
- Afdeling 5. – Behandeling van het verzoek en beslissing tot
onbeperkt uitstel van de invordering.....91
- Afdeling 6. – Beroep94
- Afdeling 7. – Verlies van het voordeel van het onbeperkt uitstel
van de invordering95

Hoofdstuk IX. - Nalatigheidsinteressen

- Afdeling 1. - Principe en rentevoet.....96
- Afdeling 2. - Wijze van berekening97
- Afdeling 3. - Toepassingsgebied van de nalatigheidsinteressen101
- Afdeling 4. - Gevallen waarin geen nalatigheidsinteressen
verschuldigd zijn
 - Wettelijk voorziene minimum.....102

- Bijzondere gevallen	
- Erfgenamen.....	104
- Echtgenoten die gekozen hebben voor een stelsel van zuivere scheiding van goederen.....	105
Afdeling 5. - Bepaling van de periode waarover nalatigheidsinteressen moeten worden berekend	106
- Volgens de wijze van inning	
- Onroerende voorheffing, inkomstenbelastingen (PB, Ven.B, BNI, RPB), alsook de eventueel erop toegepaste belastingverhogingen en administratieve boeten, per kohier geïnd	107
- Uitzondering.....	108
- Roerende voorheffing, bedrijfsvoorheffing en met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen, al dan niet ingekohierd.....	111
- Met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen die met een verhoging zijn ingekohierd.....	119
- Gelijkgestelde belastingen (uitgezonderd eurovignet - zie nr. 123) ingekohierd met een administratieve boete	121
- Het eurovignet en de erop toegepaste boete	123
- Aan de bron verschuldigde voorheffingen, ingekohierd met een verhoging of een administratieve boete	125
- Volgens de wijze van betaling	128
- Voorbeeld (betaling door overschrijving).....	129
- Voorbeeld (betaling door aanwending)	130
- Opmerking	131

Afdeling 6. - Invloed van afbetalingen op de berekening van de nalatigheidsinteressen

- Algemeen 132
- De afbetaling bedraagt meer dan de kosten en de interesten, zodat een gedeelte op de hoofdsom wordt aangerekend 134
- De afbetaling bedraagt niet meer dan het bedrag van de bij voorrang aan te zuiveren kosten en interesten 137

Afdeling 7. - Schorsing van de nalatigheidsinteressen

- In geval van bezwaarschrift (art. 414, § 2, WIB 92)..... 139
- Schorsing van toepassing voor de aanslagjaren 1999 en volgende 140
- Illustratie..... 142
- Toepassingsvoorbeelden 144
- Opmerkingen
 - Ingekohierde teruggaven 145
 - Verzoek om ontheffing van ambtswege 147
 - Invordering van het niet onmiddellijk verschuldigde gedeelte 148
 - Bewarende maatregelen..... 149
- In geval van faillissement..... 150
- In geval van collectieve schuldenregeling..... 154

Afdeling 8. - Vrijstelling van nalatigheidsinteressen

- Principes 155
- Verzoekschrift 157
- Opmerkingen..... 158

- Vrijstelling zonder directoriale beslissing - Definitieve
aanneming in ontlasting159

Hoofdstuk X. - Moratoriuminteressen

Afdeling 1. - Principe en rentevoet.....160

Afdeling 2. - Wijze van berekening van de moratoriuminterest

- Principe161
- Periode die begint te lopen vanaf 1.1.2002 (vanaf de
definitieve invoering van de euro).....162
- Periode die begint te lopen vóór 1.1.2002 (vóór de
definitieve invoering van de euro).....165

Afdeling 3. - Minimumbedrag aan moratoriuminterest

- Principe167
- Toepassing van het minimumbedrag van de
moratoriuminterest169

Afdeling 4. - Toepassingsgebied van de moratoriuminteressen171

- Principes van toepassing met betrekking tot de
aanslagjaren 1998 en vorige172
- Principes van toepassing met betrekking tot de
aanslagjaren 1999 en volgende176

Afdeling 5. - Bepaling van de periode waarover moratoriuminteressen verschuldigd zijn (aanslagjaren 1999 en volgende)

- Algemene regel
 - In geval van een effectieve terugbetaling van een
belasting, een met de inkomstenbelastingen
gelijkgestelde belasting, een ingekohierde
voorheffing, een belastingverhoging en een
administratieve boete.....178

- In geval van terugbetaling van het overschot aan bedrijfsvoorheffing, roerende voorheffing, voorafbetalingen, bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid en een deel van het remgeld179
- Opmerking: er kan moratoriuminterest worden toegekend vóór de 1e dag van de 3e maand in de loop waarvan de gewone aanslagtermijn verstrijkt.....181
- Bijzondere regels toepasselijk op de beide categorieën van terugbetalingen (belasting/ingekohierde voorheffing + overschot)
- Terugbetaling aangewend op een andere nog openstaande aanslag.....182
- Aanrekening van een ontheffing op een andere, reeds vervallen aanslag183
- Aanrekening van een ontheffing op een andere, nog niet vervallen aanslag184

Afdeling 6. - Bijzondere berekeningsregels der moratoriuminteresten (aanslagjaren 1999 en volgende)

- Bijzondere regels enkel toepasselijk bij teruggave van een belasting, een met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belasting, een ingekohierde voorheffing, een belastingverhoging en een administratieve boete
- Teruggave van een belasting, een met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belasting, een ingekohierde voorheffing, een belastingverhoging of een administratieve boete, die in éénzelfde aanslag zijn opgenomen.....185

- Teruggave van een belasting, een met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belasting, een ingekohierde voorheffing, een belastingverhoging en een administratieve boete, die met afbetalingen zijn vereffend.....187
- Teruggave in meerdere malen van een som waarop moratoriuminteressen verschuldigd zijn.....188
- Teruggave op een in meerdere malen gevestigde belasting, een ingekohierde voorheffing, een belastingverhoging en een administratieve boete190
- Moratoriuminteressen worden slechts toegekend indien de ontheffing betrekking heeft op een werkelijk betaalde belasting, een met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belasting, een ingekohierde voorheffing, een belastingverhoging of een administratieve boete191
- Bijzondere regel, enkel toepasselijk bij teruggave van het overschot aan bedrijfsvoorheffing, roerende voorheffing, voorafbetalingen, remgeld en bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid.....193

Afdeling 7. – Informaties omtrent de toekenning en de uitbetaling van de moratoriuminteressen

- Informaties in de ontheffingsbeslissing.....195
- Berekeningsprogramma der moratoriuminteressen197
- Beslissing van de gewestelijk directeur invordering200
- Uitbetaling van de moratoriuminteressen.....201

Afdeling 8. – Bevoegde rechtbank voor geschillen inzake moratoriuminteressen.....203

Hoofdstuk XI. - De verjaring

Afdeling 1. - Algemene begrippen

- Bepaling204

- Grondslag van de verjaring	205
- Hoe verjaring intreedt	206
- De verjaring kan worden gestuit	207
- De verjaring kan worden geschorst	208
- Berekening van de verjaringstermijn	209

Afdeling 2. - De verjaring inzake inkomstenbelastingen en de daarmee gelijkgestelde belastingen

- Principes.....	210
- Berekening van de verjaringstermijnen. - Algemeen	212
- Berekening van verjaringstermijnen. - Voorbeelden.....	213

Onderafdeling 1. – Stuiting van de verjaring inzake de inkomstenbelastingen en de ermee gelijkgestelde belastingen

- Handelingen die de verjaring stuiten	
- Handelingen gesteld door de ontvanger	214
- Handelingen van de belastingschuldige	219
- Verjaringstuitende handelingen moeten plaatshebben vóór de verjaring is ingetreden	221
- Niet-rechtsgeldige handelingen stuiten de verjaring niet.....	222
- Gevolgen van de stuiting	223

Onderafdeling 2. – Schorsing van de verjaring inzake de inkomstenbelastingen en de ermee gelijkgestelde belastingen

TITEL II. - DE BELASTINGSCHULDIGE

Hoofdstuk I. - Inleiding nopens het begrip "Personen"

- Natuurlijke of rechtspersonen 227
- Kohier waarin meerdere personen onder hetzelfde artikel zijn opgenomen 233
- Andere schuldenaars van de belasting dan diegene(n) die in het kohier is (zijn) vermeld 234
- Het begrip "belastingsschuldige" is veelomvattend 235

Hoofdstuk II. - Rechten van de Schatkist t.o.v. een of meerdere onder hetzelfde artikel in het kohier vermelde personen

Afdeling 1. - Definitie..... 236

Afdeling 2. - Beperkingen van de mogelijkheden tot het uitoefenen van dwangmiddelen 238

- Belastingsschuldige die het land heeft verlaten 240
- Gerechtelijk akkoord..... 242
- Faillissement 245
- Collectieve schuldenregeling 251
- Oninvorderbaarheid wegens onvermogen 256
- Oninvorderbaarheid wegens verzuim of nalatigheid..... 259

Afdeling 3. - Er zijn meerdere personen onder hetzelfde artikel vermeld in het kohier 260

- Natuurlijke en/of rechtspersonen..... 261
- Naam gevolgd door "en consorten" 262
- Gehuwden 263
- Te betalen aandeel..... 264

Afdeling 4. - Gehuwden

Onderafdeling 1. - Algemeen

- Principes265
- Ruimere invorderingsmogelijkheden verleend door het fiscaal of het burgerlijk recht266
 - 1) Primair stelsel269
 - 2) Wettelijk stelsel en bedongen gemeenschappen271
 - 3) Stelsel van de scheiding van goederen273

Onderafdeling 2. - Regels van toepassing voor de aanslagjaren 2000 en 2001

- Invorderingsmogelijkheden op grond van het fiscaal recht
 - Principe275
 - Toepassingsgebied - Bedoelde belastingen276
 - Gevolgen gedurende het huwelijk277
 - Gevolgen na de ontbinding van het huwelijk279
- Invorderingsmogelijkheden op basis van het gemeen recht280
 - Gevolgen tijdens het bestaan van het wettelijk stelsel of het bedongen gemeenschapsstelsel281
 - Gevolgen na de ontbinding van het wettelijk stelsel of het bedongen gemeenschapsstelsel286
- Situatie van de feitelijk gescheiden echtgenoten293

Onderafdeling 3.- Regels van toepassing voor de aanslagjaren 2002 tot 2004

- Beperking van de invorderingsmogelijkheden lastens de feitelijk gescheiden echtgenoot296

- Na de ontbinding van het huwelijk299

Onderafdeling 4. - Regels van toepassing voor de aanslagjaren
2005 en volgende

- Wettelijk samenwonenden301
- Invordering lastens echtgenoten en wettelijk
samenwonenden
- Invorderingsmogelijkheden op grond van het fiscaal
recht.....305
- Invorderingsmogelijkheden op grond van het gemeen
recht.....310

Hoofdstuk III. - Rechten van de Schatkist t.o.v. derden

Afdeling 1. - Principe.....313

Afdeling 2. - Ten opzichte van burgerlijke vennootschappen en
verenigingen zonder rechtspersoonlijkheid die winsten of baten
genieten

- Personenbelasting.....316

Afdeling 3. - Ten opzichte van de erfgenamen, legatarissen
en begiftigden van de belastingschuldige

- Algemeen317
- Niet-ontdoken belastingen.....318
- Ontdoken belastingen323

Afdeling 4. - Ten opzichte van de nieuwe eigenaar van een
onroerend goed

- Onroerende voorheffing324

Afdeling 5. - Ten opzichte van de schuldenaars van de
belastingenschuldige327

Afdeling 6. – Overdracht van een algemeenheid van goederen bestemd voor de uitoefening van een vrij beroep, ambt of post, of een industrieel, handels- of landbouwbedrijf.....	328
Afdeling 7. - Ten opzichte van medeplichtigen aan bepaalde misdrijven in belastingzaken	331
Afdeling 8. - Ten opzichte van persoonlijke borgen en van anderen die voor een derde instaan	
- Algemeen	332
- Gevallen waarin de borgstelling verplicht is	333
- Gevallen van borgstelling uit vrije wil van de belastingschuldige	336
Afdeling 9. - Ten opzichte van bepaalde vennoten in sommige vennootschappen	
- In vennootschappen onder firma.....	337
- In commanditaire vennootschappen.....	338
- In coöperatieve vennootschappen met onbeperkte en hoofdelijke aansprakelijkheid	339
Afdeling 10. - Ten opzichte van de oprichters, de beheerders en de vereffenaars van vennootschappen.....	340
Afdeling 11. – Ten opzichte van de bestuurders van vennootschappen of rechtspersonen.....	341
Afdeling 12. - Ten opzichte van personen die contracten afsluiten met al dan niet geregistreerde aannemers	343
Afdeling 13. - Ten opzichte van de vennootschap of de vennootschappen die het resultaat zijn van een fusie of van een splitsing van de belastingschuldige vennootschap	
- Fusie	348
- Splitsing.....	349
Afdeling 14. - Inbreng van een algemeenheid of van een bedrijfstak	350

Hoofdstuk IV. - Sancties bij niet-betaling

Afdeling 1. - Algemeen	351
------------------------------	-----

Afdeling 2. - Inkomstenbelastingen

- Aanrekening van nalatigheidsinteressen.....353
- Strafrechtelijke en administratieve sancties354

Afdeling 3. - Met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen

- Algemeen356
- Specifieke sanctie inzake de verkeersbelasting357
- Specifieke sanctie inzake de belasting op de spelen en de weddenschappen358
- Specifieke sanctie inzake het eurovignet359

TITEL III. - VOORRECHTEN EN HYPOTHEKEN

Hoofdstuk I. - Algemene begrippen

Afdeling 1. - Noties over de voorrechten en de hypotheke	360
--	-----

- Werking van de voorrechten en de hypotheke361
- Bepaling van het voorrecht.....363
- Bijzonderheden van het voorrecht.....364
- Bepaling van de hypotheek.....365
- Bijzonderheden van de hypotheek366

Afdeling 2. - Noties over de rang van de rechtsgronden tot voorrang	367
---	-----

- Rang van voorrechten368

- Rang van hypotheke	369
- Mededinging tussen de wettige redenen van voorrang	
- Tussen voorrechten met verschillende rang	371
- Tussen voorrechten met dezelfde rang	372
- Tussen hypotheke met verschillende inschrijvingsdatum	373
- Tussen hypotheke met dezelfde inschrijvingsdatum	374
- Goederen waarvoor rechtsgronden tot voorrang kunnen worden ingeroepen	
- Voorrecht	375
- Hypotheek	376
- Openbaarheid van de voorrechten op onroerende goederen, zee- en binnenschepen	377
- Recht van zaaksgevolg	378
- Ogenblik waarop de rechtsgronden tot voorrang gelden	380
- Bevoegdheid van de rechtbanken	381
- Samenloop van het gemeen recht en het fiscaal recht	382

Hoofdstuk II. - Het voorrecht inzake inkomstenbelastingen en de daarmee gelijkgestelde belastingen

Afdeling 1. - Goederen die aan het voorrecht onderworpen zijn

- Goederen van de belastingschuldige	384
- Goederen van de echtgenoot van de belastingschuldige	385

Afdeling 2. - Rang van het voorrecht van de Schatkist	386
---	-----

Afdeling 3. - Eigenschappen van het voorrecht van de Schatkist

- Het voorrecht is algemeen	388
- Schuldvorderingen die door het voorrecht worden gewaarborgd	389

Hoofdstuk III. - De wettelijke hypotheek van de Schatkist
inzake inkomstenbelastingen en de daarmee gelijkgestelde
belastingen

Afdeling 1. - Goederen die aan de hypotheek onderworpen zijn

- Goederen van de belastingschuldige	391
- Goederen van de echtgenoot van de belastingsschuldige	392
- Goederen van een gefailleerde	393
- Goederen waarop uitvoerend beslag op onroerend goed is gelegd	394

Afdeling 2. - De wettelijke hypotheek moet worden
ingeschreven

- Modaliteiten van de inschrijving	396
- Termijn voor de inschrijving	397
- Schuldvorderingen die door de wettelijke hypotheek worden gewaarborgd	399
- Bedrag waarvoor moet worden ingeschreven	400
- Mogelijkheid van inschrijving na faillissement	402

Afdeling 3. - Rang en tenietgaan van de wettelijke hypotheek

- Tienietgaan van de inschrijving van de wettelijke hypotheek	405
--	-----

Afdeling 4. - Doorhaling van de inschrijving	406
- Modaliteiten van de doorhaling	407
- Kosten van inschrijving, vernieuwing en doorhaling	409

TITEL IV. - VERPLICHTINGEN VAN SOMMIGE MINISTERIELE EN OPENBARE AMBTENAREN EN VAN KREDIETINSTELLINGEN

Hoofdstuk I. - Algemeen

- Doel van de verplichting tot samenwerking	410
---	-----

Hoofdstuk II. - Verplichtingen van notarissen en andere personen die authentieke akten opstellen

- Vervreemding en hypothecaire aanwending van onroerende goederen, zee- en binnenschepen	
- In België verleden akten	412
- In het buitenland verleden akten	418
- Op verzoek van een schuldeiser in bewarend beslag genomen onroerende goederen	419
- Aansprakelijkheid van notarissen en andere personen die tot samenwerking verplicht zijn	423

Hoofdstuk III. - Verplichtingen in verband met roerende goederen

- Openbare verkopen van roerende goederen	425
- Verplichtingen van sommige financiële instellingen	429
- Aanvraag van het attest	430
- Nihil-attest	431
- Het attest vermeldt te betalen belastingen	433

- Eventuele sancties	434
----------------------------	-----

TITEL V. - DE VERVOLGINGEN

Hoofdstuk I. - Algemeen

- Wettelijke basis.....	435
-------------------------	-----

Afdeling 1. - Titel die geldt als grondslag voor de vervolgingen	436
---	-----

Afdeling 2. - De macht tot vervolgen berust uitsluitend bij de ontvanger der belastingen	438
---	-----

Afdeling 3. - De met de invordering belaste ontvanger stelt de vervolgingen in.....	439
--	-----

Hoofdstuk II. – Na te leven formaliteiten en termijnen vooraleer de vervolgingen in te stellen

Afdeling 1. - Het aanslagbiljet

- Doel.....	443
- Betalingstermijn vermeld op het aanslagbiljet	445
- Duur en vertrekpunt van de termijn	446
- Te volgen regels voor de berekening van de termijn.....	447

Afdeling 2. – De aanmaning

- Begrip.....	448
- Vorm en wijze van verzending van de aanmaning	449
- Termijn verleend door de aanmaning.....	452

Afdeling 3. - De aangetekende herinneringsbrief

- Begrip.....	453
---------------	-----

- Bijzonderheden van de herinneringsbrief 457
- Te volgen regels voor de berekening van de termijn 458

Afdeling 4. - Noodzaak de aan de vervolgingen
voorafgaande termijnen en formaliteiten na te leven 459

Afdeling 5. - Opheffing of inkorting van de termijnen

- Omstandigheden die tot de opheffing of de inkorting
aanleiding geven 464
- De aard van de ingekohierde belasting 465
- De toestand of de houding van de
belastingsschuldige 467
- Onderscheid naargelang de oorzaken van de
opheffing van de termijnen 469

Hoofdstuk III. - Invordering van betwiste belastingen

Afdeling 1. - Invloed van bezwaar en verhaal op het
uitoefenen van de vervolgingen 471

Afdeling 2. - Gedeelte van de betwiste belasting dat
invorderbaar is zonder de oplossing van het geschil af te
wachten 476

- Belasting in verband met de aangegeven inkomsten 477
- Belasting overeenstemmend met de laatste definitieve
aanslag 481

Afdeling 3. - Ambtenaar die bevoegd is om het onmiddellijk
verschuldigde gedeelte te bepalen 482

Afdeling 4. - Het onmiddellijk verschuldigde gedeelte is een
maximum waarvan in bijzondere gevallen mag worden
afgeweken 483

Hoofdstuk IV. - De uitoefening van de vervolgingen

Afdeling 1. - Personen die bevoegd zijn om vervolgingsakten te betekenen

- Algemeen 484
- Gerechtsdeurwaarders 486
- Verantwoordelijkheid van de gerechtsdeurwaarder 488

Afdeling 2. - De gerechtsdeurwaarder mag niet op eigen initiatief handelen 489

Afdeling 3. - De beslagrechter 491

Hoofdstuk V. - Het dwangschrift

- Algemeen 495
- Inhoud van het dwangschrift 496
- Het dwangschrift is permanent 498
- Betekening van het dwangschrift aan de schuldenaar 499

Hoofdstuk VI. - De eigenlijke vervolgingen

Afdeling 1. - Twee grote categorieën vervolgingen 500

- Rechtstreekse vervolgingen 501
- Onrechtstreekse vervolgingen 502

Afdeling 2. - Vervolgingen tegen een andere persoon dan de belastingschuldige zijn niet noodzakelijk onrechtstreekse vervolgingen 503

Afdeling 3. - Benaming van de vervolgingen

- De 5 rechtstreekse vervolgingen 507
- De 2 onrechtstreekse vervolgingen 508

Afdeling 4. - Hoofdkenmerk van de vervolgingen	509
Afdeling 5. - Volgorde waarin de vervolgingen worden uitgeoefend	510
Afdeling 6. - Overbodige vervolgingskosten vermijden	512
Afdeling 7. - Berekening van de termijnen voor de vervolgingsakten.....	513
Afdeling 8. - De vervolgingen worden uitgevoerd door gerechtsdeurwaarders	515
- Uitzondering	516
Afdeling 9. - Korte beschouwingen over de exploten	
- Voornaamste kenmerken van de exploten	517
- De exploten zijn plechtig	518
- De exploten zijn authentiek	519
- Opstelling van de exploten	
- Opstelling <i>in duplo</i>	520
- Origineel en afschriften zijn eensluidend.....	522
- Schrift.....	523
- Verbetering van fouten.....	524
- Afkortingen	525
- Betekening van de exploten	526
 Hoofdstuk VII. - De verschillende akten van rechtstreekse vervolgingen	
Afdeling 1. - Het dwangbevel	
- Algemeen	

- Bepaling	530
- Doel van het op verzoek van de ontvanger betekende dwangbevel	531
- Belang van het dwangbevel	532
- Verschillende soorten dwangbevelen.....	533
- Inhoud van het dwangbevel	535
- Het dwangbevel is noodzakelijk	537
- Personen die bevoegd zijn om het dwangbevel te betekenen	538
- Ogenblik vanaf wanneer het dwangbevel mag worden betekend	539
- Speciale gevallen	
- Weglating van de aangetekende herinneringsbrief en de aanmaning	540
- Intrekking of inkorting van de wettelijke termijn	541
- Betalingstermijn gesteld in het dwangbevel	
- Dwangbevel voor uitvoerend beslag op roerend goed	542
- Dwangbevel voor beslag op tak- en wortelvaste vruchten	544
- Dwangbevel voor uitvoerend beslag op zee- en binnenschepen.....	545
- Dwangbevel voor uitvoerend beslag op onroerend goed	546
- De in het dwangbevel gestelde betalingstermijn is een minimumtermijn.....	547

- Bijzonderheden
- Dwangbevel voor uitvoerend beslag op roerend goed548
- Dwangbevel vóór uitvoerend beslag op onroerend goed549

Afdeling 2. - Uitvoerend beslag op roerend goed

- Algemeen
- Bepaling552
- Gevolgen van het uitvoerend beslag op roerend goed553
- Wie mag uitvoerend beslag op roerend goed leggen?.....554
- Waarop mag uitvoerend beslag op roerend goed worden gelegd?556
- Uitzonderingen557
- Wanneer mag uitvoerend beslag op roerend goed worden gelegd?558
- Waar mag uitvoerend beslag op roerend goed worden gelegd?559
- Wie mag uitvoerend beslag op roerend goed leggen?560
- De gerechtsdeurwaarder moet zich ter plaatse begeven561
- Getuige562
- Vordering tot voorlegging van de kwitanties.....563
- Het eigenlijke uitvoerend beslag op roerend goed564
- Beschrijving van de in beslag genomen voorwerpen565
- Geval van niet-bevinding.....566

- Hinderpalen voor het uitvoerend beslag op roerend goed
 - Gesloten deuren, bedreigingen, enz.567
 - Vorige beslagen568
- Waarschuwing tot de beslagene569
- Aanwijzingen betreffende de verkoop van de in beslag genomen voorwerpen.....570
- Opstelling en betekening van het proces-verbaal van uitvoerend beslag op roerend goed.....571
- Bericht van beslag.....572
- Doel van het bericht van beslag573

Afdeling 3. - Verkoop na uitvoerend beslag op roerend goed

- Algemeen
 - Bepaling van de verkoop.....575
 - Aard en gevolgen van de verkoop576
 - Termijn tussen beslag en verkoop577
 - Verdaging van de verkoop en vaststelling van een nieuwe verkoopdag.....578
- Aangifte van de verkoop.....580
- Bekendmaking581
 - Aanplakbiljetten.....582
 - Bekendmaking in de nieuwsbladen.....584
 - Tentoonstelling van de voorwerpen585
- Plaats van de verkoop.....586

- Proces-verbaal van weghaling van de roerende goederen.....	588
- Vorm van de verkoop.....	590
- Verkoop in der minne.....	592
- Gebrek aan kopers.....	593
- Stopzetting van de verkoopverrichtingen.....	594
- Proces-verbaal van de verkoop.....	596
- Bestemming van de opbrengst van de verkoop	
- De ontvanger komt niet in samenloop met andere beslagleggende of verzetdoende schuldeisers.....	597
- De ontvanger komt in samenloop met andere beslagleggende of verzetdoende schuldeisers.....	598
- Aanrekening in ontvangst.....	599
- Hinderpalen voor de verkoop.....	600

Afdeling 4. - Beslag op tak- en wortelvaste vruchten

- Bijzonderheden in verband met het beslag op tak- en wortelvaste vruchten.....	602
- De procedure van beslag op tak- en wortelvaste vruchten is nauw verwant met die van het uitvoerend beslag op roerend goed.....	605

Afdeling 5. - Uitvoerend beslag op zee- en binnenschepen

- Bijzonderheden in verband met het uitvoerend beslag op zee- en binnenschepen.....	606
---	-----

Afdeling 6. - Uitvoerend beslag op onroerend goed.....

- Bijzonderheden in verband met het uitvoerend beslag op onroerend goed.....	613
- Tussenkoms van de departementsadvocaten.....	623

Hoofdstuk VIII. - De verschillende akten van onrechtstreekse vervolgingen

Afdeling 1. - Algemene opmerkingen

- Belangrijke kenmerken 624
- Niet voor beslag vatbare goederen 626
- Geen voorafgaande rechtstreekse vervolgingen 628

Afdeling 2. - Het uitvoerend beslag onder derden

- Algemeen 632
- Voornaamste bijzonderheden
 - Voorafgaand dwangschrift 633
 - Geen voorafgaand dwangbevel 634
 - Het uitvoerend beslag onder derden is permanent 635
 - Bericht van beslag 636
 - Verplichtingen van de derde-beslagene 637
 - Inhoud van de verklaring van de derde-beslagene 638
 - Afgifte in handen van de gerechtsdeurwaarder 639
 - Tussenkoms van de departementsadvocaat 640
 - Verjaring 641

Afdeling 3. – De notificatie in handen van de derde-beslagenen

- Algemeen 642
- Te onthouden voornaamste bijzonderheden
 - Voorafgaand dwangschrift 649
 - Geen voorafgaand dwangbevel 650

- Toezending per aangetekende brief.....	651
- Bericht van beslag.....	652
- Verplichtingen van de derde-beslagene.....	653
- Inhoud van de verklaring van de derde-beslagene	655
- Synthese van het systeem	656
- Aansprakelijkheid van de derde-beslagene	657
- De gevolgen van het verzoek zijn permanent	658
- Hinderpalen voor de uitvoering van het vereenvoudigd derdenbeslag.....	660
- Termijn om over te gaan tot uitvoerend beslag onder derden middels deurwaardersexploot	662
- Berekening van de termijnen	664
- Aanrekening in ontvangst	665

Hoofdstuk IX. - Samenloop tussen de schuldeisers

Enkele beschouwingen over de evenredige verdeling en de rangregeling.....	666
--	-----

Hoofdstuk X. - Vervolgingskosten

Afdeling 1. - Algemeen	676
Afdeling 2. - De vervolgingskosten zijn ten laste van de belastingsschuldigen	678

Hoofdstuk XI. - Uitvoeringsimmunititeit van publiekrechtelijke rechtspersonen

Afdeling 1. - Algemene regel	681
------------------------------------	-----

Afdeling 2. - Afwijkingen

- Afwijkingen die gelden voor alle schuldeisers.....682
- Afwijking inzake BV685
- Bijzondere regel voor sommige economische
overheidsbedrijven686

Afdeling 3. - Beslag onder derden in handen van
publiekrechtelijke rechtspersonen.....687

TITEL VI. - BEWAREND BESLAG

Hoofdstuk I. - Algemeen

- Geen uitvoerend beslag wanneer het onmiddellijk
verschuldigde gedeelte gelijk is aan 0 EUR689
- Machtiging van de beslagrechter.....690
- Voorwaarden691
- Voorwerp692
- Geldigheidsduur en vernieuwing van het beslag693
- Vorm694
- Beslagbericht.....695
- Omzetting in uitvoerend beslag696
- Stuiting van de verjaring697

Hoofdstuk II. - Bewarend beslag op roerend goed

- Procedure698
- Geldigheidsduur en vernieuwing700

Hoofdstuk III. - Bewarend beslag op onroerend goed

- Zeldzame maatregel..... 701
- Procedure 702
- Geldigheidsduur en vernieuwing 703
- Gevolgen 704

Hoofdstuk IV. - Bewarend beslag onder derden

- Geen machtiging vereist wanneer er een titel bestaat..... 705
- Gevolgen 706
- Procedure 707
- Geldigheidsduur en vernieuwing 708

Hoofdstuk V. - Bewarend beslag op zee- en binnenschepen 709

Hoofdstuk VI. - Omzetting van een bewarend beslag in een uitvoerend beslag..... 710

Inleiding

1. Een belasting wordt namens de Staat ingevorderd door daartoe aangestelde ambtenaren. De belasting invorderen betekent dat de belastingschuldige de schuldvordering van de Staat betaalt. Onmiddellijk kunnen vier veronderstellingen worden gemaakt:

- ofwel betaalt de belastingschuldige spontaan wanneer hij kennis krijgt van een door hem te vereffenen belastingbedrag;
- ofwel neemt hij zijn fiscale verplichtingen niet zo nauw of verkeert hij in moeilijke financiële omstandigheden, zodat de betaling moet worden afgedwongen;
- ofwel kan de belastingplichtige zelf niet meer worden aangesproken zodat in bepaalde gevallen een derde moet instaan voor de betaling;
- ofwel wordt de te betalen som betwist.

De regels die toepasselijk zijn voor de laatste drie hiervoor vermelde gevallen behoren tot de procedure van de invordering. Deze bevat dus alle maatregelen die nodig zijn om tot de inning van de verschuldigde belasting te komen, tot en met de aanwending van dwangmiddelen. Deze laatste handeling wordt in rechtstermen "middelen van tenuitvoerlegging" genoemd, in administratieve termen spreekt men van "vervolgingen".

Van de hier bedoelde regels van invordering behoren de meeste tot het gemeen recht, andere zijn specifiek voor de inning van de directe belastingen en zijn dus opgenomen in de fiscale wetgeving. De Staat - en dus ook de ambtenaar aan wie de Staat de invordering van de belasting heeft toevertrouwd - is immers een schuldeiser zoals alle andere. Bovendien is hij de hoogste publiekrechtelijke instantie die middelen ter beschikking moet hebben voor diensten van algemeen nut.

2. De bepalingen van het burgerlijk recht, het handelsrecht en het gerechtelijk recht vormen ook voor de invordering van de belastingen een wettelijke basis waarvan slechts uitzonderlijk wordt afgeweken. Aldus is het mogelijk dat iemand voor een rechtbank wordt gedaagd om een fiscale vordering te zijne laste te kunnen leggen. Uit de studie van de vervolgingen zal anderzijds blijken dat de procedure van de middelen van tenuitvoerlegging deze is van het Gerechtelijk Wetboek, op enkele uitzonderingen na. Een basiskennis van het gemeen recht is beslist een goede aanloop voor het bestuderen van de invordering inzake directe belastingen.

TITEL I. - DE SCHULDEISER EN DE INNINGSTITEL

Hoofdstuk I. - Ambtenaren die met de invordering belast zijn

(art. 300, WIB 92 en art. 137, KB/WIB 92)

3. Luidens artikel 59 van het koninklijk besluit van 17 juli 1991 houdende coördinatie van de wetten op de Rijkscomptabiliteit kan de inning van rijks gelden alleen geschieden door een rekenplichtige van de Staatskas en krachtens een wettelijk gevestigde titel.
4. De "rekenplichtigen van de Staatskas" die instaan voor de inning van de inkomstenbelastingen (IB), de ermee gelijkgestelde belastingen en de voorheffingen, voeren de titel van "Ontvanger der belastingen", ongeacht de benaming van hun administratieve graad.
5. In bepaalde gevallen wordt de belasting van niet-inwoners (BNI) en de bedrijfsvoorheffing (BV) evenwel door de ontvanger van de registratie ingevorderd volgens een eigen reglementering (zie ook nr. 62).

Hierover wordt in deze cursus niet verder uitgeweid.

6. De ontvanger is persoonlijk aansprakelijk voor alle sommen waarvan de inning hem is toevertrouwd. Wanneer de invordering niet mogelijk is, kan hij slechts ontslagen worden van die aansprakelijkheid wanneer bewezen is:
 - dat de niet-invordering geenszins te wijten is aan zijn nalatigheid;
 - dat hij te gelegener tijd alle nodige voorzorg- en invorderingsmaatregelen heeft getroffen.

Indien hij het bedoeld bewijs niet kan aanbrengen en verplicht wordt de niet geïnde bedragen met persoonlijke gelden af te dragen, komt hij van rechtswege in de plaats van de Staat voor de vorderingen en de voorrechten ten laste van de belastingschuldigen.

Hoofdstuk II. - Inningstitel

(art. 298 en 312, WIB 92 en 128 tot 133 en 138, KB/WIB 92)

Afdeling 1. - Noodzakelijkheid van de inningstitel

7. Indien alle schuldenaars van belastingen van goede wil waren en zich normaal van hun belastingen en voorheffingen zouden kwijten, zouden de ontvangers der belastingen enkel boekhouders van de Staat zijn.

De werkelijkheid ziet er echter anders uit: de belastingweerstand bestaat ook inzake de invordering. Er zijn bovendien belastingschuldigen waarvan de financiële toestand wankel is en die prioriteit geven aan het betalen van andere schulden.

Daarom worden aan de ontvangers bepaalde middelen geboden die hen in staat moeten stellen de invordering van de belasting zo nodig door dwang te verzekeren.

Afdeling 2. - Benaming en aard van de inningstitel

8. Op het vlak van de IB is de inningstitel iets bijzonders: de administratie schept hem zelf. Het betreft het "kohier".

Het kohier is een authentieke akte waardoor de administratie een titel tegen de belastingplichtige tot stand brengt en door de uitvoerbaarverklaring haar wil te kennen geeft om de betaling van de belasting of de voorheffing te eisen, desnoods door dwang.

9. De inkohiering, d.w.z. het opnemen van een belasting in een kohier, heeft echter slechts de eisbaarheid van die belasting tot voorwerp en beïnvloedt geenszins het bestaan zelf van de belastingschuld. Deze vloeit voort uit de jaarlijkse financiewet, die aan de Staat machtiging verleent belasting te heffen ten laste van elke belastingplichtige die de voorwaarden ertoe vervult.

Afdeling 3. - Opmaak en uitvoerbaar verklaren van het kohier

10. Het kohier bestaat uit twee delen:
- een lijst waarin elke belastingschuldige wordt geïdentificeerd en de te betalen of de terug te betalen belasting, met de IB gelijkgestelde belasting

Invordering

of voorheffing is vermeld evenals, in voorkomend geval, de belastbare grondslag, de belasting verschuldigd vóór de verrekening van voorheffingen, voorafbetalingen (VA) en andere verrekenbare elementen, de verrekenende voorheffingen, VA en andere elementen, de toegekende verminderingen en andere voor de ontvanger nuttige inlichtingen;

- een titelblad waarop voorkomen:
 - voor alle schuldenaars samen, het totaal van enerzijds de te betalen sommen en van anderzijds de terug te geven bedragen;
 - de uitvoerbaarverklaring.

11. De kohieren worden voor de belasting, de ermee gelijkgestelde belastingen en de voorheffingen, in hoofdsom, opcentiemen en verhogingen, ten behoeve van de Staat, de gemeenschappen, de gewesten, de provincies, de agglomeraties, de federaties van gemeenten en de gemeenten, alsook voor de boeten, opgemaakt en uitvoerbaar verklaard door de leidinggevende ambtenaar van de administratie bevoegd voor de vestiging van de belasting of de door hem gedelegeerde ambtenaar.

12. Ze worden uitvoerbaar verklaard door de ondertekening van een op het titelblad voorkomende formule door de Directeur-generaal van de Administratie van de ondernemings- en inkomensfiscaliteit of door de ambtenaren die hij daartoe delegatie heeft gegeven.

De bedoelde formule luidt:

"Bevelen aan al de in dit kohier opgenoemde belastingschuldigen, aan hun vertegenwoordigers, pachters, huurders, zaakwaarnemers, bestuurders en borgen, de erin opgenomen aanslagen te betalen, op straffe van door dwangmiddelen daartoe verplicht te worden".

13. Worden van ambtswege in kohieren opgenomen:

- de onroerende voorheffing (OV);
- de personenbelasting (PB);
- de vennootschapsbelasting (Ven.B);
- de belasting van niet-inwoners (BNI);
- de rechtspersonenbelasting (RPB);
- de administratieve boeten (met uitzondering van deze inzake het eurovignet (Euv.).

Worden slechts in een kohier opgenomen wanneer de belasting of de voorheffing niet binnen de wettelijke termijn is betaald:

- de bedrijfsvoorheffing (BV);
- de roerende voorheffing (RV);

- de verkeersbelasting (VB);
- de aanvullende verkeersbelasting (AVB);
- de belasting op de inverkeerstelling (BIV);
- het eurovignet (Euv.);
- de belasting op de spelen en de weddenschappen (SW);
- de belasting op de automatische ontspanningstoestellen (AO);
- de belasting en de aanvullende belasting op de werknemersparticipatie in het kapitaal of in de winst van de vennootschap.

De kohieren worden apart opgemaakt per gemeente van aanslag, per groep van gemeenten of per ontvangkantoor. Ze worden in principe opgemaakt per aanslagjaar (aj.) maar mogen zo nodig voor verschillende aj. worden aangelegd. De kohieren mogen bovendien verschillende soorten van belastingen of voorheffingen bevatten.

Afdeling 4. - Voornaamste eigenschappen van het kohier

14. Het kohier is zoals reeds gezegd een authentieke akte.

Door de authenticiteit van het kohier zijn de erin voorkomende vermeldingen rechtsgeldig tenzij een betichting van valsheid is ingesteld, d.w.z. een rechtsvordering om het kohier als vals of vervalst te doen verklaren.

15. Het kohier volstaat als titel voor de vervolgingen: er is immers geen afzonderlijk vonnis van de rechtbank nodig - zoals dit meestal in het gemeen recht wel het geval is - om de tenuitvoerlegging op de goederen van de in het kohier vermelde belastingschuldige(n) aan te vatten.

Afdeling 5. - Gevolgen van de inkohiering

16. Door de inkohiering wordt de rechtsverhouding tussen de belastingschuldige en de Staat grondig gewijzigd: er kan nu tegen eerstgenoemde met alle dwangmiddelen worden opgetreden om de betaling van de belastingschuld te bekomen.

17. De in het uitvoerbaar verklaard kohier opgenomen belastingschuldige wordt persoonlijk schuldenaar van de op zijn naam vermelde inkomstenbelastingen, ermee gelijkgestelde belastingen of voorheffingen. Hij verkrijgt daardoor ook het recht tegen deze aanslagen bezwaar in te dienen. De belastingschuldige kan in zijn bezwaarschrift ook de rechtsgeldigheid - naar de vorm - van het kohier betwisten, of, indien geen bezwaar is ingediend, kan hij dergelijke betwisting rechtstreeks voor de rechter brengen.

**Afdeling 6. - Geen tenuitvoerlegging in het buitenland
zonder invorderingsbijstand**

18. De ontvanger kan niet rechtstreeks op grond van het kohier tot tenuitvoerlegging overgaan in het buitenland. Het gaat immers om de uitvoerbaarheid van een authentieke akte, zijnde het kohier inzake directe belastingen, die van de openbare macht uitgaat. Deze macht strekt zich slechts uit tot het grondgebied van het Rijk.

19. In het privaatrecht moet een schuldeiser, die over een vonnis tegenover zijn schuldenaar beschikt en dit in het buitenland wil doen uitvoeren, aan de bevoegde buitenlandse rechtbank een verlof tot tenuitvoerlegging (exequatur) vragen.

In feite is het verlof tot tenuitvoerlegging een vonnis dat een in het buitenland verleende beschikking uitvoerbaar verklaart.

20. Voor beslissingen inzake politieke, administratieve of fiscale zaken kan geen verlof tot tenuitvoerlegging worden bekomen. In afwijking van het privaatrecht kan de ontvanger der belastingen bijgevolg geen verlof tot tenuitvoerlegging vragen om het kohier in het buitenland te kunnen uitvoeren.

Anderzijds kunnen de Staat en de ontvanger, die in België een vonnis hebben bekomen tegen de schuldenaar op grond van een beschikking uit het privaatrecht, wel verlof tot tenuitvoerlegging vragen voor de bevoegde rechtbank van het land waar het vonnis zou kunnen ten uitvoer worden gelegd.

Opmerking

De verordening van het Europees Parlement en de Raad van 12.12.2006, van toepassing, in grensoverschrijdende zaken, in burgerlijke en handelszaken met betrekking tot bedragen van gering belang, voert, vanaf 12.12.2008, een Europese betalingsbevelprocedure in voor alle Lidstaten van de Europese Unie, met uitzondering van Denemarken, en heeft aldus de afschaffing van de exequaturprocedure tot gevolg. Deze verordening heeft geen betrekking op fiscale zaken, douanezaken en bestuursrechtelijke zaken, of op de aansprakelijkheid van de Staat wegens handelingen of nalatigheden bij de uitoefening van het staatsgezag.

21. Hoewel, zoals hiervoor is gesteld, het kohier geen uitvoerbare kracht heeft buiten het grondgebied, heeft het wel een bewijskracht en kan het voor de buitenlandse rechtbanken worden ingeroepen om te bewijzen dat er een schuld ten laste van de in het kohier vermelde persoon bestaat.

De ontvanger der belastingen kan, met het oog op de invordering van de belastingen, bovendien de bijstand van bepaalde vreemde staten vragen. In dit

geval wordt de invordering op basis van het kohier vervolgd, krachtens bilaterale en multilaterale overeenkomsten die met een aantal landen zijn afgesloten, krachtens de gezamenlijke Overeenkomst van de Raad van Europa en de OESO inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden of krachtens richtlijnen van de Raad van de Europese Unie waarnaar de lidstaten verplicht zijn zich te schikken (zie nrs. 240 en 241).

Afdeling 7. - Inningen zonder kohier

22. De ontvanger der belastingen moet dikwijls sommen innen niettegenstaande de betalende schuldenaars niet in een kohier zijn opgenomen. Dit betekent daarom niet dat er geen schuld bestaat.

Als voorbeeld kunnen worden aangehaald:

- de bedrijfsvoorheffing (BV), die de werkgevers verschuldigd zijn op ondermeer de wedden en lonen die zij aan hun personeel betalen;
- de roerende voorheffing (RV);
- het eurovignet (Euv.);
- de verkeersbelasting op de "niet-geautomatiseerde" voertuigen (VB) (1), alsook de aanvullende verkeersbelasting (AVB);
- de belasting op de spelen en de weddenschappen (SW);
- de belasting op de automatische ontspanningstoestellen (AO);
- de belasting en de aanvullende belasting op de werknemersparticipatie in het kapitaal of in de winst van de vennootschap.

Afdeling 8. - Inningen zonder kohier zijn wettig

23. De aldus gedane inningen zijn ten opzichte van de wetten op de Rijkscomptabiliteit (zie nr. 3) gewettigd door het bestaan van de desbetreffende wettelijke bepalingen en van een aangifte.

(1) Zie Vakcursus VB, nrs. 5 tot 7.

Inzake VB voorziet de wet in de belastbaarheid van sommige voertuigen (geautomatiseerde voertuigen) door het enkele feit van hun inschrijving (of de verplichting tot inschrijving) in het repertorium van de Directie voor de Inschrijving van de Voertuigen (DIV). Deze inschrijving geldt als wettelijke titel voor de inning van de belasting betreffende deze voertuigen.

**Afdeling 9. - De aangifte laat niet toe uit te voeren
ten laste van de schuldenaar**

24. De aangifte is nooit uitvoerbaar.

Wanneer de belastingschuldige, nadat hij een aangifte heeft ingediend, nalaat het aangegeven bedrag te storten, kan de ontvanger hem niet tot betaling dwingen. Daartoe moet de verschuldigde som eerst in een uitvoerbaar verklaard kohier worden opgenomen om aldus de inningstitel, waarvan sprake in de nrs. 8 en vlg., te creëren.

Hoofdstuk III. - Het aanslagbiljet

(art. 300 en 302, WIB 92 en art. 136, KB/WIB 92)

Afdeling 1. - Bepaling

25. Het aanslagbiljet is een uittreksel uit het artikel van het kohier waarin de betrokken belastingschuldige is opgenomen.

Afdeling 2. - Doel

26. Met het aanslagbiljet geeft de administratie de belastingschuldige kennis van zijn schuld en van de uiterste datum waarop hij deze moet betalen.

Afdeling 3. - Opstelling

27. De aanslagbiljetten moeten met de grootst mogelijke zorg worden opgesteld. Naast de vermeldingen die in het kohier voorkomen (zie nr. 10, 1e gedachtestreepje), moeten zij vermelden: de datum van uitvoerbaarverklaring van het kohier, de datum van verzending van het aanslagbiljet (AB), de uiterlijke betalingsdatum, de afzender (het ontvangkantoor) en de aanvangsdatum van de nalatigheidsinteressen (NI). Eventuele leemten in de vermeldingen op het AB tasten de regelmatigheid van de vestiging niet aan.

Eventuele betwistingen betreffende de geldigheid van het AB moeten voor de burgerlijke rechtbank worden gebracht.

28. Het is niet noodzakelijk op het AB te vermelden dat het om een aanslag van ambtswege gaat of een detail te geven van de belastingverhogingen. Het is ook niet nodig het te ondertekenen, het gaat immers om een loutere kennisgeving van het bestaan van de uitvoerbare titel, dat het kohier is.

Afdeling 4. - Toezending

29. Zodra de kohieren uitvoerbaar zijn verklaard, worden de aanslagbiljetten onder gesloten omslag aan de betrokken belastingschuldigen toegezonden.
30. In bepaalde gevallen moet een duplicaat van het AB worden uitgereikt. Een dergelijk duplicaat mag ingevolge het beroepsgeheim (Vakcursus Procedure,

Invordering

nr. 261) echter slechts worden verstrekt aan de belastingschuldige, aan de echtgeno(o)t(e) ervan, aan de mandataris van de belastingschuldige, aan de curator van de gefailleerde belastingschuldige, aan de wettelijke vertegenwoordiger van de minderjarige, de onbekwaam verklaarde of geïnterneerde belastingschuldige, of aan de erfgenamen van de belastingschuldige.

31. Het kan ook voorkomen dat, in uitvoering van een wettelijke bepaling, een nieuw exemplaar van het AB moet worden uitgereikt dat het vroegere verzonden AB moet vervangen, b.v. in geval van een nieuwe eigenaar van een onroerend goed voor de OV gevestigd op naam van de vroegere eigenaar (zie nr. 325). In dergelijk geval moet het nieuwe AB volledig overeenstemmen met het origineel. Bovendien moet er volgende vermelding worden op aangebracht:

"Aanslagbiljet uitgereikt op(*datum van verzending van het nieuw aanslagbiljet*) aan M..... (*naam, voornaam en adres van de nieuwe belastingschuldige*) in uitvoering van art. 396 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992".

Hoofdstuk IV. - Betalingstermijnen

(art. 412 en 413, WIB 92)

Afdeling 1. - Onroerende voorheffing, inkomstenbelastingen en administratieve boeten

Principe

32. De OV, de IB (PB, BNI, Ven.B, RPB) en de administratieve boete (uitgezonderd deze inzake het Euv.) zijn betaalbaar binnen 2 maanden na de toezending van het AB. Voor de juiste berekening van deze termijn, zie nr. 447.

Afwijking

33. De OV, de IB (PB, BNI, Ven.B, RPB) en de administratieve boete zijn over hun geheel onmiddellijk betaalbaar wanneer de rechten van de Schatkist in gevaar verkeren (zie nrs. 464, 467 en 468).

Afdeling 2. - Roerende voorheffing, bedrijfsvoorheffing en met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen

Roerende voorheffing

34. De RV is in de regel betaalbaar binnen 15 dagen na de toekenning of de betaalbaarstelling van de belastbare inkomsten.

Wanneer de voorwaarden tot toekenning van het verlaagd tarief (15 %) voor dividenden van aandelen die worden vertegenwoordigd door een mantel met een couponblad waarvan de coupons het recht op dividend vertegenwoordigen, en een couponblad "STRIP-VV", niet zijn voldaan, is de RV nochtans betaalbaar:

- ten belope van 15 % van het belastbare bedrag van het dividend: binnen de 15 dagen na de toekenning of de betaalbaarstelling van het dividend;
- ten belope van 10 % van het belastbare bedrag van het dividend: binnen de 15 dagen na het verstrijken van het tijdperk van 3 jaar dat aanvangt op 1 januari van het jaar waarin het dividend wordt toegekend.

Bedrijfsvoorheffing

Principe

35. De BV is door de schuldenaars (b.v. de werkgevers) te betalen binnen 15 dagen na de maand waarin de belastbare inkomsten (b.v. de wedden en de lonen) zijn betaald of toegekend.
36. De BV-schuldenaars die voor het vorige jaar meer dan 2.500.000 EUR BV verschuldigd waren, zijn bovendien gehouden om de BV, die betrekking heeft op de gedurende de eerste 15 dagen van december betaalde of toegekende inkomsten, uiterlijk op 24 december van dat jaar te vereffenen.

Wettelijke afwijking

37. In afwijking van voormeld principe is de BV die te betalen is door personen die voor het jaar 2007 minder dan 32.530 EUR (geïndexeerd bedrag; basisbedrag = 25.000 EUR) BV verschuldigd waren, slechts betaalbaar binnen 15 dagen na het verstrijken van ieder trimester waarin de inkomsten zijn betaald of toegekend.

Deze schuldenaars zijn evenwel gehouden uiterlijk op 15 december een voorschot te storten op de BV die zij voor het 4e kwartaal verschuldigd zijn. Dit voorschot is wettelijk gelijk aan de werkelijk verschuldigde BV voor de maanden oktober en november van het lopende jaar.

Voorbeeld

Voor het jaar 2007, was een werkgever belastingschuldige van 29.846,32 EUR aan BV.

In 2008 is hij volgende bedragen verschuldigd:

- BV voor het eerste trimester van 2008: 3.249,76 EUR;
- BV voor het tweede trimester van 2008: 4.998,15 EUR;
- BV voor het derde trimester van 2008: 5.742,13 EUR;
- De werkelijk verschuldigde BV voor de maand oktober 2008 bedraagt 1.197,33 EUR en voor de maand november 2008, 1.180,02 EUR.

Wettelijk dient deze werkgever, uiterlijk op 15.12.2008, een voorschot voor het vierde trimester van 2008 te storten van 2.377,35 EUR (1.197,33 EUR + 1.180,02 EUR).

Administratieve afwijking

38. Het is de door de FOD Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, erkende sociale secretariaten voor werkgevers toegestaan de door hun aangesloten verschuldigde BV te betalen ten laatste op de voorlaatste werkdag van de maand die volgt op de periode (maand of kwartaal, naargelang het geval, cf. nrs. 35 en 37) van toekenning of betaling van de inkomsten waarop deze BV betrekking heeft.

Deze sociale secretariaten moeten echter op 24 december volgende bedragen storten:

- de BV die door hun aangesloten (die niet kunnen genieten van de onder nr. 37 vermelde wettelijke afwijking) met betrekking tot de maand november verschuldigd is;
- het voorschot op de BV van het 4e kwartaal gelijk aan de verschuldigde BV voor de maanden oktober en november van datzelfde jaar (zie nr. 37);
- de BV betreffende de inkomsten die zijn betaald of toegekend gedurende de eerste 15 dagen van december voor schuldenaars van BV die voor het vorige jaar meer dan 2.500.000 EUR BV verschuldigd waren (zie nr. 36).

Verkeersbelasting op de autovoertuigen - Aanvullende verkeersbelasting

39. Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen de zogenaamde "geautomatiseerde" voertuigen (de personenauto's, auto's voor dubbel gebruik, trage auto's voor dubbel gebruik, minibussen, ziekenauto's, motorfietsen, motorfietsen-driewielers, motorfietsen-vierwielaars, lichte vrachtauto's, trage lichte vrachtauto's, bootaanhangwagens, kampeeraanhangwagens, kampeerauto's, aanhangwagens en opleggers met een maximaal toegelaten massa - MTM - tot 3.500 kg) en de "niet-geautomatiseerde" voertuigen (autobussen, autocars, vrachtauto's, tractors, aanhangwagens en opleggers met een MTM van meer dan 3.500 kg, niet bij de Directie voor de Inschrijving van de Voertuigen (DIV) ingeschreven aanhangwagens en voertuigen met een bijzondere nummerplaat).

Invordering

Geautomatiseerde voertuigen

40. Voor de geautomatiseerde voertuigen is de VB en de eventuele AVB te betalen op een centrale rekening (postrekening nr. 679-2002310-36 van de Dienst "Belastingen-Auto's - Brussel"), binnen de termijn aangeduid op het betalingsbericht dat aan elke belastingschuldige wordt gezonden, of bij ontstentenis van bericht, uiterlijk op de laatste dag van de maand volgend, hetzij op de maand van de inschrijving van het voertuig bij de DIV, hetzij op de verjaarmaand van de inschrijving.

Niet-geautomatiseerde voertuigen

41. De VB en de eventuele AVB met betrekking tot de niet-geautomatiseerde voertuigen is betaalbaar ten kantore van de ontvanger der belastingen, vóór 1 januari van het aj., indien het voertuig op de openbare weg wordt gebruikt vanaf deze datum, en, in het andere geval, voor elk gebruik op de openbare weg.

De autobussen, autocars, vrachtauto's, tractors en de aanhangwagens en opleggers met een MTM van meer dan 3.500 kg vallen evenwel onder het stelsel van de uitgestelde betaling. De belasting verschuldigd voor het lopende aj. is uiterlijk op 15 december van dat aj. te betalen, wanneer het voertuig op die datum nog in gebruik is. Indien het ervoor wordt buiten gebruik gesteld, moet de belasting over de verstreken maanden alsdan onmiddellijk worden betaald.

Belasting op de inverkeerstelling

42. De BIV betreffende de wegvoertuigen, luchtvaartuigen en boten is eveneens op de in nr. 40 vermelde centrale rekening van de Dienst "Belastingen - Auto's - Brussel" te betalen binnen de termijn die op het betalingsbericht, dat aan de belastingschuldige wordt gezonden, is vermeld.

Bij ontstentenis van bericht, moet zij worden betaald uiterlijk op de laatste dag van de maand volgend op de maand van inschrijving of van de verplichting tot inschrijving van het wegvoertuig of van ingebruikname van een belastbaar luchtvaartuig of van een belastbare boot.

Eurovignet

43. De hierna vermelde regels gelden alleen voor het eurovignet met betrekking tot de in België ingeschreven voertuigen, dat bij welbepaalde

ontvangers der belastingen, die daartoe door de Minister van Financiën zijn aangeduid, moet worden betaald. Het eurovignet, met betrekking tot in het buitenland ingeschreven voertuigen, wordt in principe niet betaald bij de ontvangers der belastingen (zie ook nr. 62).

Principe

44. Voor de betaling van het eurovignet geldt slechts één tarief: het jaartarief. Het eurovignet is verschuldigd vanaf het ogenblik waarop het voertuig op de openbare weg rijdt.

Het is verschuldigd ten bedrage van het volledige jaarbedrag, per opeenvolgende periodes van 12 achtereenvolgende maanden, berekend van de zoveelste tot de dag voor de zoveelste.

Voorbeeld

Voertuig ingeschreven op 18.2.2008.

- De belastingschuldige neemt het voertuig in gebruik op 20.2.2008 en betaalt dezelfde dag het verschuldigde bedrag aan eurovignet, zodat het eerste certificaat (1) hem op 20.2.2008 wordt afgeleverd voor de periode van 20.2.2008 tot 19.2.2009.
- De betaling van het eurovignet voor de periode van 20.2.2009 tot 19.2.2010 moet geschieden ten laatste op 19.2.2009.

Betaling van het eurovignet in vier storting

45. De belastingplichtige heeft evenwel de mogelijkheid om, op gemotiveerd verzoekschrift, het eurovignet zonder meerkost in 4 storting te betalen. Indien dit hem wordt toegestaan, wordt er als volgt gehandeld:

- 1) de belastingplichtige betaalt voor de eerste periode een bedrag gelijk aan 3 maal het maandelijks bedrag en ontvangt een certificaat (1) voor het betaalde bedrag, met een geldigheidsdatum vanaf de eerste dag van de belastbare periode tot 3 maanden later;
- 2) deze procedure wordt herhaald voor de tweede en derde periode van 3 maanden;

(1) Een nieuwe toepassing "Eurovignet" creëert, vanaf 1.10.2008, virtuele vignetten. Aldus wordt de aan de belastingplichtige afgeleverde papieren attestatie, die geldt als bewijs van betaling, vanaf die datum vervangen door een elektronisch vignet.

- 3) de belastingplichtige betaalt voor de laatste periode het verschil tussen het jaarbedrag en het reeds voor de 9 vorige maanden betaalde bedrag en ontvangt een certificaat (1) waarop een geldigheidsduur is vermeld vanaf de eerste dag van de oorspronkelijke belastbare periode tot 12 maanden later.

Belasting op de spelen en de weddenschappen

46. De belasting moet in principe op de 1e (belasting betreffende de verrichtingen gesteld tijdens de tweede helft van de vorige maand) en de 15e (belasting betreffende de verrichtingen gesteld tijdens de eerste helft van de lopende maand) van iedere maand aan het ontvangkantoor van het gebied worden betaald.

In bepaalde gevallen wordt er van deze regel afgeweken:

- de belasting betreffende de weddenschappen aangenomen in toegelaten agentschappen voor paardenwedrennen is betaalbaar de 10e dag van de maand (voor de verrichtingen van de tweede helft van de vorige maand) en de 25e dag van de maand (voor de verrichtingen van de eerste helft van dezelfde maand);
- de belasting betreffende de casinospelen (andere dan het casinospel *baccara chemin de fer*), alsook betreffende de spelen die enige gelijkenis vertonen met casinospelen, is op de eerste werkdag van iedere halve maand betaalbaar in de vorm van voorschotten (berekend op basis van de vorige halve maand), met betaling van het eventuele supplement uiterlijk de eerste werkdag van de volgende halve maand;
- de belasting op het *baccaraspel chemin de fer* is steeds te betalen de werkdag volgend op de dag waarop de verrichtingen plaatsvinden.

47. Indien de rechten van de Schatkist in gevaar verkeren is de belasting op de spelen en de weddenschappen echter betaalbaar op het ogenblik zelf dat de ontvangsten worden gedaan.

(1) Een nieuwe toepassing "Eurovignet" creëert, vanaf 1.10.2008, virtuele vignetten. Aldus wordt de aan de belastingplichtige afgeleverde papieren attestatie, die geldt als bewijs van betaling, vanaf die datum vervangen door een elektronisch vignet.

Belasting op de automatische ontspanningstoestellen

48. De belasting is betaalbaar bij de ontvanger der belastingen van het gebied van de woonplaats of de maatschappelijke zetel van de belastingschuldige (de eigenaar van het toestel), hetzij vóór de plaatsing van het toestel, hetzij vóór 1 januari van het aanslagjaar, indien het toestel op die datum opgesteld wordt of blijft.

Belasting en aanvullende belasting op de werknemersparticipatie in het kapitaal of in de winst van de vennootschap

49. De belasting op de werknemersparticipatie in het kapitaal of in de winst van de vennootschap moet worden betaald binnen de 15 dagen na de toekenning of de betaalbaarstelling van de werknemersparticipatie in het kapitaal of in de winst.

De aanvullende belasting moet worden betaald binnen de 15 dagen die volgen op het tijdstip waarop de onbeschikbaarheid van de werknemersparticipatie of van de deelbewijzen ophoudt.

Afdeling 3. - Roerende voorheffing en bedrijfsvoorheffing, ingekohierd bij gebrek aan betaling

50. De inkohiering van deze aan de bron verschuldigde voorheffingen heeft geen invloed op het tijdstip waarop deze voorheffingen in principe betaalbaar zijn (zie nrs. 34 tot 38 hiervoor).

De inkohiering schept slechts de mogelijkheid om met het oog op de invordering van deze voorheffingen tot gedwongen tenuitvoerlegging over te gaan. Op het AB betreffende deze voorheffingen wordt derhalve vermeld dat deze ingekohierde voorheffingen onmiddellijk te betalen zijn.

Afdeling 4. - Met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen, ingekohierd bij gebrek aan betaling

51. Zoals de aan de bron verschuldigde voorheffingen, die zijn ingekohierd bij gebrek aan betaling (zie nr. 50), zijn ook de met de IB gelijkgestelde belastingen (VB, AVB, BIV, Euv., ACOB, SW, AO, belasting en aanvullende belasting op de werknemersparticipatie in het kapitaal of in de winst van de vennootschap) onmiddellijk te betalen wanneer ze zijn ingekohierd omdat er geen spontane betaling gebeurde.

Hoofdstuk V. - Bijkomende betalingstermijnen

Afdeling 1. - Wettelijke bepaling

(art. 410, WIB 92)

52. In geval van bezwaar, van een aanvraag om ambtshalve ontheffing of van een vordering in rechte (desnoods tot in beroep of in cassatie) wordt de betwiste belasting onder bepaalde voorwaarden geheel of gedeeltelijk als voorlopig niet invorderbaar beschouwd. Indien, na de beslissing op het bezwaar, de aanvraag om ambtshalve ontheffing of de vordering in rechte (desnoods tot in beroep of in cassatie), die belasting of een deel ervan toch verschuldigd blijkt te zijn, komt dit er voor de belastingschuldige op neer dat hij het genot heeft gehad van een wettelijke verlenging van de betalingstermijn voor deze som. Dit uitstel slaat op het niet onmiddellijk verschuldigde gedeelte van de belasting (het ingekohierde bedrag verminderd met het onmiddellijk verschuldigde gedeelte, dat door de ambtenaar belast met het onderzoek van het bezwaar wordt vastgesteld, zie nrs. 471 tot 483).

Bovendien kan de Gewestelijk directeur invordering, in geval van een bezwaar, van een aanvraag om ambtshalve ontheffing of van een vordering in rechte (desnoods tot in beroep of in cassatie), de invordering van het onmiddellijk verschuldigde gedeelte doen uitstellen in de mate en onder de voorwaarden die hij bepaalt.

Afdeling 2. - Administratieve bepalingen

De ontvangers mogen gemak van betaling verlenen

53. Aangezien sommige belastingschuldigen werkelijk moeilijkheden kunnen ondervinden om de definitief verschuldigde belastingen of het gedeelte van de belasting, waarvoor de Gewestelijk directeur invordering geen uitstel van betaling heeft verleend (cf. nr. 52), binnen de wettelijke termijnen te betalen, kunnen de ontvangers gemak van betaling toestaan.

Dit komt neer op het verlenen van bijkomende betalingstermijnen.

De ontvangers zijn persoonlijk verantwoordelijk

54. De ontvangers oordelen rekening houdende met hun persoonlijke verantwoordelijkheid omtrent de met redenen omklede aanvragen om betalingsfaciliteiten van de belastingschuldigen.

De rechtbank is onbevoegd om kennis te nemen van verzoeken om uitstel van betaling of van betwistingen die uitsluitend daarop betrekking hebben (zie ook nr. 61).

Gemak van betaling is een gunst

55. Daar gemak van betaling door geen enkele wettelijke bepaling is ingesteld, gaat het om een eenvoudige administratieve gunst die slechts mag worden verleend aan belastingschuldigen die werkelijk het bewijs leveren van het bestaan van bijzondere en uitzonderlijke omstandigheden die hen verhinderen te voldoen aan hun fiscale verplichtingen tot betaling binnen de voorgeschreven termijn.

Een aanzuiveringsplan moet niettemin worden uitgewerkt zodanig dat, rekening houdend met hun betalingsvermogen, de belastingplichtigen zich zo snel mogelijk terug in een situatie bevinden waarin zij het volledige achterstallige bedrag hebben ingelopen, en zij in staat zijn, binnen de voorgeschreven termijn, nieuwe schulden te betalen.

De duur van een aanzuiveringsplan dient zo kort mogelijk te zijn en mag 1 jaar niet overschrijden. In het geval de schuld niet kan worden aangezuiverd binnen de voorziene termijn, kan, in uitzonderlijke gevallen, een nieuw, realistisch aanzuiveringsplan worden toegekend, voor het saldo van de schuld.

Het toekennen aan een onderneming, een natuurlijke persoon of een rechtspersoon van een aanzuiveringsplan dat niet zou voldoen aan de voornoemde strikte voorwaarden, zou beschouwd kunnen worden als een staatssteun die onverenigbaar is met de bepalingen betreffende de Europese gemeenschappelijke markt, en zou, als zodanig kunnen worden gesanctioneerd door de hoven en rechtbanken.

**Afdeling 3. - Bijkomende betalingstermijnen of gemak van betaling
zijn geen beletsel voor bewarende maatregelen**

56. De schuldenaar die uitstel of gemak van betaling heeft bekomen, wordt natuurlijk niet aan vervolgingen blootgesteld zolang het uitstel niet wordt ingetrokken of zolang het gemak van betaling duurt.

Wanneer de rechten van de Schatkist, ingevolge bepaalde omstandigheden, door het uitstel of het gemak van betaling in gevaar komen, mag en moet de ontvanger de nodige bewarende maatregelen treffen, op gevaar af zelf geldelijk aansprakelijk te worden gesteld.

Die bewarende maatregelen hebben tot doel de invordering van de verschuldigde sommen in de mate van het mogelijke veilig te stellen door b.v. de rang van de wettelijke hypotheek vast te leggen (zie nr. 369).

**Afdeling 4. - Invloed van bijkomende termijnen
op de nalatigheidsinteressen**

Termijnen verleend door de ontvanger

57. Die termijnen hebben geen enkele invloed op de berekening van de NI. De aanvangsdatum van de periode waarover er eventueel NI verschuldigd zijn, wordt immers door de wet bepaald (wettelijke betalingstermijnen; zie *supra*, nrs. 32 tot 49).

Bijkomende termijnen ingevolge bezwaar

58. In geval van bezwaar of van een aanvraag om ambtshalve ontheffing wordt de schuld van de belastingschuldige voorlopig beperkt tot het onmiddellijk verschuldigde gedeelte van de belasting (178J), vermeerderd met de NI die er betrekking op hebben, evenals de kosten van om het even welke aard die de ontvanger reeds heeft gemaakt.
59. De NI moeten, in geval van bezwaar, vanaf het aj. 1999 als volgt worden berekend (principes niet toepasselijk op een aanvraag om ambtshalve ontheffing):
- 1° vanaf de vervaldag tot en met de 6e maand die volgt op die waarin het bezwaar is ingediend:

OP HET INGEKOHIERDE BEDRAG (eventueel na aftrek van de reeds aangerekende betalingen);

- 2° vanaf de maand die op deze eerste periode volgt tot hetzij het einde van de maand waarin m.b.t. het fiscale geschil een vordering voor de Rechtbank van eerste aanleg wordt ingesteld, hetzij, indien een dergelijke vordering niet wordt ingesteld, op het einde van de maand waarin kennis wordt gegeven van de beslissing over het bezwaarschrift:

OP HET BEDRAG VAN HET ONMIDDELIJK VERSCHULDIGDE GEDEELTE (of het saldo ervan).

Tijdens deze periode wordt de loop van de NI inderdaad onderbroken voor het gedeelte van de aanslag dat het bedrag van het onmiddellijk verschuldigde gedeelte (OVG) overschrijdt (zie nrs. 139 en vlg.).

Afdeling 5. - Het opleggen van straffen wegens de niet-betaling van de belasting verhindert niet dat er later bijkomende betalingstermijnen worden verleend

60. In sommige gevallen legt de wet straffen op wegens niet-betaling van de belasting binnen de wettelijke termijnen. Het opleggen van deze straffen belet niet dat de ontvanger later bijkomende betalingstermijnen verleent.

Zo is het mogelijk dat er verhogingen worden toegepast wegens niet-betaling van de BV, wat echter niet belet dat voor deze ingekohierde voorheffing en de verhogingen de ontvanger toch nog bijkomende betalingstermijnen toekent.

Afdeling 6. - Onbevoegdheid van de rechtbanken

61. Onder particulieren komt het voor dat de schuldenaar zich tot zijn schuldeiser wendt om bijkomende betalingstermijnen te bekomen en dat de schuldeiser hem die weigert.

In dit geval kan de schuldenaar zich tot de rechtbank wenden. Deze laatste kan, rekening houdende met de toestand waarin de partijen zich bevinden, gematigde termijnen voor de betaling toestaan en de vervolgingen doen opschorten, met dien verstande dat die termijnen geen beletsel kunnen vormen voor het treffen van bewarende maatregelen.

Dit is niet het geval inzake IB, ermee gelijkgestelde belastingen en voorheffingen: op dit vlak zijn de rechtbanken niet bevoegd om kennis te nemen

Invordering

van de vragen om uitstel van betaling, noch van de betwistingen die uitsluitend daarop betrekking hebben.

Hoofdstuk VI. - Betaling van de belastingen

(art. 137 tot 142 en 144, KB/WIB 92)

Afdeling 1. - Algemeen principe

62. De volgende belastingen zijn in handen van de bevoegde ontvanger te betalen op de door de wet bepaalde tijdstippen (zie nrs. 32 tot 49):

- de IB en de voorheffingen, behalve de door de ontvanger van de registratie te innen BNI/nat.pers. en BV (op meerwaarden verwezenlijkt door niet-inwoners naar aanleiding van een overdracht ten bezwarende titel op in België gelegen gebouwde en ongebouwde onroerende goederen of op zakelijke rechten met betrekking tot zulke onroerende goederen (zie nr. 5));
- de met de IB gelijkgestelde belastingen, behalve de dagelijkse verkeersbelasting die aan de ontvanger van de douane wordt betaald en het eurovignet met betrekking tot in het buitenland ingeschreven voertuigen dat in principe in de privé-verkooppunten (gevestigd in Frankrijk, Oostende, Zeebrugge en in de Britse havens) of in bepaalde Belgische douanekantoren moet worden betaald.

Afdeling 2. - Openingsuren van de ontvangkantoren

63. De ontvangkantoren zijn voor het publiek toegankelijk van maandag tot vrijdag, van 9 u tot 12 u, behalve op de officiële verlofdagen in de Rijksbesturen.

De ontvangkantoren, bevoegd voor het eurovignet, zijn evenwel van maandag tot vrijdag ononderbroken open tussen 9 en 16 uur, behalve op de officiële verlofdagen in de Rijksbesturen.

Afdeling 3. - De verschillende wijzen van betalen

Principe

64. Iedere belastingschuldige kan zijn IB, zijn ermee gelijkgestelde belastingen en zijn voorheffingen in principe betalen:

- ofwel door storting of overschrijving op de postrekening van de ontvanger;
- ofwel met een postwissel ten gunste van de ontvanger;

Invordering

- ofwel met een gecertificeerde, vooraf gekruiste cheque, ten gunste van de ontvanger getrokken op een financiële instelling die aangesloten of vertegenwoordigd is bij een verrekenkamer van het land.

Een gecertificeerde cheque is een cheque waarbij de financiële instelling attesteert dat er voldoende provisie is die gedurende 8 dagen te rekenen vanaf de uitgiftedatum van de cheque geblokkeerd blijft.

Betalingen in contanten

65. Betaling in contanten is nog uitsluitend mogelijk in handen van een gerechtsdeurwaarder, en enkel voor inkomstenbelastingen, met de IB gelijkgestelde belastingen en voorheffingen waarvan hij de betaling vervolgt.

Betalingen die uitsluitend door storting of overschrijving op de postrekening moeten worden gedaan

66. De niet-ingekohierde VB, AVB, alsook de niet-ingekohierde BIV moeten worden betaald op de postrekening van de Dienst "Belastingen-Auto's-Brussel".

VA kunnen uitsluitend worden gedaan door storting of overschrijving op de postrekeningen van de Dienst "Belastingen-Voorafbetalingen-Brussel" (aparte postrekeningen voor VA respectievelijk verricht ten gunste van natuurlijke personen en van rechtspersonen).

De BV kan uitsluitend worden betaald door storting of overschrijving op de postrekening van de ontvanger.

Betalingen door aanwending van een beslissing houdende ontheffing of van een ingekohierde teruggave

67. Elke som die aan belastingschuldigen moet worden teruggegeven, mag zonder formaliteit door de ontvanger worden aangewend tot aanzuivering van de door die belastingschuldige nog verschuldigde inkomstenbelastingen, met de IB gelijkgestelde belastingen en voorheffingen.

Afdeling 4. - Vormvereisten na te leven door de schuldenaars

68. De wettelijke bepalingen voorzien dat de belastingschuldige op het betaalformulier de aard van de gekweten inkomstenbelasting, met de IB gelijkgestelde belasting of voorheffing moet vermelden en, voor ingekohierde belastingen, de gemeente en het kohierartikel.

Voor ICPC-aanslagen wordt aan deze wettelijke bepalingen voldaan door bij de betaling de op het betaalformulier voorgedrukte "gestructureerde mededeling" te vermelden.

Hetzelfde geldt in principe voor de betalingen aan de Dienst "Belastingen-Auto's-Brussel", de betalingen inzake BV en de stortingen aan VA, waarbij het refertenummer is opgenomen in de gestructureerde mededeling, vermeld op de door de administratie verstrekte betaalformulieren.

Afdeling 5. - Bewijzen van betaling

69. Behoudens tegenbewijs, gelden als bewijs van betaling:
- voor stortingen of postwissels, de door De Post gedagtekende ontvangstbewijzen;
 - voor overschrijvingen en cheques, de rekeninguittreksels en erbij horende stukken.

Afdeling 6. - Datum van uitwerking der betalingen

Storting en overschrijving

70. De in aanmerking te nemen betaaldatum is de datum die door De Post als bevrijdende datum op het rekeninguittreksel is vermeld.

Postwissel en gecertificeerde cheque

71. Als betaaldatum moet worden in aanmerking genomen, de datum waarop de postwissel of de gecertificeerde cheque door de ontvanger is ontvangen.

Sommen betaald aan de gerechtsdeurwaarder

72. De betaaldatum is de datum van de afgifte van de fondsen in handen van de gerechtsdeurwaarder.

Betaling door aanrekening van een ontheffing

73. Sommen die voortkomen van ondermeer ontheven inkomstenbelastingen, met de IB gelijkgestelde belastingen of voorheffingen, die aan de belastingschuldigen moeten worden teruggegeven, mogen door de ontvanger zonder formaliteit worden aangewend tot aanzuivering van de door die belastingschuldigen te betalen inkomstenbelastingen, met de IB gelijkgestelde belastingen en voorheffingen.

Wanneer met een ontheffing een andere aanslag wordt aangezuiverd dan die waarop die ontheffing is verleend, moet haar aanrekening - ongeacht de datum waarop zij wordt geboekt - op het vlak van de NI geacht worden plaats te hebben:

- op de vervaldag van de aan te zuiveren aanslag, wanneer de datum van de ontheffingsbeslissing of de datum van de uitvoerbaarverklaring van het kohier waarin de teruggave is opgenomen vóór of op die vervaldag valt;
- op de datum van de beslissing van de ontheffing of op de datum van de uitvoerbaarverklaring van het kohier waarin de teruggave is opgenomen, indien de vervaldag van de aan te zuiveren aanslag de datum van die beslissing of van die uitvoerbaarverklaring voorafgaat.

Op de aldus bepaalde tijdstippen wordt de schuld van de belastingschuldige geacht te zijn aangezuiverd ten belope van het aanrekenbare bedrag van de ontheffing of van de ingekohierde teruggave.

Voorbeeld

Een aanslag in de PB over het aj. 2006, ten belope van 2.000 EUR, die sedert juli 2007 volledig is vereffend, wordt bij beslissing van de Gewestelijk directeur taxatie d.d. 10.1.2008 volledig ontheven.

De betrokken belastingschuldige blijft nog volgende aanslagen verschuldigd waarop het bedrag van deze ontheffing kan worden aangezuiverd:

- OV over het aj. 2007, ten belope van 500 EUR, vervaldag: 5.10.2007;
- PB over het aj. 2007, ten belope van 1.900 EUR, vervaldag: 18.2.2008.

Bij de aanrekening van het bedrag van 2.000 EUR wordt respectievelijk als betaaldatum in aanmerking genomen:

- voor de aanslag OV (reeds vervallen aanslag): 10.1.2008 (datum beslissing);
- voor de aanslag PB (nog niet vervallen aanslag): 18.2.2008 (vervaldag).

74. De NI (zie nrs. 96 tot 159) en de moratoriuminteressen (MI) (zie nrs. 160 e.v.) zijn steeds afzonderlijk volgens hun desbetreffende regelen te berekenen.

Wanneer een uitgavestuk betrekking heeft op teveel betaalde NI, moet als "datum van de beslissing van ontheffing" worden in aanmerking genomen, de datum van de beslissing die de ontheffing van de belasting behelst en dus niet de datum van de beslissing die ontheffing van de nalatigheidsinteressen inhoudt.

Betaling verricht bij een andere ontvanger of via een buitenlandse administratie

75. Indien een betaling op de postrekening van het ontvangkantoor wordt ontvangen via een ander kantoor of via een buitenlandse rekenplichtige die om bijstand bij de invordering is verzocht (zie nr. 21), is de in aanmerking te nemen datum van betaling de datum waarop de betaling aan het kantoor van de collega ontvanger of van de buitenlandse rekenplichtige is verricht.

Hoofdstuk VII. - Aanrekening van de betalingen

(art. 143, KB/WIB 92)

Afdeling 1. - Principe

76. Op welke aanslag een betaling wordt aangezuiverd is in eerste instantie afhankelijk van het feit of de belastingschuldige, die meerdere aanslagen verschuldigd blijft, bij de betaling de aanslag(en) aanduidt die hij wil vereffenen (zie nr. 78).

Bij de aanwending van enige aan de belastingschuldige terug te geven som, kan natuurlijk deze laatste vanzelfsprekend geen keuze vermelden.

77. Benevens de eigenlijke belasting, kunnen vervolgingskosten (VK) en NI (het zogenaamde "toebehoren") verschuldigd zijn.

Eens de aanslag(en) is (zijn) bepaald waarop de betaling of de terug te geven som zal worden aangezuiverd, is in dit geval de volgende wettelijk voorziene volgorde van aanrekening van toepassing (zie verder nrs. 82 tot 84):

- 1° de vervolgingskosten (VK);
- 2° de nalatigheidsinteressen (NI);
- 3° de hoofdsom.

Afdeling 2. - Aanrekening van de betalingen

De keuze van de belastingschuldige heeft voorrang

78. De eerste regel voor de aanrekening luidt als volgt: de schuldenaar van verscheidene belastingaanslagen heeft het recht, wanneer hij betaalt, de aanslag(en) aan te duiden die hij wenst te vereffenen.

De ontvanger moet deze keuze eerbiedigen en de betaling aanrekenen op de door de belastingschuldige aangeduide aanslag (of aanslagen).

De belastingschuldige doet geen keuze

79. Bij ontstentenis van een aanduiding, zoals bedoeld in nr. 78, wordt de betaling aangerekend naar keuze van de ontvanger. Dit is de tweede regel voor de aanrekening.

Aldus, wanneer een schuldenaar van verscheidene aanslagen deze niet volledig betaalt en op het ogenblik van de betaling nalaat aan te duiden welke aanslagen hij wil vereffenen, bepaalt de ontvanger welke bestemming aan de geïnde sommen wordt gegeven. Hij is niettemin gehouden hiervan onmiddellijk kennis te geven aan de belastingschuldige. Deze laatste kan later de door de ontvanger eigenmachtig gedane aanrekening niet meer betwisten.

80. In het gemeen recht geldt evenwel het principe dat de aanrekening van betalingen door de keuze van de schuldeiser nooit nadelig mag zijn voor de schuldenaar.

Ook de keuze van de ontvanger der belastingen mag dus niet nadelig zijn voor de belastingschuldige. Rekening houdende met de complexiteit van sommige situaties betreffende betalingen, waarvan de evolutie daarenboven niet altijd kan worden voorzien (b.v. er gebeurt naderhand een ontheffing met teruggaven en toekenning van MI, zie nrs. 160 e.v.), moet de ontvanger zich echter noodzakelijkerwijze beperken tot de toestand die bestaat op het ogenblik van de aanzuivering. De regel van de aanrekening op de oudste vervallen aanslagen eerst kan meestal worden toegepast.

Afdeling 3. - Aanrekening van sommen voortkomend van ontheffingen, ingekohierde teruggaven en moratoriuminteressen

Keuze uitsluitend door de ontvanger

81. De derde regel voor de aanrekening betreft de sommen die voortkomen van ontheffingen (ten gevolge van beslissingen tot ontheffing van betaalde inkomstenbelastingen, met de IB gelijkgestelde belastingen, belastingverhogingen, administratieve boeten of voorheffingen), van ingekohierde teruggaven, van ontheffingen van VK, van ontheffingen van aangerekende NI of van toekenningen van MI (zie nrs. 160 e.v.).

Krachtens deze regel berust voor de bedoelde sommen de keuze van aanrekening uitsluitend bij de ontvanger, zoals in het geval van nr. 79. Ook hier wordt de belastingschuldige zonder uitstel van de gegeven bestemming ingelicht en is hetgeen in het 2e lid van het nr. 80 is gesteld, toepasselijk.

Afdeling 4. - Aanrekening op het toebehoren

Het toebehoren heeft voorrang op de hoofdsom

82. De vierde regel voor de aanrekening betreft het toebehoren dat eventueel de aanslagen komt bezwaren, wanneer de betaling van deze laatste slechts ingevolge dwangmaatregelen is bekomen of niet binnen de wettelijke termijn heeft plaatsgehad. Het zijn respectievelijk de VK (zie nrs. 676 tot 679) en de NI (zie nrs. 96 tot 159).
83. De VK (met inbegrip van het inningsrecht en de kosten van de aangetekende herinneringsbrief - zie nrs. 453 e.v.) en de NI worden eerst van de aan te wenden sommen afgenomen. Dus mag, zodra de keuze (door de belastingschuldige of door de ontvanger, naar gelang het geval) van de aan te zuiveren aanslag(en) is gemaakt, de aanrekening op de eigenlijke belasting (hoofdsom) slechts gebeuren na de aanzuivering van de op die aanslag(en) betrekking hebbende VK en NI (zie nr. 77).

De vervolgingskosten worden voor de nalatigheidsinteressen aangezuiverd

84. Onder het toebehoren hebben de VK (in voorkomend geval met inbegrip van het door de gerechtsdeurwaarder aangerekende inningsrecht en de kosten van de aangetekende herinneringsbrief) bovendien voorrang op de NI.
- Indien de VK niet alleen voor de door de belastingschuldige of door de ontvanger gekozen aanslag, maar gelijktijdig ook voor andere aanslagen zijn gemaakt, moet eerst het totale bedrag van die kosten worden aangezuiverd, daarna de NI betreffende de voormelde aanslag en tenslotte de hoofdsom ervan.

Afdeling 5. - Voorbeeld en opmerking**Voorbeeld**

85. Op een bepaald ogenblik is een belastingschuldige de volgende belastingen met toebehoren verschuldigd:

Aanslag-jaar	Artikel	Aard van de belasting	Bedrag van de belasting	NI	VK
2006	467104748	VB	141,12	-	-
2006	779528058	PB	1.858,61	388,50	121,22
2007	174807700	OV	198,33	-	-
2008	181052156	OV	303,58	-	-

De VK ten belope van 121,22 EUR hebben betrekking op vervolgingen die in 2008 zijn ingesteld met het oog op de invordering van de aanslagen voor de aanslagjaren 2006 (VB en PB) en 2007 (OV).

1e veronderstelling: bij de betaling duidt de belastingschuldige de bestemming van de storting aan

1e geval: Betaling van 303,58 EUR. Aan te zuiveren aanslag, aangeduid door de belastingschuldige: OV van 2008, artikel 181052156.

De ontvanger moet deze keuze van de belastingschuldige eerbiedigen.

Na deze betaling blijven verschuldigd: de drie oudste aanslagen, verhoogd met de NI en de VK.

2e geval: Betaling van 141,12 EUR. Aan te zuiveren aanslag, aangeduid door de belastingschuldige: VB artikel 467104748.

De ontvanger moet de betaling eerst aanrekenen op de VK (121,22 EUR) en het overschot (19,90 EUR) op de gekozen aanslag. De belastingschuldige moet onmiddellijk worden ingelicht betreffende de voorafneming van 121,22 EUR aan VK.

3e geval: Betaling van 1.250 EUR. Aan te zuiveren aanslagen, aangeduid door de belastingschuldige: OV van 2007, artikel 174807700 en PB aanslagjaar 2006, artikel 779528058.

Invordering

De ontvanger moet in de hierna vermelde orde aanzuiveren:

- 121,22 EUR voor de VK;
- 198,33 EUR voor de OV van 2007, artikel 174807700;
- 388,50 EUR voor de NI op de PB van 2006, artikel 779528058;
- 541,95 EUR (het overschot) op de hoofdsom van de PB van 2006, artikel 779528058.

Aan de belastingschuldige moet onmiddellijk kennis worden gegeven van de aanrekening van de betaling, met vermelding van het toebehoren (121,22 EUR aan VK en 388,50 EUR aan NI).

2e veronderstelling: bij de betaling is de bestemming van de storting niet aangeduid (of de som komt voort van ontheffingen, ingekohierde teruggaven of toekenningen van MI)

Een som van 2.550 EUR wordt door de belastingschuldige gestort zonder aanduiding van de aan te zuiveren aanslag(en) (zelfde toestand indien het gaat om een terugbetaling ingevolge een ontheffing van reeds betaalde inkomstenbelastingen, met de IB gelijkgestelde belastingen, belastingverhogingen, administratieve boeten, voorheffingen of NI, een ingekohierde teruggave of om een toekenning van MI).

De ontvanger heeft de keuze van aanrekening. Zo hij b.v. beslist de oudste aanslagen eerst aan te zuiveren, moet hij als volgt handelen:

- 121,22 EUR voor de VK;
- 141,12 EUR voor de VB van 2006, artikel 467104748;
- 388,50 EUR voor de NI op de PB van 2006, artikel 779528058;
- 1.858,61 EUR op de hoofdsom van diezelfde aanslag in de PB (artikel 779528058);
- 40,55 EUR (het overschot) als afbetaling op de OV van 2007, artikel 174807700.

De belastingschuldige wordt ingelicht over de bestemming die aan het bedrag van 2.550 EUR is gegeven.

Opmerking

86. De voormelde regels voor de aanrekening gelden eveneens voor de sommen die de ontvanger heeft ingevorderd via rechtstreekse of onrechtstreekse vervolgingen - die in titel V van deze cursus worden toegelicht - met deze bijzonderheid dat die bedragen eerst worden aangerekend (in de volgorde: VK, daarna NI en vervolgens hoofdsom) op de aanslagen die aanleiding hebben gegeven tot het instellen van de vervolgingen of voor dewelke de ontvanger één van de rechten of voorrechten heeft doen gelden waarvan sprake is in de volgende hoofdstukken.

Hoofdstuk VIII. – Onbeperkt uitstel van de invordering

(art. 413bis tot 413octies, WIB 92)

Afdeling 1. - Inleiding

87. Sinds 1.1.2005, kan de Gewestelijk directeur invordering, in bepaalde omstandigheden, aan de belastingschuldige of aan zijn echtgeno(o)t(e), een buitengewone gunstmaatregel verlenen volgens dewelke hij de invordering van de ten laste van de belastingschuldige gevestigde belastingen definitief uitstelt, op de wijze en onder de voorwaarden die hij bepaalt.

Deze maatregel heeft tot doel de belastingschuldige, die zich ten aanzien van de fiscale administratie in een blijvende moeilijke financiële situatie bevindt, toe te laten een nieuwe start te nemen waardoor hij wordt aangemoedigd zich te onttrekken aan zijn situatie. Ze verzekert tegelijkertijd voor de Staat als schuldeiser, telkens dit mogelijk is, de ontvangst van een deel van de schuldinvordering.

Afdeling 2. - Toepassingsgebied

88. Het verzoek tot onbeperkt uitstel van de invordering kan enkel worden ingediend door een belastingschuldige, natuurlijke persoon, of door zijn echtgenoot op wiens goederen de aanslag wordt ingevorderd.

De Gewestelijk directeur invordering kan het onbeperkt uitstel enkel verlenen voor de IB, in hoofdsom, belastingverhogingen, boeten en interesten. Worden dus uitgesloten van de gunst van het onbeperkt uitstel: de voorheffingen en de met de IB gelijkgestelde belastingen.

Deze gunst kan niet worden verleend:

- voor betwiste belastingen of voor belastingen waarvoor nog een bezwaar of een vordering in rechte kan worden ingediend;
- voor belastingen of aanvullende belastingen gevestigd ten gevolge van de vaststelling van een fiscale fraude;
- in geval van samenloop van schuldeisers (met name collectieve schuldenregeling, faillissement, gerechtelijk akkoord).

Afdeling 3. – Het verzoek tot onbeperkt uitstel van de invordering

89. De belastingschuldige of zijn echtgenoot op wiens goederen de aanslag wordt ingevorderd dient het verzoek tot onbeperkt uitstel van de invordering, bij ter post aangetekende brief, in te dienen bij de Gewestelijk directeur invordering in wiens ambtsgebied de belastingschuldige of zijn echtgenoot zijn woonplaats heeft. Deze kan het onbeperkt uitstel eveneens ambtshalve verlenen, op voorstel van de ontvanger.

Het verzoek moet worden gemotiveerd en moet bewijskrachtige elementen bevatten met betrekking tot de toestand van de verzoeker.

Het is enkel ontvankelijk voor zover de verzoeker:

- niet kennelijk zijn onvermogen heeft bewerkstelligd en zich in een toestand bevindt waarin hij niet in staat is om, op duurzame wijze, zijn opeisbare of nog te vervallen fiscale schulden te betalen;
- geen beslissing tot onbeperkt uitstel van de invordering heeft verkregen binnen de 5 jaar voorafgaand aan het verzoek.

Afdeling 4. – De gevolgen van het verzoek tot onbeperkt uitstel van de invordering

90. De indiening van het verzoek of van het voorstel tot onbeperkt uitstel van de invordering schorst alle middelen van tenuitvoerlegging tot op de dag dat de beslissing van de Gewestelijk directeur invordering definitief is geworden of, in geval van beroep, tot op de dag van de kennisgeving van de beslissing van de Commissie *ad hoc* (zie nr. 94). De reeds gelegde beslagen behouden echter hun bewarende uitwerking.

De ontvanger kan echter alle maatregelen nemen welke ertoe strekken de invordering van de belastingen te waarborgen, alsook overgaan tot de stuiting van de verjaring van de aanslagen die het voorwerp zijn van het verzoek (zie nrs. 214 e.v.).

Afdeling 5. – Behandeling van het verzoek en beslissing tot onbeperkt uitstel van de invordering

91. De behandeling van het verzoek tot onbeperkt uitstel wordt toevertrouwd aan de centraliserende ontvanger (ontvanger in wiens ambtsgebied de verzoeker zijn woonplaats heeft op de dag van het verzoek) die

Invordering

dienaangaande beschikt over alle onderzoeksbevoegdheden voorzien door het WIB 92 teneinde de vermogenssituatie van de verzoeker te bepalen.

De ontvanger dient binnen een termijn van 3 maanden zijn bevindingen toe te zenden aan de Gewestelijk directeur invordering.

92. De Gewestelijk directeur doet, binnen de 6 maanden na de ontvangst van het verzoek tot onbeperkt uitstel, uitspraak bij gemotiveerde beslissing die bij ter post aangetekende brief wordt ter kennis gebracht van de verzoeker. Hij handelt dienaangaande voor alle bij de procedure betrokken Gewestelijke directies invordering.

Hij bepaalt de voorwaarden waaronder hij het onbeperkt uitstel van de invordering, dat betrekking kan hebben op één of meerdere aanslagen, en volledig of gedeeltelijk kan zijn, toestaat. Hij verbindt zijn beslissing aan de voorwaarde van een onmiddellijke of gespreide betaling door de verzoeker van een door hem bepaald bedrag. Hij kan bovendien de volledige of gedeeltelijke vrijstelling van NI verlenen (zie nrs. 155 en 156).

93. Het onbeperkt uitstel gaat pas in na de effectieve betaling van voormeld bedrag.

Afdeling 6. - Beroep

94. De verzoeker kan, binnen de maand van de kennisgeving, bij de Beroepscommissie beroep instellen tegen de beslissing van de Gewestelijk directeur invordering.

De commissie doet, binnen de 3 maanden na de ontvangst van het beroep, uitspraak bij gemotiveerde beslissing, welke wordt ter kennis gebracht van de eiser bij ter post aangetekende brief.

Afdeling 7. – Verlies van de gunst van het onbeperkt uitstel van de invordering

95. De belastingschuldige of zijn echtgenoot verliest het voordeel van het onbeperkt uitstel van de invordering:

- wanneer hij onjuiste informatie heeft verstrekt teneinde het voordeel van het onbeperkt uitstel te verkrijgen;
- wanneer hij de door de Gewestelijk directeur invordering vastgestelde voorwaarden niet eerbiedigt;

- wanneer hij onrechtmatig zijn passief heeft verhoogd of zijn actief heeft verminderd;
- wanneer hij zijn onvermogen heeft bewerkstelligd.

Hoofdstuk IX. - Nalatigheidsinteressen

(art. 414 tot 417, WIB 92)

Afdeling 1. - Principe en rentevoet

96. Bij wanbetaling binnen de wettelijke termijnen (zie nrs. 32 tot 49) brengen de verschuldigde sommen voor de duur van het verwijl ten bate van de Schatkist een NI op. Vanaf 1.1.1999 wordt deze aangerekend tegen de wettelijke rentevoet (1). Deze rentevoet, die kan worden aangepast, bedroeg op 1.1.1999 7 % per jaar en was op 1.6.2008 nog niet aangepast (2).

De NI zijn geen straf, maar enkel een forfaitaire burgerlijke schadeloosstelling, die wettelijk geregeld is en waardoor de Staat het voordeel terugneemt dat de belastingschuldige verworven heeft door het in bezit houden van fondsen die aan de Staat toekomen.

Afdeling 2. - Wijze van berekening

97. De interesten worden voor elke aanslag berekend op de verschuldigd blijvende hoofdsom, afgerond op het lagere veelvoud van 10 EUR.

De maand waarin de vervaldag valt (uitgezonderd voor de BV, zie nrs. 111 tot 118) of waarin een vorige betaling is verricht die (gedeeltelijk) in hoofdsom is aangewend, wordt niet meegerekend, maar de maand waarin de betaling geschiedt wordt voor een volle maand geteld.

98. Sinds 1.1.2002, m.a.w. sinds de omschakeling naar de euro, worden de nalatigheidsinteressen uitsluitend berekend in euro en volgens de wettelijke rentevoet (zie nr. 96).

In de praktijk vindt deze berekening volgens de volgende etappes plaats:

-
- (1) De wettelijke rentevoet in fiscale zaken is bepaald op 7 %, zelfs indien de fiscale bepalingen verwijzen naar de wettelijke rentevoet in burgerlijke zaken, voor zover hiervan evenwel niet expliciet wordt afgeweken in de fiscale regelingen. Deze rentevoet kan worden gewijzigd bij een in de Ministerraad overlegd koninklijk besluit.
- (2) Bij de in de volgende nrs. van dit hoofdstuk uitgewerkte voorbeelden wordt ook voor de periode na 1.6.2008 het tarief van 7% per jaar gehanteerd. Het is evenwel niet uitgesloten dat de wettelijke rentevoet in fiscale zaken intussen wordt aangepast.

- a) *berekening van het bedrag aan interesten per maand via de volgende formule:*

$$\frac{\text{berekeningsgrondslag (afgerond op het lagere veelvoud van 10 EUR) x} \\ \text{tarief van de wettelijke rentevoet in \%}}{12}$$

Dit resultaat is af te ronden op de hogere of de lagere eurocent naargelang het verkregen bedrag respectievelijk op 0,50 cent of meer, of minder dan 0,50 cent, eindigt.

- b) *bepaling van het totaalbedrag aan nalatigheidsinteresten:*

door het maandbedrag (= het afgerond resultaat van a)) te vermenigvuldigen met de duur van het verwijl.

99. Zoals reeds gesteld in nr. 96 kan het tarief van de wettelijke rentevoet worden aangepast.

Indien er voor de periode waarover interesten moeten worden berekend verschillende wettelijke rentevoeten toepasselijk zijn, moet voor de betreffende maanden waarop een ander tarief toepasselijk is, de berekening vanaf stap a) worden herhaald.

100. Voorbeeld

Aanslag in de PB – aj. 2007.

Ingekohierd bedrag: 865,14 EUR.

AB verzonden op 15.1.2008.

Vervaldag van de aanslag: 15.3.2008.

Betaling op 18.6.2008.

- berekeningsgrondslag: 865,14 EUR, afgerond op het lagere veelvoud van 10 EUR, hetzij 860 EUR;
- duur van het verwijl: 3 maanden;

de maand waarin de vervaldag valt (maart 2008) moet niet meegerekend worden;

de maand waarin de betaling geschiedt (juni 2008) wordt voor 1 volledige maand geteld;

de NI moeten dus worden berekend vanaf 1.4.2008 tot 30.6.2008, hetzij 3 maanden;

Invordering

- interestvoet en berekening:
 - * interestvoet: 7 % per jaar
 - * berekening maandbedrag aan NI: $\frac{860 \times 7 \%}{12} = 5,0167 \text{ EUR}$,
afgerond op 5,02 EUR
 - * $5,02 \text{ EUR} \times 3 = 15,06 \text{ EUR}$.

Afdeling 3. - Toepassingsgebied van de nalatigheidsinteressen

101. De NI zijn van toepassing op alle voorheffingen, IB en ermee gelijkgestelde belastingen - ongeacht of deze per kohier of op een andere wijze worden geïnd - , op de bij wijze van straf opgelegde (belasting)verhogingen die in een kohier zijn opgenomen, alsook op de administratieve boeten.

Afdeling 4. - Gevallen waarin geen nalatigheidsinteressen verschuldigd zijn

Wettelijk voorzien minimum

102. De NI is niet verschuldigd voor de periode vanaf 1.1.2002 wanneer hij geen 5 EUR per kalendermaand bedraagt.

Aan de op 1.1.2008 geldende wettelijke rentevoet van 7 % per jaar is aldus geen NI verschuldigd wanneer de in éénzelfde aanslag begrepen sommen geen 860 EUR bedragen. Inzake BV is bij analogie en tegen dit wettelijke tarief slechts NI verschuldigd indien het nog onbetaalde bedrag respectievelijk 1.720 EUR (voor een halve maand NI – zie nrs. 112 en 113) en 5.140 EUR (voor een zesde van een maand NI – zie nr. 114) bedraagt.

Voor de periode van 1.1.1999 tot 31.12.2001 (voor de definitieve omschakeling naar de euro), is er slechts NI verschuldigd indien de verschuldigde bedragen begrepen in éénzelfde aanslag ten minste 867,63 EUR (35.000 BEF) belopen. Inzake BV is bij analogie en tegen dit tarief van 7 % per jaar de voor een halve maand (zie nrs. 112 en 113) en de voor een zesde van een maand (zie nr. 114) te berekenen interest slechts verschuldigd indien het nog onbetaalde bedrag respectievelijk 1.710,47 EUR (69.000 BEF) en 5.106,61 EUR (206.000 BEF) bedraagt.

103. Voorbeeld

Aanslag PB – aj. 2007.

Ingekohierd bedrag: 1.847,10 EUR.

AB verzonden op 15.1.2008.

Vervaldag van de aanslag: 15.3.2008.

Betalingen:	870 EUR	op 29.4.2008
	150 EUR	op 14.5.2008
	saldo	op 27.6.2008.

Betaling d.d. 29.4.2008:

- berekeningsgrondslag: 1.840 EUR
- periode waarover NI verschuldigd is: 1 maand
- maandbedrag aan NI: $\frac{1.840 \times 7\%}{12} = 10,7333$ EUR, afgerond op 10,73 EUR
- berekening van de NI: 10,73 EUR x 1 = 10,73 EUR
- boeking van de betaling: 10,73 EUR als NI;
859,27 EUR als hoofdsom
- saldo in hoofdsom: 987,83 EUR (= 1.847,10 – 859,27).

Betaling d.d. 14.5.2008:

- berekeningsgrondslag: 980 EUR
- periode waarover NI verschuldigd is: 1 maand
- maandbedrag aan NI: $\frac{980 \times 7\%}{12} = 5,7167$ EUR, afgerond op 5,72 EUR
- berekening van de NI: 5,72 EUR x 1 = 5,72 EUR
- boeking van de betaling: 5,72 EUR als NI;
144,28 EUR als hoofdsom
- saldo in hoofdsom: 843,55 EUR (= 987,83 – 144,28).

Invordering

Betaling d.d. 27.6.2008:

- berekeningsgrondslag: 840 EUR
- er moeten geen NI worden aangerekend omdat het minimum van 5 EUR per maand niet is bereikt ($\frac{840 \times 7\%}{12} = 4,90$ EUR)
- het volstaat dus dat er 843,55 EUR wordt betaald ter volledige vereffening van de aanslag in de PB.

Bijzondere gevallen

Erfgenamen

104. In geval van overlijden van een belastingschuldige wijkt de belastingwet niet af van de gemeenrechtelijke bepalingen.

Hieruit volgt dat de personen die in hun hoedanigheid van erfgenaam een belastingschuld moeten vereffenen (zie nrs. 317 tot 323) als onderscheiden belastingschuldigen moeten worden beschouwd. De eventueel verschuldigde NI moeten voor iedere erfgenaam op zijn deel worden berekend, zodat geen NI mogen worden gevorderd wanneer op basis van het door hem te vereffenen deel het wettelijk gestelde minimum (zie nr. 102) niet is bereikt.

Voorbeeld

Belastingschuldige X overlijdt. Als erfgenamen laat hij zijn drie kinderen na (A, B en C) die ieder recht hebben op 1/3 van de nalatenschap.

Op het ogenblik van het overlijden blijft er een aanslag in de PB (aj. 2007 - gevestigd op 7.1.2008 - NI vanaf 1.4.2008) verschuldigd waarvan het nog te betalen saldo 2.403,99 EUR bedraagt.

Iedere erfgenaam is slechts voor zijn deel gehouden hetzij: $\frac{2.403,99 \text{ EUR}}{3} =$

801,33 EUR.

A moet 801,33 EUR
B moet 801,33 EUR
C moet 801,33 EUR
2.403,99 EUR

Zolang het vigerende tarief 7 % per jaar bedraagt, kunnen geen nalatigheidsinteressen worden gevorderd omdat het bedrag ervan geen 5 EUR per maand bedraagt ($\frac{800 \times 7\%}{12} = 4,67$ EUR).

Echtgenoten die gekozen hebben voor een stelsel van zuivere scheiding van goederen en wettelijk samenwonenden

105. Iedere echtgenoot of wettelijk samenwonende (zie nrs. 301 e.v.) is in principe slechts belastingschuldige voor zijn deel, de interesten moeten worden berekend op hun respectievelijk deel. De onder nr. 102 bepaalde grenzen, zijn op ieder deel van toepassing.

Afdeling 5. - Bepaling van de periode waarover nalatigheidsinteresten moeten worden berekend

106. Hierbij spelen verschillende factoren een rol. De periode kan verschillen naargelang de wijze van inning en de wijze van betaling.

Volgens de wijze van inning

Onroerende voorheffing, inkomstenbelastingen (PB, Ven.B, BNI, RPB), alsook de eventueel erop toegepaste belastingverhogingen en administratieve boeten, per kohier geïnd

107. De NI zijn verschuldigd met ingang van de maand die volgt op die van de vervaldag van de belasting of de voorheffing. De vervaldag is de uiterste datum waarop de belasting of de voorheffing moet worden betaald.

Voorbeeld

OV opgenomen in een kohier dat uitvoerbaar is verklaard op 3.4.2008.
Aanslagbiljet verzonden op 7.4.2008.
Vervaldag: 7.6.2008.
NI verschuldigd vanaf 1.7.2008.

Uitzondering

108. Er is echter één uitzondering. Het is immers onbillijk dat nalatige of onwillige belastingschuldigen een financieel voordeel zouden verwerven doordat de administratie over langere termijnen beschikt om de belasting betreffende niet aangegeven inkomsten te vestigen.

Invordering

Derhalve is bepaald dat de NI verschuldigd zijn vanaf de eerste dag van de maand die volgt op de gewone aanslagtermijn (in principe verstrijkt de gewone aanslagtermijn op 30 juni van het tweede jaar van het aanslagjaar), op alle sommen (dus ook op de belastingverhogingen) opgenomen in kohieren die na die datum uitvoerbaar zijn verklaard, wanneer een belastingverhoging van minstens 50 % moet worden toegepast.

109. Deze bijzondere datum die, onafhankelijk van de vervaldag in aanmerking wordt genomen voor de berekening van de NI, is NIET VAN TOEPASSING voor:

1. de OV, de RV en de BV;
2. de belasting gevestigd na 30 juni van het tweede jaar van het aj. maar binnen de termijn van zes maanden vanaf de datum waarop de geldige aangifte bij de betrokken aanslagdienst is toegekomen (zie Vakcursus Procedure, nrs. 123 en 124);
3. belastingen begrepen in nieuwe of subsidiaire aanslagen gevestigd ingevolge de vervanging van uiterlijk op 30 juni van het tweede jaar van het aanslagjaar uitvoerbaar verklaarde aanslagen (nopens de vervanging van aanslagen, zie Vakcursus Procedure, nrs. 126 en 126.1);
4. aanslagen zonder belastingverhoging;
5. aanslagen met een belastingverhoging waarvan het toe te passen percentage vastgesteld overeenkomstig de hiertoe opgestelde schaal (zie Vakcursus Procedure, nr. 136) minder dan 50 % bedraagt;
6. voor vennootschappen waarvan de boekhouding afsluit na 30 juni tot en met 30 december of, voor ontbonden vennootschappen wanneer de laatste dag waarop de belaste resultaten betrekking hebben, valt na diezelfde 30 juni en uiterlijk op 30 december.

Er wordt opgemerkt dat, voor de gevallen vermeld onder het nr. 6 hiervoor, de NI verschuldigd zijn met ingang van de eerste dag van de dertiende maand na de datum van de afsluiting van het boekjaar. Voor de ontbonden vennootschappen zijn de interesten verschuldigd vanaf de eerste dag van de dertiende maand die volgt op de laatste dag van het tijdperk waarop de resultaten betrekking hebben.

Voorbeelden

- 110.
1. OV over het aj. 2007. Een supplement wordt in 2008 ingekohierd. De aanvangsdatum voor de berekening van de NI is de normale datum, nl. met ingang van de maand volgend op de vervalddag van de belasting.
 2. Een niet-ontbonden vennootschap sluit haar boekjaar af op 30.12.2006. De aanslag die zal betrekking hebben op de inkomsten van dat boekjaar zal gehecht worden aan het aj. 2006, waarvan de uiterlijke datum voor de inkohiering normaal 30.6.2007 is. Ingevolge de laattijdige goedkeuring van de balans en van de resultatenrekening, nl. op 25.5.2007, wordt de aangifte ingediend op 28.6.2007 (dus binnen de wettelijke termijn van zes maanden vanaf de datum van afsluiting van het boekjaar). De aanslag moet worden gevestigd binnen de termijn van zes maanden na ontvangst van de aangifte, hetgeen geschiedt op 19.12.2007 met een belastingverhoging van 50 %. De NI lopen niet vanaf 1.7.2007, doch slechts vanaf 1.1.2008, dit is de 1e dag van de 13e maand die volgt op 30.12.2006 (cf. nr. 109, 6°, 2e lid, hiervoor).
 3. PB over het aj. 2006 (inkomsten van het jaar 2005) wordt gevestigd vóór 30.6.2007. Ingevolge een bezwaar wordt de aanslag wegens onwettelijkheid ontheven. Ter vervanging wordt een nieuwe aanslag in 2008 uitvoerbaar verklaard. Hoewel die tweede aanslag na 30 juni van het tweede jaar van het aj. is ingekohierd, wordt de aanvangsdatum voor de berekening van de NI niet vervroegd.
 4. PB over het aj. 2006 (inkomsten van het jaar 2005). Er wordt in oktober 2007 een supplement ingekohierd zonder toepassing van belastingverhogingen. De NI zijn slechts verschuldigd vanaf de eerste dag van de maand die volgt op de vervalddag, en niet vanaf 1.7.2007.
 5. Zelfde geval als onder nr. 4 hiervoor, doch er is een belastingverhoging van 20 % toegepast. De NI zijn eveneens slechts verschuldigd vanaf de eerste dag van de maand volgend op de vervalddag, en niet vanaf 1.7.2007, omdat de verhoging geen 50 % bereikt.
 6. Voor vennootschappen waarvan de boekhouding afsluit tijdens de periode van 1 juli tot en met 30 december of voor de in vereffening gestelde vennootschappen waarvan de laatste dag van het tijdperk waarop de resultaten betrekking hebben gelegen is tussen die twee voormelde data, zie de tabel hierna. Verondersteld wordt dat er telkens minstens 50 % belastingverhoging is toegepast.

Invordering

Datum afsluiting boekjaar of laatste dag tijdperk waarop de resultaten betrekking hebben	Aj.	Uiterste datum voor indienen van de aangifte	Uiterste datum voor inkohiering (gewone aanslagtermijn)	Datum uitvoerbaar verklaring van het kohier	Verzendingsdatum van het AB	NI verschuldigd vanaf
31.12.2004	2005	30.6.2005	30.6.2006	28.6.2006 14.9.2006	6.7.2006 18.9.2006	1.10.2006 1.7.2006
31.1.2005	2005	31.7.2005	30.6.2006	15.5.2006 23.11.2006	22.5.2006 27.11.2006	1.8.2006 1.7.2006
31.8.2005	2005	28.2.2006	28.8.2006	24.8.2006 8.2.2007	28.8.2006 12.2.2007	1.11.2006 1.9.2006
30.12.2005	2005	30.6.2006	30.12.2006	30.11.2006 26.2.2007	4.12.2006 5.3.2007	1.3.2007 1.1.2007
31.12.2005	2006	30.6.2006	30.6.2007	15.1.2007 29.4.2008	18.1.2007 5.5.2008	1.4.2007 1.7.2007

Roerende voorheffing, bedrijfsvoorheffing en met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen, al dan niet ingekohierd

111. Behalve voor de BV, zijn de NI verschuldigd met ingang van de maand na die tijdens dewelke de schuldenaar de belasting of voorheffing uit eigen beweging uiterlijk had moeten betalen.
112. Voor de BV is er een halve maand NI verschuldigd voor de vervalmaand, op het gedeelte van de BV dat niet betaald is, hetzij binnen de 15 dagen na het verstrijken van de periode (maand of kwartaal - zie nrs. 35 en 37) waarin de inkomsten zijn betaald of toegekend, hetzij uiterlijk de voorlaatste werkdag van de maand volgend op deze periode (voor werkgevers die de BV via een erkend sociaal secretariaat storten, zie nr. 38).
113. Dezelfde regel geldt indien het voorschot voor het 4e kwartaal (zie nr. 37), hetzij na 15 december (voor schuldenaars die zelf hun BV storten), of na 24 december (voor schuldenaars die hun BV via een erkend sociaal secretariaat voor werkgevers vereffenen) wordt betaald.
114. De schuldenaars van de BV (ongeacht of zij de verschuldigde BV storten of via een sociaal secretariaat), die voor het vorige jaar meer dan 2.500.000 EUR BV verschuldigd waren en die de BV die betrekking heeft op de gedurende de eerste 15 dagen van december betaalde of toegekende inkomsten niet uiterlijk op 24 december van dat jaar vereffenen, zijn voor deze maand december één zesde van een maand NI verschuldigd (zie nr. 36).
115. Indien de RV, de BV of de gelijkgestelde belastingen worden ingekohierd, zijn de aanslagen onmiddellijk betaalbaar.

116. Ook na inkohiering blijft de oorspronkelijke vertrekdatum van de NI van kracht, tenzij er een betaling is verricht die voor een gedeelte in hoofdsom is aangerekend.

117. Inzake BV wordt soms tot inkohiering overgegaan indien er na vergelijking van de aangiften en de betalingen en/of inkohieringen met de opgaven 325 (zie Vakcursus BV, nr. 225) een verschil wordt vastgesteld. Indien de juiste periode van toekenning of betaalbaarstelling niet met zekerheid kan worden achterhaald, is aan te nemen dat die lonen of bezoldigingen volledig zijn toegekend op 31 december van het jaar waarvoor de vergelijking wordt gemaakt.

De vervaldag van de aldus ingekohierde BV is bijgevolg 15 januari van het jaar volgend op dat van de toekenning van de aan de BV onderworpen inkomsten en bij laattijdige betaling is met die vervaldag rekening te houden voor de berekening van de NI.

Voorbeelden

- 118.
1. Toekenningsdatum van de roerende inkomsten: 17.6.2008. Wettelijke termijn voor de betaling van de RV: binnen de 15 dagen na de toekenning of betaalbaarstelling van de inkomsten; in voorkomend geval moet de betaling uiterlijk op 2.7.2008 worden verricht. Datum vanaf wanneer de NI verschuldigd zijn: 1.8.2008.
 2. De belasting op de automatische ontspanningstoestellen moet worden voldaan vóór de plaatsing en, voor de volgende perioden, vóór 1 januari van ieder jaar:
 - een toestel "Bingo" van categorie A wordt in het Vlaams Gewest (jaarlijkse belasting: 3.570 EUR) voor de eerste maal geplaatst op 8.7.2008. De belasting (2 trimesters, hetzij 1.785 EUR) moet betaald zijn vóór de plaatsing. Bij niet-betaling of in geval van laattijdige betaling, is NI verschuldigd vanaf 1.8.2008;
 - voor het aj. 2008, moet de belasting uiterlijk op 31.12.2007 betaald zijn. De NI beginnen te lopen vanaf 1.1.2008.
 3. BV betreffende de lonen betaald in januari 2008, verschuldigd door een werkgever die gehouden is maandelijks de BV aan te geven en te storten. Volgens de aangifte van de schuldenaar verschuldigde BV: 2.498,15 EUR. Datum van de betaalbaarheid van de BV: 15.2.2008. De schuldenaar betaalt op 21.6.2008.

Verschuldigde NI

1/2 maand voor februari 2008

4 maanden (maart, april, mei en juni 2008)

4,5 maanden

Berekening:

* verschuldigde NI per maand: $\frac{2.490 \times 7\%}{12} = 14,525$ EUR, afgerond op 14,53 EUR

* totaal verschuldigde NI: 14,53 EUR x 4,5 = 65,385 afgerond op 65,39 EUR.

4. BV betreffende de lonen betaald in de maanden januari, februari en maart 2008 (1e kwartaal 2008), verschuldigd door een werkgever die voor het jaar 2007 22.849,15 EUR (dus minder dan 25.000 EUR, geïndexeerd) BV verschuldigd was.

Blijkens de aangifte verschuldigde BV: 5.438,15 EUR.

Datum van betaalbaarheid van deze BV: 15.4.2008.

De schuldenaar betaalt op 29.4.2008.

Verschuldigde NI

1/2 maand voor april 2008.

Berekening:

* verschuldigde NI per maand: $\frac{5.430 \times 7\%}{12} = 31,675$ EUR, afgerond op 31,68 EUR

* totaal verschuldigde NI: 31,68 EUR x 1/2 = 15,84 EUR.

5. Zelfde gegevens als onder nr. 4.
De schuldenaar van de BV is evenwel aangesloten bij een erkend sociaal secretariaat en dit secretariaat betaalt de som van 5.438,15 EUR op 29.4.2008.

In dit geval zijn geen NI verschuldigd omdat het sociaal secretariaat het bedrag uiterlijk op de voorlaatste werkdag van de maand april (maand volgend op het 1e trimester 2008) heeft betaald.

6. Zelfde gegevens als onder nr. 4.
De schuldenaar van de BV is evenwel aangesloten bij een erkend sociaal secretariaat en dit secretariaat betaalt de som van 5.438,15 EUR slechts op 21.5.2008.

Verschuldigde NI

1/2 maand voor april 2008.

1 maand voor mei 2008.

1,5 maand.

Berekening:

* verschuldigde NI per maand: $\frac{5.430 \times 7\%}{12} = 31,675$ EUR, afgerond op 31,68 EUR

* totaal verschuldigde NI: 31,68 EUR x 1,5 = 47,52 EUR.

7. BV verschuldigd door een schuldenaar die voor het vorige jaar meer dan 2.500.000 EUR BV verschuldigd was:

- betreffende de eerste 15 dagen van december 2007: 250.098,15 EUR;

- betreffende de periode 16-31 december 2007: 269.814,38 EUR.

1e veronderstelling

Betaling van het bedrag van 250.098,15 EUR op 28.12.2007 en de som van 269.814,38 EUR op 14.1.2008.

Verschuldigde NI:

voor december 2007:

* maandbedrag aan NI: $\frac{250.090 \times 7\%}{12} = 1.458,8583$ EUR, afgerond op 1.458,86 EUR

* 1.458,86 EUR x 1/6 = 243,1433 EUR, afgerond op 243,14 EUR.

2e veronderstelling

Betaling van een bedrag van 519.912,53 EUR op 7.1.2008.

Verschuldigde NI:

voor december 2007:

Invordering

* maandbedrag: : $\frac{250.090 \times 7\%}{12} = 1.458,8583 \text{ EUR}$, afgerond op 1.458,86 EUR

* $1.458,86 \text{ EUR} \times 1/6 = 243,1433 \text{ EUR}$, afgerond 243,14 EUR.

voor januari 2008:

* maandbedrag aan NI: 1.458,86 EUR (zie hiervoor)

* 1 maand aan NI verschuldigd = 1.458,86 EUR

totaal verschuldigde NI: $243,14 \text{ EUR} + 1.458,86 \text{ EUR} = 1.702 \text{ EUR}$.

3e veronderstelling

Betaling BV (1 tot 15 december 2007) op 28.1.2008: 250.098,15 EUR.

Betaling BV (16 tot 31 december 2007) op 12.3.2008: 269.814,38 EUR.

1° betaling van 28.1.2008:

Verschuldigde NI:

* maandbedrag: $\frac{250.090 \times 7\%}{12} = 1.458,8583 \text{ EUR}$, afgerond op 1.458,86 EUR

* voor december 2007: $1.458,86 \text{ EUR} \times 1/6 = 243,1433 \text{ EUR}$, afgerond op 243,14 EUR.

* voor januari 2008: het maandbedrag van 1.458,86 EUR

Het betaalde bedrag wordt als volgt aangezuiverd:

NI (= 243,14 + 1.458,86) :	1.702,00 EUR
Hoofdsom BV :	<u>248.396,15 EUR</u>
	250.098,15 EUR

Saldo: 1.702,00 EUR.

2° betaling van 12.3.2008:

Verschuldigde NI:

voor januari 2008 : 1/2 maand

voor februari en maart 2008 : 2 maanden
2,5 maanden

* NI per maand: $\frac{269.810 \times 7\%}{12} = 1.573,8916 \text{ EUR}$, afgerond op
1.573,89 EUR

* totaal der NI: $1.573,89 \times 2,5 = 3.934,725 \text{ EUR}$, afgerond op
3.934,73 EUR.

Het betaalde bedrag wordt als volgt aangezuiverd:

NI	:	3.934,73 EUR
Hoofdsom BV	:	<u>265.879,65 EUR</u>
		269.814,38 EUR

Saldo: 3.934,73 EUR.

8. Naar aanleiding van de vergelijking van de aangiften/betalingen en/of inkohierungen inzake BV over het jaar 2006 met de opgaven 325 van datzelfde jaar wordt er een tekort vastgesteld van 2.013,19 EUR.

Dit tekort aan BV over het jaar 2006, dat niet aan één bepaalde periode kan worden toegeschreven, wordt op 14.4.2008 ingekohierd.

Op 11.6.2008 wordt het bedrag van 2.013,19 EUR, verhoogd met de verschuldigde NI, betaald.

Berekening der NI:

* Vertrekdatum: 16.1.2007

* Berekeningsgrondslag: 2.010 EUR

* Verschuldigde NI:

- bepaling maandbedrag aan NI: $\frac{2.010 \times 7\%}{12} = 11,725 \text{ EUR}$,
afgerond op 11,73 EUR

1/2 maand voor januari 2007

Invordering

17 maanden voor de periode februari 2007 tot juni 2008
17,5 maanden

- Berekening: $11,73 \text{ EUR} \times 17,5 = 205,275 \text{ EUR}$, afgerond op 205,28 EUR.

Met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen die met een verhoging zijn ingekohierd

119. De ingekohierde belasting is onmiddellijk betaalbaar (zie nr. 51). Vermits de opgelegde verhoging daarentegen slechts gekend is vanaf de inkohiering en de wetgever inzake "belastingen" daarvan niet uitdrukkelijk heeft afgeweken, moeten de NI berekend worden voor 2 afzonderlijke periodes:

1e periode

Berekeningsbasis van de NI: de belasting zonder de verhoging.

Duur van het verzuim: vanaf de dag volgend op de vervalddag tot op het einde van de maand van de inkohiering (uitvoerbaarverklaring).

2e periode

Berekeningsbasis van de NI: de belasting + de verhoging.

Duur van het verzuim: van de eerste dag van de maand die volgt op de inkohiering tot op het einde van de maand waarin wordt betaald.

120. Rekening houdende met het feit dat dergelijke aanslagen thans (nog) slechts zelden voorkomen, wordt er in het kader van deze vakcursus niet verder over uitgeweid.

Gelijkgestelde belastingen (uitgezonderd eurovignet - zie nr. 123) die zijn ingekohierd met een administratieve boete

121. Er moet opgemerkt worden dat de administratieve boete, die eventueel samen met de belasting wordt ingekohierd, volledig afzonderlijk moet worden beschouwd wat de berekening van de NI betreft. Deze zijn wat de boete betreft verschuldigd vanaf de maand die volgt op deze waarin de vervalddag voor de betaling van die boete valt, en de wettelijke minima (zie nr. 102) moeten eveneens afzonderlijk op de boete worden toegepast.

De verschillende belastingen (v.b. VB, AVB en BIV) die eventueel in éénzelfde kohierartikel zijn opgenomen, moeten daarentegen wel worden samengenomen voor de berekening van de NI.

Voorbeelden

122. I. Een autovoertuig (geautomatiseerd) wordt op 7.4.2008 ingeschreven. De VB voor dat voertuig bedraagt 348,22 EUR (opdecimen inbegrepen). De BIV beloopt 495,00 EUR.

Bij gebrek aan betaling tegen 31.5.2008, wordt die belasting met toepassing van een administratieve boete (50,00 EUR) ingekohierd. De aanslag wordt opgenomen in een op 13.8.2008 uitvoerbaar verklaard kohier en omvat volgende bestanddelen:

VB	316,56 EUR
Opdecimen	31,66 EUR
BIV	495,00 EUR
Administratieve boete	<u>50,00 EUR</u>
TOTAAL TE BETALEN	893,22 EUR

Belastingsschuldige vereffent deze aanslag op 10.9.2008.

Berekening van de NI verschuldigd op de datum van de betaling

- a) Op de VB (met inbegrip van de opdecimen) en de BIV:
totaal: 316,56 EUR + 31,66 EUR + 495,00 EUR = 843,22 EUR.

Er zijn geen NI verschuldigd omdat het bedrag ervan geen 5 EUR per maand bedraagt.

- b) Op de boete (50,00 EUR)

Er zijn om dezelfde reden evenmin NI verschuldigd.

- II. Een geautomatiseerd voertuig wordt op 5.5.2008 ingeschreven. De VB ervan bedraagt (inclusief opdecimen) 428,21 EUR en de BIV 867,00 EUR.

Bij gebrek aan betaling tegen 30.6.2008, worden deze belastingen (VB en BIV) met toepassing van een administratieve boete van 50,00 EUR ingekohierd. Het kohier wordt uitvoerbaar verklaard op 9.10.2008:

Invordering

VB (inclusief opdecimen)	428,21 EUR
BIV	867,00 EUR
Administratieve boete	<u>50,00 EUR</u>

TOTAAL TE BETALEN 1.345,21 EUR

Belastingsschuldige vereffent deze aanslag op 23.10.2008.

Berekening van de NI verschuldigd op de datum van de betaling

- a) Op de VB (inclusief opdecimen) en de BIV samen:
428,21 EUR + 867,00 EUR = 1.295,21 EUR.

Periode van 1.7.2008 tot 31.10.2008 = 4 maanden.

Berekening:

- maandbedrag aan NI: $\frac{1.290 \times 7\%}{12} = 7,525$ EUR, afgerond op 7,53 EUR
- totaalbedrag aan NI: 7,53 EUR x 4 = 30,12 EUR.

- b) Op de boete.

Er zijn geen NI verschuldigd omdat het bedrag ervan per maand geen 5 EUR bedraagt.

Het eurovignet en de erop toegepaste boete

123. Het Euv. is verschuldigd vanaf het ogenblik waarop het voertuig op de openbare weg rijdt. De aanvangsdatum van de loop der NI op het Euv. met betrekking tot in België ingeschreven voertuigen en op de boete, die er eventueel op is toegepast, is derhalve naar gelang het geval:

	NI op het hoofdsom	NI op de boete
In geval van nieuwe aangifte van ingebruikstelling van een voertuig	1e van de maand volgend op die waarin het voertuig aangegeven is of moet zijn aangegeven	1e van de maand volgend op die waarin het voertuig aangegeven is of moet zijn aangegeven
Voor een volgende periode van 12 maanden	1e van de verjaarmaand van de laatste aangifte	1e van de maand volgend op de verjaarmaand van de laatste aangifte
In geval van wijziging van het voertuig	1e van de maand volgend op de wijziging	1e van de maand volgend op de wijziging
In geval van betaling in vier stortingen	1e dag van het trimester waarvoor niet tijdig werd betaald	1e dag van de tweede maand van het trimester waarvoor niet tijdig werd betaald

Voorbeeld:

- * Een voertuig, waarvoor het Euv. verschuldigd is, wordt in gebruik genomen op 19.2.2008. De belastingplichtige doet er dezelfde dag aangifte van bij de ontvanger.
De belastingplichtige betaalt het verschuldigde bedrag aan Euv. niet uit eigen beweging.
Deze overtreding (= de niet-tijdige betaling van het Euv.) wordt beteugeld met een boete van 2 maal het ontdoken bedrag.

Aan te rekenen NI:

- op het Euv. zelf vanaf 1.3.2008 (= 1e van de maand volgend op die waarin het voertuig op de openbare weg wordt gebruikt);
- op de boete vanaf 1.3.2008 (= 1e van de maand volgend op die waarin het voertuig op de openbare weg wordt gebruikt).

Na betaling wordt hem een certificaat (zie nr. 44) afgeleverd voor de periode van 19.2.2008 tot 18.2.2009.

- * Het certificaat is te hernieuwen tegen 19.2.2009 (er vond geen schrapping plaats).

Opnieuw laat de belastingplichtige na spontaan te betalen, zodat terug een boete van 2 maal het ontdoken bedrag wordt toegepast.

Aan te rekenen NI:

- op het Euv. zelf vanaf 1.2.2009 (= 1e van de verjaarmaand van de laatste aangifte);
- op de boete vanaf 1.3.2009 (= 1e van de maand volgend op de verjaarmaand van de laatste aangifte).

Invordering

124. De NI op het bedrag aan Euv. zelf en op de boete moeten afzonderlijk worden berekend. Het minimumbedrag van 5 EUR NI per kalendermaand moet in voorkomend geval op het Euv. zelf en op de boete afzonderlijk worden toegepast.

Voorbeeld:

Een voertuigcombinatie, waarvoor het Euv. verschuldigd is, wordt in gebruik genomen op 1.1.2007.

Het wordt de belastingplichtige toegestaan het voor de periode 1.1.2007 tot 31.12.2007 verschuldigde bedrag aan Euv. volgens het systeem van de gespreide betaling (driemaandelijks) te vereffenen.

Hij is voor de eerste 3 kwartalen telkens 465 EUR aan Euv. verschuldigd. Voor het 4e kwartaal is slechts een saldo van 155 EUR (het jaarbedrag verminderd met 9 maal het maandbedrag - cf. nr. 44) verschuldigd.

Op 3.1.2007 betaalt hij 465 EUR zodat hem een certificaat (zie nr. 44) wordt afgeleverd voor de periode van 1.1.2007 tot 31.3.2007.

Op 29.3. 2007 betaalt hij opnieuw 465 EUR. Hij krijgt een certificaat (zie nr. 44) voor de periode van 1.4. 2007 tot 30.6. 2007.

Hij laat evenwel na tegen 30.6. 2007 de 3e driemaandelijke betaling van 465 EUR te verrichten. Dit terwijl hij zijn voertuig niet heeft buiten gebruik gesteld (geen fiscale schrapping van het Euv.).

De ontvanger kohiert de som van 620 EUR (465 EUR voor het 3e kwartaal en 155 EUR voor het 4e kwartaal) van ambtswege in, te verhogen met een boete van 2 maal het ontdoken bedrag, namelijk 1.240 EUR.

De NI is in principe op het Euv. zelf (620 EUR) verschuldigd vanaf 1.7.2007 (= 1e dag van het trimester waarvoor niet tijdig is betaald).

Op de boete (1.240 EUR) is NI verschuldigd vanaf 1.8.2007 (= 1e dag van de tweede maand van het trimester waarvoor niet tijdig is betaald).

Rekening houdende met het wettelijk minimum van 5 EUR per maand, kan alleen NI worden aangerekend op het bedrag van de boete (1.240 EUR).

Aan de bron verschuldigde voorheffingen ingekohierd met een verhoging of een administratieve boete

125. Sinds 1.3.1993 moet slechts één berekeningsgrondslag in aanmerking worden genomen: het totaal van de voorheffing en de verhoging of het totaal van de voorheffing en de boete.

Het is dan de totale ingekohierde som of het saldo ervan, indien er reeds een betaling is gebeurd, die in aanmerking moet worden genomen om te bepalen of er NI verschuldigd zijn (wat de wettelijke minima betreft, zie nr. 102).

126. Indien de inkohiering met een verhoging het gevolg is van een verschil, vastgesteld na vergelijking van de aangiften/betalingen en/of inkohieringen inzake BV, met de opgaven 325, en de juiste periode van toekenning of betaalbaarstelling niet met zekerheid kan worden achterhaald, geldt het onder nr. 117 uiteengezette principe. De vervaldag van zowel de BV als de erop toegepaste verhoging is bijgevolg 15 januari van het jaar volgend op datgene waarop de aan de BV onderworpen inkomsten betrekking hebben.

127. Voorbeelden

- I. Een werkgever (die voor het jaar 2006 meer dan 25.000 EUR, geïndexeerd aan BV verschuldigd was) laat na de BV die hij voor de maand december 2007 verschuldigd is (2.501,38 EUR) spontaan te storten.

Op 12.3.2008 wordt het bedrag van 2.501,38 EUR ingekohierd met een administratieve boete van 250,00 EUR.

De werkgever vereffent het totaal verschuldigde bedrag op 18.6.2008.

Berekening van de NI

Periode van 16.1.2008 tot 30.6.2008: 5,5 maanden

Berekeningsbasis: 2.501,38 EUR + 250,00 EUR = 2.751,38 EUR

Berekening:

- maandbedrag aan NI: $\frac{2.750 \times 7\%}{12} = 16,0417$ EUR, afgerond op 16,04 EUR
- verschuldigde NI: 16,04 EUR x 5,5 = 88,22 EUR.

Invordering

- II. Een kohier wordt op 8.4.2008 uitvoerbaar verklaard.

Het bevat de volgende aanslag:

- BV over het jaar 2006: 1.699,35 EUR
(vastgesteld verschil bij vergelijking
aangiften/betalingen en/of inkohieringen
met de opgave 325 over het jaar 2006 -
het tekort kan niet aan een bepaalde
periode worden toegeschreven)
- verhoging: 339,87 EUR

Totaal van de aanslag: 2.039,22 EUR

Het AB wordt op 14.4.2008 verzonden. Op 23.7.2008 wordt de aanslag volledig betaald.

Berekening van de NI verschuldigd op de datum van de betaling

De NI zijn verschuldigd op het volledige bedrag, inclusief verhogingen (2.039,22 EUR) vanaf 16.1.2007.

1/2 maand voor januari 2007

18 maanden voor de periode februari 2007 tot juli 2008

18,5 maanden

maandbedrag aan NI: $\frac{2.030 \times 7\%}{12} = 11,8417$ EUR, afgerond op
11,84 EUR

Verschuldigde NI: 11,84 EUR x 18,5 = 219,04 EUR.

Volgens de wijze van betaling

128. De berekening van de periode waarover interesten verschuldigd zijn, hangt eveneens af van de wijze van betaling. De wijze van betaling bepaalt immers de in aanmerking te nemen betaaldatum (zie nrs. 70 tot 75).

Voorbeeld (betaling door overschrijving)

129. Op 6 mei ontvangt de ontvanger een creditbericht voor 2.500 EUR betreffende een aanslag van 2.500 EUR die op 4 april van hetzelfde jaar vervalt.

Het gaat om een overschrijving op de postrekening van het kantoor van de ontvanger. De bevrijdende datum (datum die op het creditbericht is aangeduid door De Post) is 30 april.

Aangezien de in aanmerking te nemen betaaldatum in de maand van de vervaldag valt, moeten geen NI worden aangerekend.

Voorbeeld (betaling door aanwending)

130. Een aanslag wordt volledig vernietigd bij directoriale beslissing van 11.1.2008. Het bedrag van de ontheffing bedraagt 3.014,22 EUR. Ondanks het bezwaar is deze aanslag volledig vóór de vervaldag betaald. De ontvanger stelt op het ogenblik van de ontvangst van het uitgavestuk in verband met de ontheffing vast dat betrokken belastingschuldige nog volgende aanslagen verschuldigd is:
- a) een aanslag in de PB – aj. 2006 - voor een bedrag van 1.100,15 EUR, uitvoerbaar verklaard op 5.3.2007, met vervaldag op 8.5.2007 (op deze aanslag is geen enkele betaling aangerekend);
 - b) een aanslag in de OV - aj. 2006 - uitvoerbaar verklaard op 20.10.2006, met vervaldag op 24.12.2006. Het niet-betaalde saldo bedraagt 638,15 EUR. De laatste betaling die op de hoofdsom is aangerekend, dateert van 16.10.2007;
 - c) een aanslag in de OV – aj. 2007 - uitvoerbaar verklaard op 21.12.2007, met vervaldag op 25.2.2008. Ingekohierd en nog niet aangezuiverd bedrag: 911,45 EUR.

Hoewel de Administratie der Thesaurie slechts eind maart 2008 tot de vereffening van de ontheffing zal overgaan (overschrijving aan de ontvanger en terugbetaling aan de belastingschuldige), worden de in aanmerking te nemen betaaldaten als volgt bepaald:

- a) PB - aj. 2006 - vervaldag 8.5.2007
verschuldigd bedrag: 1.100,15 EUR

In aanmerking te nemen datum voor de aanwending van de ontheffing en voor de berekening van de interesten: 11.1.2008, datum van de beslissing (zie nr. 73).

Berekening van de NI:

Duur van het verzuim: van 1.6.2007 tot 31.1.2008 = 8 maanden

Berekening van de NI:

maandbedrag aan NI: $\frac{1.100 \times 7\%}{12} = 6,4167 \text{ EUR}$, afgerond op 6,42 EUR

Invordering

Verschuldigde NI: $6,42 \text{ EUR} \times 8 = 51,36 \text{ EUR}$

Bedrag aan te wenden op deze aanslag:

$1.100,15 \text{ EUR} + 51,36 \text{ EUR} = 1.151,51 \text{ EUR}$

- b) OV - aj. 2006 - saldo 638,15 EUR.

In aanmerking te nemen betaaldatum: 11.1.2008 (datum van de beslissing).

Berekening van de NI:

Duur van het verzuim: van 1.11.2007 tot 31.1.2008 = 3 maanden

Doch er zijn geen NI verschuldigd omdat het bedrag ervan geen 5 EUR per maand bedraagt.

Bedrag aan te wenden op deze aanslag: 638,15 EUR

- c) OV - aj. 2007 - vervaldag 25.2.2008
verschuldigd bedrag: 911,45 EUR.

In aanmerking te nemen betaaldatum: 25.2.2008 (datum van de vervaldag).
De beslissing is vóór de vervaldag getroffen, zodat de vervaldag als betaaldatum in aanmerking wordt genomen.

Op deze aanslag aan te wenden bedrag: 911,45 EUR

Er zijn geen NI verschuldigd (betaling op de vervaldag).

- d) Het beschikbaar saldo dat terug te storten is aan belastingschuldige:

Bedrag van de verleende ontheffing: 3.014,22 EUR

Aangewende bedragen
($1.151,51 \text{ EUR} + 638,15 \text{ EUR} + 911,45 \text{ EUR}$): - 2.701,11 EUR

Aan de belastingschuldige terug te betalen saldo: 313,11 EUR

Opmerking

131. De verschillende data zijn ook van belang voor de berekening van de MI (zie nrs. 160 e.v.).

Afdeling 6. - Invloed van afbetalingen op de berekening van de nalatigheidsinteressen

Algemeen

132. Volgens de regel van aanrekening die op het gebied van belastingen van toepassing is, worden de door de schuldenaars betaalde sommen in de hierna vermelde volgorde aangewend:

- vervolgingskosten;
- nalatigheidsinteressen;
- hoofdsom.

133. Deze aanrekening heeft vanzelfsprekend geen invloed op de berekening van de interesten wanneer de belastingschuldige de som, die nodig is tot aanzuivering van al wat hij verschuldigd blijft, via één betaling voldoet.

Anders is het wanneer de betrokkene zijn schuld in verscheidene malen afbetaalt. Verschillende gevallen kunnen zich voordoen.

De afbetaling bedraagt meer dan de kosten en de interesten, zodat een gedeelte op de hoofdsom wordt aangerekend

134. Bij ontvangst van de eerste betaling zuivert de ontvanger de kosten aan, berekent op de normale wijze de interesten die hij vervolgens eveneens aanzuivert, en rekent tenslotte het overschot op de hoofdsom aan.

Bij de boeking van de volgende betalingen beïnvloeden de vroegere afbetalingen de berekening van de interesten.

135. Bij de berekening van de interesten ter gelegenheid van de 2e of een latere betaling, neemt men:

- als vertrekpunt van het tijdperk: de eerste dag van de maand volgend op de laatste betaling, die geheel of gedeeltelijk op de hoofdsom is aangezuiverd;
- als berekeningsgrondslag: het totaal verschuldigd blijvende gedeelte van de aanslag, afgerond op het lagere veelvoud van 10 EUR.

Invordering

Voorbeelden

136. I. Stel een aanslag in de OV van 1.008,18 EUR, over het aj. 2006, die op 5.3.2007 verviel. Er zijn vervolgingen ingesteld tot en met het dwangbevel voor uitvoerend beslag op roerend goed (zie titel V, Vervolgingen).

De kosten van die vervolgingen belopen 102,15 EUR.

Een afbetaling van 160 EUR wordt op 9.7.2007 gestort en het saldo op 10.9.2007.

De afbetaling van 9.7.2007 wordt als volgt aangerekend:

- VK: 102,15 EUR
- interesten:

maandbedrag: $\frac{1.000 \times 7\%}{12} = 5,8333 \text{ EUR}$, afgerond op 5,83 EUR

totaal: 5,83 EUR x 4 = 23,32 EUR
- hoofdsom: $\frac{34,53 \text{ EUR}}{160,00 \text{ EUR}}$
- de verschuldigd blijvende hoofdsom bedraagt (1.008,18 EUR – 34,53 EUR) = 973,65 EUR.

Bij de betaling van het saldo op 10.9.2007, wordt van de schuldenaar volgend bedrag geëist:

- interesten:

maandbedrag: $\frac{970 \times 7\%}{12} = 5,6583 \text{ EUR}$, afgerond op 5,66 EUR

totaal: 5,66 EUR x 2 = 11,32 EUR
- hoofdsom: $\frac{973,65 \text{ EUR}}{984,97 \text{ EUR}}$

Om bij de betaling van het saldo de interesten te berekenen, is dus rekening gehouden met:

- de verschuldigd blijvende hoofdsom (1.008,18 EUR – 34,53 EUR = 973,65 EUR), afgerond op het lagere veelvoud van 10 EUR;
- de duur van het verwijl, gerekend vanaf de maand na die waarin de vorige afbetaling is gedaan tot en met de maand waarin het saldo wordt vereffend.

- II. Stel een aanslag in de OV over het aj. 2007 van 400,40 EUR, vervallen op 3.7.2007. Er zijn geen vervolgingen ingesteld.

Een afbetaling van 120,00 EUR wordt op 16.10.2007 gestort, en het saldo wordt op 10.12.2007 betaald.

De afbetaling van 120,00 EUR wordt volledig op de hoofdsom aangerekend, want de NI bedragen geen 5 EUR per maand.

Op 10.12.2007 volstaat het dat de schuldenaar het nog overblijvende gedeelte van de hoofdsom, zijnde 280,40 EUR (400,40 EUR – 120,00 EUR) betaalt.

De afbetaling bedraagt niet meer dan de eerst aan te zuiveren kosten en interesten

137. De berekeningsmodaliteiten die in nrs. 134 en 135 zijn toegelicht, zijn slechts van toepassing onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat een gedeelte - hoe gering ook - van de vorige afbetaling is gebruikt tot aanzuivering van de eigenlijke aanslag in hoofdsom.

Zo niet, d.w.z. wanneer de afbetaling geheel op de VK en de NI is aangerekend, moeten de verschuldigde interesten bij een latere betaling worden berekend zonder inachtneming van de vorige afbetaling en moeten van het aldus bepaalde interestbedrag de interesten worden afgetrokken die reeds bij de vroegere afbetaling zijn voorafgenomen.

Voorbeeld

138. Stel een aanslag PB van 990,15 EUR voor het aj. 2007, met verval dag op 12.6.2008. Vervolgingen tot en met de betekening van een dwangbevel voor uitvoerend beslag op roerend goed zijn ingesteld (kosten 100,15 EUR). Er zijn geen belastingverhogingen toegepast.
Een afbetaling van 110 EUR wordt op 17.10.2008 gestort en het saldo volgt op 10.11.2008.

De afbetaling van 17.10.2008 wordt voor een bedrag van 100,15 EUR op de VK aangerekend en voor een som van 9,85 EUR op de NI, die op dat ogenblik $5,78 \text{ EUR} \times 4 = 23,12 \text{ EUR}$ bedragen

(maandelijks bedrag aan NI: $\frac{990 \times 7\%}{12} = 5,775 \text{ EUR}$ afgerond op 5,78 EUR).

Invordering

Bij de betaling van het saldo op 10.11.2008 moet van de belastingschuldige 1.009,20 EUR worden geëist, zijnde:

-	interesten: 5,78 EUR x 5 =	28,90 EUR
-	interesten betaald op 17.10.2008:	<u>- 9,85 EUR</u>
		Blijft: 19,05 EUR
-	hoofdsom van de belasting:	+ <u>990,15 EUR</u>
		Totaal: 1.009,20 EUR

Afdeling 7. - Schorsing van de nalatigheidsinteresten

In geval van bezwaarschrift (art. 414, § 2, WIB 92)

139. In geval van bezwaar is er in een bepaalde mate een schorsing van de NI voorzien op het bedrag dat het onmiddellijk verschuldigde gedeelte (zie nr. 52) overschrijdt.

Schorsing van toepassing voor de aanslagjaren 1999 en volgende

140. De wet betreffende de rechterlijke inrichting in fiscale zaken verleent vanaf het aj. 1999 aan de belastingplichtige de mogelijkheid om na het indienen van een bezwaarschrift, maar zonder dat er noodzakelijkerwijze omtrent dit bezwaarschrift door de belastingadministratie een beslissing is getroffen, een vordering voor de Rechtbank van eerste aanleg in te stellen (zie Vakcursus Procedure, nrs. 211 e.v.).
141. Indien de kennisgeving van de beslissing niet binnen de zes maanden na de indiening van het bezwaarschrift geschiedt, zijn de NI op het bedrag dat het onmiddellijk verschuldigde gedeelte overschrijdt niet verschuldigd vanaf de 7e maand na deze datum. Deze schorsing loopt, hetzij tot het einde van de maand van de kennisgeving van de beslissing, hetzij tot het einde van de maand waarin de vordering voor de rechtbank van eerste aanleg is ingeleid indien er nog geen beslissing werd kennis gegeven (zie nr. 140).

142. Illustraties

- I. Er wordt vóór de beslissing over het bezwaarschrift geen vordering voor de rechtbank van eerste aanleg ingeleid.

Aanslag in de personenbelasting over het aj. 2007

AB verzonden op 29.11.2007 VERVALDAG op 29.1.2008	11/07 12/07 01/08	TIJDENS HET ONDERZOEK VAN HET BEZWAAR	NA DE DIRECTIONALE BESLISSING OVER HET BEZWAAR
NI verschuldigd vanaf 1.2.2008 BEZWAARSCHRIFT op 4.2.2008 6 maanden	{ 02/08 03/08 04/08 05/08 06/08 07/08 08/08	{ Interests te berekenen op het ingekohierde bedrag	{ Interests te berekenen op het werkelijk verschuldigde bedrag (1)
OPSCHORTING VAN DE NI (vanaf 1.9.2008) Kennisgeving van de beslissing op 17.08.2009	09/08 10/08 11/08 12/08 01/09 02/09 03/09 04/09 05/09 06/09 07/09 08/09	{ Interests te berekenen op het onmiddellijk verschuldigde gedeelte	{ Interests te berekenen op het onmiddellijk verschuldigde gedeelte of op het werkelijk verschuldigde bedrag (1) (indien dit kleiner is dan het onmiddellijk verschuldigde gedeelte)
BETALING VAN HET SALDO OP 15.12.2009	09/09 10/09 11/09 12/09		{ NI te berekenen op het werkelijk verschuldigde bedrag (1)

(1) onder "werkelijk verschuldigd bedrag" moet telkens worden verstaan het ingekohierd bedrag verminderd met het ontheven bedrag, eventueel na vonnis van de Rechtbank van eerste aanleg, de voorziening in beroep of cassatie.

Invordering

- II. Er wordt vóór de beslissing over het bezwaarschrift een vordering voor de Rechtbank van eerste aanleg ingesteld (is slechts mogelijk ten vroegste zes maanden na indiening van het bezwaarschrift).

Aanslag in de personenbelasting over het aanslagjaar 2007

		TIJDENS HET ONDERZOEK VAN HET BEZWAAR	NA DE BESLISSING VAN DE RECHTBANK OVER HET BEZWAAR
AB op 29.11.2007 VERVALDAG op 29.1.2008 NI verschuldigd vanaf 1.2.2008 BEZWAARSCHRIFT op 4.2.2008 6 MAANDEN	11/07 12/07 01/08 02/08 03/08 04/08 05/08 06/08 07/08 08/08	Interesten te berekenen op het ingekohierde bedrag	Interesten te berekenen op het werkelijk verschuldigde bedrag (1)
OPSCHORTING VAN DE NI (vanaf 1.9.2008) Instellen van een vordering voor de rechtbank van eerste aanleg op 27.4.2009	09/08 10/08 11/08 12/08 01/09 02/09 03/09 04/09	Interesten te berekenen op het onmiddellijk verschuldigde gedeelte	Interesten te berekenen op het onmiddellijk verschuldigde gedeelte of op het werkelijk verschuldigde bedrag (1) (indien dit kleiner is dan het onmiddellijk verschuldigde gedeelte)
VONNIS VAN DE RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG OP 26.2.2010 BETALING VAN HET SALDO OP 21.6.2010	05/09 06/09 07/09 08/09 09/09 10/09 11/09 12/09 01/10 02/10 03/10 04/10 05/10 06/10		NI te berekenen op het werkelijk verschuldigde bedrag(1)

(1) onder "werkelijk verschuldigd bedrag" moet telkens worden verstaan het ingekohierd bedrag verminderd met het ontheven bedrag, eventueel na vonnis van de rechtbank van eerste aanleg, de voorziening in beroep of cassatie.

143. De schorsing der NI geldt slechts tijdens de periode waarin het bezwaarschrift door de administratie wordt behandeld en vindt derhalve geenszins toepassing tijdens de loop van de procedure voor de rechtbank van eerste aanleg, noch tijdens de periode van een naderhand, hetzij door de administratie, hetzij door de belastingplichtige ingestelde voorziening in beroep of een voorziening in cassatie.

144. Toepassingsvoorbeelden

Belangrijke opmerking

Bij de uitwerking van deze voorbeelden wordt er van uitgegaan dat het wettelijk tarief aan NI voor de ganse duur van de achterstand 7 % per jaar blijft.

- I. Een belastingplichtige blijft een aanslag in de PB verschuldigd betreffende het aj. 2006.

Ingekohierd bedrag: 4.500 EUR - uitvoerbaarverklaring op 22.2.2007.
Vervaldag 25.4.2007.

Op 18.5.2007 dient belastingschuldige tegen deze aanslag een bezwaarschrift in. Op 25.6.2007 wordt het onmiddellijk verschuldigde gedeelte van deze aanslag op 0 EUR bepaald.

1e hypothese

(directoriale beslissing/geen vordering voor de rechtbank)

Belastingschuldige wacht de beslissing af. Op 25.2.2008 wordt kennis gegeven van de directoriale beslissing houdende ontheffing van een bedrag van 1.000 EUR. Betrokkene neemt genoegen met deze ontheffing en betaalt het saldo (inclusief NI) op 14.4.2008.

Periode waarover NI verschuldigd zijn:

*** vóór de schorsing der NI:**

vanaf de 1e van de maand volgend op de vervaldag (mei 2007) tot en met de 6e maand na indiening van het bezwaarschrift (november 2007) = 7 maanden;

Invordering

* **na de schorsing der NI:**

vanaf de 1e van de maand na deze waarin de directoriale beslissing is ter kennis gebracht (maart 2008) tot en met de maand van de betaling (april 2008) = 2 maanden.

Berekening der NI:

- * op het na bezwaar werkelijk verschuldigde bedrag ten belope van 3.500 EUR (= 4.500 EUR - 1.000 EUR)
- * maandbedrag aan NI: $\frac{3.500 \times 7\%}{12} = 20,4167$ EUR, afgerond op 20,42 EUR
- * totaal verschuldigde NI: 20,42 EUR x 9 (= 7 + 2) = 183,78 EUR.

Door de belastingschuldige op 14.04.2008 te betalen bedrag:

NI:	183,78 EUR
Hoofdsom:	<u>3.500,00 EUR</u>
	3.683,78 EUR

2e hypothese

(directoriale beslissing/vordering voor de rechtbank/voorziening in beroep)

Belastingenschuldige wacht de beslissing af. Op 25.2.2008 wordt kennis gegeven van de directoriale beslissing houdende ontheffing van een bedrag van 1.000 EUR. Betrokkene neemt daarmee geen genoegen en leidt een vordering in voor de Rechtbank van eerste aanleg. De rechtbank verwerpt op 23.7.2008 deze vordering, waarna de belastingschuldige op 13.8.2008 een voorziening in beroep instelt. Ingevolge het arrest van het hof van beroep, waarin zowel de belastingschuldige als de administratie berust, wordt er uiteindelijk op 18.6.2009 een bijkomende ontheffing verleend van 800 EUR. Belastingenschuldige betaalt het saldo op 15.7.2009.

Periode waarover NI verschuldigd zijn:

* **vóór de schorsing der NI:**

vanaf de 1e van de maand volgend op de vervalddag (mei 2007) tot en met de 6e maand na indiening van het bezwaarschrift (november 2007) = 7 maanden;

* **na de schorsing der NI:**

vanaf de 1e van de maand die volgt op die waarin de directoriale beslissing over het bezwaarschrift is ter kennis gebracht (maart 2008) tot en met de maand van de betaling (juli 2009) = 17 maanden.

Berekening der NI:

* op het na de geschillenprocedure (dus na het arrest van het Hof van beroep) verschuldigde bedrag ten belope van 2.700 EUR (= 4.500 EUR - 1.000 EUR – 800 EUR);

* maandbedrag aan NI: $\frac{2.700 \times 7\%}{12} = 15,75 \text{ EUR};$

* totaal verschuldigde NI: 15,75 EUR x 24 (= 7 + 17) = 378 EUR.

Door de belastingschuldige op 15.7.2009 te betalen bedrag:

NI:	378 EUR
Hoofdsom:	<u>2.700 EUR</u>
	3.078 EUR

3e hypothese

(geen directoriale beslissing/vordering voor de rechtbank)

Belastingenschuldige wacht de directoriale beslissing niet af en stelt op 14.1.2008 een vordering in voor de Rechtbank van eerste aanleg. Op 23.7.2008 volgt een ontheffing van 1.250 EUR na vonnis van de rechtbank, waarin zowel de administratie als belastingschuldige berust. Betrokkene vereffent de aanslag op 4.9.2008.

Periode waarover NI verschuldigd zijn:

* **vóór de schorsing der NI:**

vanaf de 1e van de maand volgend op de vervalddag (mei 2007) tot en met de 6e maand na indiening van het bezwaarschrift (november 2007) = 7 maanden;

* **na de schorsing der NI:**

vanaf de 1e van de maand na deze waarin belastingschuldige een vordering voor de rechtbank heeft ingeleid (februari 2008) tot en met de maand van de betaling (september 2008) = 8 maanden.

Berekening der NI:

- * op het na de geschillenprocedure (dus na het vonnis van de rechtbank) verschuldigde bedrag ten belope van 3.250 EUR (= 4.500 EUR – 1.250 EUR)
- * maandbedrag aan NI: $\frac{3.250 \times 7\%}{12} = 18,9583$ EUR, afgerond op 18,96 EUR
- * totaal verschuldigde NI: 18,96 EUR x 15 (= 7 + 8) = 284,40 EUR.

Door de belastingschuldige op 4.9.2008 te betalen bedrag:

NI: 284,40 EUR
Hoofdsom: 3.250,00 EUR
3.534,40 EUR

4e hypothese

(geen directoriale beslissing/vordering voor de rechtbank/voorziening in beroep/ voorziening in cassatie)

Belastingenschuldige wacht de directoriale beslissing niet af en stelt op 14.1.2008 een vordering in voor de Rechtbank van eerste aanleg. Op 22.7.2008 volgt een ontheffing van 1.250 EUR na vonnis van de rechtbank, waarin de administratie berust, doch de belastingschuldige op 13.8.2008 een voorziening in beroep instelt. Bij arrest d.d. 18.6.2009 wordt het beroep slechts gedeeltelijk gegrond verklaard (bijkomende ontheffing van 850 EUR, waarmee de administratie instemt), waarna belastingschuldige op 15.7.2009 een voorziening in cassatie instelt. Op 19.7.2010 bevestigt het Hof van Cassatie het arrest van het Hof van beroep, zodat de belastingschuldige genoodzaakt is op 16.8.2010 de aanslag te vereffenen.

Periode waarover NI verschuldigd zijn:

* **vóór de schorsing der NI:**

vanaf de 1e van de maand volgend op de vervalddag (mei 2007) tot en met de 6e maand na indiening van het bezwaarschrift (november 2007) = 7 maanden;

* **na de schorsing der NI:**

vanaf de 1e van de maand na deze waarin belastingschuldige een vordering voor de rechtbank heeft ingeleid (februari 2008) tot en met de maand van de betaling (augustus 2010) = 31 maanden.

Berekening der NI:

- * op het na de geschillenprocedure (dus na het arrest van het Hof van Cassatie) verschuldigde bedrag ten belope van 2.400 EUR (= 4.500 EUR – 1.250 EUR – 850 EUR)
- * maandbedrag aan NI: $\frac{2.400 \times 7\%}{12} = 14 \text{ EUR}$
- * totaal verschuldigde NI: 14 EUR x 38 (= 7 + 31) = 532 EUR.

Door de belastingschuldige op 16.8.2010 te betalen bedrag:

NI:	532 EUR
Hoofdsom:	<u>2.400 EUR</u>
	2.932 EUR

- II. Een belastingschuldige is een aanslag verschuldigd betreffende het aj. 2006.

Ingekohierd bedrag: 5.000 EUR - uitvoerbaarverklaring op 10.1.2007.
Vervaldag 15.3.2007.

Op 12.4.2007 dient belastingschuldige tegen deze aanslag een bezwaarschrift in. Op 23.7.2007 wordt het onmiddellijk verschuldigde gedeelte op 1.500 EUR bepaald. Hij betaalt dit bedrag niet.

1e hypothese

Belastingschuldige wacht de beslissing af. Op 21.2.2008 wordt kennis gegeven van de directoriale beslissing houdende de ontheffing van een bedrag van 1.000 EUR. De belastingschuldige neemt genoegen met deze ontheffing en betaalt het saldo (inclusief NI) op 12.5.2008.

Periode waarover NI verschuldigd zijn:

- * **vóór de schorsing der NI:**

vanaf de 1e van de maand volgend op de vervaldag (april 2007) tot en met de 6e maand na indiening van het bezwaarschrift (oktober 2007) = 7 maanden;

* **na de schorsing der NI:**

vanaf de 1e van de maand na deze waarin de directoriale beslissing is ter kennis gebracht (maart 2008) tot en met de maand van de betaling (mei 2008) = 3 maanden

hetzij 10 maanden (7 + 3) op het na de bezwaarprocedure werkelijk verschuldigde bedrag ten belope van 4.000 EUR (= 5.000 - 1.000);

* **tijdens de schorsing der NI:**

vanaf de 1e van de 7e maand na indiening van het bezwaarschrift (november 2007) tot en met de maand van de kennisgeving van de directoriale beslissing (februari 2008) = 4 maanden;

hetzij 4 maanden op het op dat ogenblik onbetaalde onmiddellijk verschuldigde gedeelte = 1.500 EUR.

Berekening der NI:

* **vóór en na de schorsing der NI:**

10 maanden op 4.000 EUR

- maandbedrag aan NI: $\frac{4.000 \times 7\%}{12} = 23,3333$ EUR, afgerond op 23,33 EUR

- 23,33 EUR x 10 = 233,30 EUR

* **tijdens de schorsing der NI:**

4 maanden op 1.500 EUR

- maandbedrag aan NI: $\frac{1.500 \times 7\%}{12} = 8,75$ EUR

- 8,75 EUR x 4 = 35 EUR.

Door de belastingschuldige op 12.5.2008 te betalen bedrag:

NI:	268,30 EUR	(= 233,30 EUR + 35,00 EUR)
Hoofdsom:	<u>4.000,00 EUR</u>	
	4.268,30 EUR	

2e hypothese

Belastingsschuldige wacht de directoriale beslissing niet af en stelt op 12.12.2007 een vordering in voor de Rechtbank van eerste aanleg. Op 23.7.2008 volgt een ontheffing van 1.500 EUR na vonnis van de rechtbank, waarin zowel de administratie als de belastingsschuldige berust. Betrokkene vereffent de aanslag op 2.9.2008.

Periode waarover NI verschuldigd zijn:* **vóór de schorsing der NI:**

vanaf de 1e van de maand volgend op de vervaldag (april 2007) tot en met de 6e maand na indiening van het bezwaarschrift (oktober 2007) = 7 maanden;

* **na de schorsing der NI:**

vanaf de 1e van de maand na deze waarin de vordering voor de rechtbank is ingeleid (januari 2008) tot en met de maand van de betaling (september 2008) = 9 maanden;

hetzij 16 maanden (7 + 9) op het na de geschillenprocedure (dus na het vonnis van de rechtbank) werkelijk verschuldigde bedrag ten belope van 3.500 EUR (= 5.000 – 1.500);

* **tijdens de schorsing der NI:**

vanaf de 1e van de 7e maand na indiening van het bezwaarschrift (november 2007) tot en met de maand van de inleiding van de vordering voor de rechtbank (december 2007) = 2 maanden;

hetzij 2 maanden op het op dat ogenblik onbetaalde onmiddellijk verschuldigde gedeelte = 1.500 EUR.

Berekening der NI:* **vóór en na de schorsing der NI:**

16 maanden op 3.500 EUR

- maandbedrag aan NI: $\frac{3.500 \times 7\%}{12} = 20,4167$ EUR, afgerond op 20,42 EUR
- 20,42 EUR x 16 = 326,72 EUR

Invordering

* tijdens de schorsing der NI:

2 maanden op 1.500 EUR

- maandbedrag aan NI: $\frac{1.500 \times 7\%}{12} = 8,75 \text{ EUR}$

- $8,75 \text{ EUR} \times 2 = 17,50 \text{ EUR}$

Door de belastingschuldige op 2.9.2008 te betalen bedrag:

NI:	344,22 EUR	(= 326,72 EUR + 17,50 EUR)
Hoofdsom:	<u>3.500,00 EUR</u>	
	3.844,22 EUR	

Opmerkingen

Ingekohierde teruggaven

145. Indien de ingekohierde teruggave het gevolg is van een bezwaarschrift, moet, bij de berekening van de interesten op de betwiste aanslag, eveneens rekening worden gehouden met de eventuele opschorting van de NI.
146. In dat geval geldt de datum van uitvoerbaarverklaring als datum van de kennisgeving van de beslissing.

Verzoek om ontheffing van ambtswege

147. De opschorting van de NI geldt slechts ingeval van een ingediend bezwaarschrift. Bij een verzoek om ontheffing van ambtswege kan er in geen geval van een schorsing van de NI sprake zijn.

Invordering van het niet-onmiddellijk verschuldigde gedeelte

148. Vanaf het indienen van een bezwaarschrift tot aan de beëindiging van het fiscale geschil kan de ontvanger van de belastingschuldige slechts de betaling eisen van:
- het onmiddellijk verschuldigde bedrag ("OVG");

- de gemaakte VK;
- de NI, berekend ENKEL OP HET ONMIDDELIJK VERSCHULDIGDE BEDRAG.

Bewarende maatregelen

149. Het bezwaarschrift verhindert niet dat de ontvanger alle noodzakelijke bewarende maatregelen treft met het oog op de latere invordering van het volledige bedrag van de betwiste aanslag (zie terzake nrs. 689 e.v.).

In geval van faillissement

150. Door het vonnis van faillietverklaring verliest de gefailleerde het recht om zijn vermogen te beheren en om erover te beschikken. Hij blijft echter de eigenaar ervan, maar hij heeft niet de mogelijkheid de rechten uit te oefenen die normaal aan het eigendomsrecht zijn verbonden, b.v. het recht om iets weg te schenken, om iets te betalen, om een onroerend goed te hypothekeren. Deze speciale rechtstoestand van de gefailleerde noemt men de buitenbezitstelling.

Het vermogen (actief en passief) van de gefailleerde wordt, vanaf het vonnis van faillietverklaring tot aan de definitieve afsluiting van het faillissement, door één of meer curatoren beheerd, en het wordt de "boedel" of de "massa" genoemd. De curatoren worden door de Rechtbank van koophandel aangesteld. Het zijn bezoldigde gerechtelijke lasthebbers die én de gefailleerde én de schuldeisers vertegenwoordigen.

151. Ten opzichte van die boedel is de loop van alle interessen geschorst vanaf het vonnis van faillietverklaring. Die schorsing slaat echter maar op de volgende "schulden in de massa" (zie ook nr. 247):

- belastingverhogingen en administratieve boeten (waarvoor de ontvanger geen wettelijke hypotheek kan inschrijven);
- belastingen bekleed met het algemeen voorrecht van de Schatkist waarvoor evenmin een hypothecaire inschrijving werd genomen;
- belastingen die het voorwerp uitmaken van een hypothecaire inschrijving, voor zover die belastingen NIET op de opbrengst van het onroerend goed kunnen worden ingevorderd.

152. De NI zijn dus ook ten opzichte van de boedel verschuldigd, voor zover de belastingen in een hypothecaire inschrijving zijn opgenomen en de

Invordering

opbrengst van het goed waarop die inschrijving betrekking heeft voldoende is om hoofdsom en interesten te vereffenen. Blijven er na de verdeling van de gelden die voortkomen van de verkoop van een gehypothekeerd goed nog belastingen in hoofdsom en interesten verschuldigd, dan zijn die interesten opnieuw geschorst ten opzichte van de boedel.

153. In de aangifte van schuldinvordering, in te dienen door de ontvanger, worden alle nog openstaande aanslagen opgenomen met de NI berekend tot op de dag vóór het faillissement.

Alle interesten blijven echter door de gefailleerde verschuldigd. Wanneer er tijdens of na het faillissement (wanneer de gefailleerde niet verschoonbaar werd verklaard) invorderingsmogelijkheden zijn ten laste van de gefailleerde persoonlijk of anderen die tot de betaling van die schulden zijn gehouden, moeten de NI worden aangerekend. Dit neemt vanzelfsprekend niet weg dat er vrijstelling van NI kan worden verleend, indien de financiële situatie van de belastingschuldige dit rechtvaardigt.

In geval van collectieve schuldenregeling

154. De beschikking van toelaatbaarheid inzake de collectieve schuldenregeling doet een toestand van samenloop ontstaan tussen de schuldeisers en heeft een algemene opschorting van de loop der NI tot gevolg. Deze schorsing geldt zowel tegenover de boedel als tegenover de schuldenaar zelf en neemt een aanvang vanaf de 1e van de maand volgend op de beschikking van toelaatbaarheid.

Een eventuele herroeping van de beschikking van toelaatbaarheid of van de minnelijke of gerechtelijke aanzuiveringsregeling maakt een einde aan de opschorting van de NI met ingang van de 1e dag van de maand volgend op de beschikking tot herroeping.

Afdeling 8. - Vrijstelling van nalatigheidsinteresten

Principes

155. In bijzondere gevallen mag de Gewestelijk directeur invordering, onder door hem bepaalde voorwaarden, vrijstelling verlenen voor al de NI of voor een deel ervan.

Deze vrijstelling behoort tot de willige rechtsmacht. In geval van niet akkoord met een dergelijke beslissing van de Gewestelijk directeur invordering, kan de belastingschuldige een vordering voor de Rechtbank van eerste aanleg

instellen. De Gewestelijk directeur maakt melding van deze mogelijkheid om de rechtbank te adiëren in zijn gemotiveerde beslissing.

156. Dit betekent dat deze gunst dus niet ambtshalve wordt toegestaan telkens wanneer b.v. een gemak van betaling wordt verleend.

De NI worden inderdaad doorgaans slechts weggelaten wanneer de belastingschuldige onvrijwillig in een moeilijke financiële toestand is geraakt of wanneer zijn financiële toestand zo is dat hij lange tijd slechts in staat is afkortingen te doen die nauwelijks volstaan voor de aanzuivering van de NI, of nog wanneer andere uitzonderlijke omstandigheden het toestaan van die gunst rechtvaardigen.

Verzoekschrift

157. Gehele of gedeeltelijke vrijstelling van NI wordt verleend door de Gewestelijk directeur invordering die bevoegd is voor het ontvangkantoor:

- hetzij op een schriftelijk en met redenen omkleed verzoek van de belastingschuldige, gericht aan voormelde ambtenaar of aan de bevoegde ontvanger;
- hetzij ambtshalve, op voorstel van de ontvanger;
- hetzij door tussenkomst van de ontvanger, die, in het kader van een procedure van gerechtelijk akkoord, wordt geconfronteerd met een herstel- of betalingsplan dat voorziet in een vrijstelling van NI of, in het kader van een procedure van collectieve schuldenregeling, wordt geconfronteerd met een ontwerp van minnelijke aanzuiveringsregeling dat in een vrijstelling van NI voorziet.

Voor het indienen van dat verzoek zijn geen vormvereisten noch termijnen voorzien.

In geval van een verzoek om onbeperkt uitstel van de invordering kan de Gewestelijk directeur invordering de vrijstelling van NI toestaan voor de aanslagen die niet onder zijn rechtsgebied vallen (zie nr. 92).

Opmerkingen

158. Het verlenen van de vrijstelling van NI wordt meestal afhankelijk gemaakt van het onderschrijven en het naleven van een afbetalingsplan.

Invordering

De beslissing tot vrijstelling mag betrekking hebben op de reeds geïnde interesten. De boekhoudkundige rechtzetting mag in principe evenwel nooit aanleiding geven tot een terugbetaling aan de belastingschuldige, tenzij deze laatste de schuld heeft vereffend na het indienen van het verzoekschrift om vrijstelling van NI.

Vrijstelling zonder directoriale beslissing - Definitieve aanneming in ontlasting

159. De onvoorwaardelijke aanneming in ontlasting wegens definitieve oninvorderbaarheid (codes van niet-invordering 17 of 19) brengt de ambtshalve vrijstelling van NI voor de toekomst met zich.

Indien de aanneming in ontlasting echter onder de code van niet-invordering 18 is geschied, is er geen ambtshalve vrijstelling van NI, doch maakt de beslissing uitdrukkelijk melding van een eventuele toekenning van deze vrijstelling.

Hoofdstuk X. - Moratoriuminteresten

(art. 418 en 419, WIB 92)

Afdeling 1. – Principe en rentevoet

160. Bij terugbetaling inzake belastingen worden over de periode van 1.8.1974 tot 30.9.1986, MI toegekend tegen een rentevoet van 1 % per kalendermaand.

Deze rentevoet bedraagt 0,8 % per kalendermaand voor de periode van 1.10.1986 tot 31.12.1998.

Vanaf 1.1.1999 wordt de MI toegekend tegen de wettelijke rentevoet. Deze rentevoet, die kan worden aangepast, bedroeg op 1.1.1999 7 % per jaar en was op 1.6.2008 nog niet aangepast¹.

De MI vormen een louter burgerlijk herstel voor het in het bezit houden van fondsen die aan de belastingschuldige toebehoren.

Afdeling 2. – Wijze van berekening van de moratoriuminterest

Principe

161. Sinds de invoering van de euro op 1.1.2002, worden de MI per kalendermaand berekend op het bedrag van elke betaling, afgerond op het lagere veelvoud van 10 EUR.

De maand waarin de betaling is geschied wordt niet meegerekend, doch de maand waarin de terug te betalen som ter beschikking wordt gesteld aan de belastingplichtige wordt voor een gehele maand geteld, met andere woorden, hetzij de 2e maand volgend op de datum van de directoriale beslissing of van de uitvoerbaarverklaring in geval van effectieve terugbetaling op zijn financiële rekening of per circulaire cheque, hetzij de maand waarin de compensatie is geschied in geval van aanrekening op (een) verschuldigde aanslag(en) (zie nrs. 73, 183 en 184).

Wanneer de ontheffing voortvloeit uit een rechterlijke beslissing, voert de Deposito- en Consignatiekas de vereffening uit in de loop van de 3e maand die

¹ Bij de in de volgende nrs. van dit hoofdstuk uitgewerkte voorbeelden wordt ook voor de periodes na 1.6.2008 het tarief van 7% per jaar gehanteerd. Het is echter niet uitgesloten dat de wettelijke rentevoet intussen wordt aangepast.

Invordering

volgt op de datum van de beslissing. Bijgevolg wordt automatisch 1 maand bijkomende MI toegekend aan de belastingplichtige.

Periode die begint te lopen vanaf 1.1.2002 (vanaf de definitieve invoering van de euro)

162. De MI worden voor die periode berekend volgens de wettelijke rentevoet (zie nr. 160).

Deze berekening gebeurt in de praktijk in de volgende stappen:

- a) *berekening van het bedrag aan interesten per maand via de volgende formule:*

$$\frac{\text{berekeningsgrondslag (afgerond op het lagere veelvoud van 10 EUR) x wettelijke rentevoet in \%}}{12}$$

Dit resultaat wordt afgerond op de hogere of lagere eurocent naargelang het bekomen bedrag respectievelijk 0,50 cent of meer, of minder dan 0,50 cent bedraagt.

- b) *bepaling van het totaalbedrag aan moratoriuminteresten:*

Het maandbedrag (het afgerond resultaat van a)) wordt vermenigvuldigd door het aantal maanden waarvoor MI worden toegekend.

163. Zoals reeds gesteld in nr. 160 kan het tarief van de wettelijke rentevoet worden aangepast.

Indien er in de loop van de periode waarover interesten moeten worden berekend verschillende wettelijke rentevoeten toepasselijk zijn, moet voor de maanden waarop een ander tarief toepasselijk is, de berekening vanaf stap a) worden herhaald.

164. Voorbeelden

- I. Ingevolge een directoriale beslissing houdende volledige ontheffing van een aanslag zijn er MI te verlenen over de periode van februari 2008 (maand na deze waarin de aanslag is betaald) tot en met de maand december 2008 (maand waarin de terugbetaling geschiedt) op een bedrag van 8.714,15 EUR.

Berekening der MI:

tegen de wettelijke rentevoet van 7 %, over 11 maanden (februari 2008 tot en met december 2008)

berekeningsgrondslag: 8.714,15 EUR, afgerond op het lagere veelvoud van 10 EUR = 8.710 EUR

* bepaling maandbedrag aan MI:

$$\frac{8.710 \times 7\%}{12} = 50,8083 \text{ EUR, afgerond op } 50,81 \text{ EUR}$$

* berekening totaal bedrag aan MI: 50,81 EUR x 11 = 558,91 EUR.

II. zelfde voorbeeld als het vorige, maar de ontheffing werd toegestaan naar aanleiding van een rechterlijke beslissing.

Er wordt 1 maand bijkomende MI toegekend aan de belastingschuldige (februari 2008 tot en met januari 2009):

* totaal bedrag aan MI:

$$50,81 \text{ EUR} \times 12 = 609,72 \text{ EUR.}$$

Periode die begint te lopen vóór 1.1.2002 (vóór de definitieve invoering van de EURO)

165. Tot 31.12.2001 werden de MI berekend op een berekeningsgrondslag die was uitgedrukt in BEF en die werd afgerond op het lagere duizendtal.

De oude rentevoeten (1 % of 0,8 % per kalendermaand) zijn respectievelijk van toepassing tot 30.9.1986 en tot 31.12.1998 (zie nr. 160). Vanaf 1.1.1999 tot 31.12.2001 is de wettelijke rentevoet van 7 % van kracht.

Wanneer MI moeten worden toegekend voor een periode die begint te lopen vóór 1.1.2002, dienen de volgende regels te worden in acht genomen:

- voor de periode die begint te lopen vanaf 1.1.2002, zijn de in de nrs. 162 en 163 bepaalde richtlijnen toepasselijk;
- voor de periode vóór 1.1.2002:

Invordering

- wordt de berekingsgrondslag omgezet in BEF en afgerond op de hogere of lagere frank naargelang het verkregen bedrag 0,50 BEF of meer, of minder dan 0,50 BEF bedraagt;
- wordt dit bedrag in BEF afgerond op het lagere duizendtal;
- wordt de aldus verkregen berekeningsgrondslag omgezet in EUR en afgerond op de hogere of lagere cent naargelang dit resultaat 0,50 cent of meer, of minder dan 0,50 cent, bedraagt;
- wordt de MI berekend op dit bedrag in EUR.

a) *berekening van het bedrag aan interesten per maand via de volgende formule:*

- voor de periode die begint te lopen op 1.1.1999:

$$\frac{\text{berekingsgrondslag} \times \text{wettelijke rentevoet in \%}}{12}$$

- voor de periode die begint te lopen vóór 1.1.1999:

$$\text{berekingsgrondslag} \times \text{maandelijkse interestvoet}$$

Wanneer MI moeten worden toegekend voor een periode waarvoor verschillende rentevoeten van toepassing zijn (zie nr. 160), moet de berekening van de MI worden herhaald voor de maanden gedurende dewelke een verschillende rentevoet van toepassing is.

Het bekomen resultaat wordt afgerond op de hogere of de lagere cent naargelang het bekomen bedrag 0,50 cent of meer, of minder dan 0,50 cent bedraagt.

b) *bepaling van het totaalbedrag aan moratoriuminteresten:*

Het maandbedrag (het afgerond resultaat van a)) wordt vermenigvuldigd met het aantal maanden waarvoor MI worden toegekend.

166. Voorbeelden

- I. Ingevolge een directoriale beslissing houdende volledige ontheffing van een aanslag zijn er MI te verlenen over de periode van december 1999

(maand na deze waarin de aanslag is betaald) tot en met de maand mei 2008 (maand waarin de terugbetaling van het ontheven bedrag geschiedt) op een bedrag van 2.076,78 EUR.

Berekening der MI:

- 1) voor de periode die loopt van december 1999 tot en met december 2001 (= 25 maanden), worden de regels van toepassing voor de berekening aan de wettelijke rentevoet van 7 % per jaar gevolgd

- berekeningsgrondslag:

$$* \quad 2.076,78 \times 40,3399 = 83.777,097, \text{ hetzij } 83.777 \text{ BEF} \\ \text{afgerond op } 83.000 \text{ BEF}$$

- * grondslag in EUR:

$$\frac{83.000}{40,3399} = 2.057,5162, \text{ afgerond op } 2.057,52 \text{ EUR}$$

- maandelijks bedrag aan MI:

$$\frac{2.057,52 \times 7\%}{12} = 12,0022 \text{ EUR, afgerond op } 12 \text{ EUR}$$

- totaal bedrag aan voor deze periode verschuldigde MI:

$$12 \times 25 = 300 \text{ EUR}$$

- 2) voor de periode die loopt van januari 2002 tot en met mei 2008 (= 77 maanden), worden de regels van toepassing voor de berekening aan de wettelijke rentevoet van 7 % per jaar toegepast, op een bedrag van 2.076,78 EUR

- berekeningsgrondslag in EUR:

$$2.076,78 \text{ EUR, afgerond op het lagere veelvoud van } 10 \text{ EUR} \\ = 2.070 \text{ EUR}$$

- maandelijks bedrag aan MI:

$$\frac{2.070 \times 7\%}{12} = 12,075 \text{ EUR, afgerond op } 12,08 \text{ EUR}$$

- totaal verschuldigd bedrag aan MI voor deze periode:

$$12,08 \text{ EUR} \times 77 = 930,16 \text{ EUR.}$$

3° Totaal bedrag aan toe te kennen MI:

$$300 \text{ EUR} + 930,16 \text{ EUR} = 1.230,16 \text{ EUR}.$$

II. Zelfde voorbeeld, maar de periode loopt van december 1997 (maand volgend op deze in de loop waarvan de aanslag is betaald) tot en met mei 2008 (maand waarin de terugbetaling van het ontheven bedrag geschiedt).

1° voor de periode die loopt van december 1997 tot en met december 1998 (= 13 maanden), worden de regels van toepassing voor de berekening aan de rentevoet van 0,8 % per maand toegepast, in BEF:

- berekeningsgrondslag:

$$* \quad 2.076,78 \times 40,3399 = 83.777,097, \text{ hetzij } 83.777 \text{ BEF} \\ \text{afgerond op } 83.000 \text{ BEF}$$

* grondslag in EUR:

$$\frac{83.000}{40,3399} = 2.057,5162 \text{ afgerond op } 2.057,52 \text{ EUR}$$

- maandelijks bedrag aan MI:

$$2.057,52 \times 0,8 \% = 16,4602 \text{ EUR, afgerond op } 16,46 \text{ EUR}$$

- totaal verschuldigd bedrag aan MI voor deze periode:

$$16,46 \times 13 = 213,98 \text{ EUR}$$

2° voor de periode die loopt van januari 1999 tot en met december 2001 (= 36 maanden), worden de regels van toepassing voor de berekening aan de wettelijke rentevoet van 7 % per jaar toegepast, op een bedrag van 2.076,78 EUR:

- berekeningsgrondslag in EUR:

$$2.057,52 \text{ EUR (zie 1°)}$$

- maandelijks bedrag aan MI:

$$\frac{2.057,52 \times 7\%}{12} = 12,0022 \text{ EUR, afgerond op } 12 \text{ EUR}$$

- totaal verschuldigd bedrag aan MI voor deze periode:
 $12 \text{ EUR} \times 36 = 432 \text{ EUR}.$

3° voor de periode die loopt van januari 2002 tot en met mei 2008 (= 77 maanden), worden de regels van toepassing voor de berekening aan de wettelijke rentevoet van 7 % per jaar toegepast, op een bedrag van 2.076,78 EUR:

- berekeningsgrondslag in EUR:

2.076,78 EUR, afgerond op het lagere veelvoud van 10 EUR
= 2.070 EUR

- maandelijks bedrag aan MI:

$$\frac{2.070 \times 7\%}{12} = 12,075 \text{ EUR, afgerond op } 12,08 \text{ EUR}$$

- totaal verschuldigd bedrag aan MI voor deze periode:

12,08 EUR x 77 = 930,16 EUR.

4° Totaal bedrag aan toe te kennen MI:

213,98 EUR + 432,00 EUR + 930,16 EUR = 1.576,14 EUR.

Afdeling 3. - Minimumbedrag aan moratoriuminterest

Principe

167. De MI is niet verschuldigd voor de periode vanaf 1.1.2002 wanneer het bedrag ervan geen 5 EUR per kalendermaand beloopt.

Aan de op 1.1.2008 geldende wettelijke rentevoet van 7 % per jaar is er aldus slechts MI verschuldigd wanneer de ertoe aanleiding gevende som, die als berekeningsgrondslag ervan geldt, minstens 860 EUR bedraagt.

168. Voor de periode van 1.1.1999 tot 31.12.2001, (periode voorafgaand aan de definitieve invoering van de euro; zie nr. 160), is de MI slechts verschuldigd wanneer zijn bedrag minstens 4,96 EUR (200 BEF) per maand bedraagt en de berekeningsgrondslag minstens 867,63 EUR (35.000 BEF) bedraagt.

Voor de periode van 1.3.1993 tot 31.12.1998, waarin de interestvoet 0,8 % per kalendermaand bedroeg (zie nr. 160), dient het maandelijks bedrag aan MI eveneens 4,96 EUR te bedragen. Zijn minimale berekeningsgrondslag dient dus 619,73 EUR (25.000 BEF) te bedragen.

Invordering

Voor de periode die loopt tot en met 28.2.1993 waarvoor de rentevoet 1% per kalendermaand bedraagt (zie nr. 160), is de minimale berekeningsgrondslag vastgesteld op 123,95 EUR (5.000 BEF) en het totaal bedrag aan MI dient 2,48 EUR (100 BEF) te bereiken.

Voorbeeld

Ingevolge een directoriale beslissing zijn er in principe MI te verlenen over de periode van november 1998 tot en met februari 2008 op een bedrag van 867,16 EUR.

Berekening der MI:

1° aan de rentevoet van 0,8 % per kalendermaand, over de periode van november 1998 tot en met december 1998 (= 2 maanden):

- berekeningsgrondslag:

$867,16 \times 40,3399 = 34.981,157$ BEF afgerond op 34.981 BEF, afgerond op het lagere duizendtal: 34.000 BEF (= minimum 25.000 BEF)

berekeningsgrondslag in EUR:

$\frac{34.000}{40,3399} = 842,83808$ EUR afgerond op 842,84 EUR

- maandelijks bedrag aan MI:

$842,84 \times 0,8 \% = 6,74272$ EUR afgerond op 6,74 EUR

- totaal bedrag aan MI voor deze periode:

$6,74 \times 2 = 13,48$ EUR

2° voor de maanden januari 1999 tot en met december 2001 (= 36 maanden), waarvoor de berekening moet geschieden tegen de wettelijke rentevoet van 7 % per jaar, zijn er geen MI te verlenen omdat het bedrag ervan geen 4,96 EUR (200 BEF; zie nr. 170) per maand bedraagt :

- berekeningsgrondslag: 842,84 EUR
- maandelijks bedrag aan MI:

$$\frac{842,84 \times 7\%}{12} = 4,9166 \text{ EUR afgerond op } 4,92 \text{ EUR}$$

3° voor de maanden januari 2002 tot februari 2008 (= 74 maanden), waarvoor de minimum berekeningsgrondslag van 860 EUR aan het tarief van 7 % per jaar is bereikt.

- berekeningsgrondslag:

867,16 EUR afgerond op 860 EUR

- maandbedrag aan MI:

$$\frac{860 \times 7\%}{12} = 5,0167 \text{ EUR, afgerond op } 5,02 \text{ EUR}$$

- totaal bedrag aan MI voor deze periode:

$$5,02 \text{ EUR} \times 74 = 371,48 \text{ EUR}$$

4° Totaal der toe te kennen MI:

$$13,48 \text{ EUR} + 371,48 \text{ EUR} = 384,96 \text{ EUR.}$$

Toepassing van het minimuminterestbedrag

169. Wanneer er MI verschuldigd zijn, dan worden deze sinds 1.1.2002 berekend op het bedrag van elke terugbetaling afzonderlijk, afgerond op het lagere veelvoud van 10 EUR (zie nr. 161).

Wanneer MI moeten worden toegekend voor een periode die begint te lopen vóór 1.1.2002, dienen de berekeningsregels zoals omschreven in nr. 165 te worden gevolgd.

170. Voor de toepassing van deze regels wordt het totaal terug te geven bedrag in aanmerking genomen, met dien verstande dat het minimum van 5 EUR of 4,96 EUR per maand (zie nrs. 167 en 168) geldt:

- per beslissing of per ingekohierde teruggave;
- voor éénzelfde belastingschuldige;
- voor hetzelfde aj.;
- en per aanslag.

Afdeling 4. - Toepassingsgebied van de moratoriuminteresten

171. Vermits de wet betreffende de beslechting van de fiscale geschillen, die van kracht is met ingang van het aj. 1999, de wettelijke bepalingen met betrekking tot de toekenning van de MI ingrijpend heeft veranderd, moet er terzake een onderscheid worden gemaakt naargelang het aj. waarop de aanslag betrekking heeft.

Principes van toepassing met betrekking tot de aanslagjaren 1998 en vorige

172. MI moeten worden toegekend telkens wanneer een belasting (PB, Ven.B, BNI, RPB) door de Staat wordt teruggegeven, zelfs indien de teruggave het gevolg is van een vergissing die aan de belastingschuldige te wijten is. Eenzelfde regel geldt in geval van teruggave van met de IB gelijkgestelde belastingen en van aanvullende belastingen op de PB.

173. De OV wordt in die zin eveneens als een belasting beschouwd. Hetzelfde geldt voor de ingekohierde RV en BV.

Een teruggave van belastingverhogingen wordt eveneens gelijkgesteld met een terugbetaling van belastingen, die eventueel aanleiding geeft tot de toekenning van MI.

De teruggave van NI geeft aanleiding tot toekenning van MI wanneer er op de hoofdsom MI worden toegekend.

174. Vermits MI enkel worden toegekend bij teruggave van belastingen en daarop betrekking hebbende NI, worden er geen MI verleend bij teruggave van:

- 1° VK;
- 2° administratieve boeten;
- 3° bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid;
- 4° niet-ingekohierde RV en BV ten voordele van de schuldenaar van die voorheffingen (b.v. teruggave van RV aan de financiële instelling en van BV aan de werkgever, die deze voorheffingen in principe hebben ingehouden);
- 5° teveel bij de bron ingehouden BV en RV ten voordele van de belastingplichtige voor wiens rekening ze zijn gestort, indien de teruggave geschiedt ingevolge de 1e verrekening van die voorheffingen;

6° teveel gestorte VA op de PB, de Ven.B en de BNI, indien de teruggave aan de belastingplichtige voor wie die VA zijn gedaan geschiedt ingevolge hun 1e verrekening.

175. Er worden nooit MI toegekend indien de terugbetaling het gevolg is van een buiten de termijnen van bezwaar of beroep verleende ambtshalve ontheffing van overbelastingen waartegen niet binnen de gestelde termijn bezwaar is ingediend, maar die door de administratie zijn vastgesteld of door de belastingschuldige zijn bekendgemaakt binnen 3 jaar vanaf 1 januari van het jaar waarin de belasting is gevestigd (materiële vergissing, dubbele belasting, nieuwe bescheiden of feiten, enz. - zie Vakcursus Procedure, nrs. 177 e.v. - soms worden dergelijke ambtshalve ontheffingen verleend per kohier).

Principes van toepassing met betrekking tot de aanslagjaren 1999 en volgende

176. MI moeten worden toegekend wanneer er belastingen (PB, Ven.B, BNI, RPB), met de IB gelijkgestelde belastingen, aanvullende belastingen op de PB, bijzondere bijdragen voor de sociale zekerheid, een deel van het remgeld, voorheffingen, VA, NI voor zover er op de hoofdsom MI werden toegekend, belastingverhogingen of administratieve boeten worden terugbetaald. Het is daarbij zonder belang of de terugbetaling enerzijds al dan niet haar oorzaak vindt in een vergissing van de administratie of van de belastingschuldige of anderzijds het gevolg is van een bezwaarschrift of van een ontheffing van ambtswege.

177. Er worden evenwel geen MI toegekend:

- 1° bij terugbetaling van VK;
- 2° bij teruggave van belastingverhogingen en administratieve boeten wanneer de ontheffing als genademaatregel door de Minister van financiën werd toegestaan;
- 3° in geval van terugbetaling van het overschot aan BV, RV of VA aan de verkrijger van de inkomsten, indien de terugbetaling uiterlijk geschiedt op het einde van de 2e maand die volgt op de maand waarin de gewone aanslagtermijn is verstreken, dat wil zeggen, in principe, uiterlijk op 31 augustus van het jaar na dat waarnaar het aanslagjaar wordt genoemd;
- 4° in geval van terugbetaling van niet-engekohierde RV en BV ten gunste van de schuldenaars van deze voorheffingen (b.v. terugbetaling van niet-engekohierde BV aan de werkgever en niet-engekohierde RV aan de financiële instelling, die in principe deze voorheffingen hebben ingehouden);

- 5° in geval van terugbetaling door de Dienst der Voorafbetalingen van niet op de werkelijk verschuldigde belasting verrekenende VA (op verzoek van de belastingplichtige).

**Afdeling 5. - Bepaling van de periode waarover
moratoriuminteressen verschuldigd zijn
(aanslagjaren 1999 en volgende)**

Algemene regel

In geval van een effectieve terugbetaling van een inkomstenbelasting, een met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belasting, een ingekohierde voorheffing, een belastingverhoging en een administratieve boete

178. Die periode wordt per maand berekend, op grond van 2 gegevens: de datum van betaling (zie nrs. 70 tot 75 voor het vaststellen van de in aanmerking te nemen datum van betaling) en deze van de terugbetaling aan de belastingschuldige.

De maand van de betaling wordt niet meegeteld, doch de maand in de loop waarvan aan de belastingschuldige het bericht wordt verzonden waarin de terug te betalen som te zijner beschikking wordt gesteld (2e maand die volgt op de datum van de beslissing waarin de ontheffing wordt toegekend of de uitvoerbaarverklaring van het kohier waarin de ontheffing is opgenomen) wordt voor een volle maand geteld.

Er wordt een maand bijkomende MI toegekend aan de belastingschuldige wanneer de teruggave geschiedt middels tussenkomst van de Deposito- en Consignatiekas ingevolge een directoriale beslissing in uitvoering van een vonnis of een arrest.

Voorbeeld

De belastingschuldige A is belast in de PB voor een bedrag van 1.004,17 EUR.

Hij betaalt die belasting in maart 2007. De aanslag verviel in dezelfde maand.

Hij dient een bezwaarschrift in waarover in januari 2008 wordt beslist.

Bij die beslissing wordt ontheffing verleend van 898,17 EUR, waarvoor in maart 2008 door bemiddeling van de Administratie van de Thesaurie een circulaire cheque wordt uitgegeven ten voordele van de belastingschuldige.

Er zijn MI verschuldigd voor de periode vanaf april 2007 (maand na die van de betaling door de belastingschuldige) tot en met maart 2008 (maand tijdens welke de teruggave plaats heeft) (= 12 maanden):

aan 7 % per jaar, op het terug te betalen bedrag van 898,17 EUR, afgerond op het lagere veelvoud van 10 EUR (= 890 EUR)

- maandbedrag:

$$\frac{890 \times 7\%}{12} = 5,1917 \text{ EUR, afgerond op } 5,19 \text{ EUR}$$

- totaal bedrag aan MI: 5,19 EUR x 12 = 62,28 EUR.

In geval van terugbetaling van het overschot aan bedrijfsvoorheffing, roerende voorheffing, voorafbetalingen, bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid en een deel van het remgeld

179. In geval van terugbetaling van het overschot aan BV, RV, VA, bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid en een deel van het remgeld aan de verkrijger van de inkomsten na de 2e maand na het verstrijken van de in nr. 177, 3°, vermelde gewone aanslagtermijn, worden er MI toegekend:

- vanaf de 1e dag van de 3e maand die volgt op de maand waarin de gewone aanslagtermijn is verstreken (dus doorgaans vanaf 1 september van het jaar volgend op het aj., tenzij de aangifte niet is ingediend voor 31 december van het aj.);
- tot en met de maand waarin de terugbetaling plaats heeft.

180. Voorbeelden

- I. Bij beslissing d.d. 14.4.2008 wordt er met betrekking tot het aj. 2006 een overschot aan BV en VA terugbetaalbaar gesteld. De belastingschuldigen dienden hun aangifte met betrekking tot het aj. 2006 tijdig in op 20.6.2006.

Op het betreffende overschot aan BV en VA is er MI verschuldigd vanaf 1.9.2007 (= 1e dag van de 3e maand die volgt op de maand waarin de gewone aanslagtermijn is verstreken, nl. juni 2007 = 30/6 van het jaar volgend op het aj.).

- II. Bij beslissing d.d. 15.7.2008 wordt er met betrekking tot het aj. 2006 een overschot aan BV en VA terugbetaalbaar gesteld. De belastingschuldigen dienden hun aangifte met betrekking tot het aj. 2006 tijdig (gelet op de bijzondere omstandigheden) in op 15.1.2007.

Op het betreffende overschot aan BV en VA, dat op het einde van de maand september 2008 aan de belastingschuldigen wordt terugbetaald, is er MI verschuldigd vanaf 1.10.2007 (= 1e dag van de 3e maand die volgt op de maand waarin de gewone aanslagtermijn is verstreken (juli 2007 = indiening aangifte op 15.1.2007 + 6 maanden).

Opmerking: er kan moratoriuminterest worden toegekend vóór de 1e dag van de 3e maand die volgt op die in de loop waarvan de gewone aanslagtermijn verstrijkt

181. Voorheffingen, VA, inhoudingen voor bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid en remgeld die bij de vestiging van een tijdige aanslag in de IB met de verschuldigde belasting zijn verrekend, krijgen door de verrekening het karakter van belasting. Indien deze aanslag naderhand wordt ontheven, zodat deze voorheffingen, VA, bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid en remgeld terugbetaalbaar worden, leveren deze bedragen MI op vanaf de maand volgend op de verrekening, dat wil zeggen vanaf de maand volgend op de uitvoerbaarverklaring van het kohier.

Eens een eerste aanslag is gevestigd, is het dus in dergelijke gevallen perfect mogelijk dat er toch vanaf een eerdere datum MI moeten worden toegekend dan de 1e dag van de 3e maand na het verstrijken van de gewone aanslagtermijn, die in nr. 179 hiervoor is toegelicht.

Voorbeeld

- * Er wordt op 26.2.2007 betreffende het aj. 2006 een aanslag in de PB gevestigd (dus uitvoerbaar verklaard) met de volgende bestanddelen:

Belasting Staat:	7.000 EUR
BV:	6.400 EUR
VA:	<u>1.500 EUR</u>
Resultaat: teruggave van	900 EUR

Het bedrag van 900 EUR (dat een overschot aan VA vertegenwoordigt) wordt op 27.4.2007 op de financiële rekening van de betrokken belastingplichtige overgeschreven.

Het geeft geen aanleiding tot toekenning van MI (aangezien de terugbetaling van het overschot aan VA vóór 1.9.2007 uitgevoerd was).

- * De belastingplichtige dient binnen de wettelijke termijn tegen deze aanslag een bezwaarschrift in, omdat de belastberekening naar zijn oordeel foutief is.
- * Op 28.4.2008 beslist de Gewestelijk directeur taxatie, omwille van de door de betrokken belastingplichtige ingeroepen grieven, dat er inderdaad een overbelasting is van 950 EUR en verleent een ontheffing voor dit bedrag. De som wordt op 27.6.2008 aan betrokkene uitbetaald.

Vermits het bedrag van 950 EUR een terugbetaling van een belasting betreft (of met andere woorden van reeds op 26.2.2007 bij de eerste aanslag verrekenende voorheffingen en VA), geeft dit bedrag aanleiding tot toekenning van MI over de periode van maart 2007 (de maand na de uitvoerbaarverklaring van de eerste aanslag) tot en met juni 2008 (de maand waarin het bedrag van 950 EUR effectief aan de betrokkene wordt uitbetaald), hetzij over 16 maanden.

Bijzondere regels toepasselijk op de beide categorieën van terugbetalingen (belasting/ingekohierde voorheffing + overschot)

Terugbetaling wordt aangewend op een andere openstaande aanslag

182. Het gebeurt dat een ontheffing of een teruggave wordt gebruikt tot aanzuivering van een openstaande aanslag van dezelfde belastingschuldige (zie nr. 73).

Twee gevallen kunnen zich voordoen:

Aanrekening van een ontheffing op een andere, reeds vervallen aanslag

183. In dat geval zijn MI verschuldigd tot en met de maand van de beslissing waarbij ontheffing wordt verleend, of van de uitvoerbaarverklaring van het kohier waarin de ontheffing is begrepen.

Voorbeeld

Bij beslissing van 23.7.2008 wordt een ontheffing van 865,00 EUR verleend op een aanslag die in december 2007 volledig is betaald.

Invordering

Het bedrag van deze ontheffing wordt gebruikt tot volledige aanzuivering van een andere, ten laste van dezelfde belastingschuldige gevestigde aanslag die sedert maart 2008 is vervallen.

MI zijn verschuldigd voor de periode vanaf januari 2008 tot en met juli 2008 (de maand waarin de beslissing tot ontheffing is getroffen), dus over 7 maanden.

Aanrekening van een ontheffing op een andere, nog niet vervallen aanslag

184. In dat geval zijn MI verschuldigd tot en met de maand tijdens welke de aldus aangezuiverde aanslag vervalst.

Voorbeeld

Bij beslissing van 24.7.2008 wordt een ontheffing van 870,00 EUR verleend op een aanslag die sinds december 2007 integraal is betaald.

Deze ontheffing wordt gebruikt tot aanzuivering van een andere, op naam van dezelfde belastingschuldige gevestigde aanslag die op 6.10.2008 vervalst.

MI zijn verschuldigd voor de periode vanaf januari 2008 tot en met oktober 2008 (d.w.z. tot het einde van de maand waarin de aanslag vervalst), dus voor 10 maanden, niettegenstaande de ontvanger op het einde van de maand september 2008 de ontheffing reeds gekregen en aangerekend heeft.

**Afdeling 6. - Bijzondere berekeningsregels der
moratoriuminteressen (aanslagjaren 1999 en volgende)**

Bijzondere regels enkel toepasselijk bij teruggave van een inkomstenbelasting, een met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belasting, een ingekohierde voorheffing, een belastingverhoging en een administratieve boete

Teruggave van een inkomstenbelasting, een met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belasting, een ingekohierde voorheffing, een belastingverhoging of een administratieve boete, die in éénzelfde aanslag zijn opgenomen

185. Het komt voor dat inkomstenbelastingen (inclusief aanvullende belastingen), met de IB gelijkgestelde belastingen of ingekohierde voorheffingen en belastingverhogingen of administratieve boeten in éénzelfde aanslag zijn opgenomen en dat deze gezamenlijk worden ontheven.

In dit geval moeten alle terugbetaalbare bedragen, waarop MI verschuldigd zijn, worden samengenomen om de berekeningsgrondslag te bepalen en na te gaan of het minimumbedrag aan MI van 5 EUR of 4,96 EUR (zie nrs. 167 en 168) per maand is bereikt.

186. Voorbeelden

- I. Volgende ontheffing wordt verleend met betrekking tot een integraal betaalde aanslag in de PB over het aj. 2007:

Belasting Staat:	600 EUR
Belasting Gemeente:	42 EUR
Belastingverhoging:	250 EUR
Bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid:	<u>9 EUR</u>
	901 EUR

Er wordt MI toegekend op het integrale bedrag van de ontheffing ten belope van 901 EUR. Het minimum van 5 EUR per maand is derhalve bereikt.

Invordering

- II. Er wordt een totale ontheffing verleend van een betaalde VB over het aj. 2007:

VB:	123,00 EUR
Opdecien:	12,30 EUR
BIV:	210,60 EUR
Administratieve boete:	<u>50,00 EUR</u>
	395,90 EUR

Er worden geen MI toegekend aangezien de berekeningsgrondslag (395,90 EUR) kleiner is dan 860 EUR en het minimumbedrag aan MI (5 EUR per kalendermaand) bijgevolg niet wordt bereikt.

Teruggave van een inkomstenbelasting, een met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belasting, een ingekohierde voorheffing, een belastingverhoging en een administratieve boete, die met afbetalingen zijn vereffend

187. Mits de voormelde minima zijn bereikt, zijn MI verschuldigd en worden zij berekend op het bedrag van iedere afbetaling, afgerond op het lagere veelvoud van 10 EUR (vanaf 1.1.2002; zie nrs. 161 tot 166). Daarbij wordt teruggave steeds geacht op de meest recente betaling(en) betrekking te hebben.

Voorbeeld

Een belasting van 1.500 EUR (vervaldag 22.6.2007) is als volgt betaald:

- 1.000 EUR op 5.6.2007;
- 250 EUR op 5.7.2007;
- 250 EUR op 3.8.2007.

Ingevolge de betwisting van die belasting, wordt op 14.4.2008 een ontheffing op deze aanslag verleend van 1.000 EUR. Dit bedrag wordt in juni 2008 aan de belastingschuldige terugbetaald.

De som van 1.000 EUR, die aan de belastingschuldige wordt teruggegeven, wordt geacht door deze laatste als volgt te zijn betaald:

- 250 EUR op 3.8.2007;
- 250 EUR op 5.7.2007;
- 500 EUR op 5.6.2007.

De MI moeten in principe respectievelijk vanaf september 2007 (op 250 EUR), vanaf augustus 2007 (op 250 EUR) en vanaf juli 2007 (op 500 EUR) worden berekend.

Er zal aldus slechts MI worden toegekend vanaf september 2007, omdat slechts vanaf dat ogenblik het minimum van 5 EUR per maand is bereikt (of met andere woorden een terugbetaald bedrag van minstens 860 EUR is bereikt).

Teruggave in meerdere malen van een som waarop moratoriuminteressen verschuldigd zijn

188. Wanneer NI zijn voorafgenomen bij de betaling van een inkomstenbelasting, een met de IB gelijkgestelde belasting, een ingekohierde voorheffing, een belastingverhoging of een administratieve boete, die nadien wordt ontheven, wordt de berekening van die interesten herzien en wordt een gedeelte van deze laatste aan de belastingschuldige teruggegeven.

189. Blijkens hetgeen reeds eerder is gesteld (zie nr. 176), geeft de teruggave van NI, die bij een laattijdige betaling zijn voorafgenomen, aanleiding tot toekenning van MI.

Het kan echter gebeuren dat de bedragen, die eensdeels als hoofdsom en anderdeels als NI worden terugbetaald, beneden het in het nr. 167 en 168 gestelde minimum blijven en dus geen aanleiding geven tot MI wanneer ze afzonderlijk worden genomen, maar dat ze in totaal (hoofdsom waarop MI moeten worden verleend + NI) dit minimum wel bereiken.

In dat geval zijn MI verschuldigd omdat met het totaal bedrag moet worden rekening gehouden (zie nr. 170).

Voorbeeld

Een belasting van 1.500,00 EUR die in januari 2007 verviel is geheel vereffend, in hoofdsom en interesten, op 17.8.2007.

De belastingschuldige heeft betaald:

- als NI: 61,25 EUR
- als hoofdsom: 1.500,00 EUR

Tegen die belasting wordt een regelmatig bezwaar ingediend en bij beslissing van 7.1.2008 wordt een ontheffing van 840,00 EUR verleend.

Invordering

Deze ontheffing wordt per circulaire cheque aan de belastingschuldige uitgekeerd in maart 2008.

Daar dit bedrag geen 860 EUR bereikt (zie nr. 167), worden daarbij geen MI toegekend.

De ontvanger maakt echter een herberekening van de in augustus 2007 geïnde NI, wat aanleiding geeft tot een beslissing tot teruggave van 61,25 EUR in februari 2008.

Hierdoor wordt de som, die krachtens de beslissing van 7.1.2008 terugbetaalbaar is, echter opgevoerd tot 901,25 EUR (840,00 + 61,25) en geeft ze (omdat het maandbedrag aan MI minstens 5 EUR bedraagt) aanleiding tot het toekennen van MI.

Deze som geeft aanleiding tot MI vanaf de maand september 2007 (maand volgend op de betaling) tot en met de maand maart 2008 (maand van terugbetaling van de hoofdsom), dus over 7 maanden.

Voor de maand april 2008 is slechts het aan NI ontheven bedrag (61,25 EUR) in aanmerking te nemen. Het maandbedrag aan MI is voor deze maand dus kleiner dan 5 EUR.

De MI beloopt derhalve:

- * maandelijks bedrag:

$$\frac{900 \times 7\%}{12} = 5,25 \text{ EUR}$$

- * totaal bedrag:

$$5,25 \times 7 = 36,75 \text{ EUR.}$$

Teruggave op een in meerdere malen gevestigde belasting, een ingekohierde voorheffing, een belastingverhoging en een administratieve boete

190. De belasting of de OV (en de eventueel erop toegepaste belastingverhogingen en/of administratieve boeten) kan in verscheidene malen worden gevestigd (b.v. een oorspronkelijke aanslag op de aangegeven inkomsten en een aanvullende aanslag op het verbeterde inkomstencijfer) en het gebeurt ook dat, ingevolge bezwaar, zowel op de oorspronkelijke als op de aanvullende aanslag een ontheffing wordt verleend.

Ook hier vindt het in nr. 170 uiteengezette principe toepassing. Iedere aanslag wordt derhalve afzonderlijk genomen voor de toekenning van MI en de bepaling van het minimumbedrag.

Voorbeeld

Ten laste van een belastingschuldige is een oorspronkelijke aanslag van 600 EUR gevestigd. Kort nadien onderzoekt de taxatiedienst de aangifte, verhoogt de belastbare grondslag en vestigt een aanvullende aanslag van 400 EUR.

De belastingschuldige dient bezwaar in tegen die aanslagen, doch betaalt ze niettemin: de eerste in augustus 2007 en de tweede in oktober 2007.

De Gewestelijk directeur taxatie onderzoekt het bezwaarschrift en treft op 14.2.2008 een beslissing waarbij hij de aanvullende aanslag (400 EUR) volledig ontheft en de oorspronkelijke aanslag van 600 EUR tot 100 EUR terugbrengt (dus vermindert met 500 EUR).

De terug te geven som bedraagt aldus in totaal 400 EUR + 500 EUR = 900 EUR. Dit bedrag wordt aan de belastingschuldige uitgekeerd in april 2008.

Geen MI mogen worden toegekend omdat voor de aanslagen afzonderlijk het gestelde minimum van 5 EUR MI per maand niet is bereikt.

Moratoriuminteressen worden slechts toegekend indien de ontheffing betrekking heeft op een werkelijk betaalde inkomstenbelasting, een met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belasting, een ingekohierde voorheffing en een belastingverhoging of een administratieve boete

191. Zoals in nr. 160 is gesteld, vormt de MI een schadeloosstelling voor het in bezit houden van fondsen die aan de belastingschuldige toebehoren.

Dus bestaat er slechts grond tot toekenning van MI, indien de ontheffing effectief aanleiding geeft tot enige terugbetaling van een betaalde inkomstenbelasting, een met de IB gelijkgestelde belasting of een ingekohierde voorheffing, een belastingverhoging en/of een administratieve boete. Het gaat inderdaad om een voorwaarde *sine qua non* die moet vervuld zijn opdat er sprake kan zijn van het in bezit houden van een som die aan de belastingschuldige toebehoort.

192. Voorbeelden

- I. Bezwaar wordt ingediend tegen een administratieve boete van 1.250 EUR en de belastingschuldige betaalt niet. Na onderzoek van het bezwaarschrift verleent de Gewestelijk directeur taxatie een ontheffing van 1.000 EUR.

Geen MI moeten worden toegekend vermits de Staat op geen enkel ogenblik het bedrag van de ontheffing in bezit heeft gehad.

- II. Bezwaar wordt ingediend tegen een aanslag van 2.000 EUR (inclusief belastingverhogingen), waarop de belastingschuldige niettemin 900 EUR afbetaalt. Na onderzoek van het bezwaarschrift verleent de Gewestelijk directeur taxatie een ontheffing van 900 EUR.

Geen MI moeten worden toegekend omdat de Staat op geen enkel ogenblik het bedrag van de ontheffing in bezit heeft gehad. De afbetaling van 900 EUR dient immers tot gedeeltelijke betaling van de belasting en/of belastingverhogingen ten bedrage van 1.100 EUR die na de beslissing behouden blijven.

- III. Bezwaar wordt ingediend tegen een aanslag van 4.000 EUR, waarop de belastingschuldige niettemin 2.000 EUR afbetaalt. Na onderzoek van het bezwaarschrift verleent de Gewestelijk directeur taxatie een ontheffing van 3.000 EUR. De ingekohierde belasting wordt aldus slechts behouden ten bedrage van 1.000 EUR.

Voor een uiteindelijke schuldvordering van 1.000 EUR heeft de Staat 2.000 EUR geïnd en dus $2.000 - 1.000 = 1.000$ EUR een tijd ten onrechte in bezit gehouden.

Op dit bedrag van 1.000 EUR worden derhalve MI toegekend.

Bijzondere regel, enkel toepasselijk bij teruggave van het overschot aan bedrijfsvoorheffing, roerende voorheffing, voorafbetalingen, remgeld en bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid

193. In dergelijk geval worden de MI, vanaf het aj. 1999, verleend op het integrale bedrag van de teruggave (per kohier of per beslissing) van het overschot aan voorheffingen, VA, remgeld en bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid, ongeacht de samenstelling ervan. Zowel het overschot aan voorheffingen, VA, remgeld en bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid, die via éénzelfde beslissing of éénzelfde aanslag voor éénzelfde aj. worden

terugbetaalbaar gesteld, worden samengenomen om de berekeningsgrondslag der MI te bepalen.

194. Voorbeelden

- I. Op 28.6.2007 wordt er, ingevolge een op 30.6.2006 ingediende aangifte over het aj. 2006, een aanslag in de PB gevestigd met volgende bestanddelen:

Belasting:	7.500,00 EUR
BV:	8.520,00 EUR
VA:	<u>0,00 EUR</u>
Terug te geven bedrag:	1.020,00 EUR

Bij de vereffening van deze teruggave worden geen MI toegekend. De aanslag is immers binnen de gewone aanslagtermijnen gevestigd.

De betrokken belastingschuldige gaat binnen de wettelijk gestelde termijn in bezwaar tegen deze aanslag en voert aan dat blijkens de ingediende aangifte, de BV 8.750,00 EUR beloopt en er in 2005, 750,00 EUR aan VA zijn verricht.

De Gew.dir. treft op 5.9.2008 een beslissing houdende de ontheffing van:

BV:	230,00 EUR
VA:	<u>750,00 EUR</u>
	980,00 EUR

Beide bedragen moeten voor de berekening der MI worden samengenomen.

De MI beloopt derhalve:

- * maandbedrag aan MI:

$$\frac{980 \times 7\%}{12} = 5,7167 \text{ EUR, afgerond op } 5,72 \text{ EUR}$$

- * periode waarover MI moeten worden toegekend:

vanaf september 2007 (zie nr. 179) tot en met november 2008 (maand waarin de som van 980 EUR wordt terugbetaald) = 15 maanden

Invordering

- * totaalbedrag aan MI:

$$5,72 \text{ EUR} \times 15 = \underline{85,80 \text{ EUR}}.$$

- II. Spijts een tijdige en correcte aangifte voor het aj. 2005 wordt er binnen de voorziene aanslagtermijn geen aanslag gevestigd. Betrokkene vraagt terugbetaling van de verrichte inhoudingen en VA.

De Gew.dir. verleent op 27.6.2008 volgende ontheffing:

BV:	709,67 EUR
RV:	203,37 EUR
VA:	123,95 EUR
Bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid:	27,89 EUR
Remgeld:	<u>57,71 EUR</u>
	1.122,59 EUR

Toe te kennen MI:

- * op het volledige bedrag van de ontheffing:

1.122,59 EUR, afgerond op het lagere veelvoud van 10 EUR

- * over de periode september 2006 (zie nr. 179) tot en met augustus 2008 (maand van terugbetaling) = 24 maanden

- * maandbedrag aan MI:

$$\frac{1.120 \times 7\%}{12} = 6,5333 \text{ EUR, afgerond op } 6,53 \text{ EUR}$$

- * totaal bedrag aan MI:

$$6,53 \text{ EUR} \times 24 = 156,72 \text{ EUR}.$$

Afdeling 7. – Informaties omtrent de toekenning en de uitbetaling van de moratoriuminteressen

Informaties in de ontheffingsbeslissing

195. De Gewestelijk directeur taxatie kan in zijn ontheffingsbeslissing geen becijfering maken van de toe te kennen MI.

Hij moet evenwel in iedere ontheffingsbeslissing vermelden of de verleende ontheffing aanleiding geeft tot toekenning van MI, alsook, indien dit slechts gedeeltelijk het geval is, welke sommen er vanaf wanneer in principe aanleiding geven tot de toekenning van MI. Hij moet er in voorkomend geval bij vermelden dat er slechts MI worden toegekend voor zover het bedrag effectief werd betaald.

196. De ontvanger, die een afschrift van een ontheffingsbeslissing ontvangt of wordt geconfronteerd met een ingekohierde teruggave, die tot een toekenning van MI aanleiding geeft, moet een voorstel tot toekenning van MI uitbrengen.

Berekeningsprogramma der moratoriuminteressen

197. Gelet op de complexiteit van de berekening van de MI in sommige aanzuiveringsituaties (voornamelijk opeenvolgende afbetalingen, met voorafname van NI), kan de ontvanger daartoe gebruik maken van het door de administratie ter beschikking gestelde berekeningsprogramma MI.

Dit berekeningsprogramma berekent niet enkel de MI op de terug te betalen hoofdsom, doch herberekent ook de voorafgenomen NI en berekent de MI die verschuldigd zijn op de terug te betalen NI.

198. Nadat de gegevens zijn ingebracht, maakt dit programma de berekening en drukt het voor elke ontheffingsbeslissing of ingekohierde teruggave een voorstel af, dat tezelfdertijd bevat:

- de toekenning van de MI op de terugbetaalbare hoofdsom;
- eventueel de ontheffing van de teveel ontvangen NI;
- de toekenning van MI op die NI;
- in voorkomend geval, de ontheffing van de VK.

199. De fiscale terugbetalingen gebeuren in beginsel op het einde van de 2e maand of in de loop van de 3e maand die volgt op de maand van de directoriale ontheffingsbeslissing of op de maand waarin het kohier is uitvoerbaar verklaard waarin de teruggave is opgenomen (zie nr. 161).

Door bijzondere omstandigheden (gewijzigde financiële rekeningnummer, verzending van circulaire cheque aan een verkeerd adres, ...) kan de effectieve uitbetaling slechts later plaatsvinden. Bij het uitbrengen van het voorstel tot toekenning van MI kunnen deze omstandigheden evenwel niet worden voorzien, zodat het voorstel steeds wordt opgemaakt in de veronderstelling dat de uitbetaling van de hoofdsom, die MI opbrengt, op het einde van de 2e maand of in de loop van de 3e maand zal geschieden.

Invordering

Indien de belastingplichtige naderhand het bewijs aanbrengt van een effectieve latere uitbetaling, heeft hij de mogelijkheid aan de Gewestelijk directeur invordering een schriftelijk verzoek tot schadeloosstelling door bijkomende moratoriuminteressen te verzenden.

Beslissing van de Gewestelijk directeur invordering

200. De door de ontvanger in het programma tot berekening van de MI ingebrachte voorstellen worden doorgestuurd naar de Gewestelijk directeur invordering, alwaar zij na ondertekening als beslissingen en uitgavestukken gelden.

De Gewestelijk directeur invordering zendt deze beslissing aan de betrokken belastingschuldige(n) en bezorgt er een afschrift van aan de bevoegde ontvanger, die het als een gewoon uitgavestuk behandelt.

Uitbetaling van de moratoriuminteressen

201. De vereffening van de MI geschiedt op het einde van de 2e maand of in de loop van de 3e maand die volgt op deze waarin de beslissing houdende toekenning van de MI door de Gewestelijk directeur invordering is getroffen (zie nr. 161).
202. Het is tevens mogelijk het bedrag aan MI aan te wenden op nog openstaande aanslagen (zie ook nr. 67).

Afdeling 8. – Bevoegde rechtbank voor geschillen inzake moratoriuminteressen

203. Indien een belastingschuldige niet akkoord gaat met de principebeslissing omtrent de toekenning van MI, zoals vermeld in de ontheffingsbeslissing van de Gewestelijk directeur taxatie, moet hij tijdig een rechtsmiddel instellen tegen die beslissing zodat de zaak aanhangig wordt gemaakt voor de fiscale kamers van de Rechtbank van eerste aanleg (zie ook Vakcursus Procedure, nrs. 211 e.v.).

Een zelfde vordering kan tevens worden ingesteld wanneer de belastingplichtige van oordeel is dat de Gewestelijk directeur invordering de ontheffingsbeslissing van de Gewestelijk directeur taxatie niet (volledig) uitvoert in zijn beslissing houdende toekenning van MI (betwisting omtrent de berekening van de MI).

Hoofdstuk XI. - De verjaring

(art. 443bis en 443ter, WIB 92)

Afdeling 1. - Algemene begrippen

Bepaling

204. Verjaring is een middel om, door verloop van een zekere tijd, en onder de voorwaarden die de wet bepaalt, iets te verkrijgen of van een verbintenis bevrijd te worden (art. 2219, BW).

Er bestaan dus twee soorten verjaring:

1. de verkrijgende verjaring (of *usucapio*) die toelaat een zakelijk recht te verwerven.
2. de bevrijdende verjaring die een zakelijk recht of vorderingsrecht doet tenietgaan.

Kortom, een middel om zich van een schuld te bevrijden zonder ze te betalen. Eens de verjaring verkregen is, kan de schuldenaar ze aan zijn schuldeiser tegenwerpen om de betaling van zijn schuld te weigeren.

De schuldenaar is nochtans niet verplicht de verjaring tegen te werpen, hij kan zijn schuld vrijwillig voldoen ondanks de ingetreden verjaring.

Grondslag van de verjaring

205. De verjaring is een maatschappelijke noodzaak. Zij is onontbeerlijk voor de rechtszekerheid. Het zou immers ongezond zijn indien de titularis van een recht zich eeuwig zou kunnen beroepen op dat recht terwijl de bewijsmiddelen onzeker geworden zijn door het verstrijken van de tijd.

Hoe verjaring intreedt

206. De wettelijke bepaling betreffende de verjaring (zie nr. 204) houdt in dat verjaring intreedt na verloop van een zekere tijd en onder de voorwaarden die de wet bepaalt.

Invordering

Sommige verjaringen treden na 30 jaren in (ondermeer de zakelijke rechtsvorderingen), andere na 10 jaren (ondermeer de persoonlijke rechtsvorderingen), weer andere na 5 jaren (ondermeer de beroepsaansprakelijkheid van advocaten).

Wat de door de wet bepaalde voorwaarden betreft, kan worden gesteld dat de verjaring intreedt door het niet-optreden van de schuldeiser die uit nalatigheid, vergetelheid of uit onmogelijkheid geen betaling van zijn schuldenaar vordert.

De verjaring kan worden gestuit

207. De schuldenaar die te kwader trouw is, zou het al te gemakkelijk hebben, zo de schuldeiser de verjaring lijdzaam moest ondergaan. Daarom voorziet de wet in de mogelijkheid voor de schuldeiser om, door bepaalde handelingen, de verjaring te stuiten.

De handelingen tot stuiting van de verjaring maken een einde aan de lopende verjaringstermijn. Een nieuwe verjaringstermijn van dezelfde duur als de eerste begint daardoor opnieuw te lopen.

Voorbeeld

A heeft op 1.1.1999 een schuld in geld aangegaan bij B. Stel dat die schuldvordering van B op A na 10 jaren verjaart. Zo A dus niet betaalt en B niet optreedt, zal op 1.1.2009 (te middernacht) de verjaring intreden ten gunste van A.

Op 31.7.2001 stelt B tegen A een verjaringstuitende handeling.

Door dit optreden heeft B de lopende verjaringstermijn gestuit en gaat een nieuwe verjaringstermijn in op 1.8.2001. Die nieuwe verjaringstermijn (die eveneens kan worden gestuit) bedraagt weer 10 jaren vanaf 1.8.2001, zodat, indien A niet betaalt en B niets meer doet om de verjaring te stuiten, deze laatste op 31.7.2011 (om middernacht) zal intreden. Op 1.8.2011 zal de verjaring verkregen zijn.

De verjaring kan worden geschorst

208. Er bestaan oorzaken die de verjaring schorsen, d.w.z. die de normale loop ervan tegenhouden.

In tegenstelling met wat gebeurt bij de stuiting van de verjaring (zie nr. 207), maakt de schorsing de reeds verlopen tijd niet ongedaan. Bij schorsing blijft de reeds verlopen tijd bestaan, wordt de loop van de verjaring tegengehouden zolang de oorzaak der schorsing blijft bestaan, en loopt de verjaring verder zodra die oorzaak verdwijnt.

Voorbeeld

A heeft op 1.1.1999 een schuld in geld aangegaan bij B. Stel dat die schuldvordering van B op A na 10 jaren verjaart. Zo A dus niet betaalt en B niet optreedt, zal op 1.1.2009 (om middernacht) de verjaring intreden ten gunste van A.

Op 1.7.2001 doet zich een oorzaak van schorsing der verjaring voor, en die oorzaak blijft tot 31.12.2002 bestaan.

Ook al onthouden A en B zich van ieder optreden (niet betaling vanwege A en geen handeling tot stuiting der verjaring vanwege B), toch zal de verjaring pas op 30.6.2010 (om middernacht) intreden.

Het ging inderdaad om een verjaringstermijn van 10 jaren. Nu was er op 1.7.2001, datum waarop de oorzaak van de schorsing der verjaring zich voordeed, reeds een verjaringstermijn van 2 jaren en 6 maanden verlopen, zodat nog 7 jaren en 6 maanden moesten verlopen vooraleer de verjaring verkregen werd.

Die 7 jaren en 6 maanden worden gerekend vanaf 1.1.2003, de dag na de datum waarop de oorzaak van de schorsing verdwijnt, zodat de verjaringstermijn tot 30.6.2010 zal reiken. Op 1.7.2010 zal de verjaring verkregen zijn.

Wat betreft de schorsing van de verjaring inzake IB en de ermee gelijkgestelde belastingen, zie nrs. 226 e.v.

Berekening van de verjaringstermijn

209. De verjaring wordt gerekend bij dagen, niet bij uren (art. 2260, BW). De dag strekt zich uit over 24 uren, van middernacht tot middernacht.

De dag waarop de verjaringstermijn begint te lopen (*dies a quo*) wordt niet meegerekend en de verjaring is verkregen wanneer de laatste dag van de vereiste tijd (*dies ad quem*) verlopen is (art. 2261, BW). Dat betekent dat de "*dies ad quem*" verstreken moet zijn.

Invordering

Doordat de "*dies a quo*" niet meegerekend wordt maar de "*dies ad quem*" wel, kan men de verjaringstermijn met een eenvoudige formule berekenen: men rekent van de ZOVEELSTE (*dies a quo*) tot de ZOVEELSTE (*dies ad quem*) en de verjaring is verkregen vanaf de dag volgend op de "*dies ad quem*".

Voorbeeld

A ging tegenover B een schuld aan op 22.11.1999. Veronderstel dat deze schuld verjaart na 10 jaar. Op 7.7.2003 stelt B een verjaringstuitende handeling. Door deze handeling heeft B de lopende verjaringstermijn gestuit en begint een nieuwe verjaringstermijn van dezelfde duur als de eerste te lopen.

Berekening van de verjaringstermijn:

Dies a quo = 7.7.2003 (dag niet meegerekend in de verjaringstermijn).

Dies ad quem = 7.7.2013 (laatste nuttige dag voor stuiting).

De verjaring treedt in op 7.7.2013 OM MIDDERNACHT en is verkregen op 8.7.2013.

Afdeling 2. - De verjaring inzake inkomstenbelastingen en de daarmee gelijkgestelde belastingen

Principes

210. De verjaringstermijn op dit gebied bedraagt 5 jaar, d.w.z. er zijn 5 jaren nodig om ze te voleindigen.

De verjaring inzake invordering treedt in:

- a) voor de IB, alsook voor de OV: na verloop van 5 jaren vanaf de datum waarop ze volgens de fiscale wet dienen betaald te zijn (dit is binnen de twee maanden na de toezending van het AB, behoudens wanneer de rechten van de Schatkist in gevaar verkeren – over dit begrip zie nrs. 32 en 33);
- b) voor de RV en de BV: na verloop van 5 jaren vanaf de datum van uitvoerbaarverklaring van het kohier waarin ze zijn opgenomen;
- c) voor de met de IB gelijkgestelde belastingen: na verloop van 5 jaren vanaf de verzending van het AB.

211. Die termijn van 5 jaar kan worden gestuit op de wijze bepaald in de artikelen 2244 e.v. van het Burgerlijk Wetboek, en door afstand te doen van de op de verjaring verlopen termijn.

In geval van stuiting van de verjaring treedt een nieuwe verjaring in, die op dezelfde wijze kan worden gestuit, door verloop van 5 jaren na de laatste akte of handeling waardoor de vorige verjaring is gestuit.

Berekening van de verjaringstermijn - Algemeen

212. De verjaring wordt gerekend bij dagen, niet bij uren. De dag waarop de verjaringstermijn aanvangt, wordt niet meegerekend in de termijn. Die dag wordt de "*dies a quo*" genoemd. De laatste dag van de termijn of de "*dies ad quem*" wordt daarentegen wel meegerekend in de termijn.

Vandaar een vrij eenvoudige vuistregel: men rekent van de zoveelste tot de zoveelste. De dag na de zoveelste is de verjaring verkregen.

Voorbeeld van berekening van een vijfjarige verjaringstermijn:

Dies a quo: 17.6.2004.

Dies ad quem: 17.6.2009.

De verjaring begint te lopen op 18.6.2004 en treedt in op 17.6.2009 om middernacht. Zij is verkregen op 18.6.2009.

Zon- en feestdagen zijn in de verjaringstermijn begrepen.

Invordering

Berekening van de verjaringstermijn inzake IB en met de IB gelijkgestelde belastingen:

AARD EN TOESTAND VAN DE BELASTING	<i>DIES A QUO</i>
NIET AAN DE BRON VERSCHULDIGDE BELASTINGEN (PB, OV, Ven.B, RPB, BNI, administratieve boete, ...) Termijn te berekenen vanaf de datum waarop ze moeten betaald zijn: a) WETTELIJKE BETALINGSTERMIJN TOEGEKEND (2 maand vanaf de verzending van het AB) b) WETTELIJKE BETALINGSTERMIJN IS ONMIDDELLIJK GEWEIGERD (rechten van de Schatkist in gevaar) c) WETTELIJKE BETALINGSTERMIJN SLECHTS GEDEELTELIJK TOEGEKEND (rechten van de Schatkist in gevaar)	VERVALDAG DAG VAN DE UITVOERBAARVERKLARING VAN HET KOHIER DAG WAAROP DE ONTVANGER BESLIST DE ONMIDDELLIJKE BETALING TE EISEN
RV EN BV DIE WERDEN INGEKOHIERD WEGENS NIET BETALING BELASTING EN AANVULLENDE BELASTING OP DE DEELNAME VAN DE WERKNEMERS IN HET KAPITAAL OF IN DE WINST VAN DE VENNOOTSCHAP INGEKOHIERD WEGENS NIET BETALING	DAG VAN DE UITVOERBAARVERKLARING VAN HET KOHIER
MET DE IB GELIJKGESTELDE BELASTINGEN (met uitsluiting van de belasting en de aanvullende belasting op de deelname van de werknemers in het kapitaal of in de winst van de vennootschap)	DAG VAN VERZENDING VAN HET AB

213. **Berekening van verjaringstermijnen - Voorbeelden**

GEGEVEN (AB = aanslagbiljet)	<i>DIES A QUO</i>	<i>DIES AD QUEM</i> Laatste nuttige dag om te stuiten (de verjaring treedt de volgende dag in)
<u>NIET AAN DE BRON VERSCHULDIGDE BELASTING</u> AB verzonden op 19.7.2005 Vervaldag (2 maanden na verzendingsdatum): 19.9.2005	19.9.2005	19.9.2010
<u>NIET AAN DE BRON VERSCHULDIGDE BELASTING EN DE RECHTEN VAN DE SCHATKIST ZIJN IN GEVAAR</u> Kohier uitvoerbaar verklaard op 21.10.2004. AB verzonden op 22.10.2004. Normale vervaldag: 22.12.2004. In dit geval heeft de ontvanger de inkohiering uitgelokt omdat hij meent dat de rechten van de Schatkist in gevaar zijn. De normale betalingstermijn van twee maanden wordt dan ook van bij het begin geweigerd. Deze belasting is dus onmiddellijk betaalbaar.	21.10.2004 (datum uitvoerbaarverklaring)	21.10.2009
<u>NIET AAN DE BRON VERSCHULDIGDE BELASTING EN DE RECHTEN VAN DE SCHATKIST ZIJN IN GEVAAR</u> Het kohier wordt uitvoerbaar verklaard op 14.1.2008. Het AB wordt verzonden op 15.1.2008. De normale vervaldag is dus 15.3.2008. Op 21.2.2008 krijgt de ontvanger kennis van elementen die hem doen besluiten dat de rechten van de Schatkist in gevaar zijn. Hij beslist dan ook de onmiddellijke betaling te eisen. De normale betalingstermijn wordt dus gedeeltelijk ingetrokken.	21.2.2008 (datum beslissing ontvanger)	21.2.2013
<u>ROERENDE VOORHEFFING EN BEDRIJFSVOORHEFFING INGEKOHIERD WEGENS NIET BETALING</u> Uitvoerbaarverklaring kohier op 20.3.2008.	20.3.2008 (datum uitvoerbaarverklaring)	20.3.2013
<u>BELASTING EN AANVULLENDE BELASTING OP DE DEELNAME VAN DE WERKNEMERS IN HET KAPITAAL OF IN DE WINST VAN DE VENNOOTSCHAP INGEKOHIERD WEGENS NIET BETALING</u> Uitvoerbaarverklaring kohier op 15.5.2008	15.5.2008 (datum uitvoerbaarverklaring)	15.5.2013
<u>MET DE INKOMSTENBELASTINGEN GELIJKGESTELDE BELASTINGEN (met uitsluiting van de hiervoor vermelde belasting en aanvullende belasting)</u> Wegens niet betaling wordt een aanslag in de VB uitvoerbaar verklaard op 14.4.2008. Het AB wordt verzonden op 15.4.2008. Deze belasting is onmiddellijk betaalbaar.	15.4.2008 (verzending AB)	15.4.2013

**Onderafdeling 1. – Stuiting van de verjaring inzake
de inkomstenbelastingen en de ermee gelijkgestelde belastingen**

Handelingen die de verjaring stuiten

Handelingen gesteld door de ontvanger

214. De handelingen die de verjaring stuiten zijn vooral vervolgingsakten (zie titel V - Vervolgingen) die op geldige wijze aan de belastingschuldige worden betekend op verzoek van de ontvanger der belastingen.

Die vervolgingsakten zijn het dwangbevel en het beslag (uitvoerend beslag op roerend goed, beslag op tak- en wortelvaste vruchten, uitvoerend beslag op zee- en binnenschepen, uitvoerend beslag op onroerend goed en uitvoerend beslag onder derden). Zij worden uitvoeriger besproken onder de nrs. 530 tot 623. Ieder bewarend beslag, ongeacht de aard ervan, dat bij exploit wordt betekend aan de belastingschuldige, stuit tevens de verjaring.

215. De vereenvoudigde derdenbeslagen die aan de derde-beslagenen worden gericht (notificaties 247.7 - zie nrs. 642 e.v.) is geen verjaringstuitende akte.

216. Er bestaan andere akten tot stuiting, nl. de dagvaarding in rechte.

217. De dagvaarding is een akte van rechtsingang die een vordering voor de rechter brengt ten einde een rechterlijke uitspraak te bekomen. Dergelijke dagvaarding, uitgaande van de ontvanger en gericht tegen de belastingschuldige, stuit de verjaring, voor zover de vordering niet wordt afgewezen door de rechtbank.

Deze akte van rechtsingang komt echter niet zo vaak voor, omdat de ontvanger doorgaans over een uitvoerbare titel beschikt om tegen de belastingschuldige op te treden (zie nochtans nrs. 327, 331, 340 en 342).

218. Er zijn handelingen die met een dagvaarding worden gelijkgesteld:

1° Conclusies

- * in het kader van de oude procedure (tot 28.2.1999): een vordering in beroep ingediend door de belastingschuldige tegen een beslissing van de Gewestelijk directeur taxatie ingevolge een bezwaarschrift, geeft aanleiding tot het neerleggen van conclusies ter griffie, waarin de administratie doorgaans verdedigt dat de inkomsten die aanleiding hebben gegeven tot de belasting de gegronde basis vormen voor de vestiging. De neerlegging van die conclusies stuit de verjaring t.o.v. de bedragen die uiteindelijk door het Hof van beroep worden bekrachtigd.

- * in het kader van de nieuwe wet betreffende de beslechting van de fiscale geschillen heeft de belastingplichtige de mogelijkheid om na het indienen van een bezwaarschrift, maar zonder dat er omtrent dit bezwaarschrift door de belastingadministratie een beslissing is getroffen, voor de Rechtbank van eerste aanleg een vordering in te stellen (zie nr. 140). De besluiten neergelegd door de administratie voor deze Rechtbank van eerste aanleg (fiscale kamer), alsmede voor het Hof van beroep, zijn verjaringstuitend, voor de bedragen die uiteindelijk door de rechtbank of het hof worden bekrachtigd.
- * de memorie met de conclusies van de administratie, als antwoord op de voorziening in cassatie ingesteld door de belastingschuldige tegen het arrest in beroep, stuit ook de verjaring.

2° Aangifte van schuldvordering in een faillissement

Het neerleggen van de aangifte van schuldvordering (binnen de termijn vastgesteld door het vonnis van faillietverklaring) door de ontvanger ter griffie van de Rechtbank van koophandel (zie nr. 246), wordt beschouwd als een dagvaarding voor de rechter en is dus verjaringstuitend. Het spreekt vanzelf dat die stuiting slechts geldt voor de in die schuldvordering opgenomen sommen en voor zover de curator deze uiteindelijk als passief in het faillissement heeft ingeschreven.

Handelingen van de belastingschuldige

219. Een akte tot stuiting van de verjaring kan ook van de belastingschuldige zelf uitgaan, namelijk wanneer hij de tijd verzaakt die reeds op de verjaringstermijn is verlopen.

Voor een dergelijke verzaking van de op de verjaring reeds verlopen termijn heeft de administratie een model ontworpen. Bij het gebruik ervan is het van groot belang dat de ondertekening door de belastingschuldige gebeurt in het bijzijn van de ontvanger, om naderhand geen risico van betwisting betreffende de geldigheid van de handtekening te lopen. Toezending over de post is zeker niet aangewezen, tenzij het formulier wordt toegezonden met het verzoek het ten kantore te komen ondertekenen.

220. Een schulderkenning uitgaande van een belastingschuldige kan eveneens een verjaringstuitende handeling uitmaken en kan op zeer verschillende wijzen geschieden.

Aldus kan de belastingschuldige in een brief uitdrukkelijk verklaren dat hij die bepaalde aanslagen nog verschuldigd is. Dit is een rechtstreekse en uitdrukkelijke erkenning.

Hij kan echter ook, zonder over erkenning of verjaring te spreken, onrechtstreeks een schulderkenning doen, b.v.:

- de belastingschuldige verzoekt om betalingsfaciliteiten en vermeldt de betreffende aanslag; dit vormt een stilzwijgende schulderkenning voor die aanslag;
- de belastingschuldige stelt zelf voor een waarborg te verstrekken voor een betwiste aanslag;
- de belastingschuldige vraagt een gerechtelijk akkoord aan en neemt een aanslag op in het passief.

De erkenning van de schuld gebeurt dus "stilzwijgend" wanneer ze op ondubbelzinnige wijze kan worden afgeleid uit de handelingen van diegene die de verjaring kan invoeren.

Verjaringstuitende handelingen moeten plaatshebben vóór de verjaring is ingetreden

221. Dit hoeft geen verder betoog. Van stuiting kan maar sprake zijn wanneer iets aan de gang is en niet wanneer iets is verlopen of voltrokken.

Niet-rechtsgeldige handelingen stuiten de verjaring niet

222. Handelingen die erop gericht zijn de verjaring te stuiten (uitgaande van de ontvanger of van de belastingschuldige) moeten rechtsgeldig zijn.

Die rechtsgeldigheid is van zeer groot belang want een handeling waarop de ontvanger rekende om de verjaring te stuiten, blijft in principe zonder uitwerking wanneer ze naderhand voor de rechtbank nietig wordt verklaard ingevolge een actie van de belastingschuldige.

Gevolgen van de stuiting

223. Wanneer de verjaring is gestuit, telt de tijd verlopen vóór de stuiting, niet meer mee. De verjaring kan een onbepaald aantal malen worden gestuit en begint aldus telkens opnieuw te lopen.
224. Als de stuiting voltrokken is, neemt de verjaringstermijn een nieuwe aanvang, vanaf de dag na de stuiting:

- wordt de verjaring gestuit door een dwangbevel of door een beslag, dan begint de nieuwe verjaringstermijn te lopen vanaf de dag na het exploit;
- wordt de verjaring gestuit door een verzaking aan de op de verjaring reeds verlopen termijn, dan begint de nieuwe termijn te lopen vanaf de volgende dag.

225. Voorbeelden

GEGEVEN (AB = aanslagbiljet)	DIES A QUO	DIES AD QUEM Laatste nuttige dag om te stuiten (de verjaring treedt de volgende dag in)
Een aanslag in de PB wordt uitvoerbaar verklaard op 22.4.2008. Het AB wordt verzonden op 23.4.2008. De vervaldag is dus 23.6.2008. Wegens niet betaling doet de ontvanger een dwangbevel betekenen op 14.10.2008.	14.10.2008 (dwangbevel)	14.10.2013
Een aanslag in de Ven.B werd uitvoerbaar verklaard op 14.8.2007. Het AB werd verzonden op 16.8.2007. Een dwangbevel werd betekend op 20.12.2007. Op 12.8.2008 werd een exploit van beslag op roerend goed betekend.	12.8.2008 (roerend beslag)	12.8.2013
Een aanslag in de PB ingekohierd op naam van beide echtgenoten is uitvoerbaar verklaard op 14.8.2003. Het AB wordt verzonden op 18.8.2003. Op 14.4.2005, wordt de echtgenoot failliet verklaard. Op uitnodiging van de ontvanger ondertekent zijn echtgenote op 7.3.2008 een verzaking van de op de verjaring reeds verlopen termijn ten einde vervolgingskosten te vermijden.	7.3.2008 (verjaringstuiting door de belastingschuldige)	7.3.2013

Onderafdeling 2. – Schorsing van de verjaring inzake de inkomstenbelastingen en de ermee gelijkgestelde belastingen

226. Sinds 10.1.2004 (datum van inwerkingtreding van art. 443ter, WIB 92), schorst elk rechtsgeding met betrekking tot de toepassing of de invordering van de belastingen en voorheffingen dat wordt ingesteld door de Belgische Staat, door de schuldenaar van deze belastingen of voorheffingen of door ieder ander persoon die gehouden is tot de betaling van de schuld, de verjaring.

Invordering

De schorsing vangt aan met de inleidende vordering en eindigt wanneer de rechterlijke beslissing in kracht van gewijsde is gegaan.

Het bezwaarschrift en de aanvraag tot ambtshalve ontheffing schorsen eveneens de loop van de verjaring. In deze 2 gevallen, vangt de schorsing aan met het verzoek waarbij het administratief beroep wordt ingeleid. Zij eindigt:

- wanneer de belastingplichtige een rechtsvordering heeft ingesteld, op de dag dat de rechterlijke beslissing in kracht van gewijsde is gegaan;
- in de andere gevallen, na verloop van de termijn die voor de belastingplichtige openstaat om een beroep in te stellen tegen de administratieve beslissing.

Bovendien schorsen ook alle rechtsmiddelen (verzet, beroep en voorziening in cassatie) die worden ingesteld door de belastingschuldige, door de Belgische Staat of door ieder ander persoon die gehouden is tot de betaling van de belasting de verjaring.

De hierboven bedoelde hypothesen hebben hoofdzakelijk betrekking op geschillen inzake de vestiging van de belasting. Deze regel kan worden gerechtvaardigd op grond van het feit dat in geval van betwisting (administratief of gerechtelijk) van de belasting, geen enkele uitvoeringshandeling (met inbegrip van het dwangbevel dat de stuiting van de verjaring als enige doel kan hebben) meer kan worden uitgeoefend voor dat deel van de belasting dat meer bedraagt dan het "onmiddellijk verschuldigd gedeelte" (zie nrs. 471 e.v.). De schorsing van de verjaring is het gevolg van de onmogelijkheid van de schuldeiser om op te treden tegen zijn schuldenaar.

De schorsing van de verjaring is met ingang van aj. 2005 van toepassing op de met de IB gelijkgestelde belastingen.

In principe slaan de algemene bewoordingen van art. 443ter, WIB 92 eveneens op rechtsvorderingen met betrekking tot de invordering van de belastingen en voorheffingen.

Nochtans bestaat er twijfel over welke interpretatie dient te worden gegeven aan de rechtsvordering met betrekking tot de invordering van de belastingen en voorheffingen.

Uit voorzorg raadt de administratie aan enkel de rechtsvorderingen die het vorderingsrecht van de ontvanger tegen de belastingschuldige werkelijk verlammen, te beschouwen als verjaringschorsend, en over te gaan tot de stuiting van de verjaring in alle gevallen waarin kan worden overgegaan tot de betekening van een uitvoeringshandeling.

Voorts bestaan er situaties waarin de ontvanger zich in de wettelijke onmogelijkheid bevindt betaling van zijn schuldvordering te verkrijgen; dit is zo in

geval van faillissement, collectieve schuldenregeling en gedurende de in het kader van het gerechtelijk akkoord toegestane voorlopige opschorting. Immers:

- in geval van faillissement kan de ontvanger, die geen bijzonder voorrecht geniet, niet wettelijk van de gefailleerde betaling van zijn schuldvordering verkrijgen, maar heeft hij slechts rechten in de massa;
- in geval van collectieve schuldenregeling doet de beschikking van toelaatbaarheid een situatie van samenloop tussen de schuldeisers ontstaan en heeft deze met name de schorsing van alle middelen van tenuitvoerlegging die strekken tot betaling van een geldsom tot gevolg;
- in geval van gerechtelijk akkoord, bestaat er vanaf het vonnis waarbij een voorlopige opschorting wordt verleend een wettelijk verbod tot het uitoefenen van middelen van tenuitvoerlegging.

Derhalve kan worden aangemerkt dat er een schorsing van de verjaring is in deze 3 situaties van samenloop vanaf het moment waarin deze situatie zich voordoet voor de ontvanger en hem verhindert betaling te verkrijgen van zijn schuldvordering.

TITEL II. - DE BELASTINGSCHULDIGE

Hoofdstuk I. - Inleiding nopens het begrip "Personen"

Natuurlijke of rechtspersonen

227. De schuldenaar van de belasting, belastingschuldige genoemd, is gewoonlijk de persoon die in het kohier is opgenomen (zie nrs. 15 tot 17).
- In de rechtstaal wordt onder "persoon" verstaan, elk rechtssubject dat rechten en plichten kan hebben, dit wil zeggen:
- iedere mens, natuurlijke persoon genoemd;
 - instellingen of groepen, waaraan de wet een rechtspersoonlijkheid toekent, zoals vennootschappen, verenigingen zonder winstoogmerk, publiekrechtelijke instellingen, enz.
228. Hoewel die instellingen of verenigingen uit verscheidene natuurlijke en/of rechtspersonen bestaan, is elke vennootschap, VZW of publiekrechtelijke rechtspersoon als een eenheid te beschouwen, d.w.z. als één belastingschuldige.
229. Er zijn dus twee grote groepen belastingschuldigen te onderscheiden, nl. de natuurlijke personen en de rechtspersonen, waarvoor de benadering op het vlak van de invordering gedeeltelijk identiek is, en gedeeltelijk verschillend.
230. Zo gelden voor beide groepen de bepalingen betreffende de invordering in het buitenland, het gerechtelijk akkoord, het faillissement. De gevolgen voor de invordering na het overlijden (natuurlijke persoon) of na de ontbinding (vennootschap, VZW) zijn daarentegen grondig verschillend.
231. De procedure van de collectieve schuldenregeling of van het onbeperkt uitstel van de invordering is daarentegen alleen voor natuurlijke personen toegankelijk (zie verder nrs. 88 en 251).
232. Zoals ieder ander schuldeiser heeft de Schatkist bepaalde rechten t.o.v. de in het kohier vermelde belastingschuldige. Zij kan de inning van haar schuldvordering vervolgen op de goederen van haar schuldenaar, of die nu een natuurlijke persoon of een rechtspersoon is. Het gaat hier om de toepassing van het principe van het gemeen recht, dat "wie persoonlijk verbonden is, met al zijn roerende en onroerende goederen, zo tegenwoordige als toekomstige, voor het nakomen van zijn verbintenissen instaat".

Kohier waarin meerdere personen onder hetzelfde artikel zijn opgenomen

233. Het is mogelijk dat meerdere "personen" in de inningstitel worden vermeld. Dit is ondermeer het geval voor gehuwden, waarvoor de twee namen in het kohier worden opgenomen.

Voor gehuwden zijn daar weliswaar uitzonderingen op, die later zullen worden besproken. Maar het spreekt vanzelf dat wanneer meerdere personen op grond van éénzelfde titel tot betalen zijn gehouden, hun aandeel in die schuld moet kunnen worden vastgelegd (zie nr. 260).

Andere schuldenaars van de belasting dan diegene(n) die in het kohier is (zijn) vermeld

234. Het kan ook voorkomen dat de in het kohier vermelde belastingschuldige om bepaalde redenen niet meer kan worden gedwongen de schuld te betalen. De ontvanger zal zich dan eventueel moeten wenden tot de personen die gehouden zijn om in zijn plaats de belastingschuld te voldoen. Dit is b.v. het geval bij het overlijden van de in een kohier vermelde belastingschuldige: de erfgenamen die de nalatenschap hebben aanvaard moeten ook de nog te betalen belastingschuld dragen.

Het begrip "belastingschuldige" is veelomvattend

235. Wie de belasting uiteindelijk moet betalen kan dus verschillen:
- de persoon (natuurlijke of rechtspersoon) die in het kohier is vermeld;
 - meerdere personen (natuurlijke en/of rechtspersonen) die in het kohier zijn vermeld en waarvan het aandeel in het in het kohier opgenomen bedrag moet worden bepaald;
 - de perso(o)n(en) (natuurlijke of rechtsperso(o)n(en) die uiteindelijk moet(en) betalen, is (zijn) niet diegene die in het kohier word(t)(en) vermeld.

Wanneer de ontvanger de betaling van de ingekohierde belasting moet eisen, eventueel door middel van dwangmaatregelen, zal hij moeten rekening houden met de verschillende omstandigheden die de te volgen methode kunnen bepalen. De meeste van die omstandigheden worden toegelicht in de volgende hoofdstukken.

**Hoofdstuk II. - Rechten van de Schatkist ten opzichte van
een of meerdere onder hetzelfde artikel
in het kohier vermelde personen**

(inzonderheid art. 393, 393bis en 394, WIB 92)

Afdeling 1. - Definitie

236. Onder de uitdrukking "rechten van de Schatkist", gebruikt in de titel van dit tweede hoofdstuk, moet worden verstaan: alle mogelijkheden tot het uitoefenen van dwangmiddelen door de ontvanger ten aanzien van de inkomsten en goederen van de belastingschuldige of van meerdere belastingschuldigen die in het kohier zijn vermeld, maar ook ten opzichte van schuldenaars die niet in de uitvoerbare titel zijn vermeld, maar die tot de betaling kunnen worden gedwongen. Het kohier is uitvoerbaar tegen personen die er niet zijn in opgenomen in de gevallen waarin zij tot de betaling van de fiscale schuld zijn gehouden op basis van het gemeen recht of op basis van de bepalingen van het WIB 92.
237. In dit hoofdstuk wordt hoofdzakelijk gesproken over de rechten van de Schatkist ten opzichte van de in het kohier vermelde personen.

**Afdeling 2. - Beperkingen van de mogelijkheden
tot het uitoefenen van dwangmiddelen**

238. Onder nr. 232 werd gesteld dat de belastingschuldige, waarvoor een bepaalde schuld in het kohier werd opgenomen, bij niet-betaling door middel van vervolgingen kan worden gedwongen tot betaling. Die vervolgingsprocedures worden in Titel V besproken.
239. Het is echter mogelijk dat die vervolgingen niet kunnen worden doorgevoerd wegens bepaalde omstandigheden, waarvan enkele hierna worden uiteengezet.

Belastingschuldige die het land heeft verlaten

240. De belastingschuldige kan uitwijken naar het buitenland, zich daar tijdelijk vestigen, of teruggaan naar zijn land van herkomst.
- Wanneer de betrokkene zijn schuld niet vrijwillig betaalt en onvoldoende goederen in België heeft nagelaten, wordt de invordering bijna

onmogelijk (zie nrs. 18 tot 21), tenzij de ontvanger der belastingen bijstand kan vragen aan de autoriteiten andere landen.

241. Dergelijke invorderingsbijstand kan worden verzocht op grond van:

- bilaterale overeenkomsten, gesloten tussen België en bepaalde andere Staten, die tot doel hebben de inwoners van een verdragsluitende Staat te beschermen tegen de dubbele belasting van de inkomsten die zij in de andere Staat verkrijgen. Dergelijke overeenkomsten kunnen inderdaad bijkomstig voorzien in:
 - hetzij een “algemene” invorderingsbijstand voor de belastingen vermeld in de overeenkomst zonder andere fundamentele beperkingen (dit is onder meer het geval met overeenkomsten afgesloten tussen België en Zuid-Afrika, Duitsland, Wit-Rusland, Ivoorkust, Denemarken, Griekenland, India, Italië, Marokko, Noorwegen, Oezbekistan, de Filippijnen, Roemenië, Rusland, Senegal, Zweden, Turkije en Vietnam)
 - hetzij een “beperkte” invorderingsbijstand, enkel voor de invordering van de belastingen waarvan de heffing noodzakelijk is opdat de belastingvrijstellingen of –verminderingen, waarin de overeenkomst voorziet, niet zouden worden bekomen door personen die er geen recht op hebben (dit is met name het geval bij overeenkomsten afgesloten tussen België en Cyprus, Indonesië, Mexico, Mongolië, Slowakije, Tsjechië en de Verenigde Staten van Amerika)
- multilaterale overeenkomsten die geen betrekking hebben op het probleem van de dubbele belasting:
 - Overeenkomst gesloten tussen België, het Groothertogdom Luxemburg en Nederland betreffende de wederzijdse invorderingsbijstand
 - gezamenlijke Overeenkomst van de Raad van Europa en de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) betreffende de wederzijdse administratieve bijstand in fiscale zaken (die thans een invorderingsbijstand voorziet tussen België, Azerbeidzjan, Denemarken, de Verenigde Staten van Amerika, Finland, Frankrijk, Italië, IJsland Noorwegen, Zweden, Nederland, Polen en het Verenigd Koninkrijk)

Dienaangaande dient te worden opgemerkt dat de Verenigde Staten van Amerika, Italië en Polen niet verzoeken om invorderingsbijstand op basis van deze overeenkomst en deze evenmin verlenen.
- de Richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen 76/308/EEG, die in een wederzijdse invorderingsbijstand voorziet tussen alle Lidstaten van de Europese Unie; het toepassingsveld van deze richtlijn, inzonderheid van toepassing inzake BTW, werd uitgebreid tot de

Invordering

IB. Deze richtlijn werd vervangen door de Richtlijn 2008/55/EG, in werking getreden op 30.6.2008 (Publicatieblad van de Europese Unie, 10.6.2008), welke een codificatie uitmaakt van de Richtlijn 76/308/EEG.

De gecoördineerde tekst van de wet van 20.7.1979 betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit bepaalde bijdragen, rechten, belastingen en andere maatregelen, zet deze "Basisrichtlijn" om in Belgisch recht en vormt de interne juridische referentienorm wanneer de invorderingsbijstand wordt uitgeoefend op basis van deze Richtlijn.

Gerechtelijk akkoord

242. De aanvraag van een gerechtelijk akkoord en de akkoordprocedure hebben invloed op de invorderingsmogelijkheden van de ontvanger.

Vanaf het adiëren van de rechtbank en tot aan de beslissing waarbij uitspraak wordt verleend over de voorlopige opschorting (observatieperiode), kan de ontvanger op geldige wijze bewarende maatregelen nemen en daden van tenuitvoerlegging stellen. Zo kan hij bewarend of uitvoerend beslag laten leggen of op tegenstelbare wijze de wettelijke hypotheek van de Schatkist doen inschrijven. Tijdens deze periode is de tegeldemaking van de roerende en onroerende goederen ingevolge de uitoefening van een middel van tenuitvoerlegging echter uitgesloten.

243. Wordt het verzoek ingewilligd, dan wijst de rechtbank één of meer commissarissen inzake opschorting aan, die hoofdzakelijk als taak hebben de schuldenaar bij te staan bij het bestuur van de onderneming en bij de opmaak en uitvoering van een herstel- of betalingsplan, met het oog op economisch herstel. Net zoals inzake het faillissement, legt de daartoe bevoegde ontvanger een samenvattende aangifte van schuldvordering neer ter griffie van de Rechtbank van koophandel (zie nr. 246).

Tijdens de voorlopige opschorting van betaling (dit is de periode waarin de schuldenaar een herstel- of betalingsplan opstelt), kan geen enkel beslag (zelfs bewarend) of middel van tenuitvoerlegging op de roerende en onroerende goederen worden voortgezet of aangewend, behalve indien de schuldenaar de interesten en lasten die lopen sinds het toestaan van het gerechtelijk akkoord niet betaalt. Voor de schulden die de schuldenaar na de opschorting heeft aangegaan, geldt geen opschorting van de verhaalsrechten, zodat deze kunnen worden opgeëist en gedwongen ingevorderd. Aangezien de schuldenaar tijdens de akkoordprocedure het bestuur van de onderneming behoudt, kan hij in principe op geldige wijze blijven betalen. De schuldeisers herwinnen de volle uitoefening van hun rechten indien de interesten en de lasten van de schuldvorderingen die sinds de toekenning van het akkoord lopen, niet worden betaald.

244. Tijdens de periode van de definitieve opschorting van betaling (dit is de fase waarin het door de rechtbank goedgekeurde herstel- of afbetalingsplan in werking treedt), zijn de invorderingsmogelijkheden voor schulden die betrekking hebben op de periode van de opschorting afhankelijk van een aantal factoren. Indien hij niet met het plan heeft ingestemd of indien de rechtbank het plan niet bindend heeft verklaard aan de belastingadministratie, herneemt de ontvanger vanaf het einde van de observatieperiode zijn volle invorderingsrechten. Daarentegen kan de ontvanger de in het plan opgenomen belastingschulden niet gedwongen invorderen, indien hij met het plan heeft ingestemd of indien de rechtbank het plan binnen de door de wet bepaalde grenzen bindend heeft verklaard aan de belastingadministratie.

Tenzij het plan uitdrukkelijk anders bepaalt, wordt de schuldenaar volledig en definitief bevrijd door de volledige uitvoering van het plan voor alle hierin opgenomen schuldvorderingen. De uitvoering van het plan bevrijdt echter niet de medeschuldenaars (b.v. de echtgenoot) en de borgen van de schuldenaar.

In bepaalde omstandigheden kan de Rechtbank van koophandel het herstelplan wijzigen of de opschorting van betaling herroepen en zelfs het faillissement van de schuldenaar uitspreken na hem in het bijzonder over de faillissementsvoorwaarden te hebben gehoord.

Faillissement

245. Iedere handelaar die op bestendige wijze zijn betalingen heeft gestaakt en waarvan het krediet wankel is, is in staat van faillissement. De opening van het faillissement is evenwel afhankelijk van een beslissing van de Rechtbank van koophandel.

Het vonnis houdende faillietverklaring verhindert dat het merendeel van de schuldeisers nog individueel tegenover de gefailleerde optreedt (het faillissement doet samenloop tussen de schuldeisers ontstaan). Enkel bepaalde schuldeisers (b.v. de hypothecaire schuldeisers) kunnen in principe nog alleen optreden en het goed doen verkopen dat hun vordering waarborgt.

246. In geval van faillissement van de belastingschuldige, volgt de daartoe bevoegde ontvanger (centraliserende ontvanger) de gebruikelijke procedure die er onder meer in bestaat dat een samenvattende aangifte van schuldvordering ter griffie van de Rechtbank van koophandel wordt neergelegd. Deze aangifte vermeldt al de belastingen, interesten en kosten, met de eventuele bijhorende voorrechten en hypothecaire inschrijvingen, die de gefailleerde op dat ogenblik aan de onderscheiden ontvangkantoren verschuldigd is, net als het eventuele bestaan van een persoonlijke zekerheid.

Invordering

De door de rechtbank aangestelde curator regelt dan de vereffening van actief en aanzuivering van passief en betaalt de schuldeisers in de mate dat het actief dit toelaat.

247. Het geheel van dit actief en passief noemt men de boedel of de massa (zie nr. 150). Wanneer de daartoe bevoegde ontvanger een (samenvattende) aangifte van schuldvordering heeft ingediend, maakt die vordering deel uit van de boedel, van de massa. Het is een schuld IN de massa.

Maken in beginsel ook deel uit van die boedel, alle goederen en rechten die de gefailleerde op de datum van het vonnis bezat, alsook deze die hij tijdens het faillissement heeft verworven.

De curator kan aldus de opbrengst van de nieuwe activiteit van de gefailleerde ten gunste van de boedel opeisen, na aftrek vanzelfsprekend van alle noodzakelijke uitgaven voor het bekomen van deze inkomsten of erop betrekking hebbende lasten (ondermeer de belastingen betreffende de ingevolge deze activiteit verworven inkomsten).

248. Bezit de gefailleerde een onroerend goed, dan is de OV die betrekking heeft op de jaren die volgen op het jaar waarin het vonnis van faillietverklaring is uitgesproken, eveneens een last van dit inkomen, aangezien de boedel of de massa geacht wordt van de inkomsten van dit onroerend goed te hebben genoten, zelfs als dit goed niet is verhuurd. Die OV moet niet in een aangifte van schuldvordering worden opgenomen, vermits dit geen schuld is die IN de massa valt, doch een schuld is VAN de massa, dit wil zeggen door de boedel moet worden betaald als er voldoende actief is, zonder dat de schuldeisers IN de massa hiertegen iets kunnen inbrengen.

Hetzelfde geldt voor de VB betreffende de periode na het vonnis van faillietverklaring en de BV in verband met de werkzaamheden die de curator in het kader van de vereffening van het faillissement deed uitvoeren.

Voorbeeld

Een faillissement wordt uitgesproken in december 2004 en de ontvanger moet nog achterstallige OV van dat jaar alsook PB van het aj. 2003 invorderen (schulden IN de massa). De door de ontvanger in te dienen aangifte van schuldvordering zal dus deze aanslagen in de OV en PB bevatten.

Het onroerend goed wordt in het jaar 2006 verkocht, zodat de OV van het aj. 2005 nog op naam van de gefailleerde wordt gevestigd. Deze moet niet in een aangifte van schuldvordering worden opgenomen, want het is geen schuld die IN de massa valt, maar een schuld VAN de massa die zal moeten worden betaald vóór de algemeen bevoorrechte schulden, zoals, b.v., de lonen.

Gelet op het feit dat de curator wordt geacht het onroerend goed te hebben gebruikt of verhuurd, zijn de inkomsten ervan in de massa gevallen of worden zij geacht dit te zijn.

De bevoorrechte belastingen (achterstallen inzake OV en PB van het aj. 2003) zullen niet kunnen worden betaald met de opbrengst van de verkoop van het onroerend goed tenzij deze niet volledig is opgeslorpt door de bijzonder bevoorrechte en/of hypothecaire schulden betreffende dat onroerend goed en de schulden VAN de massa (zie nr. 360).

249. Vanaf het 3e jaar na de verjaardag van het vonnis houdende faillietverklaring kan de rechter-commissaris, op verzoek van een schuldeiser, een vergadering van schuldeisers samenroepen om van de curator(en) te vernemen hoe de vereffening van het faillissement evolueert. Het samenroepen ervan is verplichtend wanneer het verzoek aan de rechter-commissaris uitgaat van de schuldeisers die meer dan één derde van de schulden vertegenwoordigen.

Wanneer de vereffening van het faillissement beëindigd is, worden de schuldeisers en de gefailleerde, op bevel van de rechter-commissaris, bijeengeroepen door de curator(en) op de sluitingsvergadering, waar de rekening van de curator(en) wordt besproken en de schuldeisers hun advies geven over de verschoonbaarheid van de gefailleerde.

De goedkeuring van de rekening leidt tot algemene kwijting voor de curator(en) en tot de sluiting van het faillissement.

250. De Rechtbank van koophandel doet tevens uitspraak over de verschoonbaarheid, die tot doel heeft de gefailleerde, natuurlijke persoon, die aan bepaalde voorwaarden voldoet, toe te laten opnieuw een handelswerkzaamheid op te starten op een gezonde basis.

Wanneer de gefailleerde verschoonbaar is verklaard, is hij bevrijd van elke betaalverplichting met betrekking tot de belastingschulden waarvan het belastbare feit dateert van vóór het vonnis van faillietverklaring en die in een aangifte van schuldvordering hadden moeten worden opgenomen. Hij is niet meer gehouden tot de betaling van het aandeel van zijn echtgenoot in dergelijke schulden krachtens de fiscale of gemeenrechtelijk bepalingen.

De belastingen die uitsluitend op naam van de gefailleerde zijn ingekohierd of gevestigd en het deel van de belasting dat betrekking heeft op zijn inkomsten evenals de uitsluitend te zijnen laste gemaakte VK, mogen, ongeacht het aangenomen huwelijksstelsel, noch lastens hem, noch lastens zijn echtgenoot nog worden ingevorderd.

De schulden gaan slechts teniet vanaf het ogenblik dat de gefailleerde verschoonbaar wordt verklaard. Vanaf het vonnis waarin het faillissement werd uitgesproken en totdat de rechtbank zich heeft uitgesproken over de verschoonbaarheid van de gefailleerde, kan er evenwel geen enkele

Invordering

vervolgingsmaatregel meer worden aangewend tegen de echtgenoot van de gefailleerde voor belastingen die uitsluitend op naam van de gefailleerde zijn ingekohierd of gevestigd en het deel van de belasting dat betrekking heeft op zijn inkomsten, ongeacht het door de echtgenoten aangenomen huwelijksvermogensstelsel.

De echtgenoot van de gefailleerde blijft de belastingen en taksen, die hem persoonlijk zijn (belastingen die uitsluitend op zijn naam zijn ingekohierd of gevestigd en het deel van de belasting dat betrekking heeft op zijn inkomsten), en de administratieve boeten, die enkel op zijn naam zijn ingekohierd, verschuldigd.

Wanneer de verschoonbaarverklaring niet door de rechtbank is toegestaan, hernemen, zodra het faillissement is afgesloten, de schuldeisers de mogelijkheid om terug individueel tegenover de gefailleerde op te treden.

Bovendien dient te worden opgemerkt dat de Rechtbank van koophandel de natuurlijke personen die zich, ten kosteloze titel (zij hebben geen persoonlijk belang bij de betaling van de schuld van de gefailleerde), persoonlijk zeker hebben gesteld voor de gefailleerde (natuurlijke of rechtspersoon) kan bevrijden, voor zover zij een uitdrukkelijk verzoek hebben ingediend en voor zover hun verbintenissen niet in verhouding zouden zijn met hun inkomsten en patrimonium.

Collectieve schuldenregeling

251. Met uitzondering van de kooplieden, kan iedere natuurlijke persoon, die te kampen heeft met een overmatige schuldenlast en zijn onvermogen niet kennelijk heeft bewerkstelligd, genieten van de procedure van collectieve schuldenregeling.

Indien de bevoegde rechter in de Arbeidsrechtbank op het verzoek ingaat, stelt hij in de beschikking van toelaatbaarheid meteen een schuldbemiddelaar aan.

Deze beschikking van toelaatbaarheid heeft een aantal gevolgen, waaronder het ontstaan van een toestand van samenloop tussen alle schuldeisers, de schorsing van de loop van alle soorten interesten (zie ook nr. 154), de relatieve onbeschikbaarheid van het vermogen van de verzoeker, de schorsing van alle middelen van tenuitvoerlegging die strekken tot betaling van een geldsom en bijgevolg de schorsing van de verjaring. Ook de inschrijving van de wettelijke hypotheek is niet meer mogelijk.

De nieuwe fiscale schulden, d.w.z. de schulden waarvan het belastbare feit dateert van na de beschikking van toelaatbaarheid, zijn echter niet onderworpen aan de samenloop.

252. Uiterlijk één maand na de toezending van de beschikking van toelaatbaarheid, dient de daartoe bevoegde ontvanger bij de schuldbemiddelaar een aangifte van schuldvordering in.

Indien de ontvanger niet binnen deze termijn aangifte van schuldvordering doet, brengt de schuldbemiddelaar hem bij een ter post aangetekende brief ervan op de hoogte dat hij over een laatste termijn van 15 dagen beschikt, te rekenen van de ontvangst van deze brief. Indien de aangifte niet binnen die termijn gedaan wordt, wordt de ontvanger geacht afstand te doen van zijn schuldvordering en verliest hij aldus zijn recht om zich te verhalen op de schuldenaar en de personen die voor hem een persoonlijke zekerheid hebben gesteld.

Dienaangaande kunnen de natuurlijke personen die zich, ten kosteloze titel, persoonlijk zeker hebben gesteld voor de verzoeker, onder bepaalde voorwaarden, en behalve in geval van bedrieglijke bewerkstelling van het onvermogen, worden bevrijd van het geheel of een gedeelte van hun verbintenis, indien de rechter vaststelt dat hun verbintenis niet in verhouding is met hun inkomsten en patrimonium.

253. In een eerste fase tracht de schuldbemiddelaar tussen alle belanghebbende partijen (de schuldenaar, de schuldeisers en de niet-verzoekende echtgenoot) een akkoord te sluiten over een minnelijke aanzuiveringsregeling. Daarbij is unanimiteit vereist en de afwezigheid van bezwaar geldt als toestemming.

De ontvanger is gemachtigd om, in het kader van een minnelijke aanzuiveringsregeling, in te stemmen met een volledige of gedeeltelijke kwijtschelding in hoofdsom en toebehoren van fiscale schulden. Rekening houdend, echter, met zijn geldelijke verantwoordelijkheid (zie nr. 6), zal hij niet kunnen instemmen met dergelijke kwijtschelding dan na hiertoe een gemotiveerd voorstel te hebben gedaan en het formele akkoord van de Gewestelijk directeur van het kantoor van de centraliserende ontvanger te hebben bekomen.

Wanneer een overeenkomst wordt bereikt binnen de zes maanden na de beschikking van toelaatbaarheid, termijn die eventueel op verzoek van de schuldbemiddelaar kan worden verlengd door de rechter, neemt de rechter akte van het gesloten akkoord. Tijdens de gehele procedure wordt de correcte uitvoering van de regeling door de schuldenaar aandachtig opgevolgd door de daartoe bevoegde ontvanger.

254. Bij gebrek aan akkoord binnen de voormelde termijn, vangt de fase van de gerechtelijke aanzuiveringsregeling aan. In deze tweede fase maakt de schuldbemiddelaar een proces-verbaal op van wat voorafging en legt hij het dossier neer ter griffie. De rechter roept vervolgens de partijen en de schuldbemiddelaar op en doet uitspraak. In zijn beschikking kan de rechter een aantal "klassieke" maatregelen opleggen, zoals het uitstel of herschikking van betaling van de schulden in hoofdsom, interesten en kosten of de gehele of

Invordering

gedeeltelijke kwijtschelding van de moratoire interesten, vergoedingen en kosten.

Indien deze maatregelen niet volstaan om de financiële situatie van de schuldenaar te herstellen, kan de rechter, onder strikte voorwaarden (waaronder de tegeldemaking van alle voor beslag vatbare goederen en de verdeling van de verkoopopbrengst), besluiten tot de gedeeltelijke kwijtschelding van schulden in hoofdsom.

Bovendien, indien geen enkel plan mogelijk is omdat de verzoeker over onvoldoende middelen beschikt, kan de rechter, op met redenen omkleed voorstel van de schuldbemiddelaar, de totale kwijtschelding van de schulden zonder aanzuiveringsregeling toestaan. Deze beslissing kan gepaard gaan met begeleidingsmaatregelen.

255. Tijdens de uitvoering van de minnelijke of gerechtelijke aanzuiveringsregeling kunnen zich moeilijkheden of nieuwe feiten voordoen, die een aanpassing of een herziening van de regeling rechtvaardigen. In bepaalde gevallen kan de bevoegde rechter zelfs worden verzocht om de beschikking van toelaatbaarheid of de regeling te herroepen.

Oninvorderbaarheid wegens onvermogen

256. Wanneer de belasting niet spontaan wordt betaald en de invordering onder dwang onmogelijk is bij gebrek aan voor beslag vatbare goederen, is er onvermogen, en kan de ontvanger de ontlasting van de verschuldigde hoofdsommen en kosten aanvragen bij zijn Gewestelijk directeur invordering. Het gaat hier in feite slechts om een boekhoudkundige verrichting en niet om een kwijtschelding van de schuld. De ontvanger moet dan ook nog invorderingsmaatregelen treffen wanneer de schuldenaar opnieuw vermogend wordt vooraleer de verjaring intreedt.
257. Krachtens de op hem rustende verantwoordelijkheid moet de ontvanger, vooraleer hij ontlasting van niet-ingevorderde belastingen bekomt, doen vaststellen dat de niet-invordering niet aan zijn nalatigheid te wijten is en dat hij te gelegener tijd alle nodige maatregelen heeft getroffen en de nodige vervolgingen heeft ingesteld.
258. Indien de oninvorderbaarheid te wijten is aan onvermogen van de schuldenaar, zal de ontvanger het niet moeilijk hebben om aan te tonen dat de niet-invordering niet aan zijn nalatigheid is te wijten en zal hem door de Gewestelijk directeur invordering ontlasting worden verleend.

Oninvorderbaarheid wegens verzuim of nalatigheid

259. In dit geval kan de verantwoordelijkheid van de ontvanger in het gedrang komen. Hij zal dan in ontvangst worden bezwaard en gedwongen worden de oninvorderbare belasting met eigen geld te betalen.

Dit is het gevolg van het principe uiteengezet in nr. 257.

Het is het Rekenhof dat door middel van een arrest beslist over het beheer van de ontvanger en hem dus eventueel de oninvorderbare gelden ten laste kan leggen.

Afdeling 3. - Er zijn meerdere personen onder hetzelfde artikel vermeld in het kohier

260. Over het algemeen kan de belasting (PB, BNI/nat.pers. en OV), gevestigd op naam van meerdere personen, slechts ten laste van elk van hen worden ingevorderd voor het gedeelte dat verband houdt met hun belastbare inkomsten.

Het kohier is uitvoerbaar tegen elk van hen in zoverre de ten hunnen laste kan worden ingevorderd op grond van het gemeen recht of de bepalingen van het WIB 92.

Natuurlijke en/of rechtspersonen

261. Een kohierartikel in het uitvoerbaar verklaard kohier kan dus meer dan één naam vermelden, wanneer het gaat om natuurlijke personen, of om meerdere rechtspersonen (zie nrs. 227 tot 229). Samenvoeging van natuurlijke personen en van rechtspersonen kan eveneens gebeuren, want de eigenaars van een onroerend goed zullen b.v. niet noodzakelijk twee of meer natuurlijke personen zijn, het kunnen ook natuurlijke personen en rechtspersonen zijn.

Naam gevolgd door "en consorten"

262. Het kan ook gebeuren dat één naam is vermeld gevolgd door "en consorten", zoals dit dikwijls bij onverdeeldheden ingevolge nalatenschappen het geval is.

Invordering

Gehuwden

263. De naam en de voornaam van elk van de echtgenoten worden in het kohier PB of BNI/nat.pers. opgenomen onder éénzelfde kohierartikel.

Te betalen aandeel

264. In principe kan een belastingschuldige, die samen met anderen in een kohier is vermeld, dus slechts tot betaling gehouden zijn voor het deel van de belasting dat overeenstemt met zijn belastbare inkomsten. In de praktijk tracht de ontvanger de betaling te bekomen van het totale bedrag, door één van de in het kohier vermelde personen aan te spreken. De eventuele vervolgingen zullen evenwel tegen al deze personen moeten worden uitgevoerd.

Afdeling 4. - Gehuwden

Onderafdeling 1. - Algemeen

Principes

265. Het principe uiteengezet in nr. 260 geldt ook voor gehuwden van wie de beide namen voor éénzelfde aanslag in het kohier zijn opgenomen overeenkomstig nr. 263: de in het kohier opgenomen belasting kan ten laste van elk van hen worden ingevorderd voor het gedeelte dat verband houdt met hun eigen belastbare inkomsten.

Belastingaanslagen, ingekohierd op naam van één echtgenoot alleen, kunnen in beginsel slechts ten laste van die echtgenoot worden ingevorderd.

Ruimere invorderingsmogelijkheden verleend door het fiscaal of het burgerlijk recht

266. De dubbele regel uiteengezet in nr. 265 geldt slechts voor zover het gemeen recht en/of het fiscaal recht er niet van afwijken door ruimere invorderingsmogelijkheden te voorzien.

Het fiscaal recht of het gemeen recht bieden de ontvanger in bepaalde gevallen de mogelijkheid om een aanslag op naam van twee echtgenoten integraal ten laste van beiden in te vorderen en dus niet enkel ten bedrage van het deel dat overeenstemt met hun respectievelijke inkomsten.

Verder bieden het fiscaal of het gemeen recht de ontvanger in bepaalde gevallen de mogelijkheid om een aanslag op naam van één echtgenoot ook ten laste van de niet in het kohier vermelde echtgenoot in te vorderen.

267. De fiscale invorderingsregels zijn van toepassing op alle echtgenoten, ongeacht het aangenomen huwelijksstelsel; de omvang van de invorderingsmogelijkheden kan echter variëren in functie van het aj. waaraan de aanslag is verbonden. De regels gegrond op het gemeen recht verschillen daarentegen in functie van het huwelijksstelsel.

268. In dit stadium past het een kort overzicht te geven van het huwelijk en het aangenomen huwelijksvermogensstelsel.

1) Primair stelsel

269. Het primair stelsel wordt vastgesteld door een reeks bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek (BW) die een aantal gevolgen van het op huwelijk op dwingende wijze regelen. De echtgenoten mogen er niet van afwijken, zelfs niet bij huwelijksovereenkomst. Het primair stelsel geldt aldus voor alle echtgenoten, ongeacht het door hen aangenomen huwelijksstelsel.

270. Een der regels van het primair stelsel (art. 222, BW) bepaalt dat iedere schuld die door één der echtgenoten wordt aangegaan ten behoeve van de huishouding en de opvoeding van de kinderen, de andere echtgenoot hoofdelijk verbindt voor zover die schuld, gelet op de bestaansmiddelen van het gezin, niet buitensporig zijn.

2) Wettelijk stelsel en bedongen gemeenschappen

271. Het wettelijk stelsel is datgene dat krachtens de wet geldt wanneer de echtgenoten geen huwelijksovereenkomst hebben gesloten. Dit stelsel kan nochtans eveneens worden aangenomen bij huwelijksovereenkomst.

272. In het wettelijk stelsel en de bedongen gemeenschappen, zijn er drie vermogens: het eigen vermogen van elk van de echtgenoten en het aan beide echtgenoten gemeenschappelijk vermogen.

In het wettelijk stelsel, zijn de eigen vermogens van de echtgenoten hoofdzakelijk samengesteld uit de goederen die ze reeds bezaten vóór het huwelijk en deze gedurende het huwelijk verkregen door schenking, erfenis of testament. Alle inkomsten en aanwinsten van tijdens het huwelijk vallen in de gemeenschap.

In dit stelsel kan, in principe, de betaling van een eigen schuld van één van de echtgenoten niet worden vervolgd dan op zijn eigen vermogen en zijn inkomsten. De betaling van de gemeenschappelijke schulden daarentegen

Invordering

kan worden vervolgd zowel op het eigen vermogen van elk van de echtgenoten als op het gemeenschappelijk vermogen.

3) Stelsel van de scheiding van goederen

273. Gezien dit stelsel steunt op het principe van de scheiding van activa en schulden, is elk van de echtgenoten in principe slechts gehouden tot de in hun hoofde ontstane schulden, ongeacht of ze zijn ontstaan tijdens het huwelijk of na de sluiting hiervan, en ongeacht de oorzaak of de bron van de schuld.

274. In het kader van deze cursus, zullen enkel de regels worden besproken welke van toepassing zijn vanaf aj. 2000 (nrs. 275 e.v.).

Onderafdeling 2. - Regels van toepassing voor de aanslagjaren 2000 en 2001

Invorderingsmogelijkheden op grond van het fiscaal recht

Principe

275. Overeenkomstig art. 394, § 1, WIB 92, van toepassing op de aj. 2000 en 2001, mogen de belasting of het gedeelte van de belasting in verband met de onderscheiden inkomsten van de echtgenoten alsook de voorheffing ingekohierd op naam van één van hen, ongeacht het aangenomen huwelijksvermogensstelsel worden verhaald op al de eigen en de gemeenschappelijke goederen van beide echtgenoten.

De belasting of het gedeelte van de belasting in verband met de inkomsten van één van de echtgenoten die voor de zetting van die belasting als persoonlijk verworven zijn aangemerkt, alsook de roerende voorheffing en de bedrijfsvoorheffing, ingekohierd op naam van één van hen, mogen evenwel niet worden verhaald op de eigen goederen van de andere echtgenoot wanneer deze laatste aantoon:

- 1 dat hij ze bezat vóór het huwelijk;
- 2 of dat zij voortkomen van een erfenis of van een schenking door een andere persoon dan zijn echtgenoot;
- 3 of dat hij ze heeft verkregen door middel van fondsen die voortkomen van de realisatie van dergelijke goederen;
- 4 of dat hij ze heeft verkregen met inkomsten die eigen zijn op grond van zijn huwelijksvermogensstelsel.

Iedere echtgenoot kan aldus, ongeacht het aangenomen huwelijksstelsel, de goederen waarvan hij bewijst dat ze hem eigen zijn en dat ze van onverdachte oorsprong zijn, aan de invordering van de belastingen met betrekking tot de inkomsten van de andere echtgenoot onttrekken.

Toepassingsgebied – Bedoelde belastingen

276. Voorgaande fiscale regeling geldt niet voor alle belastingen.

Zij geldt voor:

1. de belastingen met betrekking tot de inkomsten van één der echtgenoten (PB, BNI/nat.pers. en OV, afzonderlijk ingekohierd lastens de echtgenoten) ;
2. de belastingen met betrekking tot de inkomsten van de echtgenoten (gezamenlijke aanslag);
3. de op naam van één der echtgenoten ingekohierde RV en BV met betrekking tot de periode van het huwelijk.

Zij GELDT NIET voor:

- de belastingen met betrekking tot de inkomsten van vóór of na het huwelijk;

(indien een belasting betrekking heeft op inkomsten van vóór en tijdens het huwelijk (aanslag PB of BNI/nat.pers.), zal een prorata-verdeling, evenredig met het aantal maanden huwelijk, uitgevoerd moeten worden, waarbij er dan geen rekening wordt gehouden met de maand van het huwelijk of de ontbinding ervan);
- de belastingen die geen betrekking hebben op inkomsten, zoals de VB, de AVB, de BIV, de ACOB, het Euv., de SW en de AO;
- de administratieve boeten en de verhogingen.

Gevolgen gedurende het huwelijk

277. Voor de in de fiscale regeling bedoelde belastingen, kan de ontvanger, ongeacht het door de echtgenoten aangenomen huwelijksstelsel (stelsel van de scheiding der goederen, wettelijk stelsel, gemeenschapsstelsel, ...), alle goederen van beide echtgenoten vatten. De fiscale wet geeft hen nochtans de mogelijkheid, in bepaalde gevallen, hun eigen goederen te onttrekken aan de greep van de ontvanger. Te dien einde dienen zij het bewijs te leveren dat hun goederen een overdachte oorsprong hebben, dit wil zeggen losstaan van de inkomsten van de andere echtgenoot (zie nr. 275).

Invordering

Wanneer de echtgenoten gehuwd zijn onder een stelsel van de gemeenschap van goederen, vallen hun inkomsten in de gemeenschap (art. 1405, BW) zodat het niet mogelijk is om eigen goederen te bezitten die zijn verkregen met eigen inkomsten.

278. De verdachte goederen en de gemeenschappelijke goederen kunnen in elk geval worden aangesproken.

Gevolgen na de ontbinding van het huwelijk

279. Na de ontbinding van het huwelijk, is elk der echtgenoten met al zijn goederen gehouden tot de betaling van alle onbetaald gebleven belastingen en voorheffingen met betrekking tot de periode van het huwelijk.

Niettemin kan de echtgenoot, op wiens inkomsten (het aandeel van) de belasting geen betrekking heeft, de eigen goederen van onverdachte oorsprong die tijdens het huwelijk konden worden onttrokken, onttrekken aan de invordering.

De ontvanger kan eveneens de inkomsten van de echtgenoot op wiens inkomsten de belasting geen betrekking heeft, in beslag nemen, voor alle onbetaald gebleven belastingen en voorheffingen met betrekking tot de periode van het huwelijk. Hetzelfde geldt voor de met deze inkomsten verkregen goederen.

Invorderingsmogelijkheden op basis van het gemeen recht

280. Voor de aanslagen die niet vallen onder het toepassingsgebied van art. 394, WIB 92 (zie nr. 276), beschikt de ontvanger over de invorderingsmogelijkheden voorzien door het Burgerlijk Wetboek.

De toepasselijke bepalingen hangen af van het door de echtgenoten aangenomen huwelijksstelsel.

Gevolgen tijdens het bestaan van het wettelijk stelsel of het bedongen gemeenschapsstelsel

281. In het wettelijk stelsel vormt de VB-BIV-ACOB-AVB met betrekking tot de gezinswag en een gemeenschappelijke schuld, waarvan de invordering kan worden vervolgd, zowel op het eigen vermogen van elk der echtgenoten als op het gemeenschappelijk vermogen. Eveneens valt op te merken dat deze schulden de echtgenoten hoofdelijk verbinden op basis van een van de regels van het primair stelsel (art. 222, BW – zie nr. 270).

282. De aanslagen inzake VB, BIV, ACOB, AVB en Euv. (met betrekking tot bedrijfswagens), AO en SW met betrekking tot de periode van het huwelijk vormen in dit stelsel beroepsschulden, die kunnen worden verhaald op het eigen vermogen van de in het kohier vermelde echtgenoot en op het gemeenschappelijk vermogen maar NIET op het eigen vermogen van de niet in het kohier vermelde echtgenoot.

283. De belastingaanslagen met betrekking tot de periode van vóór het huwelijk, de administratieve boeten en de belastingverhogingen vormen in het wettelijk stelsel eigen schulden van de in het kohier vermelde echtgenoot. In regel kunnen deze eigen schulden slechts worden ingevorderd op het eigen vermogen van de in het kohier vermelde echtgenoot en op diens inkomsten.

Hoewel deze inkomsten, gezien hun oorsprong, in het gemeenschappelijk vermogen vallen, kan de ontvanger ze, op grond van artikel 1409 van het Burgerlijk Wetboek, vatten voor de invordering van een eigen schuld. De eigen schulden kunnen echter niet worden ingevorderd op de andere gemeenschapsgoederen.

284. Een uitbreiding van de invordering naar het gemeenschappelijk vermogen is echter mogelijk in zoverre het verrijkt is door opneming van eigen goederen van de schuldenaar.

285. De invorderingsmogelijkheden in het wettelijk stelsel gelden ook voor de bedongen gemeenschapsstelsels, die worden geregeld door de wetgeving met betrekking tot de wederzijdse rechten en verplichtingen van de echtgenoten en de huwelijksvermogensstelsels. Er dient nochtans rekening te worden gehouden met het feit dat de samenstelling van het actief en het passief van de vermogens, naargelang het geval, verschillend kan zijn. In de algehele gemeenschap b.v., worden ook de voorhuwelijkse goederen in de gemeenschap gebracht. Parallel daarmee, vormen in dit stelsel de fiscale schulden van vóór het huwelijk eveneens gemeenschappelijke schulden, die kunnen worden ingevorderd op twee of drie vermogens.

Gevolgen na de ontbinding van het wettelijk stelsel of het bedongen gemeenschapsstelsel

286. Het wettelijk stelsel wordt ontbonden door het overlijden van een der echtgenoten, de echtscheiding, de scheiding van tafel en bed, de gerechtelijke scheiding van goederen en de overgang naar een ander huwelijksstelsel.

287. De ontbinding heeft voor gevolg dat de bestaande gemeenschap moet worden vereffend en verdeeld. Na de vereffening wordt het eventueel beschikbare saldo in principe bij helften verdeeld tussen de twee echtgenoten of hun erfgenamen.

Invordering

288. Tijdens de vereffening van de gemeenschap en vóór de verdeling, komen eerst de bevoorrechte en hypothecaire schuldeisers in aanmerking voor betaling, en vervolgens de niet-bevoorrechte schulden waarvoor, volgens het gemeen recht, de drie vermogens kunnen worden aangesproken. Tenslotte komen de schuldvorderingen waarvan, volgens het gemeen recht, de betaling slechts kan worden vervolgd op het vermogen van diegene die ze heeft aangegaan en op het gemeenschappelijk vermogen, maar niet op dat van zijn partner.

In deze fase, namelijk vóór de verdeling, hebben de gemeenschapsschuldeisers voorrang op de persoonlijke schuldeisers (schuldeisers van eigen schulden) voor wat het aandeel betreft dat de schuldenaar van deze laatsten zou hebben in het te vereffenen gemeenschappelijk vermogen.

Deze schuldeisers kunnen het aandeel van hun schuldenaar niet in beslag nemen, dan na de verdeling van de gemeenschap. Eventueel kunnen ze zelf de verdeling uitlokken.

289. Na de vereffening en verdeling is er geen gemeenschap meer. Er zijn enkel nog de eigen vermogens van elk van de echtgenoten, eventueel verrijkt door opneming van goederen uit de verdeelde gemeenschap.

290. Aldus is, voor gemeenschappelijke schulden die gedurende het stelsel slechts konden worden vervolgd op twee vermogens (b.v. beroepsmatige AO, SW, VB-BIV-ACOB-AVB-Euv.), de echtgenoot waarvan het vermogen gedurende het stelsel niet kon worden aangesproken voor deze schuld, slechts gehouden ten belope van hetgeen hij ontvangen heeft bij de verdeling.

Voor schulden die tijdens het stelsel invorderbaar waren op de drie vermogens (de VB-BIV-ACOB-AVB met betrekking tot de gezinswagen), zijn beide echtgenoten gehouden voor het geheel en met al hun goederen.

291. Na de verdeling hebben de gemeenschapsschuldeisers geen voorrangsrecht meer op de persoonlijke schuldeisers.

292. De regels met betrekking tot de ontbinding van het wettelijk stelsel gelden eveneens voor de bedongen gemeenschapstelsels in zoverre het huwelijkscontract geen andersluidende bepalingen bevat in verband met de vereffening-verdeling.

Situatie van de feitelijk gescheiden echtgenoten

293. De feitelijke scheiding wordt meestal omschreven als een verwijdering van de echtgenoten die een materieel (de afwezigheid van samenwonen en samenleven) en een intentioneel element (de wil, in hoofdte van minstens één van de echtgenoten, om gescheiden te leven) inhoudt.

Deze feitelijke scheiding maakt geen einde aan het huwelijk en kan dus in principe geen enkele invloed hebben op de invorderingsmogelijkheden waarover de ontvanger der belastingen beschikt.

Sinds aj. 2000, werd echter een mechanisme ontwikkeld, ter bescherming van de feitelijk gescheiden echtgenoot die wordt vervolgd met het oog op de invordering van de op de inkomsten van zijn (ex-) echtgenoot gevestigde belasting (aanslagen PB en BNI/nat.pers. met betrekking tot de jaren die volgen op dat van de feitelijke scheiding).

Voortaan worden dergelijke belastingen ingekohierd op naam van beide echtgenoten.

294. Overeenkomstig artikel 393*bis*, WIB 92, mag de invordering van een belasting gevestigd op de inkomsten van een feitelijk gescheiden echtgenoot slechts worden vervolgd ten laste van de andere echtgenoot op de volgende dubbele voorwaarde:

- 1° er moet een ingebrekestelling tot betaling, bij ter post aangetekende brief, worden toegezonden aan de echtgenoot op wiens inkomen de belasting is gevestigd (de “belaste” echtgenoot);
- 2° aan de andere echtgenoot (de “niet-belaste” echtgenoot) moet een exemplaar van het AB worden toegezonden binnen een termijn die aanvangt de vijftiende werkdag volgend op die van de verzending van de ingebrekestelling en die verstrijkt op het einde van de vierde maand van deze verzending.
In dit geval dient de zaterdag te worden beschouwd als een werkdag en dient de maand in de loop waarvan de ingebrekestelling tot betaling wordt toegezonden aan de “belaste” echtgenoot te worden inbegrepen in de voormelde termijn van 4 maanden.

De toezending van het AB aan de “niet-belaste” echtgenoot doet voor deze laatste de bezwaartermijn lopen. Ze blijft daarentegen zonder gevolg voor:

- de betalingstermijnen (zie nr. 32);
- de datum vanaf wanneer de NI beginnen te lopen (zie nrs. 107 tot 109);
- de aanvang van de verjaringstermijn (zie nr. 210).

Met uitzondering van de bezwaartermijnen, wordt de aanslag aldus behandeld als één enkele schuld met één enkele vervaldag, een identieke loop van de NI en één enkel aanvangspunt van de verjaringstermijn, welke in principe uitsluitend worden bepaald door de verzendingsdatum van het AB aan de “belaste” echtgenoot.

Invordering

Er dient eveneens te worden genoteerd dat geen enkele ingebrekestelling mag worden verzonden aan de “belaste” echtgenoot zolang deze het hem toegekende afbetalingsplan naleeft.

Voorbeeld

- ingebrekestelling tot betaling toegezonden aan de “belaste” echtgenoot op dinsdag 25.9.2007;
- aanvang van de termijn voor de toezending van het exemplaar van het AB aan de “niet-belaste” echtgenoot: vrijdag 12.10.2007;
- uiterste datum voor de verzending van dit exemplaar: maandag 31.12.2007.

De bewuste aanslag kan niet meer worden ingevorderd lastens de “niet-belaste” echtgenoot indien het exemplaar van het AB hem niet werd toegezonden binnen voormelde termijn.

295. In principe tracht de ontvanger de belasting in de eerste plaats in te vorderen bij de echtgenoot op wiens inkomsten de belasting werd gevestigd. De bepalingen van art. 393*bis*, WIB 92 beletten echter niet dat, in uitzonderlijke omstandigheden (b.v. situatie van samenloop in hoofde van de belaste echtgenoot, ambtshalve schrapping, beperkte goederen, ...), de invordering zou gebeuren ten laste van de niet-belaste echtgenoot voordat alle invorderingsmogelijkheden ten laste van de belaste echtgenoot zijn uitgeput.

Onderafdeling 3.- Regels van toepassing voor de aanslagjaren 2002 tot 2004

Beperking van de invorderingsmogelijkheden lastens de feitelijk gescheiden echtgenoot

296. De bepalingen van art. 393*bis*, WIB 92 (zie nrs. 293 tot 295) blijven integraal van toepassing.
297. Bovendien zijn de invorderingsmogelijkheden lastens feitelijk gescheiden echtgenoten sinds aj. 2002 beperkt.

Voortaan kan de belasting op het vanaf het tweede kalenderjaar na de feitelijke scheiding verworven inkomen van één van de echtgenoten niet meer worden ingevorderd op het inkomen van de andere echtgenoot of op de goederen die deze met dat inkomen heeft verworven (art. 394, § 2, WIB 92).

Voorbeeld

Een feitelijke scheiding vindt plaats in 2001. De invorderingsmogelijkheden inzake PB zijn de volgende:

- aj. 2002 (inkomsten van het jaar 2001 = jaar van de feitelijke scheiding):
 - de PB wordt opgenomen in een gemeenschappelijke aanslag op naam van beide echtgenoten;
 - deze belasting kan in principe worden ingevorderd op alle goederen van beide echtgenoten;
 - nochtans kan elke echtgenoot zijn eigen en onverdachte goederen onttrekken aan de invordering van het aandeel van de belasting met betrekking tot de inkomsten van zijn echtgenoot (zie nr. 275).
- aj. 2003 (inkomsten van het jaar 2002 = jaar dat volgt op dat van de feitelijke scheiding):
 - de PB wordt opgenomen in twee verschillende aanslagen, ingekohierd op naam van de twee echtgenoten;
 - deze belastingen kunnen in principe worden ingevorderd op al hun goederen, voor zover de procedure voorzien in art. 393*bis*, WIB 92 (zie nr. 294) werd nageleefd;
 - nochtans kan elke echtgenoot zijn eigen en onverdachte goederen onttrekken aan de invordering van het aandeel van de belasting met betrekking tot de inkomsten van zijn echtgenoot (zie nr. 275).
- aj. 2004 (inkomsten van het jaar 2003 = tweede jaar volgend op dat van de feitelijke scheiding):
 - de PB wordt opgenomen in twee verschillende aanslagen, ingekohierd op naam van de twee echtgenoten;
 - de belasting met betrekking tot de inkomsten van één der echtgenoten kan niet meer worden ingevorderd op de inkomsten van de andere echtgenoot of op de goederen die deze met dat inkomen heeft verworven. De invordering blijft mogelijk op de andere goederen van deze echtgenoot, voor zover de procedure voorzien in art. 393*bis*, WIB 92 (zie nrs. 293 tot 295) werd nageleefd.

298. Deze wijziging is enkel van toepassing:

- vanaf aj. 2002 ;

Invordering

- in geval van feitelijke scheiding;
- inzake PB, BNI en OV.

Na de ontbinding van het huwelijk

299. Voortaan kan, na de ontbinding van het huwelijk, de belasting met betrekking tot de vanaf het tweede kalenderjaar dat volgt op dat van de feitelijke scheiding verkregen inkomsten van één van de ex-echtgenoten niet meer worden ingevorderd op het inkomen van de andere ex-echtgenoot of op de goederen die deze met dat inkomen heeft verworven.
300. Deze bijkomende beperking van de invordering in geval van feitelijke scheiding is niet van toepassing op de aanslagen inzake RV en BV of op de taksen of belastingen die geen betrekking hebben op inkomsten.

Onderafdeling 4.- Regels van toepassing voor de aanslagjaren 2005 en volgende

Wettelijk samenwonenden

301. De wettelijke samenwoning is de toestand van samenleven van twee personen die aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van hun gemeenschappelijke woonplaats een verklaring hebben afgelegd waarin zij hun wil te kennen geven om aan te sluiten bij dit door de wet ingevoerde stelsel.
- Elk van de wettelijk samenwonenden behoudt de goederen waarvan hij de eigendom kan bewijzen (de andere goederen worden geacht in onverdeeldheid te zijn), de inkomsten uit deze goederen en de opbrengsten uit arbeid.
302. Art. 2, WIB 92 bepaalt dat de wettelijk samenwonenden worden gelijkgesteld met gehuwden, en een wettelijk samenwonende wordt gelijkgesteld met een echtgenoot.
303. Voortaan wordt, in geval van huwelijk of wettelijke samenwoning, een gemeenschappelijke aanslag gevestigd op naam van de twee echtgenoten/samenwonenden.
304. Voor het jaar van het huwelijk of de verklaring van wettelijke samenwoning worden afzonderlijke aanslagen gevestigd. Wanneer evenwel twee wettelijk samenwonenden in het huwelijk treden, blijven de regels betreffende de gemeenschappelijke aanslag van toepassing voor het jaar van het huwelijk, tenzij de verklaring van wettelijke samenwoning en het huwelijk plaats hebben in de

loop van hetzelfde kalenderjaar. In dat geval is de regel van de afzonderlijke aanslagen van toepassing voor dat jaar.

Invordering lastens echtgenoten en wettelijk samenwonenden

Invorderingsmogelijkheden op grond van het fiscaal recht

305. Art. 394, WIB 92, van toepassing vanaf aj. 2005, bepaalt:

§ 1. De belasting of het gedeelte van de belasting in verband met het belastbare inkomen van een van de echtgenoten en de op zijn naam ingekohierde voorheffing mogen, ongeacht het aangenomen huwelijksvermogensstelsel of ongeacht de notariële overeenkomst waarin de wettelijke samenwoning wordt geregeld, op al de eigen en de gemeenschappelijke goederen van beide echtgenoten worden verhaald.

Die belasting of het gedeelte van de belasting in verband met het belastbare inkomen van één van de echtgenoten, alsook de roerende voorheffing en de bedrijfsvoorheffing ingekohierd op naam van één van hen, mogen evenwel niet op de eigen goederen van de andere echtgenoot worden verhaald wanneer deze laatste aantoont:

1. dat hij ze bezat vóór het huwelijk of vóór het afleggen van de verklaring van wettelijke samenwoning;
2. of dat zij voortkomen van een erfenis of van een schenking door een andere persoon dan zijn echtgenoot;
3. of dat hij ze heeft verkregen door middel van fondsen die voortkomen van de realisatie van dergelijke goederen;
4. of dat het gaat om inkomsten die hem krachtens het burgerlijk recht eigen zijn of om goederen die hij met zulke inkomsten heeft verworven.

§ 2. In afwijking van § 1 kan, in geval van feitelijke scheiding van de echtgenoten, de belasting op het vanaf het tweede kalenderjaar na de feitelijke scheiding verworven inkomen van één van de echtgenoten, alsook de roerende voorheffing en de bedrijfsvoorheffing die vanaf hetzelfde kalenderjaar op naam van één van hen wordt ingekohierd, niet meer worden ingevorderd op het inkomen van de andere echtgenoot of op de goederen die deze met dat inkomen heeft verworven.

§ 3. Na de ontbinding van het huwelijk of de beëindiging van de wettelijke samenwoning in de zin van artikel 1476 van het Burgerlijk Wetboek kunnen de belastingen en voorheffingen die betrekking hebben op het inkomen dat de echtgenoten vóór die ontbinding of beëindiging hebben verkregen, worden

Invordering

ingevorderd op de goederen van de beide echtgenoten, op de wijze omschreven in §§ 1 en 2.

§ 4. Wanneer een gemeenschappelijke aanslag wordt gevestigd, bepaalt de Koning de wijze waarop het gedeelte van de belasting in verband met het belastbare inkomen van elke belastingplichtige wordt vastgesteld.

§ 5. Paragraaf 1 is niet van toepassing op de belastingen en de voorheffingen in verband met de periode vóór het huwelijk en vóór het afleggen van de verklaring van wettelijke samenwoning.

306. Deze bepaling houdt voortaan rekening met de gelijkheid in fiscale behandeling van echtgenoten en wettelijk samenwonenden.

307. Vanaf aj. 2005, is de regeling betreffende de invordering lastens feitelijk gescheiden echtgenoten uitgebreid naar de RV en de BV.

Bijgevolg mogen de RV en BV, ingekohierd op naam van één der echtgenoten vanaf het tweede kalenderjaar dat volgt op dat van de feitelijke scheiding, niet meer worden ingevorderd op het inkomen van de andere echtgenoot of op de goederen die deze met dat inkomen heeft verworven (zie nr. 297).

308. Voor de aj. 2004 en voorgaande, maken enkel de bepalingen van gemeen recht de invordering van de met de IB gelijkgestelde belastingen mogelijk.

Vanaf aj. 2005 zijn de bepalingen van art. 394, WIB 92, en de onttrekkingsmogelijkheden die hierin zijn voorzien, gelijkelijk van toepassing op de invordering van deze belastingen.

309. De bijkomende beperking, voorzien in art. 394, § 2, WIB 92 (zie nrs. 297 en 307), is voor de eerste maal van toepassing op de met de IB gelijkgestelde belastingen met betrekking tot aj. 2005, in geval de feitelijke scheiding zich heeft voorgedaan in de loop van het jaar 2003 of eerder.

Invorderingsmogelijkheden op grond van het gemeen recht

310. Het toepassingsgebied van art. 394, WIB 92 is in de loop der jaren aanzienlijk uitgebreid en de toepassing van de bepalingen van het gemeen recht werd meer en meer bijkomstig in het kader van de invordering van belastingen en door de ontvanger geïnde taksen. De bepalingen van het gemeen recht regelen aldus enkel nog de invordering van:

- de belastingen met betrekking tot de voor of na het huwelijk of het afleggen van de verklaring van wettelijke samenwoning ontvangen inkomsten;

- de administratieve boeten en de verhogingen.

311. De toepassing van art. 222, BW (zie nr. 281), door de fiscale administratie, met het oog op de invordering lastens beide echtgenoten van de VB met betrekking tot het voertuig dat bestemd is voor de opvoeding van de kinderen, werd betwist.

312. Gelet op het feit dat, enerzijds, de wetgever en de rechtspraak de invorderingsmogelijkheden lastens echtgenoten trachten te beperken, overwegende met name dat vanaf het ogenblik dat het fiscaal recht van toepassing is, de toepassing van het gemeen recht wordt uitgesloten en dat, anderzijds, art. 394, WIB 92, dat van kracht is vanaf aj. 2005 (zie nr. 305), betrekking heeft op de invordering van de voorheffingen en de met de IB gelijkgestelde belastingen, meent de administratie dat uit de impliciete wil van de wetgever blijkt dat art. 222, BW niet langer kan worden ingeroepen voor de invordering lastens echtgenoten.

Hoofdstuk III. - Rechten van de Schatkist ten opzichte van derden

(art. 393, § 2, 395 tot 408, 420, 421, 442bis, 442quater, 458, WIB 92)

Afdeling 1. - Principe

313. Het komt zeer dikwijls voor dat, wanneer de invordering niet kan worden vervolgd lastens degene(n) die in het kohier is (zijn) vermeld (b.v. omwille van diens (hun) onvermogen), de ontvanger, krachtens de wet of krachtens een overeenkomst, de mogelijkheid heeft de invordering van door deze perso(o)n(en) verschuldigde belastingen te vervolgen lastens (een) andere natuurlijke of rechtsperso(o)n(en).

314. Het kohier is uitvoerbaar tegen de personen die er niet zijn in opgenomen in de mate zij gehouden zijn tot de betaling van de belastingschuld op grond van het gemeen recht of op grond van het WIB 92 (art. 393, § 2, WIB 92).

De ontvanger heeft aldus de mogelijkheid, op basis van het op naam van een (meerdere) perso(o)n(en) gevestigde kohier, de vervolgingen voort te zetten lastens een (meerdere) andere perso(o)n(en) die er niet met naam en toenaam in is (zijn) vermeld.

In de regel wordt deze mogelijkheid slechts gebruikt wanneer de invordering ten laste van diegene die in het kohier is vermeld, niet kan worden doorgedreven, b.v. wegens onvermogen.

315. Hierna volgt een overzicht van de meest voorkomende gevallen.

Afdeling 2. - Ten opzichte van burgerlijke vennootschappen en verenigingen zonder rechtspersoonlijkheid die winsten of baten genieten

Personenbelasting

316. De invordering van de belasting gevestigd ten name van de vennoten of de leden van de burgerlijke vennootschappen en verenigingen zonder rechtspersoonlijkheid die winsten of baten genieten, kan rechtstreeks ten laste van de vennootschap of de vereniging worden vervolgd voor zover die belasting proportioneel overeenstemt met het aandeel van de vennoten of de leden in de niet-uitgekeerde winsten of baten van die vennootschappen of verenigingen.

**Afdeling 3. - Ten opzichte van de erfgenamen,
legatarissen en begiftigden van de belastingschuldige**

Algemeen

317. De erfgenamen (meer algemeen, alle erfopvolgers die op grond van het gemeen recht gehouden zijn tot de betaling van de schulden en lasten van de nalatenschap) van een overleden belastingschuldige zijn, ten belope van hun erfdeel, gehouden tot de door de “*decuius*” ontdoken rechten, tenzij het inningstekort niet te wijten is aan door de administratie begane fouten.

Onderscheid moet aldus worden gemaakt tussen de belastingen die de “*decuius*” niet heeft ontdoken en de belastingen die hij wel heeft ontdoken.

In principe worden als niet ontdoken belastingen beschouwd, al die welke **vóór** het overlijden zijn gevestigd en al die na het overlijden zijn gevestigd op grondslagen waarvan regelmatige aangifte door de “*decuius*” is gedaan. Als ontdoken belastingen worden alleen die beschouwd welke na het overlijden zijn gevestigd op grondslagen die de betrokkene verborgen heeft gehouden.

Niet-ontdoken belastingen

318. Vóór het overlijden van de belastingschuldige waren al de roerende en de onroerende goederen van de belastingschuldige, zowel tegenwoordige als toekomstige, het gemeenschappelijk pand van zijn schuldeisers (zie nr. 232), waaronder eventueel de ontvanger der belastingen. Dit overlijden en de staat van onverdeeldheid die hierdoor ontstaat, veranderen niets aan die toestand en de ontvanger kan zijn rechten doen gelden op de goederen van de nalatenschap. Hij beschikt over dezelfde dwangmiddelen als deze die hij vroeger kon laten gelden. Hij moet echter wel aan de erfopvolgers de tegen de overledene uitvoerbare titels laten kennen en vervolgens acht dagen wachten alvorens tot tenuitvoerlegging te kunnen overgaan.

Dit ter kennis brengen van de erfgenamen moet geschieden door een betekening van de uitvoerbare titels, d.w.z. door de afgifte van een afschrift van de uitvoerbaarverklaring van het kohier en van het kohieruittreksel door middel van een deurwaardersexploot.

Kortom, de verschuldigde belasting kan zoals vóór het overlijden op de goederen van de “*decuius*” worden vervolgd, met als enig verschil dat de betekening van alle akten aan de erfgenamen moet gebeuren (de betekening aan de overleden persoon is natuurlijk onmogelijk).

Invordering

De directe belastingen van een overleden persoon kunnen immers geheel van zijn erfgenamen, algemene legatarissen en legatarissen onder algemene titel worden gevorderd.

319. Er moet een onderscheid worden gemaakt naargelang de houding die de erfgenaam ten opzichte van de erfenis aanneemt.

320. Eerste geval: de erfgenaam aanvaardt de nalatenschap zuiver en eenvoudig.

Deze, uitdrukkelijke of stilzwijgende, aanvaarding kan niet herroepen worden. Dit heeft tot gevolg dat de erfgenaam tot de betaling van de schulden en de lasten van de nalatenschap - dus ook tot de betaling van de belasting - is gehouden, zelfs indien de baten van die nalatenschap onbestaande of daartoe ontoereikend zijn. In dit geval moet hij dus geheel of gedeeltelijk betalen met zijn persoonlijke gelden.

Elke erfgenaam is echter maar gehouden tot het dragen van de belastingschuld in verhouding tot zijn aandeel in de nalatenschap.

Gesteld dat drie kinderen de erfenis van hun vader zuiver en eenvoudig aanvaarden en er geen sprake is van enige schenking of legaat (om het voorbeeld binnen het kader van deze cursus te houden). Indien het actief van die nalatenschap 3.000 EUR beloopt en de (niet-ontdoken) verschuldigde belasting 4.500 EUR inclusief toebehoren, zal elk van de kinderen kunnen aangesproken worden voor 1.500 EUR, waardoor zij een som van 1.500 EUR - $(3.000 : 3) = 500$ EUR uit hun persoonlijk patrimonium zullen moeten bijpassen. Het feit dat één van hen onvermogen zou zijn, en zijn aandeel van 1.500 EUR geheel of gedeeltelijk niet kan ingevorderd worden, zal geen wijziging brengen in het aandeel van de twee andere.

321. Tweede geval: de erfgenaam aanvaardt de nalatenschap onder voorrecht van boedelbeschrijving.

Deze aanvaarding onder voorrecht van boedelbeschrijving gebeurt door een verklaring ter griffie van de Rechtbank van eerste aanleg van het gebied waar de nalatenschap is opengevallen, met name van de plaats waar de overledene was gedomicilieerd op het ogenblik van zijn overlijden. Deze verklaring wordt vervolgens gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad binnen een termijn van 15 dagen.

Het gevolg van het voorrecht van boedelbeschrijving is dat de erfgenaam onder bepaalde voorwaarden slechts gehouden is tot de schulden en de lasten van de nalatenschap ten bedrage van de waarde van de goederen die hij verkrijgt. Het voordeel voor de erfgenaam in het geval van een deficitaire nalatenschap is duidelijk: in het voorbeeld hiervoor zou geen enkele erfgenaam, die in plaats van zuiver en eenvoudig te aanvaarden, aanvaard had onder voorrecht van boedelbeschrijving, gehouden zijn tot het bijpassen van 500,00 EUR. De ontvanger der belastingen zou dus slechts 3.000,00 EUR kunnen innen.

Onder normale omstandigheden moet die aanvaarding onder voorrecht van boedelbeschrijving gebeuren binnen een periode van drie maanden en veertig dagen vanaf het overvallen van de nalatenschap: drie maanden voor het opmaken van de inventaris van actief en passief, veertig dagen voor het beraad.

Deze termijn is echter niet voorgeschreven op straffe van verval. Het is mogelijk de nalatenschap te aanvaarden onder voorrecht van boedelbeschrijving gedurende 30 jaar vanaf de datum van het overlijden, voor zover de erfgenamen zich niet hebben gedragen als hebbende de erfenis aanvaard. Dit kan b.v. gebeuren door het wegnemen en verdelen van de roerende goederen, wanneer die een zekere waarde vertegenwoordigen, of door het betalen van een niet-vervallen schuld (met uitzondering van de kosten van de begrafenis).

De erfgenaam die verzaakt aan het voorrecht van boedelbeschrijving of die hiervan is vervallen verklaard, wordt geacht de nalatenschap zuiver en eenvoudig te hebben aanvaard en is bijgevolg gehouden tot de betaling van alle schulden van de overledene (zie nr. 320).

322. Derde geval: de erfgerechtigde verwerpt de erfenis, d.w.z. hij doet afstand van zijn recht op de nalatenschap, waardoor hij er volledig buiten komt te staan.

Dergelijke afstand wordt niet vermoed. Zij kan alleen gedaan worden op de griffie van de Rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement waar de erfenis is opengevallen (b.v., wanneer de nalatenschap niets dan schulden en enkele meubels zonder verkoopwaarde bevat, en de erfgenamen enkel de begrafenis kosten hebben betaald). In het geval van een geldige verwerping wordt diegene die de nalatenschap verwerpt, geacht nooit erfgenaam te zijn geweest.

Die verwerping moet gebeuren binnen dezelfde termijn van drie maanden en veertig dagen zoals voor het aanvaarden onder voorrecht van boedelbeschrijving, maar ook hier is de verwerping nog mogelijk na het verstrijken van deze termijn.

Indien de ontvanger vervolgens vervolgingen instelt tegen die erfgenamen voor belastingen verschuldigd door de "*decuius*", zal de verwerping van die nalatenschap door die erfgenamen geldig zijn, doch zij zullen verplicht zijn de VK te betalen indien deze verwerping na de voormelde termijn en na de vervolgingen gebeurde.

Ontdoken belastingen

323. De principes die in nrs. 318 tot 322 zijn uiteengezet, gelden eveneens op het vlak van de ontdoken belastingen, met dit verschil echter dat de erfgenamen, zelfs bij zuivere aanvaarding van de nalatenschap van de

overleden belastingschuldige, nooit verder tot de schulden gehouden zijn dan ten bedrage van hun erfdeel, d.w.z. tot het bedrag dat hun uit de nalatenschap van de “*deuius*” toevalt.

Afdeling 4. - Ten opzichte van de nieuwe eigenaar van een onroerend goed

Onroerende voorheffing

324. De OV is verschuldigd door degene die, op 1 januari van het jaar waarnaar het aj. wordt genoemd, eigenaar, bezitter, erfpachter, opstalhouder of vruchtgebruiker is van het belastbare onroerend goed.

325. Het gebeurt dat een eigendomsoverdracht aan het einde van het jaar gebeurt en dat de diensten van de Administratie van het kadaster de aanpassing van de kadastrale bescheiden niet tijdig kunnen uitvoeren. Derhalve wordt de OV voor het volgende jaar bij voortduur gevestigd op naam van de vroegere belastingschuldige.

In dit geval, voorziet het WIB 92 dat zolang een eigendom in de stukken van het kadaster niet is overgeschreven, de vroegere eigenaar of zijn erfgenamen, tenzij zij bewijzen dat de belastbare goederen op een andere eigenaar zijn overgegaan en dat zij de identiteit en het volledige adres van de nieuwe eigenaar laten kennen, aansprakelijk zijn voor de betaling van de OV, behoudens hun verhaal op de nieuwe eigenaar. Het voorbrengen van dit bewijs is niet aan een termijn gebonden.

Wanneer dit bewijs wordt geleverd, zendt de ontvanger aan de nieuwe eigenaar een exemplaar van het AB waarop de reden van deze toezending is vermeld (zie nr. 31). Na verloop van de wettelijke termijn van twee maanden na die verzending, kan de invordering krachtens het oorspronkelijke kohier worden vervolgd op al de goederen van de betrokkene.

326. Zo de vroegere eigenaar in gebreke blijft het bewijs van de wijziging van eigenaar van de belastbare goederen te leveren en de volledige identiteit en adres van de nieuwe eigenaar mede te delen, zit de procedure voorzien in art. 396 van het WIB 92, om de nieuwe eigenaar aan te spreken, vast en kan deze niet ambtshalve door de ontvanger worden opgestart, zelfs niet wanneer hij kennis heeft van de ingetreden wijziging.

Afdeling 5. - Ten opzichte van de schuldenaars van de belastingschuldige

327. Zoals we bij de studie van de onrechtstreekse vervolgingen zullen leren, kunnen de schuldenaars van personen die belastingen schuldig zijn, aangemaand worden tot betaling van die belastingen met het voor beslag vatbare gedeelte van de fondsen of waarden waarvoor zij schuldenaar zijn of die zij onder zich houden.

Geven zij geen gevolg aan een uitvoerend beslag onder derden, dan kunnen zij voor de beslagrechter worden gedagvaard om schuldenaar te worden verklaard voor de oorzaken van het beslag of voor een gedeelte daarvan.

Dit is dus nog een geval waarin de ontvanger er onrechtstreeks kan worden toe gebracht de invordering van belastingen van een bepaalde belastingschuldige op de goederen van een derde te vervolgen.

**Afdeling 6. – Overdracht van een algemeenheid van goederen
bestemd voor de uitoefening van een vrij beroep, ambt of
post, of een industrieel, handels- of landbouwbedrijf**

328. Om te vermijden dat een handelsfonds zou worden overgedragen aan een derde terwijl de fiscale schulden van de overdrager onbetaald zijn gebleven, voorziet de wet dat dergelijke overdrachten niet tegenstelbaar zijn aan de Administratie der directe belastingen dan na verloop van de maand die volgt op die waarin een met het origineel eensluidend afschrift van de akte ter kennis is gebracht van de ontvanger van de woonplaats of van de maatschappelijke zetel van de overdrager.

329. Zolang de overdracht niet wordt ter kennis gebracht, kan de ontvanger beslag leggen op de goederen van de overdrager met het oog op de invordering van zijn fiscale schulden.

330. De overdracht is daarentegen onmiddellijk tegenstelbaar, indien op hetzelfde ogenblik dat de akte van overdracht wordt ter kennis gebracht, daarbij een certificaat wordt gevoegd, dat werd opgemaakt door de ontvanger van de woonplaats of van de maatschappelijke zetel van de overdrager binnen 30 dagen die de kennisgeving van de overeenkomst voorafgaan.

De uitreiking van dit certificaat, met een geldigheidsduur van 30 dagen, moet worden aangevraagd in tweevoud bij de bevoegde ontvanger. Het certificaat wordt ofwel uitgereikt ofwel geweigerd binnen een termijn van 30 dagen na de indiening van de vraag.

De bevoegde ontvanger weigert het certificaat af te leveren indien de overdrager, op de dag van de aanvraag, fiscale schulden verschuldigd blijft of indien de aanvraag is ingediend na de aankondiging van of tijdens een belastingonderzoek of na het verzenden van een vraag om inlichtingen met betrekking tot de belastingtoestand van de overdrager.

**Afdeling 7. - Ten opzichte van medeplichtigen aan
bepaalde misdrijven in belastingzaken**

331. Gezien de omvang van de belastingontduiking heeft de wetgever bepaald dat daders van en medeplichtigen aan bepaalde misdrijven inzake belastingen, hoofdelijk gehouden zijn tot betaling van de belasting welke ingevolge die misdrijven is ontdoken.

Deze hoofdelijkheid is enkel van toepassing in geval van volgende overtredingen:

- elke overtreding van de bepalingen van het WIB 92 (b.v. ontstentenis van aangifte, indienen van een vrijwillig onvolledige of onjuiste aangifte, overtreding van de bepalingen op het afleveren van ontvangstbewijzen door personen die een vrij beroep, een ambt of een post uitoefenen, enz.);
- valsheid in geschrifte (b.v. het opmaken van valse balansen, inventarissen, rekeningen en documenten door personen die, hetzij voor eigen rekening, hetzij als hoofd, lid of bediende van vennootschappen, verenigingen, groeperingen of om het even welke ondernemingen, voor verscheidene cliënten boekhouden of helpen boekhouden, of die voor dergelijke handelingen bijstand verlenen), gebruik van valse stukken en vals getuigschrift (schriftelijke valse verklaring of attestatie met betrekking tot een feit of een beoordeling met als doel een in de fiscale wet voorzien voordeel te verkrijgen);
- het afleggen van een valse getuigenis, als tolk of als deskundige een valse verklaring afleggen of het verleiden van getuigen;
- de niet-verschijning of de weigering om te getuigen in een onderzoek.

De daders en de medeplichtigen zijn echter slechts hoofdelijk gehouden tot betaling van de ontdoken belasting wanneer zij wegens een strafbaar feit gerechtelijk zijn veroordeeld.

**Afdeling 8. - Ten opzichte van persoonlijke borgen
en van anderen die voor een derde instaan**

Algemeen

332. Ter zake moet er een voorafgaande overeenkomst zijn volgens dewelke een derde de verbintenis aangaat met zijn goederen in te staan voor de betaling van de belastingen van een bepaalde belastingschuldige.

De ontvanger kan aldus, ten laste van de derde die zich hiertoe heeft verbonden, de invordering voortzetten van de belastingen van een bepaalde belastingplichtige op grond van het gemeen recht, met name de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek inzake de hoofdelijkheid.

Gevalen waarin de borgstelling verplicht is

333. De Gewestelijk directeur invordering kan een zakelijke zekerheid (geld, waarden, hypotheek, enz.) of een persoonlijke borgstelling (door een derde natuurlijke persoon of een rechtspersoon) eisen van allen (ook van de rechtspersonen), die onderworpen zijn aan één van de IB, die winst of baten genieten, ofwel schuldenaar zijn of worden van RV of BV.

Vooraleer een dergelijke waarborg kan worden geëist moet blijken dat de venale waarde van de in België gelegen goederen, die het pand van de Schatkist vormen, na aftrek van de schulden en de lasten die ze bezwaren, ontoereikend is om het bedrag van de aanslag met toebehoren te dekken, die vermoedelijk voor één jaar zal verschuldigd zijn.

334. De vordering van de Gewestelijk directeur invordering moet geschieden bij gemotiveerde beslissing, waartegen de belastingschuldige of diegene die de belasting zal verschuldigd zijn, binnen de maand na de kennisgeving van de beslissing verhaal kan indienen bij de beslagrechter van de Rechtbank van eerste aanleg.

335. De belastingschuldigen van de belasting op de spelen en de weddenschappen kunnen verplicht worden een zakelijke zekerheid of een persoonlijke borgstelling te verstrekken.

Gevalen van borgstelling uit vrije wil van de belastingschuldige

336. Iedere belastingschuldige mag, om de betaling van zijn belastingen te waarborgen, bij overeenkomst zekerheden bieden. Deze kunnen bestaan uit een persoonlijke borg die de verbintenis aangaat de door de belastingschuldige verschuldigde belastingen te betalen indien de betrokkene in gebreke blijft. Het kan ook gaan om een hypotheek, die op een onroerend goed van de derde wordt ingeschreven krachtens een authentieke akte.

**Afdeling 9. - Ten opzichte van bepaalde vennoten
in sommige vennootschappen**

In vennootschappen onder firma

337. De vennoten van een vennootschap onder firma zijn hoofdelijk aansprakelijk voor al de verbintenissen van de vennootschap, zelfs wanneer slechts één vennoot heeft ondertekend, mits dit met de vennootschap is geschied.

In commanditaire vennootschappen

338. De gecommanditeerden zijn hoofdelijk en onbeperkt aansprakelijk, net als de vennoten in vennootschappen onder firma.

In coöperatieve vennootschappen met onbeperkte aansprakelijkheid

339. De vennoten van een coöperatieve vennootschap met onbeperkte aansprakelijkheid zijn hoofdelijk en onbeperkt aansprakelijk voor de verbintenissen van de vennootschap, dus ook voor zijn belastingschulden.

**Afdeling 10. - Ten opzichte van de oprichters,
de beheerders en de vereffenaars van vennootschappen**

340. In bepaalde gevallen zijn de oprichters, de beheerders en de vereffenaars van vennootschappen verantwoordelijk, soms hoofdelijk, voor de uitvoering van hun opdracht en fouten begaan in hun beheer of de vereffening.

Worden de betrokkenen veroordeeld tot betaling van de fiscale schulden van de vennootschap, dan gebeurt de invordering ervan door de bevoegde ontvanger der belastingen. De inning van een aan de Staat toegekende schadevergoeding moet echter worden toevertrouwd aan de ontvanger der domeinen en penale boeten.

**Afdeling 11. - Ten opzichte van de bestuurders van
vennootschappen of rechtspersonen**

341. In geval van tekortkoming, door een vennootschap of door een rechtspersoon, aan haar verplichting tot het betalen van de BV, zijn de

bestuurders van deze vennootschap of van deze rechtspersoon die belast zijn met de dagelijkse leiding van de vennootschap of van de rechtspersoon (met uitsluiting van de curators, de gerechtelijk vereffenaars of andere gerechtelijke mandatarissen) hoofdelijk gehouden tot betaling van de gehele fiscale schuld (BV) in hoofdsom en interesten, indien die tekortkoming te wijten is aan een fout, die ze hebben begaan bij het besturen van de vennootschap of de rechtspersoon.

De herhaalde niet-betaling van de BV wordt, behoudens tegenbewijs, vermoed voort te vloeien uit een dergelijke fout; deze niet-betaling bestaat in het onbetaald laten van de BV gedurende hetzij 2 trimesters, hetzij 3 maanden binnen een periode van een jaar.

342. Alvorens de hoofdelijke aansprakelijkheid van een bestuurder in te roepen, moet de ontvanger, bij ter post aangetekende brief, een kennisgeving verzenden waarin de geadresseerde verzocht wordt de nodige maatregelen te treffen om de tekortkoming te verhelpen of aan te tonen dat deze niet aan hem te wijten is.

De rechtsvordering kan pas ingesteld worden bij de Rechtbank van koophandel of de Rechtbank van eerste aanleg (wanneer het gaat om een rechtsvordering tegen een bestuurder van een VZW) na het verstrijken van een termijn van één maand te rekenen vanaf de verzending van deze kennisgeving.

De gedwongen invordering, volgend op de gerechtelijke beslissing houdende de veroordeling van de bestuurder, kan ten laste van deze laatste slechts worden ingesteld nadat de ontvanger hem een laatste aangetekende aanmaning heeft toegezonden.

Afdeling 12. - Ten opzichte van personen die contracten afsluiten met al dan niet geregistreerde aannemers

(programmaW 27.04.2007, KB 27.12.2007)

343. Elke aannemer (natuurlijke persoon, rechtspersoon of tijdelijke vereniging) van bouwwerken kan een aanvraag tot registratie indienen.
344. Tot 31.12.2007, was eenieder die beroep deed op een aannemer, die niet geregistreerd was op het ogenblik van het afsluiten van het contract, hoofdelijk aansprakelijk voor de betaling van de belastingschulden van zijn medecontractant, ten belope van 35 % van de totale prijs van de werken (exclusief BTW) en diende 15 % van het factuurbedrag in te houden.
345. Met het arrest van 9.11.2006, heeft het Europese Hof van Justitie België veroordeeld omdat dit fiscaal regime strijdig was met het beginsel van het vrije verkeer van diensten.

Invordering

346. Aldus werden er nieuwe regels bepaald met betrekking tot de registratieregeling van aannemers. Aldus is de registratie b.v. niet langer beperkt tot een bepaalde categorie van werken, maar is zij algemeen geworden.

Deze regels stipuleren:

- de verplichting voor de bouwheer om 15 % van het factuurbedrag in te houden en te storten bij elke betaling aan een aannemer, geregistreerd of niet, die fiscale schulden heeft;
- dat de bouwheer die deze inhoudingen en stortingen niet correct uitvoert, hoofdelijk aansprakelijk is voor de betaling van de belastingschulden van deze aannemer ten belope van 35 % van de totale prijs van de werken (exclusief BTW).

De niet-inhouding kan aanleiding geven tot een administratieve boete, gelijk aan het dubbele van de niet-ingehouden bedragen.

347. De toepassing van deze regels vereist dat de gebruikers toegang zouden hebben tot een gegevensbank die aangeeft of hun medecontractanten fiscale schulden hebben.

Omdat deze nog niet operationeel is, werd besloten tijdelijk de fiscale verplichtingen tot inhouding en storting, evenals de mogelijk daaruit voortvloeiende hoofdelijke aansprakelijkheid, te bevriezen (tot uiterlijk 1.1.2009),.

Afdeling 13. - Ten opzichte van de vennootschap of de vennootschappen die het resultaat zijn van een fusie of van een splitsing van de belastingschuldige vennootschap

Fusie

348. In geval een belastingschuldige vennootschap in een fusie opgaat en derhalve ophoudt te bestaan, gaan actief en passief van de overgenomen vennootschap over op de overnemende vennootschap.

De overnemende vennootschap is gehouden tot betaling van de fiscale schulden van de overgenomen vennootschap. Indien de overnemende vennootschap niet vrijwillig betaalt, kan de ontvanger vervolgingen instellen ten laste van de overnemende vennootschap op grond van het kohier op naam van de overgenomen vennootschap.

Splitsing

349. In geval een belastingschuldige vennootschap gesplitst wordt, moet het splitsingsvoorstel een nauwkeurige beschrijving en verdeling bevatten van de delen van de activa en de passiva van het vermogen die aan elke verkrijgende vennootschap worden overgedragen.

De verkrijgende vennootschap aan wie een fiscale schuld van de gesplitste vennootschap wordt toebedeeld, is gehouden tot de betaling van die schuld.

Wanneer een gedeelte van de passiva van het vermogen niet in het splitsingsvoorstel wordt toegeschreven en de interpretatie van dit voorstel geen uitsluitel geeft over de verdeling ervan, zijn alle verkrijgende vennootschappen daarvoor hoofdelijk aansprakelijk. De ontvanger kan dan een niet toebedeelde fiscale schuld vorderen van alle uit de splitsing voortkomende vennootschappen.

De verkrijgende vennootschappen blijven daarnaast hoofdelijk gehouden tot betaling van de zekere en opeisbare schulden van de gesplitste vennootschap die overgaan op een andere vennootschap die door de splitsing tot stand is gekomen. Die hoofdelijke aansprakelijkheid bestaat voor de zekere en opeisbare schulden die bestaan op de dag dat de besluiten tot deelneming aan de splitsing in de Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt. Deze aansprakelijkheid is beperkt tot het netto-actief dat aan ieder van de door de splitsing tot stand gekomen vennootschappen wordt toegekend.

Afdeling 14. - Inbreng van een algemeenheid of van een bedrijfstak

350. Deze rechtshandelingen leiden in bepaalde gevallen tot de gehoudenheid van de begunstigde van de inbreng tot alle of tot een deel van de schulden van de inbrengende vennootschap.

Deze rechtshandelingen worden in het bestek van deze cursus niet verder besproken (zie voor meer details de artikelen 678 tot 680 en 759 tot 773 van het Wetboek van de vennootschappen).

Hoofdstuk IV. - Sancties bij niet-betaling

Afdeling 1. - Algemeen

351. Art. 490*bis* van het Strafwetboek voorziet in straffen die toepasselijk zijn op de personen die hun onvermogen hebben bewerkt en hun verplichtingen niet zijn nagekomen, wanneer die nalatigheid voortvloeit uit de wil zich onvermogend te maken.
352. Voormeld art. 490*bis* is te beschouwen als eveneens geldend ten opzichte van iedere bewerking van onvermogen, verricht met bedrieglijk opzet, in hoofde van de schuldenaar van belastingen, met als doel de normale invordering van zijn fiscale schuld te ontlopen. Het kan - op verzoek van de administratie - ten laste van de belastingschuldigen en van hun mededaders of medeplichtigen worden toegepast.

Afdeling 2. - Inkomstenbelastingen

Aanrekening van nalatighedsinteressen

353. Bij niet-betaling van de IB binnen de gestelde termijnen wordt eventueel NI aangerekend, hetgeen echter niet gelijk te stellen is met een sanctie. Het is een burgerlijke schadeloosstelling wegens het in het bezit houden van gelden die aan de Staat toekomen (zie nr. 96).

Strafrechtelijke en administratieve sancties

354. Ieder die met bedrieglijk opzet of met het oogmerk te schaden de bepalingen van het WIB 92 of van de ter uitvoering ervan genomen besluiten overtreedt, wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot twee jaar en/of met een geldboete van 250 EUR tot 125.000 EUR, onverminderd de administratieve sancties. Het niet-betalen of het betalen na het verstrijken van de termijnen van inkomstenbelastingen is een inbreuk op een bepaling van het WIB 92.
355. Voor elke inbreuk op de bepalingen van het WIB 92 en van de ter uitvoering ervan genomen besluiten (niet-betaling van BV en RV, niet-naleving van de verplichtingen inzake jaarlijkse aangifte van de belastbare inkomsten, ...) kan de door de Gewestelijk directeur taxatie gemachtigde ambtenaar een administratieve geldboete van 50 EUR tot 1.250 EUR opleggen.

Bovendien worden, in geval van niet aangifte of van een onvolledige of onjuiste aangifte, de op de niet-aangegeven inkomsten verschuldigde belastingen in principe vermeerderd met een belastingverhoging waarvan het tarief varieert van 10 tot 200 %, naargelang de aard en de ernst van de overtreding.

Afdeling 3. – Met de inkomstenbelastingen gelijk-gestelde belastingen

Algemeen

356. De strafrechtelijke en de administratieve sancties, voorzien voor de niet-betaling van de IB, zijn van toepassing gemaakt op de met de IB gelijkgestelde belastingen.

In de praktijk wordt de administratieve sanctie wegens niet-betaling enkel toegepast inzake VB.

Bovendien zijn er in het Wetboek van de met de IB gelijkgestelde belastingen nog specifieke sancties voorzien in verband met de VB en de SW. De wet tot invoering van een eurovignet voorziet specifieke sancties in geval van niet-betaling van deze belasting.

Specifieke sanctie inzake de verkeersbelasting

357. Wanneer de belasting niet is betaald, kan de rechtbank de nummerplaat van het voertuig verbeurd verklaren en de teruggave ervan bevelen aan de DIV.

Specifieke sanctie inzake de belasting op de spelen en de weddenschappen

358. Bij niet-betaling van de belasting kan de Minister van Financiën of zijn gedelegeerde de sluiting van de inrichting bevelen of verbod opleggen om inzetten of weddenschappen aan te nemen.

Specifieke sanctie inzake het eurovignet

359. In geval van vaststelling van niet-betaling van het Euv. op de openbare weg en de niet-onmiddellijke betaling ervan, wordt het voertuig door

Invordering

de verbalisanten aangehaald tot de verschuldigde sommen aan Euv. en boete zijn betaald.

Zijn deze niet betaald binnen 96 uren na de vaststelling van de overtreding, dan wordt het voertuig in beslag genomen.

De rechtbank gelast bij verder uitblijven van betaling van de verschuldigde sommen (met inbegrip van de aanhalings- en beslagkosten) de verkoop van het in beslag genomen voertuig. De opbrengst wordt aangewend ter betaling van de gerechtskosten, het Euv., de boete en de kosten.

TITEL III. - VOORRECHTEN EN HYPOTHEKEN

(art. 422 tot 432, WIB 92)

Hoofdstuk I. - Algemene begrippen

Afdeling 1. - Noties over de voorrechten en de hypotheke

360. De goederen van de schuldenaar strekken tot gemeenschappelijke waarborg voor zijn schuldeisers (zie nr. 232) en de prijs ervan wordt onder hen naar evenredigheid van hun vordering verdeeld, tenzij onder de schuldeisers wettige redenen van voorrang bestaan.

De wettige redenen van voorrang zijn de voorrechten en hypotheke.

Werking van de voorrechten en de hypotheke

361. De voorrechten en hypotheke zijn rechtsgronden tot voorrang, die aan de schuldeisers die ze inroepen het recht verlenen betaling te bekomen vóór de andere schuldeisers van een gemeenschappelijke schuldenaar wiens vermogen ontoereikend is om al zijn schulden te voldoen.

362. Derhalve hebben de voorrechten en de hypotheke slechts uitwerking wanneer er meerdere schuldeisers zijn en de goederen van de gemeenschappelijke schuldenaar niet volstaan om allen te voldoen.

Het heeft voor een schuldeiser immers weinig zin zich op enige rechtsgrond tot voorrang te beroepen, wanneer alleen hij van de schuldenaar iets te vorderen heeft of wanneer diens goederen volstaan om de schuldeisers in al hun rechten te voldoen.

Voorbeelden

- I. A heeft een schuldvordering van 3.000 EUR op B en besluit de goederen van B in beslag te doen nemen en te doen verkopen.

Er zijn geen andere schuldeisers en de verkoop van de goederen van B brengt 3.200 EUR op.

Hier moet natuurlijk niet worden nagegaan of de vordering van A van enige rechtsgrond tot voorrang voorzien is. A is de enige schuldeiser van

Invordering

B en zijn vordering zal uit de opbrengst van de verkoop der goederen van B voldaan kunnen worden.

- II. A heeft een schuldvordering van 3.000 EUR op B en besluit de goederen van B in beslag te doen nemen en te doen verkopen.

Een andere schuldeiser C tekent verzet aan op het bedrag van de verkoop, op grond van een vordering van 1.800 EUR op B, wiens goederen voor 5.000 EUR zijn verkocht.

Ook hier heeft het weinig zin na te gaan of de vordering van A en C van enige rechtsgrond tot voorrang voorzien is, daar de verkoop van de goederen van B genoeg heeft opgebracht (5.000 EUR) om de totale vordering van 4.800 EUR van de schuldeisers A en C te voldoen.

- III. A heeft een schuldvordering van 3.000 EUR op B en besluit de goederen van B in beslag te doen nemen en te doen verkopen.

Een andere schuldeiser C tekent verzet aan op de verkoopprijs, op grond van een vordering van 1.800 EUR op B, van wie de goederen voor 4.000 EUR zijn verkocht.

Noch A, noch C kunnen enige rechtsgrond tot voorrang laten gelden.

In dit geval zal de verkoopprijs der goederen van B evenredig of pondspondsgewijze onder A en C verdeeld worden:

$$\text{A krijgt } \frac{4.000 \times 3.000}{4.800} = 2.500 \text{ EUR}$$

$$\text{C krijgt } \frac{4.000 \times 1.800}{4.800} = 1.500 \text{ EUR}$$

- IV. A heeft een schuldvordering van 3.000 EUR op B en besluit de roerende goederen van B in beslag te doen nemen en te doen verkopen.

Een andere schuldeiser C tekent verzet aan op het bedrag van de verkoop, op grond van een vordering van 1.800 EUR op B, van wie de goederen voor 4.000 EUR zijn verkocht.

De vordering van A gaat gepaard met een rechtsgrond tot voorrang (b.v. een voorrecht op alle roerende goederen), die van C niet.

Daar de opbrengst van de verkoop der goederen van de gemeenschappelijke schuldenaar (4.000 EUR) niet volstaat om de twee schuldeisers te betalen (4.800 EUR in totaal), zal schuldeiser A zich

beroepen op de rechtsgrond tot voorrang die met zijn vordering gepaard gaat en zal hij eerst betaald worden tot een bedrag van 3.000 EUR (het gehele bedrag van zijn schuldvordering), terwijl schuldeiser C slechts tot een bedrag van 1.000 EUR betaling van zijn vordering van 1.800 EUR zal bekomen (verkoopprijs der goederen van B, verminderd met het aan de bevoorrechte schuldeiser toegekende bedrag).

Bepaling van het voorrecht

363. Het voorrecht is een recht dat uit de aard van de schuldvordering aan een schuldeiser toekomt en aan deze voorrang verleent boven de andere schuldeisers.

Bijzonderheden van het voorrecht

364. Aan het voorrecht *is geen datum, maar wel een hoedanigheid verbonden*.

Deze hoedanigheid wordt bepaald door de wet, die aan ieder voorrecht een rang toekent.

Een voorrecht kan enkel bij wet worden gevestigd en niet bij overeenkomst.

Bepaling van de hypotheek

365. De hypotheek is een zakelijk recht waarbij onroerende goederen bestemd worden tot voldoening van een verbintenis.

Bijzonderheden van de hypotheek

366. Aan de hypotheek *is geen hoedanigheid verbonden maar wel een datum die de rang ervan bepaalt*. Deze rang is de dag waarop ze in de registers van de hypotheekbewaarder is ingeschreven.

De hypotheek kan bedongen of wettelijk zijn. De bedongen hypotheek is afhankelijk van een overeenkomst; de wettelijke hypotheek ontstaat uit de wet.

**Afdeling 2. - Noties over de rang van de
rechtsgronden tot voorrang**

367. Wanneer er meerdere schuldeisers zijn van een schuldenaar die niet genoeg goederen bezit om allen te voldoen, en die schuldeisers rechtsgronden tot voorrang kunnen doen gelden, moeten die rechtsgronden in een bepaalde volgorde worden gerangschikt: dit noemt men de rang.

Rang van de voorrechten

368. Zoals in nr. 364 werd gesteld, is aan het voorrecht geen datum verbonden, maar wel een hoedanigheid en die hoedanigheid wordt bepaald door de wet die een volgorde (de rang) vastlegt onder de voorrechten.

Voorbeeld

Het voorrecht van de Schatkist inzake IB en de ermee gelijkgestelde belastingen komt na dat van de schuldvordering van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) (het voorrecht van de Schatkist inzake BV en RV heeft evenwel dezelfde rang als het voorrecht van de RSZ – zie art. 423, 2e lid, WIB 92).

De ontvanger doet de goederen verkopen van een belastingschuldige om betaling te bekomen van een aanslag in de PB. De RSZ tekent verzet aan op de verkoopprijs uit hoofde van een schuldvordering die zij heeft op deze belastingschuldige. De verkoopprijs is niet voldoende om de beide schuldeisers te voldoen.

Hoewel de ontvanger der belastingen tot de verkoop is overgegaan, zal de verkoopprijs in de eerste plaats gebruikt worden om de RSZ-vordering te voldoen. Slechts wanneer de verkoopopbrengst meer bedraagt dan de RSZ-schuld, wordt het saldo gebruikt voor de voldoening van de PB-schuld, want het voorrecht van de PB-schuld heeft een minder gunstige rang dan dat van de RSZ-schuld.

Rang van hypotheken

369. Door de in het nr. 368 bedoelde rang inzake hypotheek wordt verstaan, de dag van de inschrijving in de registers van de hypotheekbewaarder.
370. Hier gaat het dus niet meer om een hoedanigheid maar om een datum. Een op een bepaalde datum ingeschreven hypotheek gaat altijd vóór een hypotheek die op een latere datum is ingeschreven (zie nochtans nr. 417).

Mededinging tussen de wettige redenen van voorrang

Tussen voorrechten met verschillende rang

371. Er wordt voorrang verleend aan het voorrecht met de beste hoedanigheid, zoals die bepaald is door de wet (zie nr. 368).

Tussen voorrechten met dezelfde rang

372. De bevoorrechte schuldeisers die dezelfde rang innemen, worden pondspondsgewijze betaald. In feite is het dus alsof onder die schuldeisers de voorrechten elkaar opheffen.

Tussen hypotheken met verschillende inschrijvingsdatum

373. Een op een bepaalde datum ingeschreven hypotheek gaat altijd voor een hypotheek die op een latere datum is ingeschreven (zie nr. 370).

Tussen hypotheken met dezelfde inschrijvingsdatum

374. Alle schuldeisers die op dezelfde dag zijn ingeschreven, komen onderling in mededinging met hypotheken van dezelfde datum, zonder dat een onderscheid wordt gemaakt tussen inschrijvingen die 's morgens of die 's avonds gedaan zijn, zelfs niet wanneer dit verschil door de hypotheekbewaarder is aangegeven.

Goederen waarvoor rechtsgronden tot voorrang kunnen worden ingeroepen

Voorrecht

375. Voorrechten kunnen op roerende goederen en op onroerende goederen slaan. Het voorrecht verbonden aan de directe belastingen slaat enkel op roerende goederen (zie nr. 384).

Hypothek

376. Voor hypothek zijn alleen vatbaar:

- 1° onroerende goederen die in de handel zijn;
- 2° rechten van vruchtgebruik, erfpacht en opstal op diezelfde goederen gevestigd, zolang die rechten duren;
- 3° zee- en binnenschepen.

Openbaarheid van de voorrechten op onroerende goederen, zee- en binnenschepen

377. Om onder schuldeisers te kunnen gelden, moeten de voorrechten op onroerende goederen, zee- en binnenschepen, evenals de hypotheek, ingeschreven zijn ter hypotheekbewaring.

Recht van zaaksgevolg

378. De hypothek heeft als eigenschap dat zij het goed, waarop ze gevestigd is, volgt in wiens handen dit ook overgaat.

Die eigenschap wordt het recht van zaaksgevolg genoemd en vindt haar oorsprong in het feit dat de hypothek aan de hypothecaire schuldeiser een zakelijk recht op het belaste goed verleent (zie nr. 365).

379. Het recht van zaaksgevolg stelt de hypothecaire schuldeiser in staat zich - mits bepaalde formaliteiten te vervullen - te doen betalen door de hand te leggen op het goed waarop de hypothek is gevestigd, zelfs wanneer dit goed door de schuldenaar, die het oorspronkelijk tot waarborg van de hypothecaire inschrijving had gegeven, werd vervreemd, d.w.z. dat het door verkoop, schenking, inbreng, ruil, enz., uit het vermogen van de schuldenaar is gegaan.

Ogenblik waarop de rechtsgronden tot voorrang gelden

380. De rechtsgronden tot voorrang gelden op het ogenblik waarop de verkoopopbrengst van de goederen, waarop ze betrekking hebben, wordt verdeeld (zie nrs. 666 tot 675).

Bevoegdheid van de rechtbanken

381. Komen de schuldeisers niet tot een akkoord omtrent het bestaan of de rang van de rechtsgronden tot voorrang die sommigen onder hen opeisen, dan valt het geschil onder de bevoegdheid van de rechtbanken.

Natuurlijk mogen die geschillen in der minne worden geregeld, met akkoord van alle partijen, d.w.z. van de schuldeisers en van de schuldenaar.

Samenloop van het gemeen recht en het fiscaal recht

382. Hoewel de voorrechten en hypotheken inzake IB en de daarmee gelijkgestelde belastingen door bijzondere wetten worden geregeld, moet bij het invoeren van die rechtsgronden tot voorrang eveneens gesteund worden op het gemeen recht, waarvan de meest elementaire bepalingen onder de nrs. 360 tot 383 zijn opgenomen.
383. De bijzondere eigenschappen van het voorrecht en van de wettelijke hypotheek van de Schatkist inzake IB en de daarmee gelijkgestelde belastingen, worden in de volgende twee afdelingen behandeld.

**Hoofdstuk II. - Het voorrecht inzake inkomstenbelastingen
en de daarmee gelijkgestelde belastingen**

Afdeling 1. - Goederen die aan het voorrecht onderworpen zijn

Goederen van de belastingschuldige

384. Voor de invordering van de voorheffingen, de IB en de daarmee gelijkgestelde belastingen (in hoofdsom en opcentiemen), van de interesten en de kosten, heeft de Openbare Schatkist een algemeen voorrecht op de inkomsten en de roerende goederen van alle aard van de belastingschuldige, met uitzondering van de schepen en de vaartuigen.

Wanneer niet de gehele waarde van de onroerende goederen is opgebruikt voor de op onroerende goederen bevoorrechte of hypothecaire schuldvorderingen, wordt het nog verschuldigde gedeelte van de prijs bij voorrang aangewend tot voldoening van de schuldvorderingen met een algemeen voorrecht op de roerende goederen, waaronder de bevoorrechte belastingen en voorheffingen.

Goederen van de echtgenoot van de belastingschuldige

385. Het voorrecht bezwaart eveneens de inkomsten en roerende goederen van de echtgenoot van de belastingschuldige, in de mate waarin de invordering van de aanslagen op die inkomsten en goederen kan worden vervolgd.

Afdeling 2. - Rang van het voorrecht van de Schatkist

386. Het voorrecht inzake IB, de ermee gelijkgestelde belastingen en OV neemt rang onmiddellijk na dat vermeld in artikel 19, 5° van de wet van 16 december 1851 (Hypotheekwet genoemd).

Wanneer het voorrecht van de belastingschuld in samenloop komt met het voorrecht van een schuldvordering die is vermeld in artikel 19, 1° tot 5° van de Hypotheekwet, gaat dit laatste voor.

Het voorrecht inzake BV en RV heeft dezelfde rang als dat vermeld in artikel 19, 4° ter van de Hypotheekwet (= voorrecht RSZ). Het voorrecht inzake BV en RV heeft dus een gunstigere rang dan het voorrecht verbonden aan de overige belastingschulden.

387. Wanneer het voorrecht van de Schatkist in mededinging komt met een voorrecht dat vermeld is in artikel 20, Hypotheekwet, gaat dat laatste voor. Het

voorrecht van de Schatkist is een algemeen voorrecht dat slaat op alle roerende goederen. De voorrechten van artikel 20 zijn bijzondere voorrechten die slaan op welbepaalde roerende goederen. De bijzondere voorrechten gaan voor de algemene voorrechten.

Er bestaan trouwens nog andere voorrechten krachtens bijzondere wetten, die eveneens rang nemen vóór of gelijk met het voorrecht van de Schatkist.

Afdeling 3. - Eigenschappen van het voorrecht van de Schatkist

Het voorrecht is algemeen

388. Het voorrecht is algemeen, d.w.z. dat het alle inkomsten en roerende goederen bezwaart, in tegenstelling met sommige bijzondere voorrechten die slechts op bepaalde goederen slaan en niet gelden voor de overige goederen.

Schuldvorderingen die het voorrecht waarborgt

389. Het voorrecht kan worden ingeroepen voor de invordering van de voorheffingen en de IB in hoofdsom en opcentiemen, van de interesten en van de kosten.

Het kan eveneens worden ingeroepen voor de invordering van de met de IB gelijkgestelde belastingen, van de aanvullende belastingen op de PB en van de daarmee verband houdende interesten en kosten.

390. Het geldt niet voor de verhogingen die bij wijze van straf op de IB worden toegepast, noch voor de administratieve en strafrechtelijke boeten.

**Hoofdstuk III. - De wettelijke hypotheek van de
Schatkist inzake inkomstenbelastingen en de daarmee
gelijkgestelde belastingen**

**Afdeling 1. - Goederen die aan de hypotheek
onderworpen zijn**

Goederen van de belastingschuldige

391. De IB en de voorheffingen, in hoofdsom en opcentiemen, de interesten en de kosten, zijn gewaarborgd door een wettelijke hypotheek op al de aan de belastingschuldige toebehorende goederen, die in België gelegen en daarvoor vatbaar zijn.

Nr. 376 hiervoor handelt over de goederen die voor hypotheek vatbaar zijn.

Goederen van de echtgenoot van de belastingschuldige

392. De wettelijke hypotheek bezwaart eveneens de (daarvoor vatbare - zie nr. 376) goederen van de echtgenoot van de belastingschuldige, in de mate dat de invordering van de aanslagen op die goederen mag worden vervolgd.

Goederen van een gefailleerde

393. De wettelijke hypotheek kan, na het vonnis van faillietverklaring, geldig worden ingeschreven op de goederen van de gefailleerde, voor zover deze hypotheek betrekking heeft op belastingen die zijn opgenomen in kohieren, die voor het vonnis van faillietverklaring zijn uitvoerbaar verklaard. Dit is een wettelijke uitzondering, aangezien na het vonnis van faillietverklaring geen enkele andere schuldeiser nog een geldige inschrijving op de bedoelde goederen kan nemen (zie nr. 402).

Goederen waarop uitvoerend beslag op onroerend goed is gelegd

394. De wettelijke hypotheek is niet tegenstelbaar aan derden-schuldeisers, die reeds vóór de inschrijving ervan een aan het uitvoerend beslag op onroerend goed voorafgaand bevel of een uitvoerend beslag op onroerend goed betreffende het bezwaarde goed hebben doen inschrijven (zie nr. 618).

**Afdeling 2.- De wettelijke hypotheek moet
worden ingeschreven**

395. Om aan derden te kunnen worden tegengeworpen, moet de wettelijke hypotheek in de registers van de hypotheekbewaarder ingeschreven zijn (zie nr. 377).

Dergelijke inschrijving mag niet stelselmatig gebeuren. De ontvanger is bevoegd om onder zijn verantwoordelijkheid te beslissen nopens de gepastheid van de inschrijving.

Modaliteiten van de inschrijving

396. De hypotheek wordt ingeschreven op verzoek van de met de invordering belaste ontvanger. Deze inschrijving heeft plaats, niettegenstaande verzet, betwisting of beroep, op voorlegging van een voor echt verklaard afschrift van het aanslagbiljet houdende vermelding van de datum van de uitvoerbaarverklaring van het kohier.

Het verzoek tot inschrijving wordt gedaan op speciale door de administratie opgemaakte borderellen.

Termijn voor de inschrijving

397. De inschrijving van de wettelijke hypotheek mag slechts worden gevraagd vanaf de vervaldag van de gewaarborgde belastingen (zie nrs. 32, 33, 50 en 51).

Voor de niet aan de bron verschuldigde belastingen (OV, PB, Ven.B, BNI, RPB) kan de wettelijke hypotheek worden ingeschreven nadat 2 maanden zijn verstreken sedert de toezending van het AB (zie nrs. 446 en 447). Indien de rechten van de Schatkist in gevaar verkeren kan de inschrijving evenwel onmiddellijk na de inkohiering worden gevorderd (zie nr. 467).

Voor de aan de bron verschuldigde belastingen (RV, BV, VB, AVB, BIV, Euv., SW, AO, belasting en aanvullende belasting op de werknemersparticipatie in het kapitaal of in de winst van de vennootschap) kan de wettelijke hypotheek onmiddellijk na de inkohiering worden ingeschreven.

398. In geval van overlijden van de belastingschuldige en wanneer de inschrijving wordt gevorderd op goederen die tot de nalatenschap behoren, moet de wettelijke hypotheek van de Schatkist ingeschreven worden binnen uiterlijk 3 maanden na het opvallen van de nalatenschap.

Schuldvorderingen die door de wettelijke hypotheek worden gewaarborgd

399. De wettelijke hypotheek kan worden ingeschreven:

- voor de IB en de voorheffingen, in hoofdsom en opcentiemen;
- voor de met de IB gelijkgestelde belastingen;
- voor de aanvullende belastingen op de PB;
- voor de met de voorgaande belastingen verband houdende interesten en kosten.

De bij wijze van straf toegepaste verhogingen en de administratieve of strafrechtelijke boeten geven geen aanleiding tot de inschrijving van de wettelijke hypotheek.

Kortom, de al dan niet door de wettelijke hypotheek gewaarborgde schuldvorderingen zijn dezelfde als die waarvan sprake is in verband met het voorrecht van de Schatkist (zie nrs. 389 en 390).

Bedrag waarvoor moet worden ingeschreven

400. Dit bedrag wordt vanzelfsprekend bepaald volgens de belastingen die aanleiding kunnen geven tot de inschrijving van de wettelijke hypotheek (zie nr. 399). Wanneer die belastingen de verkoopwaarde van de te hypotheekeren goederen ver te boven gaan, dan moet, om de inschrijvingskosten te beperken, de inschrijving beperkt worden tot een bedrag dat lichtjes hoger is dan die verkoopwaarde. Daarbij moet echter wel rekening worden gehouden met een eventuele waardevermeerdering.

401. Wat de interesten en het andere toebehoren (kosten) betreft - en het gaat hier om een bepaling die aan de wettelijke hypotheek van de Schatkist eigen is - mag de inschrijving worden gevorderd voor een bedrag dat de ontvanger moet ramen als hetgeen zou kunnen verschuldigd zijn voor de betaling van de belasting.

Mogelijkheid van inschrijving na faillissement

402. De wettelijke hypotheek kan ook nog geldig worden ingeschreven na het vonnis van faillietverklaring, alhoewel dit voor alle andere schuldeisers niet meer mogelijk is (zie ook nr. 393). De ontvanger der belastingen heeft dus als

enige deze mogelijkheid, doch het moet gaan om belastingen die aan een dubbele voorwaarde voldoen:

- ze moeten ingekohierd zijn;
- en uitvoerbaar verklaard zijn vóór de datum van het vonnis van faillietverklaring.

Het gaat derhalve om aanslagen waarvoor het hypotheekrecht ontstond vóór het faillissement, doch waarvoor de inschrijving nog niet werd gevorderd. De reden voor de niet-inschrijving vóór het vonnis van faillietverklaring kan worden gezocht in het feit dat de ontvanger onwetend was nopens de slechte financiële toestand van de belastingschuldige, of nog omdat de ontvanger het krediet van de belastingschuldige niet nog meer wilde ondermijnen.

Afdeling 3. - Rang en tenietgaan van de wettelijke hypotheek

403. Zie de nrs. 369 en 370 (rang bepaald door de datum van inschrijving). De wettelijke hypotheek schaaft de vroegere hypotheken niet.

404. Op dit algemeen principe is er nochtans een uitzondering, die wordt toegelicht in het hoofdstuk over de plicht tot samenwerking van notarissen en sommige andere personen (zie nr. 417).

Tenietgaan van de wettelijke hypotheek

405. De inschrijving houdt de wettelijke hypotheek van de Schatkist in stand gedurende 30 jaren vanaf de datum van de inschrijving ervan. Zij gaat teniet indien de inschrijving niet vóór het verstrijken van die termijn wordt vernieuwd.

Bijgevolg moet de hypothecaire inschrijving zo nodig om de 30 jaar worden vernieuwd, zelfs indien het goed op enigerlei wijze van eigenaar veranderde. De eerste vernieuwing moet steeds geschieden tegen de schuldenaar ten laste van wie de inschrijving werd genomen.

Het verzoek om vernieuwing wordt gedaan op speciale door de administratie opgemaakte borderellen.

Afdeling 4. - Doorhaling van de inschrijving

406. De ontvanger is bevoegd handlichting van de hypothecaire inschrijving te verlenen, zonder dat hij tegenover de hypotheekbewaarder gehouden is verantwoording van de betaling der verschuldigde sommen te verstrekken.

Modaliteiten van de doorhaling

407. De doorhaling wordt door de hypotheekbewaarder gedaan op voorlegging van een aanvraag (speciaal formulier opgemaakt door de administratie) die is ingevuld door de ontvanger.

408. De aanvraag tot doorhaling kan volledig of gedeeltelijk zijn en ze kan ofwel door de ontvanger uit eigen beweging opgemaakt worden, ofwel op verzoek van de belastingschuldige.

De aanvraag tot volledige doorhaling wordt door de ontvanger uit eigen beweging verleend wanneer de oorzaken van de door te halen inschrijving, volledig betaald of ontheven zijn, of wanneer de inschrijving door de rechtbank ongeldig werd verklaard.

De ontvanger vult een aanvraag tot volledige of gedeeltelijke doorhaling in op verzoek van de belastingschuldige wanneer deze in vervanging voldoende geachte waarborgen aanbiedt. Die maatregel is ingevoerd om de belanghebbenden in staat te stellen hun goederen vrij te maken van hypotheek, die hen in hun zaken kunnen hinderen door hun krediet te verminderen.

Kosten van inschrijving, vernieuwing en doorhaling

409. De kosten van de hypothecaire formaliteiten betreffende de wettelijke hypotheek vallen ten laste van de belastingschuldigen.

Die kosten vallen echter ten laste van de Schatkist:

- geheel of gedeeltelijk, wanneer ze verband houden met inschrijvingen die uitsluitend genomen zijn voor belastingen of voorheffingen die nadien geheel (of gedeeltelijk) worden ontheven ingevolge een bezwaar of een ingestelde vordering in rechte;
- wanneer de inschrijving door de rechtbank ongeldig werd verklaard, zonder dat de ontvanger hiervoor verantwoordelijk kan worden gesteld.

TITEL IV. - VERPLICHTINGEN VAN SOMMIGE MINISTERIËLE EN OPENBARE AMBTENAREN EN VAN KREDIETINSTELLINGEN

(art. 433 tot 443, WIB 92)

Hoofdstuk I. - Algemeen

Doel van de verplichting tot samenwerking

410. Zoals reeds vroeger werd gesteld, moet al wie persoonlijk verbonden is voor het nakomen van zijn verbintenissen instaan met al zijn roerende of onroerende goederen, zo tegenwoordige als toekomstige, en zijn de goederen van de schuldenaar het gemeenschappelijk pand van zijn schuldeisers.

Dit gemeenschappelijk pand van de schuldeisers (de roerende of onroerende goederen van de schuldenaar) kan echter buiten medeweten van de bedoelde schuldeisers in het gedrang komen en zelfs tenietgaan. De schuldenaar kan immers zijn goederen vervreemden of hypothekeren.

Een schuldeiser van de belastingschuldige kan bovendien door het stellen van een handeling de toestand van de Schatkist verzwakken.

Een particuliere schuldeiser met slechts enkele schuldenaars kan zonder veel moeite over zijn belangen waken en de toestand van de betrokkenen opvolgen. Zulks is echter niet het geval voor de ontvanger der belastingen die een massa schuldenaars heeft, die hij nauwelijks of helemaal niet kent.

411. Zonder de verplichtingen waarover deze titel IV handelt, zou de ontvanger om niet te worden verrast, onmiddellijk nadat hij een belasting moet invorderen, de nodige maatregelen moeten treffen om de rechten van de Schatkist te vrijwaren. Hij zou dus dadelijk een hypothecaire inschrijving moeten nemen op de goederen die daarvoor vatbaar zijn en beslag moeten leggen op de roerende goederen.

Dit is vanzelfsprekend niet mogelijk, gelet op de nadelige gevolgen die dergelijke handelswijze zou hebben, met name op de algemene economie.

Daarom heeft de wetgever een systeem ingevoerd waarbij de ontvanger wordt ingelicht nopens de door zijn schuldenaars voorgenomen handelingen en, in bepaalde gevallen, nopens de daden van de schuldeisers van de belastingschuldige die de waarborgen van de Schatkist in het gedrang kunnen brengen.

**Hoofdstuk II. - Verplichtingen van notarissen en
andere personen die authentieke akten opstellen**

**Vervreemding en hypothecaire aanwending van onroerende goederen,
zee- en binnenschepen**

In België verleden akten

412. De persoon (over het algemeen een notaris) die wordt verzocht een akte te verlijden, welke de vervreemding (verkoop, schenking, ruil, enz.) of hypothecaire aanwending van een onroerend goed, een zeeschip of een binnenschip als voorwerp heeft, dient aan de ontvanger een bericht te zenden:

- hetzij, in principe, langs elektronische weg via de toepassing "e.notariaat" (dit systeem creëert automatisch een ontvangstbericht voor de afzender);
- hetzij, in uitzonderlijke omstandigheden zoals overmacht of een aanhoudend falen van het elektronische systeem, door een ter post aangetekende brief.

413. Wanneer door die akte de belangen van de Schatkist in het gedrang kunnen komen, geeft de ontvanger bij ter post aangetekende brief kennis van de **ingekohierde** IB, ermee gelijkgestelde belastingen of voorheffingen, en van de toebehoren, verschuldigd door de schuldenaar die het voornemen heeft zijn goederen te vervreemden of te hypothekeken.

In voorkomend geval moet de ontvanger de kennisgeving doen uiterlijk de 12e werkdag volgend op de verzending van het bericht, bedoeld in nr. 412 (de uiterste datum van kennisgeving is in principe vermeld in de bij het bericht gevoegde mail wanneer het bericht werd verzonden langs elektronische weg).

Deze kennisgeving geldt als beslag onder derden in handen van de notaris op de bedragen en de waarden die hij krachtens de akte onder zich houdt.

414. Wordt de voorgenomen akte verleden dan moet met twee mogelijkheden rekening worden gehouden: ofwel betaalt de notaris volledig de genotificeerde belastingen voor rekening van de belastingschuldige, ofwel betaalt hij ze niet volledig.

Bij volledige betaling heeft de kennisgeving haar doel bereikt, daar de belastingen voldaan zijn.

Bij onvolledige betaling gaat het pand in andere handen over (in geval van vervreemding) of wordt het aangetast (in geval van hypotheek), terwijl de belastingschuld geheel of gedeeltelijk verschuldigd blijft.

415. Daarom moet de notaris, in het tweede geval de ontvanger ervan inlichten dat het hem niet mogelijk is de genotificeerde belastingschuld volledig te voldoen.

Die inlichting wordt aan de ontvanger verstrekt in een tweede bericht, hetzij langs elektronische weg, hetzij bij ter post aangetekende brief, uiterlijk de 1e werkdag na het verlijden van de akte.

416. Binnen 8 werkdagen nadat deze brief ter post is afgegeven, kan de ontvanger, voor de genotificeerde belastingen, de wettelijke hypotheek doen inschrijven op het goed dat het voorwerp van de akte uitmaakt. Indien hij deze informatie heeft ontvangen langs elektronische weg, vermeldt de bijgevoegde mail de uiterste datum om de wettelijke hypotheek te laten inschrijven.

417. Zo de inschrijving van de wettelijke hypotheek genomen wordt binnen deze termijn, zal de akte die op het goed betrekking heeft, niet kunnen worden tegengeworpen.

Met andere woorden: de akte tot vervreemding of tot hypothecaire aanwending is zonder uitwerking ten opzichte van de wettelijke hypotheek die wordt ingeschreven binnen de termijn van 8 werkdagen, bedoeld in nr. 416.

Dus zal de Schatkist haar pand volledig behouden, hetzij wegens de mogelijkheid tot uitoefening van het recht van zaaksgevolg (zie nrs. 378 en 379), hetzij omdat de wettelijke hypotheek in dit geval de bedongen hypotheek voorafgaat.

In het buitenland verleden akten

418. Daar de akten tot overdracht van zakelijke onroerende rechten (volle eigendom, blote eigendom, vruchtgebruik, enz.), aan derden slechts kunnen worden tegengeworpen op voorwaarde dat ze ter hypotheekbewaring zijn overgeschreven, en de hypotheek, om onder schuldeisers te gelden, ook aldaar moeten ingeschreven zijn, heeft de wetgever de overschrijving of de inschrijving van een in het buitenland verleden akte afhankelijk gesteld van het voorleggen van een attest waarin de ontvanger der belastingen verklaart dat de eigenaar of de vruchtgebruiker geen belastingen schuldig is of dat de wettelijke hypotheek die de belastingen waarborgt, werd ingeschreven.

Aldus wordt de ontvanger gevrijwaard tegen elke verrassing wegens het verlijden van akten in het buitenland, met als voorwerp goederen die vatbaar zijn voor hypotheek in België.

Het zal inderdaad volstaan dat hij, wanneer belastingen verschuldigd zijn, de inschrijving van de wettelijke hypotheek vordert, ten einde zich aldus hetzij de uitoefening van het recht van zaaksgevolg (zie nrs. 378 en 379), hetzij de

Invordering

vestiging van een hypotheek met een betere rang dan deze naar aanleiding van de in het buitenland verleden akte, voor te behouden.

Op verzoek van een schuldeiser in bewarend beslag genomen onroerende goederen

419. Het bewarend beslag op onroerend goed is, zoals de benaming aanduidt, geen uitvoeringsmaatregel, maar een bewarende maatregel, die enkel tot doel heeft de schuldeiser, die nog geen uitvoerbare titel bezit, de mogelijkheid te bieden zijn rechten te vrijwaren.
420. Zoals inzake uitvoerend beslag op onroerend goed (zie nr. 618), maakt de overschrijving van een bewarend beslag op onroerend goed het goed waarop het beslag is gelegd in feite onbeschikbaar. Aan de procedure van bewarend beslag op onroerend goed is echter de bijzonderheid verbonden dat de ontvanger binnen de hierna vermelde termijn geldig een inschrijving van de wettelijke hypotheek kan vorderen, terwijl integendeel (zie nr. 394) de overschrijving van een exploit van uitvoerend beslag op onroerend goed of van het eraan voorafgaande bevel de naderhand ten voordele van de Schatkist genomen hypotheek niet tegenstelbaar maakt aan de derden-schuldeisers die het uitvoerend beslag hebben gelegd.
421. Het Gerechtelijk Wetboek bepaalt inderdaad dat de voor het bewarend beslag optredende gerechtsdeurwaarder, binnen 24 uur na de handeling van beslag, bij ter post aangetekende brief aan de ontvanger een bericht zendt en dat de wettelijke hypotheek, die ingeschreven wordt binnen 8 werkdagen na de afgifte ter post van het bericht, tegenstelbaar is aan de schuldeiser die het bewarend beslag heeft gelegd.
422. In de veronderstelling dat een ingestelde procedure van die aard is dat zij de rechten van de Schatkist kan aantasten, vordert de ontvanger de inschrijving van de wettelijke hypotheek. Zodoende is hij beschermd tegen de risico's die zouden kunnen ontstaan wanneer de schuldeiser, die bewarend beslag heeft gelegd, later door een rechtsvordering tegen de gemeenschappelijke schuldenaar een uitvoerbare titel zou bekomen.

Aansprakelijkheid van notarissen en andere personen die tot samenwerking verplicht zijn

423. Het zou ons te ver leiden, hier in detail te treden. Die aansprakelijkheid kan bondig als volgt worden bepaald: wanneer notarissen en andere personen die tot de samenwerking gehouden zijn, een verplichting, die hun door de wet is opgelegd, over het hoofd zien, zijn zij gehouden tot herstel van de eventuele schade die de Schatkist door hun nalatigheid heeft geleden.

424. Behalve in geval de notaris of de andere persoon die tot samenwerking gehouden is, zijn vergissing erkent en de Schatkist spontaan vergoedt voor de schade die deze fout heeft veroorzaakt, is een rechtsvordering noodzakelijk om betrokkene te doen veroordelen.

De ontvanger kan dus de notaris of de persoon die tot de samenwerking gehouden is niet vervolgen op grond van het kohier op naam van de belastingschuldige. Er is een vonnis nodig om de Schatkist in de mogelijkheid te stellen de geleden schade in te vorderen.

Hoofdstuk III. - Verplichtingen in verband met roerende goederen

Openbare verkopen van roerende goederen

425. Openbare ambtenaren of ministeriële officieren die belast zijn met het openbaar verkopen van roerende goederen waarvan de waarde ten minste 250 EUR bedraagt, moeten ten minste 8 werkdagen vooraf, bij een ter post aangetekende brief, de ontvanger der belastingen verwittigen.

Is die verkoop van die aard dat zij de belangen van de Schatkist schaadt, dan brengt de ontvanger de door de verkoper verschuldigde belastingen ter kennis van de met de verkoop belaste persoon. Die kennisgeving moet, in voorkomend geval, uiterlijk daags vóór de verkoop en bij een ter post aangetekende brief geschieden.

426. Deze persoon verdeelt, rekening houdende met de genotificeerde belastingen en de ingeroepen voorrechten, de opbrengst van de verkoop onder de schuldeisers van de verkoper.

427. Wanneer de gerechtsdeurwaarder of een andere persoon die met de verkoop is belast, niet voldoet aan de verplichtingen waarvan sprake in de nrs. 425 en 426, dan is hij gehouden tot herstel van de eventuele schade die de Schatkist door zijn nalatigheid heeft geleden.

428. Zoals werd gesteld in het nr. 424, kan de ontvanger echter niet door middel van vervolgingen optreden op grond van het kohier en de wettelijke bepaling in kwestie alleen. Hij moet een vordering instellen en het is pas op grond van een gunstig vonnis dat de Schatkist de vergoeding van de geleden schade zal kunnen innen.

Verplichtingen van sommige financiële instellingen

429. Wanneer een natuurlijke persoon of een rechtspersoon een krediet, een lening of een voorschot bekommt, waarvoor een voordeel onder de vorm van een waarborg of een rentetoelage werd gevraagd, mag de kredietinstelling noch het geheel, noch een gedeelte van het krediet, de lening of het voorschot uit handen geven, zolang ze niet in het bezit is van een attest van de ontvanger der belastingen.

Aanvraag van het attest

430. De aanvraag van het attest moet in drie exemplaren toegezonden worden aan de ontvanger, die over een termijn van 8 dagen beschikt om het attest uit te reiken.

Nihil-attest

431. Indien het attest vermeldt dat de betrokkene geen schulden heeft, mogen de fondsen worden vrijgegeven gedurende een periode van 6 maanden vanaf de datum van het attest.
432. Na het verstrijken van deze termijn van 6 maanden, mogen de fondsen slechts worden vrijgegeven indien de beslissing van toekenning van het voordeel binnen die periode van 6 maanden genomen is. Wanneer dit niet het geval is, moet een nieuw attest worden aangevraagd.

Het attest vermeldt te betalen belastingen

433. Indien uit het attest blijkt dat de betrokkene een bedrag aan eisbare belastingen verschuldigd is, mogen de fondsen worden vrijgegeven gedurende een periode van 6 maanden vanaf de datum van attest, op voorwaarde dat een som wordt ingehouden gelijk aan het bedrag van de eisbare belastingen en toebehoren. Deze som mag niet worden uitbetaald (tenzij de betrokkene toelating geeft om de belasting ermee te betalen), totdat een getuigschrift kan worden afgeleverd waaruit blijkt dat de belasting, die in het attest is vermeld, is betaald.

Eventuele sancties

434. De wet bepaalt niet uitdrukkelijk dat er sancties kunnen worden opgelegd, doch de betrokkenen kunnen bij toepassing van het gemeen recht in schadevergoeding worden gedagvaard.

TITEL V. - DE VERVOLGINGEN

Hoofdstuk I. - Algemeen

(art. 300 en 365, WIB 92, art. 147 KB/WIB 92)

Wettelijke basis

435. Zoals gezegd in de inleiding van deze cursus is het soms nodig dwangmaatregelen te treffen voor de invordering van de belasting.

Het Koninklijk besluit tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 voorziet in een geheel van procedures waardoor de ontvangers der belastingen de schuldenaars die zich weinig om hun fiscale verplichtingen bekommeren, kunnen "vervolgen".

Afdeling 1. - Titel die geldt als grondslag voor de vervolgingen

436. De schuldeiser die zijn schuldenaar wil vervolgen om een bedrag dat aan hem verschuldigd is in te vorderen, moet over een titel beschikken die tegen die schuldenaar uitvoerbaar is. Onder particulieren bestaat die titel over het algemeen uit een rechterlijk vonnis, geveld op verzoek van de schuldeiser die er de tenuitvoerlegging van vordert tegen de schuldenaar.

437. Zoals in de nrs. 8 tot 15 werd uiteengezet, bestaat er een bijzonderheid op het vlak van de IB, nl. dat de administratie voor zichzelf een titel tot stand brengt: het kohier dat, zodra het uitvoerbaar is verklaard, de eigenschap bezit om als zodanig ten uitvoer te kunnen worden gelegd zonder enige machtiging of andere gerechtelijke beslissing.

Die eigenschap van het kohier is als volgt in het onder nr. 435 bedoelde koninklijk besluit vermeld: "Beide (rechtstreekse en onrechtstreekse vervolgingen) worden ingesteld ingevolge ... dwangschriften, uitgevaardigd door de ontvangers die in bezit zijn van de kohieren of met de inning voor rekening van ambtgenoten belast zijn".

Afdeling 2. - De macht tot vervolgen berust uitsluitend bij de ontvanger der belastingen

438. Die macht van de ontvanger der belastingen blijkt uit de in nr. 437 aangehaalde tekst.

Alleen de ontvanger der belastingen, rekenplichtig over de Staatsgelden, is dus gerechtigd op zijn verzoek vervolgingen te doen instellen. Dit recht bezit hij in zijn hoedanigheid zelf van ontvanger, d.w.z. in zijn hoedanigheid van ambtenaar die er mede belast is de IB, de ermee gelijkgestelde belastingen en de voorheffingen voor rekening en ten bate van de Staat in te vorderen.

Afdeling 3. - De met de invordering belaste ontvanger stelt de vervolgingen in

439. Zoals vermeld onder nr. 437, worden de vervolgingen ingesteld op verzoek van de ontvangers die met de invordering zijn gelast of met de inning voor rekening van ambtgenoten belast zijn. Normaal moet steeds de ontvanger voor wie de inningstitel (het kohier) werd opgesteld de vervolgingen instellen met het oog op de invordering van de in dat kohier vermelde belastingschulden.

In het kader van het faillissement, het gerechtelijk akkoord en de collectieve schuldenregeling, is er sprake van een "centraliserende ontvanger". Een schuldenaar kan immers op verschillende ontvangkantoren schulden hebben. In dit geval worden alle materiële taken (zoals het opmaken en het versturen van de aangifte van schuldinvordering, de opvolging van het dossier, ...) gecentraliseerd bij de "centraliserende ontvanger".

440. Het komt evenwel voor dat de schuldenaars niet of niet meer gehuisvest zijn in het ambtsgebied van het kantoor waarvoor het kohier is opgemaakt. Toch is het de ontvanger van dit kantoor die de vervolgingen instelt.

441. De ontvangers kunnen kennis nemen van de fiscale schulden die op andere ontvangkantoren nog moeten worden betaald via het schuldinvorderingsbestand <IC242>, alsook via de memorecords in het bestand 180B/AUT.

442. Daardoor kan worden vermeden dat een teruggave inzake belastingen, die wordt behandeld door de ontvanger van de woonplaats, in handen van de belastingschuldige komt, wanneer die nog belastingen verschuldigd is aan andere kantoren. De ontvanger van de woonplaats zal immers vaststellen dat het geheel of een gedeelte van de terug te geven som aan een ander kantoor moet worden overgemaakt.

Hoofdstuk II. – Na te leven formaliteiten en termijnen vooraleer de vervolgingen in te stellen

(art. 298, 412 en 413, WIB 92; art. 136, KB/WIB 92)

Afdeling 1. – Het aanslagbiljet

Doel

443. Vooraleer een belastingschuldige te dwingen te betalen, is het vanzelfsprekend onontbeerlijk hem in te lichten van hetgeen hij verschuldigd is. Zulks is des te meer noodzakelijk omdat de belastingschuldigen niet weten op welk ogenblik de administratie overgaat tot de inkohiering van de belastingen en de invordering ervan aanvangt.

444. Deze informatie wordt medegedeeld door middel van het AB, die de betrokken belastingschuldige inlicht over het feit dat er een fiscale schuldvordering is uitvoerbaar verklaard op de datum vermeld op dit AB, voor een bepaald bedrag en krachtens welbepaalde belastingen.

Deze materie is toegelicht onder de nrs. 25 tot 27.

Betalingstermijn vermeld op het aanslagbiljet

445. Het AB licht de belastingschuldige tevens in omtrent de vervaldag van de aanslag, d.w.z. de uiterste datum waarop de inkomstenbelasting, de voorheffing of de gelijkgestelde belasting moet worden betaald. De ontvanger mag deze vervaldag niet naar eigen goeddunken bepalen: de vervaldag wordt bepaald door de wet (zie nrs. 32 tot 51).

Duur en vertrekpunt van de termijn

446. De OV, de IB (PB, BNI, Ven.B, RPB) en de administratieve boete zijn betaalbaar binnen de 2 maanden vanaf de verzending van het AB (zie nr. 32).

Het is de dag van de verzending van het AB die het vertrekpunt van de in dit AB vermelde termijn vormt.

Te volgen regels voor de berekening van de termijn

447. De termijn voorzien in het AB wordt vastgesteld per maand en wordt derhalve als volgt berekend:

- de dag van de aanvang van de betalingstermijn (datum van verzending van het AB) wordt niet meegerekend; de termijn vangt de daaropvolgende dag aan;
- de termijn is verlopen wanneer de laatste dag ervan is verstreken;
- het feit dat de laatste dag van de termijn een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag is, geeft geen aanleiding tot een verlenging van de betaaltermijn tot de volgende werkdag.

Voorbeelden

- I. Een AB inzake PB wordt verzonden op 14.2.2008 (een donderdag). Deze datum vormt het vertrekpunt van de termijn maar wordt niet meegerekend. De termijn vangt aan op 15.2.2008 en verstrijkt op 14.4.2008 (een maandag).

De belastingschuldige heeft dus tot en met 14.4.2008 om zijn schuld te betalen en het is slechts ten vroegste op 15.4.2008 dat hem een aanmaning mag worden toegezonden.

- II. Een AB inzake OV wordt toegezonden op 19.2.2008 (een dinsdag). Deze datum vormt het vertrekpunt van de termijn, maar wordt niet meegerekend. De termijn vangt aan op 20.2.2008 en verstrijkt op 19.4.2008 (een zaterdag).

Alhoewel 19.4.2008 een zaterdag is, moet de termijn niet tot de eerstvolgende werkdag worden verlengd.

De belastingschuldige heeft dus tot en met 19.4.2008 om zijn schuld te betalen en in principe zou hem (ten vroegste) op 20.4.2008 een aanmaning kunnen worden toegezonden. Wegens de sluiting van de ontvangkantoren op 20.4.2004 (zondag) kan deze slechts (ten vroegste) op 21.4.2008 worden verzonden.

Afdeling 2. - De aanmaning

Begrip

448. Zodra de betalingstermijn, vermeld in het AB, is verstreken en vooraleer de vervolgingen in te stellen, schrijven, niettegenstaande er geen wettelijke verplichting toe bestaat, de administratieve richtlijnen uitdrukkelijk de toezending van een “aanmaning” voor, die de belastingschuldige in gebreke stelt de belasting te betalen, op straffe van gerechtelijke vervolgingen.

Een dergelijke aanmaning moet bovendien opnieuw worden verzonden wanneer de vervolgingen worden hernomen meer dan 6 maanden na de betekening van het dwangbevel.

Vorm en wijze van verzending van de aanmaning

449. Vermits het om een eenvoudige herinnering gaat, is de aanmaning aan geen enkele bijzondere vorm onderworpen.

450. Deze aanmaning wordt doorgaans automatisch verzonden. Indien dit niet het geval is, zorgt het ontvangkantoor voor de verzending ervan.

451. De aanmaning wordt in een gesloten omslag per gewone post aan de belastingschuldige toegezonden.

De kosten voor de verzending worden niet ten laste van de bestemming gelegd.

Termijn verleend door de aanmaning

452. De aanmaning voorziet geen betaaltermijn maar vermeldt dat het bedrag onmiddellijk moet worden betaald. Het spreekt voor zich dat in de praktijk een tweetal weken wordt gewacht na de aanmaning alvorens de vervolgingen aan te vatten.

Afdeling 3. – De aangetekende herinneringsbrief

Begrip

453. Sedert 1.3.2002 legt de wet aan de ambtenaren belast met de invordering de plicht op een per post aangetekende herinneringsbrief te

verzenden minstens één maand vóór de betekening van een dwangbevel door een gerechtsdeurwaarder (zie nrs. 530 e.v.).

454. Het principe van de systematische verzending van een aanmaning onder gewone omslag blijft behouden (zie nr. 448).

Wanneer de ontvanger evenwel beslist over te gaan tot de betekening van een dwangbevel, moet hij, naast de gewone aanmaning, een per post aangetekende herinneringsbrief toezenden ten minste één maand vóór de betekening van de akte.

455. De aangetekende herinneringsbrief mag slechts worden verzonden ten vroegste bij het verstrijken van de termijn gesteld in de aanmaning (zie nr. 452).

456. De toezending van deze herinneringsbrief is verplicht:

- ongeacht de aard van de aanslag, echter met uitzondering van de BV, ingekohierd bij gebrek aan betaling binnen de wettelijke termijn, het aj. waaraan deze is verbonden en de datum van de uitvoerbaarverklaring;
- vóór de betekening van het eerste dwangbevel.(1)

Wanneer een aanslag reeds het voorwerp was van een dwangbevel tot betaling dat aan de betrokken belastingschuldige werd betekend, moet de aangetekende herinneringsbrief met andere woorden niet worden verzonden. Deze formaliteit is evenwel onontbeerlijk wanneer de aanslag slechts het voorwerp vormde van waarborgmaatregelen (b.v. inschrijving van de wettelijke hypotheek - zie nrs. 391 e. v.) of van invorderingsmaatregelen waaraan geen bevel tot betalen is voorafgegaan (b.v. notificatie in handen van een derde-beslagene - zie nr. 642).

Bijzonderheden van de herinneringsbrief

457. De herinneringsbrief onderscheidt zich van de aanmaning beoogd in de nrs. 448 tot 452, met name door het feit:

- dat het een wettelijke verplichting betreft (en geen louter administratieve richtlijn);
- dat deze wordt toegezonden bij een ter post aangetekende brief;

(1) Niettegenstaande de wet dit niet vereist, beveelt de administratie om praktische redenen aan geen vereenvoudigd derdenbeslag in handen van een derde-beslagene (zie nr. 642) toe te zenden of te doen overgaan tot een uitvoerend beslag onder derden (zie nr. 632) vooraleer een aangetekende herinneringsbrief toe te zenden.

Invordering

- dat deze uitsluitend door het ontvangkantoor wordt verzonden (en niet op geautomatiseerde wijze);
- dat de kosten van het aangetekend verzenden ten laste zijn van de belastingschuldige.

Te volgen regels voor de berekening van de termijn

458. De minimumtermijn van één maand tussen de verzending van de aangetekende herinneringsbrief en de betekening van het eerste dwangbevel, wordt berekend op de wijze voorgeschreven in nr. 447.

Afdeling 4. – Noodzaak de aan de vervolgingen voorafgaande termijnen en formaliteiten na te leven

459. De wettelijke betalingstermijn, vermeld in het AB en de termijn verleend door de aanmaning om de belastingschuldige toe te laten zijn toestand te regulariseren, moeten worden nageleefd zoals deze werden medegedeeld (zie evenwel de uitzondering voorzien in de nrs. 464 tot 470).

460. Niettegenstaande het gebrek aan toezending van een aangetekende herinneringsbrief of het niet respecteren van de termijn van één maand tussen de herinneringsbrief en de betekening van het dwangbevel niet de nietigheid van het dwangbevel kunnen teweeg brengen, kan de tenuitvoerlegging ervan worden opgeschort en kunnen de kosten ervan ten laste van de administratie of van de optredende gerechtsdeurwaarder worden gelegd.

461. De in dit hoofdstuk beoogde termijnen zijn minimumtermijnen.

Geen enkele wettelijke of andere bepaling stelt op een andere wijze het tijdstip vast waarop de aanmaning of de aangetekende herinneringsbrief moet worden verzonden of de vervolgingen ingesteld moeten worden.

Met andere woorden, bij het verstrijken van de wettelijke termijn vermeld in het AB, gaat een periode in waaraan theoretisch geen einde komt (zie evenwel “De verjaring”, nr. 210), en tijdens dewelke de ontvanger de aanmaning en daarna de aangetekende herinneringsbrief mag toezenden en doen overgaan tot de betekening van de vervolgingsakten.

462. Het is trouwens aangewezen enkele dagen te laten verlopen na het verstrijken van de termijnen, vooraleer de aanmaning of de aangetekende herinneringsbrief te verzenden of de vervolgingen in te stellen. Die voorzorgsmaatregel is noodzakelijk omdat de ontvanger slechts na het verstrijken

van de termijn wordt ingelicht van een op de laatste dag van deze termijn verrichte betaling.

463. Wanneer de ontvanger tenslotte betalingsfaciliteiten verleent, moet hij deze respecteren. Deze omstandigheid verhindert niet dat hij bewarende maatregelen neemt wanneer deze zich opdringen om de rechten van de Schatkist te vrijwaren.

Afdeling 5. - Opheffing of inkorting van de termijnen

Omstandigheden die tot de opheffing of de inkorting aanleiding geven

464. In sommige omstandigheden voorziet de wet in geen enkele betalingstermijn. Die omstandigheden stelen op twee oorzaken: de aard van de ingekohierde belasting of voorheffing en de toestand of de houding van de schuldenaar, of een combinatie van de twee.

De aard van de ingekohierde belasting

465. Zijn onmiddellijk en in hun geheel te vereffenen, de RV en de BV die, bij gebrek aan betaling binnen de wettelijke termijnen, moesten worden ingekohierd (zie nr. 50).
466. Hetzelfde geldt voor de VB op de autovoertuigen, de BIV, het Euv., de AVB, de SW en de AO, de belasting en de aanvullende belasting op de werknemersparticipatie in het kapitaal of in de winst van de vennootschap die ingekohierd zijn bij gebrek aan betaling binnen de wettelijke termijnen (zie nr. 51).

De toestand of de houding van de belastingschuldige

467. De OV, de IB (PB, Ven.B, RPB en BNI) en de administratieve boete, moeten in hun geheel onverwijld worden vereffend wanneer de rechten van de Schatkist in gevaar zijn (zie nr. 33).
468. Die opheffing van de termijnen wordt beoordeeld op grond van de feiten. De wet stelt trouwens dat wanneer de belastingschuldige betwist dat de rechten van de Schatkist in gevaar zijn, er over deze betwisting uitspraak wordt gedaan zoals in kort geding (versnelde gerechtelijke procedure) door de beslagrechter van de plaats van het kantoor waar de belasting moet worden geïnd.

Onderscheid tussen de oorzaken van de opheffing van de termijnen

469. Wanneer door de toestand of de houding van de schuldenaar de rechten van de Schatkist in gevaar zijn, worden alle (niet-verstreken) termijnen opgeheven. Dit is het geval voor de wettelijke betalingstermijn (2 maanden vanaf de verzending van het AB) van de OV, de IB en de administratieve boete. Ook de aanmaning en de aangetekende herinneringsbrief worden in dit geval niet verzonden.

470. De inkohiering van de RV, van de BV of van de met de IB gelijkgestelde belastingen, geeft nooit aanleiding tot het verlenen van een bijkomende betaaltermijn van twee maanden vanaf de verzending van het AB, vermits deze voorheffingen of belastingen reeds vóór de inkohiering hadden moeten worden betaald (zie nrs. 465 en 466). In dit geval en ongeacht de toestand of de houding van de belastingschuldige, vermeldt het AB steeds dat de voorheffing of de belasting onmiddellijk te betalen is (zie nr. 50).

Wanneer de rechten van de Schatkist niet in gevaar zijn, past het evenwel om vooraleer de vervolgingen in te stellen:

- de aanmaning te verzenden;
- de aangetekende herinneringsbrief ten minste één maand voor de betekening van het dwangbevel te verzenden.

Hoofdstuk III. - Invordering van betwiste belastingen

(art. 410, WIB 92)

**Afdeling 1. - Invloed van bezwaar en verhaal
op het uitoefenen van de vervolgingen**

471. In het gemeen recht mag een schuldeiser zijn schuldvordering slechts gedwongen ten uitvoer leggen krachtens een uitvoerbare titel (meestal een eindvonnis) en wegens vaststaande en zekere zaken. Behoudens de uitzonderingen die de wet bepaalt, schorsen verzet en hoger beroep tegen eindvonnissen de tenuitvoerlegging daarvan. De rechter kan echter de voorlopige tenuitvoerlegging toestaan van de vonnissen niettegenstaande verzet of hoger beroep.
472. Het belastingrecht wijkt gedeeltelijk af van de gemeenrechtelijke regel die stelt dat verzet en hoger beroep de gedwongen tenuitvoerlegging schorsen.
473. Zelfs wanneer de belastingschuldige een bezwaarschrift, een aanvraag om ontheffing of een vordering in rechte indient tegen de aanslag, beschouwt de belastingwet een gedeelte van die aanslag als een zekere en vaststaande schuld die onmiddellijk met alle middelen van tenuitvoerlegging kan worden ingevorderd zonder dat de oplossing van het bezwaar moet worden afgewacht.
474. Enkel dat gedeelte van de betwiste aanslag, dat men het "onmiddellijk verschuldigde gedeelte" (OVG) noemt, kan na bezwaar, aanvraag om ontheffing of hoger beroep onder dwang worden ingevorderd met alle middelen van tenuitvoerlegging. Het overige gedeelte van de aanslag, dat het "voorlopig niet-verschuldigde gedeelte" wordt genoemd, kan niet meer onder dwang worden ingevorderd (zie nrs. 479 en 480).
475. De Gewestelijk directeur invordering kan in bijzondere gevallen de invordering van het onmiddellijk verschuldigde gedeelte doen uitstellen. Het uitstel kan beperkt worden en onder voorwaarden worden verleend.

**Afdeling 2. - Gedeelte van de betwiste belasting
dat invorderbaar is zonder de oplossing van
het geschil af te wachten**

476. Dat gedeelte (OVG) wordt bepaald op grond van precieze gegevens, het is met name:
- de belasting die overeenstemt met de aangegeven inkomsten en desgevallend, met de verhogingen van de aangegeven inkomsten,

Invordering

waaraan de belastingschuldige of zijn lasthebber in de loop van de verificatie van de aangifte uitdrukkelijk hun goedkeuring hebben gehecht;

- in geval van een ambtshalve gevestigde belasting bij niet aangifte, de belasting die overeenstemt met de jongste definitieve aanslag.

Belasting in verband met de aangegeven inkomsten

477. Het gebeurt dikwijls dat de taxatiediensten het door de belastingschuldige aangegeven inkomstencijfer verbeteren en verhogen.

Maar het gebeurt ook dikwijls dat de belastingschuldige, die op een aldus verhoogd inkomstenbedrag is aangeslagen, bezwaar indient en de te zijnen laste ingekohierde belasting betwist.

478. Welke de grieven van de reclamant ook mogen zijn, de invordering van het belastinggedeelte dat betrekking heeft op de door hem aangegeven inkomsten en de verhoging ervan met akkoord, mag worden vervolgd (tot en met de verkoop van zijn goederen), zonder de oplossing van het geschil af te wachten.

479. Indien een gedeelte van een betwiste belastingschuld onmiddellijk verschuldigd is en nog niet is betaald, mag de ontvanger uitvoerend beslag leggen voor het totale bedrag van de betwiste schuld. Het beslag mag echter slechts tot aan de verkoop worden doorgedreven ten belope van het onmiddellijk verschuldigde bedrag.

Nadat de beslagen goederen ten bedrage van het OVG verkocht zijn, blijft het beslag geldig voor het voorlopig niet-verschuldigde gedeelte van de betwiste belastingschuld.

Indien de Gewestelijk directeur invordering beslist heeft om de invordering van het OVG te doen uitstellen, mag de ontvanger geen uitvoerend beslag leggen, hij mag dan alleen bewarende maatregelen treffen.

480. Indien er geen onmiddellijk verschuldigde gedeelte is (OVG = 0) of indien dat gedeelte spontaan betaald is, mag de ontvanger geen uitvoerend beslag leggen voor de betwiste schuld. Enkel bewarende maatregelen zijn mogelijk (hypothecaire inschrijving, bewarend beslag).

Indien de ontvanger uitvoerend beslag legt voor een belastingschuld alvorens de belastingplichtige er bezwaar tegen indient, dan blijft het beslag geldig. In dit geval mag de beslagprocedure slechts tot aan de verkoop worden doorgedreven ten bedrage van het OVG. Indien het OVG is vastgesteld op 0 EUR mag het beslag niet worden doorgedreven vóór de definitieve beëindiging van het geschil, maar blijft het gelden als een bewarende maatregel.

Voorbeeld

Een belastingplichtige heeft een inkomen van 20.000 EUR aangegeven. De taxatiedienst heeft dit inkomen opgevoerd tot 24.000 EUR volgens de wettelijke procedure en hij heeft geen akkoord van de belastingplichtige of van zijn lasthebber kunnen bekomen.

De met de belaste inkomsten (24.000 EUR) verband houdende belasting bedraagt b.v. 1.250 EUR.

De belastingschuldige dient bezwaar in omdat hij meent overbelast te zijn. Het OVG belooft 960 EUR. Ondanks het bezwaarschrift kan de ontvanger vervolgingen instellen (tot en met de inbeslagneming) voor het totale bedrag van de belasting (1.250 EUR).

Besluit hij echter tot de verkoop over te gaan, dan mag deze slechts geschieden voor de belasting op de aangegeven inkomsten van 20.000 EUR, die 960 EUR belooft.

Met de invordering van het verschil: $1.250 - 960 = 290$ EUR moet, behoudens ontheffing of vrijwillige betaling door de schuldenaar, worden gewacht tot na de definitieve oplossing van het geschil.

Het spreekt vanzelf dat de belastingschuldige steeds spontaan het saldo mag betalen.

Belasting overeenstemmend met de jongste definitieve aanslag

481. Doet de belastingplichtige geen aangifte van zijn belastbare inkomsten, dan wordt hij ambtshalve belast op grond van zijn vermoedelijk inkomen.

Dient hij tegen die aanslag bezwaar in, dan wordt het onmiddellijk verschuldigde gedeelte van de aanslag bepaald naar het bedrag van de jongste definitief gevestigde aanslag.

Voorbeeld

Een belastingplichtige is voor het aj. 2007 wegens gebrek aan aangifte ambtshalve belast voor een te betalen bedrag van 1.250 EUR.

Betrokkene heeft een bezwaarschrift ingediend waarover nog niet is beslist.

Invordering

De laatste definitief te zijnen laste gevestigde aanslag is die over het aj. 2006, ten bedrage van 1.000 EUR.

De invordering van de belasting over het aj. 2007 mag derhalve door de ontvanger worden vervolgd – tot en met het beslag - tot beloop van de totaliteit van de ingekohierde som (1.250 EUR). Besluit de ontvanger echter tot de verkoop over te gaan, dan mag dit slechts voor een belastinggedeelte van 1.000 EUR geschieden.

Met de invordering van het verschil, 1.250 EUR - 1.000 EUR = 250 EUR, moet, behoudens ontheffing of vrijwillige betaling door de schuldenaar, worden gewacht tot na de definitieve oplossing van het geschil.

Afdeling 3. - Ambtenaar die bevoegd is om het onmiddellijk verschuldigde gedeelte te bepalen

482. Dit behoort tot de taak van de ambtenaar die met het onderzoek van het geschil is belast. Deze moet uit eigen initiatief het nodige doen zodra hij over de beoordelingselementen beschikt.

Zodra het onmiddellijk verschuldigde gedeelte - gedeelte dat dus desnoods door tenuitvoerlegging mag worden ingevorderd zonder de definitieve oplossing van het geschil af te wachten - is bepaald, wordt daarvan kennis gegeven aan de belastingschuldige en aan de met de invordering belaste ontvanger.

Afdeling 4. - Het onmiddellijk verschuldigde gedeelte is een maximum waarvan in bijzondere gevallen mag worden afgeweken

483. Het onmiddellijk verschuldigde gedeelte van de betwiste belasting mag nooit méér bedragen dan volgens de wettelijk gestelde regelen is bepaald (zie nrs. 476 tot 481). De Gewestelijk directeur invordering mag in bijzondere gevallen evenwel de invordering ervan geheel of gedeeltelijk doen uitstellen (zie nr. 475).

Hoofdstuk IV. - De uitoefening van de vervolgingen

(art. 298, WIB 92 en art. 147, KB/WIB 92)

Afdeling 1. - Personen die bevoegd zijn om vervolgingsakten te betekenen

Algemeen

484. In nr. 438 werd uiteengezet dat uitsluitend de ontvanger der belastingen over de macht beschikt om de in gebreke blijvende schuldenaars te doen vervolgen.

De ontvanger geeft inderdaad opdracht tot vervolgen, maar mag die vervolgingen niet persoonlijk uitoefenen. Een uitzondering hierop is het aangetekende verzoek gericht aan derden die schuldenaar zijn van de belastingschuldige (zie nrs. 642 e.v.).

485. Alleen de gerechtsdeurwaarders hebben het vervolgingsrecht. Ze betekenen als dusdanig de dwangbevelen en gaan over tot inbeslagneming en tot de verkoop op verzoek van de ontvanger der belastingen.

Gerechtsdeurwaarders

486. De gerechtsdeurwaarders zijn openbare officieren die door de wet zijn belast met de gerechtelijke en buitengerechtelijke betekeningen, de gedwongen tenuitvoerlegging van de openbare akten en de inwendige dienst van de rechtbanken.

Zij zijn verplicht hun ambt uit te oefenen telkens als zij erom worden verzocht, en voor ieder die erom verzoekt, met uitzondering van de wettelijke beletselen, nl. zij mogen niet optreden voor familieleden tot in de vierde graad.

487. Zij kunnen slechts optreden binnen het gerechtelijk arrondissement waarvoor zij werden benoemd.

Verantwoordelijkheid van de gerechtsdeurwaarder

488. De verantwoordelijkheid van deze ambtenaar is belangrijk. Vanaf het aanvaarden van de opdracht tot en met de verdeling van de verkoopopbrengst moet hij nauwgezet allerlei wetten en voorschriften naleven en uitvoeren; verzuim

Invordering

en nalatigheid, ja zelfs eenvoudige slordigheid, kunnen tot een veroordeling tot schadevergoeding aanleiding geven.

Afdeling 2. - De gerechtsdeurwaarder mag niet op eigen initiatief handelen

489. De gerechtsdeurwaarder mag slechts optreden wanneer hij er behoorlijk toe gelast is. Over het algemeen gebeurt dit in het gemeen recht door de overhandiging van een vonnis of van een akte in uitvoerbare vorm aan de gerechtsdeurwaarder.

490. Inzake IB en de ermee gelijkgestelde belastingen geschiedt de lastgeving echter door de overhandiging of de toezending van een dwangsbijlage door de ontvanger die met de invordering is gelast.

Afdeling 3. - De beslagrechter

491. Het is steeds de gewone Rechtbank die kennis moet nemen van de moeilijkheden veroorzaakt door tenuitvoerleggingen van rechterlijke beslissingen of van authentieke akten zoals het kohier, met dien verstande dat het een alleen rechtsprekende rechter van deze rechtbank is, die bevoegd is verklaard: de beslagrechter.

492. De vorderingen die aan de beslagrechter moeten worden voorgelegd zijn gewoonlijk van dringende aard. Daarom worden ze ingesteld en behandeld zoals in kort geding, behalve voor de gevallen waarin de wet bepaalt dat ze worden ingesteld bij verzoekschrift.

493. De rechtsmacht van de beslagrechter is echter niet beperkt zoals deze van de rechter in kort geding, want de beslagrechter kan:

- de nietigheid uitspreken;
- de handlichting van een beslag bevelen;
- schadevergoeding toekennen.

494. In verband met de procedures van tenuitvoerlegging moet de beslagrechter diverse taken vervullen, zoals beslissingen treffen nopens bewarende beslagen, de wijze van aankondigen van een verkoop bepalen, toelating verlenen om op een andere plaats te verkopen, enz.

Hoofdstuk V. - Het dwangschrift

(art. 298, WIB 92 en art. 147, KB/WIB 92)

Algemeen

495. Wordt met de aangetekende herinneringsbrief geen resultaat bereikt, dan geeft de ontvanger aan de gerechtsdeurwaarder opdracht om door middel van wettelijke uitvoeringsmaatregelen tot de invordering over te gaan.

Dit wordt het uitvaardigen van een dwangschrift genoemd. Onder dit laatste verstaat men dus de akte waarbij de ontvanger der belastingen de deurwaarder gelast hem de bijstand van zijn ambt te verlenen met het oog op het uitoefenen van de vervolgingen.

Het dwangschrift wordt uitgevaardigd door de ontvanger die met de invordering is gelast. Het is individueel wanneer het slechts één belastingschuldige betreft en collectief wanneer het op meerdere belastingschuldigen betrekking heeft.

Inhoud van het dwangschrift

496. Voor het dwangschrift is geen bepaalde vorm voorgeschreven, doch het moet alle gegevens bevatten die nodig zijn voor het opstellen van de vervolgingsakten.

Aldus moet het inhouden:

- naam, voornamen, woonplaats en eventueel hoedanigheid van de te vervolgen belastingschuldigen;
- het aj., het kohierartikel en eventueel de gemeente van aanslag;
- de aard en het bedrag van de in de kohieren opgenomen sommen;
- het nog verschuldigde saldo;
- een afschrift van de uitvoerbaarverklaring van het kohier met de naam van de ambtenaar die het kohier uitvoerbaar heeft verklaard;
- de woonstkeuze van de ontvanger;
- eventueel de wettelijke beschikkingen die de uitoefening van vervolgingen tegen de in het kohier opgenomen belastingschuldige of tegen derden

Invordering

mogelijk maken (b.v. de bepalingen van het WIB 92 die een wettelijke basis verlenen aan de vervolgingen tegen de echtgenoot van de in het kohier opgenomen belastingschuldige);

- de datum en de plaats waar het dwangschrift wordt uitgevaardigd;
- de handtekening van de ontvanger.

497. Zoals gezegd is in nr. 495, is het dwangschrift voor alles de akte waarbij de ontvanger de deurwaarder gelast hem de bijstand van zijn ambt te verlenen voor het uitoefenen van vervolgingen.

Het dwangschrift wordt dus besloten met een in die zin opgesteld bevel.

Het dwangschrift is permanent

498. Het dwangschrift dient voor alle vervolgingsakten tegen de schuldenaar, zonder vernieuwd te moeten worden.

Betekening van het dwangschrift aan de schuldenaar

499. Het dwangschrift wordt aan de schuldenaar betekend met het dwangbevel.

Hoofdstuk VI. - De eigenlijke vervolgingen

*(art. 298, WIB 92 en art. 147, 148,
164 en 165, KB/WIB 92)*

Afdeling 1. - Twee grote categorieën vervolgingen

500. De vervolgingen worden in 2 grote categorieën ingedeeld: de rechtstreekse en de onrechtstreekse vervolgingen.

Rechtstreekse vervolgingen

501. Rechtstreekse vervolgingen zijn gericht tegen de in de kohieren vermelde belastingschuldigen of hun vertegenwoordiger.

Voorbeeld

Belastingschuldige A is een belasting verschuldigd, doch betaalt niet. De vervolgingen die rechtstreeks op de goederen van A worden uitgeoefend, zijn rechtstreekse vervolgingen.

Wanneer er echter geen voor beslag vatbare goederen voorhanden zijn, maar C hoofdelijk is gehouden voor de belastingschuld op naam van A, dan kunnen vervolgingen worden ingesteld op de goederen van C zelf: dit zijn ook rechtstreekse vervolgingen (zie nrs. 503 tot 506).

Onrechtstreekse vervolgingen

502. De onrechtstreekse vervolgingen zijn tegen derden gericht krachtens het bij de wet toegelaten verhaal.

Voorbeeld

Belastingschuldige A is een belasting verschuldigd, doch betaalt niet. De ontvanger verneemt dat B aan A een som geld schuldig is. In plaats van zich rechtstreeks tot A te richten, kan de ontvanger zich tot B wenden opdat deze in zijn handen zou storten hetgeen hij aan A verschuldigd is, althans tot het

Invordering

belastingbedrag dat op naam van A nog openstaat. Die actie tegen B vormt een onrechtstreekse vervolging tegen A.

Afdeling 2.- Vervolgingen tegen een andere persoon dan de belastingschuldige zijn niet noodzakelijk onrechtstreekse vervolgingen

503. Uit hetgeen voorafgaat moet niet worden afgeleid dat alle vervolgingen die worden toegezonden of betekend aan andere personen dan de in het kohier opgenomen belastingschuldige, als onrechtstreekse vervolgingen moeten worden aangemerkt.

504. In sommige gevallen worden inderdaad vervolgingen tegen andere personen dan de in het kohier opgenomen belastingschuldige ingesteld, zonder dat die vervolgingen hun aard van rechtstreekse vervolging verliezen.

Zo:

- mogen onbekwame personen in de regel slechts worden vervolgd in de persoon van hun ouders, voogden, bewindvoerders, curatoren en andere wettelijke vertegenwoordigers;
- mag de invordering van de door overleden personen verschuldigde belasting rechtstreeks worden vervolgd ten laste van hun erfgenamen, van hun algemene legatarissen of van hun legatarissen onder algemene titel;
- zijn er wetten krachtens dewelke het mogelijk is rechtstreekse vervolgingen in te stellen tegen andere personen dan de belastingschuldige, ter invordering van de door deze laatste verschuldigde belasting.

505. In dat verband is het nuttig te verwijzen naar de nrs. 313 tot 350. In al die gevallen worden de rechten van de Schatkist uitgeoefend door middel van rechtstreekse vervolgingen die erop gericht zijn beslag te leggen, hetzij op de goederen van de belastingschuldige zelf (in het geval van onbekwame personen), hetzij op de goederen van derden, voor zover de rechten van de Schatkist wettelijk, bij overeenkomst of bij vonnis op de goederen van die derden zijn vastgelegd.

506. Om te besluiten, moet er nog worden op gewezen dat onder de onrechtstreekse vervolgingen alleen die worden verstaan die ertoe strekken in handen van een derde beslag te leggen op enig aan de belastingschuldenaar toebehorend goed, met dien verstande dat die derde geenszins met zijn eigen goederen moet instaan, tenzij hij zijn wettelijke verplichtingen niet nakomt (zie nrs. 639, 640 en 657).

Afdeling 3. - Benaming van de vervolgingen

De 5 rechtstreekse vervolgingen

507. Tot de rechtstreekse vervolgingen behoren:

- 1° het dwangbevel;
- 2° het uitvoerend beslag op roerend goed;
- 3° het beslag op tak- en wortelvaste vruchten;
- 4° het uitvoerend beslag op zee- en binnenschepen;
- 5° het uitvoerend beslag op onroerend goed.

De 2 onrechtstreekse vervolgingen

508. Tot de onrechtstreekse vervolgingen behoren:

- 1° het uitvoerend beslag onder derden in handen van derde-beslagenen ;
- 2° het verzoek dat bij per ter post aangetekende brief aan derde-beslagenen wordt gedaan en geldt als aanmaning met verzet tegen de afgifte van de sommen, de zaken of de inkomsten die zij onder zich houden (notificatie in handen van derde-beslagenen).

Afdeling 4. - Hoofdkenmerk van de vervolgingen

509. De vervolgingen inzake directe belastingen zijn gerechtelijk en de geldigverklaring ervan behoort tot de bevoegdheid van de gewone rechtbanken.

Wanneer dus een geschil ontstaat over een vervolging die op verzoek van een ontvanger is ingesteld, kan dit geschil bij de rechtbank aanhangig worden gemaakt door de vervolgde of door ieder persoon die er belang bij heeft de onregelmatigheid of de nietigheid van de vervolging aan te klagen.

De aldus ingestelde rechtsvordering wordt gewoonlijk "verzet tegen vervolgingen" genoemd.

Voor deze geschillen, en in het algemeen voor wat de rechterlijke tussenkomst inzake tenuitvoerleggingen betreft, is een speciale rechter aangesteld, die beslagrechter wordt genoemd.

Afdeling 5. - Volgorde waarin de vervolgingen worden uitgeoefend

510. Uit de nrs. 507 en 508 moet niet worden afgeleid dat de vervolgingen in alle gevallen moeten worden uitgeoefend in de volgorde waarin ze zijn opgesomd, met uitzondering van de betekening van een dwangbevel, dat, in principe althans (1), sommige uitvoerende beslagen moet voorafgaan. Er bestaat geen enkele verplichting om rechtstreeks te vervolgen vooraleer onrechtstreekse vervolgingen aan te vatten, evenmin als er een verplichting bestaat tot inbeslagneming en verkoop van roerende goederen over te gaan vooraleer een uitvoerend beslag op onroerend goed te leggen.
511. Het komt er nochtans op aan de vervolgingen altijd derwijze in te stellen dat de belastingschuldige zo weinig mogelijk nadeel ondergaat.

Afdeling 6. - Overbodige vervolgingskosten vermijden

512. Wanneer de ontvanger beslist om vervolgingen in te stellen, moet hij er, in de mate van het mogelijke, voor zorgen dat die vervolgingen gebeuren voor alle aanslagen die de belastingschuldige op dat ogenblik verschuldigd is. De handelswijze die er in bestaat zoveel vervolgingsakten te laten betekenen als er in te vorderen aanslagen bestaan ten laste van éénzelfde belastingplichtige is onaanvaardbaar.

Afdeling 7. - Berekening van de termijnen voor de vervolgingsakten

513. De termijnen voor de uitvoering van vervolgingsakten inzake directe belastingen worden soms in dagen, soms in maanden of in jaren vastgesteld.
- De in dagen vastgestelde termijn wordt gerekend van middernacht tot middernacht. Hij omvat alle dagen, ook de zaterdagen, de zondagen en de wettelijke feestdagen.
- Een in maanden of jaren bepaalde termijn wordt gerekend van de zoveelste tot de dag vóór de zoveelste.

(1) - In sommige gevallen, wanneer bij hoogdringendheid moet worden opgetreden, mag een voorafgaand dwangbevel worden weggelaten vooraleer uitvoerend beslag te leggen. Het bevel tot betalen geschiedt dan samen met het proces-verbaal van beslag.

- De onrechtstreekse vervolgingen, onder meer het uitvoerend beslag onder derden, moeten niet worden voorafgegaan door een dwangbevel.

De dag van de akte wordt niet in de termijn gerekend, maar de vervalddag is erin begrepen. Wanneer de vervalddag echter een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag is, dan wordt hij verplaatst op de eerstvolgende werkdag.

De wettelijke feestdagen zijn:

1. 1 januari;
2. Paasmaandag;
3. 1 mei;
4. O.L.H. Hemelvaart (donderdag);
5. Pinkstermaandag;
6. 21 juli;
7. 15 augustus;
8. 1 november;
9. 11 november;
10. 25 december.

Bij de uiteenzetting van de verschillende vervolgingsakten worden in dit verband voorbeelden gegeven.

514. Er wordt aangestipt dat de enige bepaling inzake termijnverlenging die voor de middelen van tenuitvoerlegging kan gelden, deze van 8 dagen is, tussen het betekenen van de titels aan de erfgenamen en de tenuitvoerlegging (zie nr. 318).

Afdeling 8. - De vervolgingen worden uitgevoerd door gerechtsdeurwaarders

515. De vervolgingen inzake IB en ermee gelijkgestelde belastingen moeten steeds gebeuren door tussenkomst van een gerechtsdeurwaarder die territoriaal bevoegd is (zie nrs. 486 en 487).

Uitzondering

516. Op de regel van nr. 515, is er inzake onrechtstreekse vervolgingen één uitzondering. De notificatie in handen van de derde-beslagenen (2° van nr. 508) vereist immers geen bijstand van een gerechtsdeurwaarder. In dit geval is het de ontvanger die tot de vervolgingen besluit en overgaat.

Afdeling 9. - Korte beschouwingen over de exploten

Voornaamste kenmerken van de exploten

517. De exploten zijn plechtige en authentieke akten, die in origineel worden opgesteld en in afschrift worden betekend.

De exploten zijn plechtig

518. Het Gerechtelijk Wetboek schrijft voor dat voor ieder exploot een akte moet worden opgesteld. Dit is een essentiële voorwaarde voor de betekening ten opzichte van de eiser, van hem aan wie ze wordt gedaan en van de derden.

Het bestaan ervan wordt uitsluitend bewezen door het voorleggen van het origineel of van het afschrift.

De exploten zijn authentiek

519. Die authenticiteit brengt met zich dat:
- het bedrieglijk opstellen, verzinnen of nabootsen van een exploot of het verdraaien van de inhoud ervan, als valsheid in openbaar geschrift strafbaar is met tijdelijke dwangarbeid;
 - het exploot rechtsgeldig is tot de authenticiteit ervan voor het gerecht wordt bestreden (zie bij analogie, nr. 14).

Opstelling van de exploten

Opstelling in duplo

520. Het exploot wordt *in duplo* opgesteld: het origineel is bestemd voor de eiser (de ontvanger) en het afschrift wordt afgegeven (betekend) aan de persoon tegen wie de vervolging is gericht. In het kader van de permanente opdracht houdt de instrumenterende deurwaarder het originele exploot in zijn bezit zolang de vervolgingsprocedure lopende is.

De opstelling *in duplo* zal niet volstaan wanneer aan meerdere bij de zaak betrokken personen moet worden betekend.

521. Volgende algemene regel kan worden vooropgesteld: benevens het originele exemplaar voor de eiser (de vervolgende ontvanger), worden van het exploot zoveel afschriften gemaakt als er personen zijn aan wie het moet worden betekend.

Deze regel geldt eveneens voor de betekening aan de echtgenoten: aan elke persoon wordt betekend door middel van een afzonderlijk afschrift.

Origineel en afschriften zijn eensluidend

522. De gerechtsdeurwaarder moet er zich steeds van vergewissen dat de te betekenen afschriften eensluidend zijn met het origineel. Dit is zeer belangrijk.

Schrift

523. Alle stukken en exploten die de gerechtsdeurwaarders opmaken en betekenen, moeten juist en leesbaar zijn.

Verbetering van fouten

524. Het is verboden in een exploot enige overschrijving te doen of enige tekst tussen de regels te schrijven. Vergeten woorden moeten worden toegevoegd door middel van een verwijzing. De te wijzigen woorden moeten worden geschrapt en vervangen door andere, erna geschreven woorden of door een verwijzing in de rand of op het einde van de akte. Doorhalingen en verwijzingen moeten worden goedgekeurd.

Afkortingen

525. Afkortingen zijn te vermijden, behalve de gebruikelijke, zoals b.v. Hr. voor de heer, EUR voor euro.

Betekening van de exploten

526. Onder betekening wordt verstaan de afgifte, bij deurwaardersexploot, van een afschrift van de akte. Vanaf deze afgifte is de betekening voltrokken en worden al de eraan verbonden rechtsgevolgen toepasselijk.

Invordering

Het exploit moet door de gerechtsdeurwaarder in persoon betekend worden. Deze mag het niet door een derde persoon laten afgeven op gevaar af gerechtelijk te worden vervolgd voor valsheid in openbare geschriften (zie nr. 519).

Geen enkele betekening mag worden gedaan:

- 1° in een voor het publiek niet-toegankelijke plaats, vóór 6 uur 's morgens en na 9 uur 's avonds;
- 2° op een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag (zie nr. 513), tenzij in een spoedgeval en met verlof van de rechter.

527. Bovendien mag geen handeling van tenuitvoerlegging (dit is een eigenlijk beslag, een weghaling van meubels of een verkoop) geschieden, hetzij tussen 9 uur 's avonds en 6 uur 's morgens, hetzij op een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag, behalve bij dringende noodzakelijkheid krachtens een verlof van de beslagrechter, verleend op verzoekschrift.

Let op deze bijzonderheid: een betekening van een exploit (b.v. een dwangbevel, een proces-verbaal van beslag, enz.) mag in ieder geval gebeuren tussen 9 uur 's avonds en 6 uur 's morgens, voor zover dit geschiedt in een voor het publiek toegankelijke plaats, terwijl de eigenlijke tenuitvoerlegging (b.v. een uitvoerend beslag op roerend goed) nooit mag geschieden tijdens de voormelde uren (tenzij met verlof van de beslagrechter).

528. Zoals reeds gezegd onder het nr. 526, geschiedt de betekening door de afgifte, door de gerechtsdeurwaarder persoonlijk, van een afschrift van de akte. Indien de bestemming een natuurlijke persoon is, die bekwaam is om zelfstandig te handelen, dan is er geen twijfel mogelijk: het afschrift van het exploit moet aan hem, op de door de wet voorziene wijze, worden afgegeven, en hiermee is de betekening voltrokken.

De betekening aan een rechtspersoon wordt geacht aan de persoon te zijn gedaan, wanneer het afschrift van het exploit is ter hand gesteld aan het orgaan dat, of de aangestelde die, krachtens de wet, de statuten of een regelmatige opdracht, bevoegd is om de rechtspersoon in rechte te vertegenwoordigen.

529. Indien de afgifte niet in handen van de geadresseerde zelf kan geschieden, bestaan er, naar gelang de omstandigheden, andere mogelijkheden:

- betekening aan de woon- of verblijfplaats, aan de maatschappelijke of bedrijfszetel;
- betekening door afgifte op het kantoor van de gerechtsdeurwaarders, het politiecommissariaat, aan de burgemeester, of aan sommige andere in de wet bepaalde personen (in strafzaken);

- betekening door achterlating aan de woonplaats of verblijfplaats van de geadresseerde van een afschrift van het exploit (in andere dan in strafzaken);
- betekening aan de gekozen woonplaats;
- betekening door verzending over de post naar het buitenland;
- betekening en verzending ingevolge internationale of bilaterale overeenkomsten;
- betekening aan de procureur des Konings.

**Hoofdstuk VII. - De verschillende akten van
rechtstreekse vervolgingen**

(art. 149 tot 163, KB/WIB 92)

Afdeling 1. - Het dwangbevel

Algemeen

Bepaling

530. Het dwangbevel is een akte waarbij de eiser, die door het ambt van een deurwaarder optreedt, een andere persoon beveelt uit te voeren datgene waartoe hij bij vonnis is veroordeeld of waartoe hij zich verbonden heeft bij uitvoerbare akte. Dit bevel wordt gegeven door hem een afschrift te overhandigen van de ten uitvoer te leggen titel, als deze niet reeds is betekend, en door hem te verklaren dat hij, in geval van weigering, door alle wettelijke dwangmiddelen tot betaling zal worden gedwongen.

Doel van het op verzoek van de ontvanger betekende dwangbevel

531. Het dwangbevel is bedoeld om de nalatige belastingschuldige kennis te geven van hetgeen hij schuldig is en hem in de gelegenheid te stellen te betalen, ten einde de nadelen van de beslaglegging op zijn goederen te vermijden.

Belang van het dwangbevel

532. Door de aanmaning of de aangetekende herinneringsbrief wordt slechts morele dwang op de schuldenaar uitgeoefend om hem tot betalen aan te sporen. Het dwangbevel dient als grondslag voor de wettelijke dwang, voor de tenuitvoerlegging. Het is één van de belangrijkste akten uit de hele reeks vervolgingen, doordat de nietigheid ervan eveneens de nietigheid van het beslag tot gevolg heeft.

Verschillende soorten dwangbevelen

533. Zoals gezegd is in nr. 530, stelt het dwangbevel de nalatige schuldenaar ervan in kennis dat hij, in voorkomend geval, door alle wettelijke dwangmiddelen zal worden vervolgd.
534. Daar er meerdere middelen tot tenuitvoerlegging bestaan, zijn er ook meerdere soorten dwangbevelen, namelijk:
- het dwangbevel voor uitvoerend beslag op roerend goed, wanneer de schuldenaar in het exploit wordt bedreigd met beslaglegging op zijn roerende goederen;
 - het dwangbevel voor beslag op tak- en wortelvaste vruchten, wanneer de schuldenaar in het exploit wordt bedreigd met beslag op wortelvaste vruchten die hem toebehoren;
 - het dwangbevel voor uitvoerend beslag op zee- en binnenschepen, wanneer de schuldenaar in het exploit wordt bedreigd met beslag op zijn zee- en binnenschepen;
 - het dwangbevel voor uitvoerend beslag op onroerend goed, wanneer de schuldenaar in het exploit wordt bedreigd met beslag op zijn onroerende goederen.

Inhoud van het dwangbevel

535. De wet legt geen formules of sacramentele uitdrukkingen op. Om geldig te zijn, volstaat het dat uit de akte in haar geheel blijkt dat de voorgeschreven formaliteiten vervuld zijn.

Ook hier (zie nr. 526) behoort het opstellen van de exploten tot de bevoegdheid van de gerechtsdeurwaarders. Het onderzoek van de inhoud van die akten valt buiten het bestek van deze cursus.

536. Niettemin is te onthouden dat het dwangbevel bovenaan een uittreksel uit het kohier bevat en een afschrift van de uitvoerbaarverklaring van het kohier en van het dwangschrift van de ontvanger.

De aandacht wordt erop gevestigd dat het hier om afschriften gaat die in de tekst van de akte door de bevoegde deurwaarder voor eensluidend met het origineel worden verklaard. Daaruit volgt dat:

- vervolgingen tegen een derde geen wijzigingen kunnen brengen aan het uittreksel uit het kohier, dat, zoals altijd, de naam van de in het kohier

Invordering

opgenomen belastingschuldige moet vermelden. Het is terug in de tekst van het dwangbevel zelf dat de verhouding tussen de belastingschuldige en de bestemming van het exploit tot uiting moet komen;

- het uittreksel uit het kohier en het afschrift van de uitvoerbaarverklaring gesteld moeten zijn in de oorspronkelijke taal, zo nodig met een vertaling;
- het originele dwangschrift door de ontvanger moet worden ondertekend, terwijl het samen met het dwangbevel betekende afschrift van het dwangschrift slechts de naam van deze ontvanger moet vermelden.

Het dwangbevel is noodzakelijk

537. Ieder uitvoerend beslag dat tot de rechtstreekse vervolgingen behoort, moet, in principe, voorafgegaan worden door een dwangbevel waarbij een laatste maal gelegenheid tot betalen wordt geboden (zie nr. 531).

Personen die bevoegd zijn om het dwangbevel te betekenen

538. Het dwangbevel is een vervolgingsakte die altijd door het ambt van een gerechtsdeurwaarder moet worden betekend (zie nr. 526).

Ogenblik vanaf wanneer het dwangbevel mag worden betekend

539. Zoals reeds gesteld onder de nrs. 453 e.v., mag het eerste dwangbevel slechts worden betekend nadat de termijn van één maand vanaf de verzending van de per post aangetekende herinneringsbrief verstreken is.

Die termijn wordt *mutatis mutandis* berekend op de wijze voorzien in nr. 447.

Speciale gevallenWeglating van de aangetekende herinneringsbrief en de aanmaning

540. De voorafgaande toezending van een per post aangetekende herinneringsbrief is niet vereist wanneer de rechten van de Schatkist in gevaar zijn. Wanneer de omstandigheden van dien aard zijn dat ook de in de aanmaning toegestane termijn de rechten van de Schatkist kan schaden, mag het dwangbevel worden betekend na het verstrijken van de wettelijke betalingstermijn die is vermeld op het AB.

Voor de berekening van de termijn wordt verwezen naar nr. 447.

Intrekking of inkorting van de wettelijke termijn

541. Wanneer de houding van de schuldenaar of de toestand waarin hij verkeert, aanleiding geeft tot de intrekking of de inkorting van de wettelijke termijn (zie nrs. 467 en 468), dan moet het dwangbevel worden betekend zodra de ontvanger kennis heeft van de oorzaken die de belangen van de Schatkist in gevaar brengen.

In die gevallen, moet de ontvanger bij het dwangschrift een kopie voegen van het gemotiveerde schrijven dat hij aan de belastingschuldige heeft toegezonden om de onmiddellijke betaling van de aanslag te vorderen.

Betalingstermijn gesteld in het dwangbevelDwangbevel voor uitvoerend beslag op roerend goed

542. In het dwangbevel voor uitvoerend beslag op roerend goed wordt bevolen de achterstallige belastingen te betalen binnen een tijdsverloop van 24 uren, met bedreiging van tenuitvoerlegging.

543. Dit tijdsverloop van een dag wordt berekend op de in nr. 513 bepaalde wijze.

In feite beschikt de schuldenaar over gans de dag volgend op die van de betekening, om zich van zijn schuld te kwijten. Betaalt hij niet, dan mag tot de tenuitvoerlegging waarmee hij in het dwangbevel wordt bedreigd (de inbeslagneming van zijn roerende goederen dus) slechts (ten vroegste) daags nadien worden overgegaan.

Voorbeelden

- I. Een dwangbevel voor uitvoerend beslag op roerend goed wordt betekend op maandag 10.3.2008. De schuldenaar beschikt over een volle dag - namelijk dinsdag 11.3.2008 - om zijn schuld te kwijten en slechts ten vroegste op woensdag 12.3.2008 zullen de vervolgingen in voorkomend geval mogen worden doorgedreven.
- II. Een dwangbevel voor uitvoerend beslag op roerend goed wordt betekend op woensdag 30.4.2008. Daar 1.5.2008 – de dag waarover de schuldenaar beschikt om zijn schuld te kwijten – een wettelijke feestdag (O.L.H. Hemelvaart) is, verstrijkt de in het dwangbevel gestelde betalingstermijn slechts op vrijdag 2.5.2008 te middernacht en zullen de vervolgingen behoudens in het geval van hoogdringendheid (zie nr. 527) slechts ten vroegste op maandag 5.5.2008 mogen worden voortgezet.
- III. Een dwangbevel voor uitvoerend beslag op roerend goed wordt betekend op 21.3.2008. Daar 22.3.2008 - de dag waarop de betrokkene zou moeten betalen - een zaterdag is, en 23 en 24.3.2008 samenvallen met Pasen en Paasmaandag, verstrijkt de in het dwangbevel gestelde betalingstermijn slechts op dinsdag 25.3.2008 te middernacht en zullen de vervolgingen slechts ten vroegste op woensdag 26.3.2008 mogen worden voortgezet (die termijn mag niet ingekort worden).

Dwangbevel voor beslag op tak- en wortelvaste vruchten

544. Zelfde termijn als in het dwangbevel voor uitvoerend beslag op roerend goed.

Dwangbevel voor uitvoerend beslag op zee- en binnenschepen

545. Zelfde termijn als in het dwangbevel voor uitvoerend beslag op roerend goed en in het dwangbevel voor beslag op tak- en wortelvaste vruchten.

Dwangbevel voor uitvoerend beslag op onroerend goed

546. De termijn bedraagt 15 dagen. Het uitvoerend beslag op onroerend goed mag dus in voorkomend geval slechts 16 dagen na het dwangbevel worden gelegd.

Wat de berekening van de termijn betreft, moet men zich houden aan de regels uiteengezet in de nrs. 513 en 514.

Voorbeeld

Een dwangbevel werd betekend op maandag 16.8.2004. Daar de schuldenaar over 15 vrije dagen moet beschikken, verstrijkt de laatste nuttige dag voor betaling op 31.8.2004 en kan de inbeslagneming slechts ten vroegste op 1.9.2004 geschieden.

De in het dwangbevel gestelde betalingstermijn is een minimumtermijn

547. De principes aangehaald in de nrs. 461 en 462 zijn *mutatis mutandis* van toepassing op de in het dwangbevel gestelde termijn.

De termijn tussen het dwangbevel en het uitvoerend beslag op zee- en binnenschepen mag niettemin geen jaar te boven gaan en de termijn tussen het dwangbevel en het uitvoerend beslag op onroerend goed geen 6 maanden.

Bijzonderheden

Dwangbevel voor uitvoerend beslag op roerend goed

548. In afwijking van hetgeen in nr. 537 is gesteld, kan, in bepaalde omstandigheden, uitvoerend beslag op roerend goed worden gelegd zonder vooraf een dwangbevel te betekenen.

Zo kan de ontvanger - ten aanzien van belastingschuldigen die, door wegneming van roerende voorwerpen of op andere wijze, de waarborgen van de Schatkist trachten te doen verdwijnen of enkel te verminderen - rechtstreeks uitvoerend beslag op roerend goed doen leggen zonder eerst een dwangbevel te betekenen.

In dat geval behelst het beslagexploot een dwangbevel vóór beslag en vermeldt het de redenen die het niet vooraf betekenen van een dwangbevel rechtvaardigen.

Invordering

Dwangbevel vóór uitvoerend beslag op onroerend goed

549. Het uitvoerend beslag op onroerend goed geschiedt op de in het Gerechtelijk Wetboek voorgeschreven wijze; het wordt steeds voorafgegaan door een dwangbevel.
550. Het dwangbevel dient het uitvoerend beslag op onroerend goed minstens 15 dagen vooraf te gaan. Enkel de ontvanger is bevoegd om de opportuniteit van dergelijke procedure te beoordelen, maar alvorens hiertoe over te gaan, dient hij, gelet op de sociale gevolgen van een uitvoerend beslag op onroerend goed, het belang van de Schatkist en de kosten van de procedure tegen elkaar af te wegen.
551. In bepaalde gevallen is niettemin de machtiging van de Gewestelijk directeur invordering vereist, namelijk wanneer het beslag betrekking heeft op de voornaamste gezinswoning van de belastingschuldige en zijn familie of wanneer de venale waarde van het onroerend goed blijkt onevenredig te zijn met de fiscale schulden van de belastingschuldige.

In geval van hoogdringendheid kan de ontvanger nochtans het dwangbevel vooraf laten betekenen en overschrijven zonder in bezit te zijn van de machtiging van de Gewestelijk directeur invordering. Deze machtiging moet dan binnen de kortst mogelijke tijd worden gevraagd.

Afdeling 2. - Uitvoerend beslag op roerend goed

Algemeen

Bepaling

552. Het uitvoerend beslag op roerend goed kan als volgt gedefinieerd worden: het is de beslaglegging op alle roerende goederen en voorwerpen van de belastingschuldige, gevolgd door de verkoop, met aanwending van de opbrengst tot betaling van de schuldeisers.

Gevolgen van het uitvoerend beslag op roerend goed

553. Het uitvoerend beslag op roerend goed heeft niet tot gevolg dat het bezit van de in beslag genomen voorwerpen wordt overgedragen aan de

beslaglegger. De beslagene kan er tot aan de dag van de verkoop enkel niet vrij over beschikken.

Wie mag uitvoerend beslag op roerend goed leggen?

554. Het recht om uitvoerend beslag op roerend goed te leggen is verbonden aan de schuldvordering. Het is geen voorrecht van bepaalde schuldeisers.
555. Alle schuldeisers (zowel de niet-bevoorrechte als de bevoorrechte) kunnen de hand leggen op de bezittingen van hun schuldenaar, de roerende goederen welke er deel van uitmaken doen verkopen en zichzelf uit de verkoopprijs betalen.

Waarop mag uitvoerend beslag op roerend goed worden gelegd?

556. Het uitvoerend beslag op roerend goed treft alle roerende goederen die aan de schuldenaar toebehoren en zich in zijn handen, in die van zijn vertegenwoordiger of bij een derde bevinden.

Uitzonderingen

557. Er bestaan uitzonderingen op de regel op grond waarvan de schuldeisers alle roerende goederen van de schuldenaar in beslag kunnen nemen.

Voor uitvoerend beslag op roerend goed zijn aldus niet vatbaar:

- goederen die onroerend zijn van nature, door bestemming of door blijvende verbinding (1);
- onlichamelijke goederen; d.w.z. goederen die geen materiële vorm aannemen, b.v. schuldvorderingen (hier moet door middel van beslag onder derden worden opgetreden, zie onrechtstreekse vervolgingen, nrs. 626 e.v.);
- goederen die de schuldenaar niet in eigendom toebehoren;

(1) Die goederen kunnen eventueel door middel van uitvoerend beslag op onroerend goed worden gevat.

Invordering

- verbruikbare goederen die niet in handen van de schuldenaar zijn (1) (zie echter nr. 559);
- sommige door de wet aangewezen goederen, zoals het bed en het beddengoed dat voor de beslagene en zijn huisgezin nodig is, de noodzakelijke kleding, linnengoed en meubelen om deze op te bergen, een wasmachine, een strijkijzer, verwarmingstoestellen, een verlichtingstoestel per bewoonde kamer, een toestel om voedingsmiddelen te verwarmen, een toestel om voedingsmiddelen te bewaren, vaatwerk en huishoudgerei volstrekt noodzakelijk voor het gezin, sommige boeken en instrumenten, sommige dieren, goederen die de beslagene volstrekt nodig heeft voor de uitoefening van zijn beroep (tot een waarde van 2.500 EUR op het tijdstip van het beslag en naar keuze van de beslagene, behalve voor de betaling van die goederen), enz.

Wanneer mag uitvoerend beslag op roerend goed worden gelegd?

558. Uitvoerend beslag op roerend goed mag worden gelegd zodra de in het dwangbevel gestelde termijn verstreken is (zie nrs. 542 en 543). In geval van hoogdringendheid mag tot uitvoerend beslag op roerend goed worden overgegaan zonder dat er een dwangbevel betekend is (zie nr. 548).

Waar mag uitvoerend beslag op roerend goed worden gelegd?

559. Uitvoerend beslag op roerend goed wordt gelegd daar waar de roerende goederen zich bevinden.

Wanneer het gaat om geïndividualiseerde roerende goederen die zich bij een derde bevinden (b.v. meubels, werktuigen, enz.), waarop uitvoerend beslag moet worden gelegd, dan is dit mogelijk mits vooraf toelating te vragen aan de beslagrechter. Deze toelating wordt gevraagd door middel van een verzoekschrift uitgaande van de optredende gerechtsdeurwaarder.

Wie mag uitvoerend beslag op roerend goed leggen?

560. Alleen een gerechtsdeurwaarder mag tot het leggen van uitvoerend beslag op roerend goed overgaan op verzoek van de ontvanger die vervolgt.

(1) Die goederen mogen eventueel door middel van onrechtstreekse vervolgingen worden gevat.

De gerechtsdeurwaarder moet zich ter plaatse begeven

561. De optredende gerechtsdeurwaarder is verplicht zich naar de plaats te begeven waar de in beslag te nemen voorwerpen zich bevinden.

Getuige

562. De gerechtsdeurwaarder die uitvoerend beslag op roerend goed legt, moet zich laten bijstaan door één meerderjarige getuige, die geen bloed- of aanverwant tot en met de graad van achterneef is van de partijen of van de deurwaarder zelf.

Vordering tot voorlegging van de kwitanties

563. Vooraleer tot uitvoerend beslag op roerend goed over te gaan, verzoekt de gerechtsdeurwaarder de belastingschuldige hem de kwitantie van de op zijn aanslagen gedane afbetalingen voor te leggen en maakt hij melding van dit verzoek in het proces-verbaal van inbeslagneming (art. 152, KB/WIB 92).

Het eigenlijke uitvoerend beslag op roerend goed

564. Wordt aan het verzoek tot voorlegging van de kwitanties geen gevolg gegeven, dan gaat de gerechtsdeurwaarder, bijgestaan door zijn getuige, over tot het opstellen van het proces-verbaal van uitvoerend beslag op roerend goed.

Beschrijving van de in beslag genomen voorwerpen

565. Het proces-verbaal van uitvoerend beslag op roerend goed moet een nauwkeurige en omstandige beschrijving van de in beslag genomen voorwerpen bevatten. Deze heeft tot doel te beletten dat die voorwerpen verduisterd worden of vervangen worden door voorwerpen van mindere waarde.

Geval van niet-bevinding

566. Vindt de gerechtsdeurwaarder niets waarop hij beslag kan leggen of vindt hij enkel voorwerpen waarvan de waarde door de kosten van de verkoop zal worden opgeslorpt, dan moet hij de ontvanger hiervan schriftelijk in kennis stellen. De opmaak van een proces-verbaal van niet-bevinding in de vorm van een

Invordering

proces-verbaal van uitvoerend beslag op roerend goed, is slechts vereist indien beroep is gedaan op een slotenmaker om de deuren te openen.

Hinderpalen voor het uitvoerend beslag op roerend goed

Gesloten deuren, bedreigingen, enz.

567. De optredende gerechtsdeurwaarder kan voor gesloten deuren staan, of de schuldenaar kan weigeren hem de toegang tot het huis te verlenen of weigeren de binnendeuren of de meubels te openen. Hij kan ook voor belastingschuldigen komen te staan die van slechte wil zijn of zelfs niet zouden aarzelen zich aan hem te vergrijpen.

Die diverse omstandigheden zijn hinderpalen voor het beslag, welke de gerechtsdeurwaarders kunnen vrijdelen door zich tot de gestelde overheid te wenden (de politiecommissaris, de vrederechter of de burgemeester).

Vorige beslagen

568. Wanneer de gerechtsdeurwaarder vaststelt dat er reeds beslag is gelegd, gaat hij over tot vergelijking van de goederen en de zaken. Hij kan de zaken die werden overgeslagen in beslag nemen.

Naar aanleiding van elk proces-verbaal van vergelijking wordt een bericht van beslag verzonden (zie nr. 572).

Waarschuwing tot de beslagene

569. Het wegnemen of het verduisteren van in beslag genomen voorwerpen is een vergrijp dat bij wet wordt bestraft. Op straffe van nietigheid van het exploit van uitvoerend beslag op roerend goed, moet dan ook de aandacht van de beslagene daarop worden gevestigd in het exploit zelf.

Aanwijzingen betreffende de verkoop van de in beslag genomen voorwerpen

570. In het proces-verbaal van uitvoerend beslag op roerend goed wordt de plaats, de dag en het uur van verkoop van de in beslag genomen voorwerpen vermeld.

Opstelling en betekening van het proces-verbaal van uitvoerend beslag op roerend goed

571. Het proces-verbaal van uitvoerend beslag op roerend goed wordt opgesteld in origineel (voor de beslaglegger) en in afschrift (voor de beslagene, aan wie het wordt afgegeven of betekend). Die documenten moeten gelijkluidend zijn (zie nr. 522). Zij worden ondertekend door de optredende gerechtsdeurwaarder, de getuige en, eventueel, de personen aan wie in voorkomend geval om bijstand werd verzocht (zie nr. 567).

Bericht van beslag

572. Naar aanleiding van elk beslag op roerend goed (de zee- en de binnenschepen niet inbegrepen) maakt de gerechtsdeurwaarder een bericht van beslag op, waarvan het model bij koninklijk besluit wordt vastgesteld.

De gerechtsdeurwaarder zendt dit bericht binnen 24 uur na de akte van het beslag aan de griffier van de Rechtbank van 1e aanleg van de plaats van het beslag, en, indien de beslagene in het handelsregister is ingeschreven (vennootschappen, handelaars, enz.) tevens aan de griffier van de Rechtbank van koophandel van het arrondissement waar de inschrijving is genomen.

Wanneer de woonplaats van de beslagene niet gevestigd is in het gerechtelijk arrondissement van de plaats van het beslag, wordt eveneens, binnen dezelfde termijn, een bericht van beslag gezonden aan de griffier van de Rechtbank van 1e aanleg van de woonplaats van de beslagene.

Doel van het bericht van beslag

573. De gerechtsdeurwaarder, die belast is met een roerende beslaglegging, weet meestal niet of de goederen van de schuldenaar niet onder rechtsbeslag staan, d.w.z. door andere schuldeisers eerder reeds in beslag zijn genomen (zie nr. 568).

Bij de verdeling van de verkoopopbrengst (zie nrs. 597 en 598) zouden bepaalde schuldeisers, die beslag hebben gelegd, gevaar lopen vergeten te worden.

Onder meer daarom schrijft het Gerechtelijk Wetboek voor dat in de zetel van elke Rechtbank van 1e aanleg een documentatie moet worden aangelegd betreffende de beslagen op roerende goederen en op onroerende

Invordering

goederen, betreffende de delegaties en betreffende de overdrachten van loon en de procedures van collectieve schuldenregeling.

Geen uitvoerend beslag of procedure van verdeling kan gebeuren zonder voorafgaande raadpleging door de ministeriële ambtenaar (deurwaarder, notaris) van de berichten van beslag, delegatie, overdracht en collectieve schuldenregeling.

Deze documentatie bestaat uit een kaartenstelsel, samengesteld uit berichten van beslag, berichten van delegatie, berichten van overdracht van loon en berichten van collectieve schuldenregeling. Het kan door de gerechtsdeurwaarders, de advocaten en de notarissen geraadpleegd worden.

574. Ook ter griffie van de Rechtbank van koophandel wordt een gelijkaardige documentatie aangelegd betreffende de personen die er in het handelsregister zijn ingeschreven, ten einde de nodige informatie ter beschikking te stellen met betrekking tot de aanvragen om gerechtelijk akkoord en de eventuele faillietverklaringen. De documentatie bij de Rechtbank van koophandel bevat enkel beslagberichten.

Afdeling 3. - Verkoop na uitvoerend beslag op roerend goed

Algemeen

Bepaling van de verkoop

575. De verkoop is het einddoel van het uitvoerend beslag op roerend goed dat, zoals we reeds hebben geleerd (nr. 552), bestaat uit de beslaglegging op de roerende goederen en voorwerpen van de belastingschuldige, *gevolgd door verkoop*, met aanwending van de opbrengst tot betaling van de schuldeisers.

Zij vormt geen procedure, afzonderlijk van het uitvoerend beslag op roerend goed; zij is er een integrerend deel van.

Aard en gevolgen van de verkoop

576. Het gaat om een gedwongen openbare verkoop, waarbij, zoals bij alle verkopen, de eigendom van de verkochte voorwerpen op de koper overgaat.

Het is de ontvangers en de gerechtsdeurwaarders verboden zich rechtstreeks of onrechtstreeks enig voorwerp toe te eigenen of te laten toewijzen dat door hen wordt verkocht, op straffe van nietigheid van de verkoop.

Termijn tussen beslag en verkoop

577. De in beslag genomen voorwerpen mogen slechts worden verkocht ten minste één maand nadat het proces-verbaal van uitvoerend beslag op roerend goed aan de belastingschuldige is afgegeven of betekend.

Het vertrekpunt van de termijn van één maand is de dag waarop het proces-verbaal van inbeslagneming aan de schuldenaar is afgegeven of betekend (die dag valt niet altijd samen met die waarop uitvoerend beslag op roerend goed is gelegd).

Die termijn moet streng in acht worden genomen en mag niet worden ingekort, behalve met de toelating van de rechter en met betrekking tot voorwerpen die aan bederf onderhevig zijn.

Voor de berekening van de termijn, zie de in de nrs. 513 en 514 uiteengezette regelen.

Verdaging van de verkoop en vaststelling van een nieuwe verkoopdag

578. In nr. 570 werd gesteld dat het proces-verbaal van uitvoerend beslag op roerend goed melding maakt van de dag van verkoop van de in beslag genomen voorwerpen.

Wanneer die dag niet in acht kan worden genomen (b.v. door verdaging van de verkoop), dan wordt een nieuwe verkoopdag vastgesteld en aan de beslagene bij deurwaardersexploot betekend. Hij wordt tezelfdertijd aangemaand de verkoopverrichtingen bij te wonen.

De afwezigheid van de beslagene vormt echter geen beletsel voor de verkoop.

579. Tussen de aanmaning en de verkoopdag moeten ten minste 4 werkdagen gelaten worden.

Aangifte van de verkoop

580. Vooraleer hij tot de verkoop overgaat, doet de deurwaarder daarvan aangifte op het kantoor van de registratie. Hij maakt van die formaliteit melding in het proces-verbaal van verkoop.

Bekendmaking

581. De beslagene zowel als de beslaglegger hebben er alle belang bij dat zoveel mogelijk potentiële kopers naar de verkoop komen. Daarom is de bekendmaking die de verkoop moet voorafgaan, bij wet gereguleerd.

Aanplakbiljetten

582. De verkoop wordt ten minste 3 werkdagen tevoren bekendgemaakt door middel van 1 aanplakbiljet op de plaats waar de verkoop zal doorgaan.

Een bijkomend exemplaar wordt eveneens ten minste 3 werkdagen ervoor afgegeven door de gerechtsdeurwaarder aan de persoon van de schuldenaar of, indien dit niet mogelijk blijkt, onder gesloten omslag aan diens woonplaats achtergelaten. Dit bijkomend exemplaar mag niet aan de schuldenaar worden betekend.

583. De aanplakking van het biljet en de afgifte of achterlating van het bijkomend exemplaar, worden in één enkel PV vastgesteld wanneer zij in hetzelfde gerechtelijk arrondissement plaatsvinden.

Bekendmaking in de nieuwsbladen

584. Het publiek wordt eveneens van de verkoop ingelicht door middel van een bekendmaking in de nieuwsbladen. De bekendmaking mag, behoudens toelating van de beslagrechter, ten hoogste 2 maal in hetzelfde blad of 1 maal in 2 verschillende bladen worden opgenomen.

Tentoonstelling van de voorwerpen

585. Kunstvoorwerpen ter waarde van ten minste 500 EUR moeten vóór de verkoop worden tentoongesteld, hetzij op de plaats waar ze zullen worden te koop gesteld, hetzij op de plaats die de beslagrechter bepaalt.

Plaats van de verkoop

586. Behoudens andersluidende toelating van de beslagrechter, geschiedt de verkoop in een veilingzaal van de gerechtsdeurwaarders van het

arrondissement of, wanneer geen dergelijke zaal bestaat binnen een door de arrondissementskamer van de gerechtsdeurwaarders te bepalen straal, op de dichtst bij gelegen openbare markt, op de gewone dag en het gewone uur van de markt of op een zondag.

587. De verkoop van kunstvoorwerpen ter waarde van ten minste 500 EUR en de verkoop van effecten of deviezen worden door bijzondere bepalingen geregeld.

Proces-verbaal van weghaling van roerende goederen

588. Op de dag van de verkoop van de in beslag genomen voorwerpen, of eventueel vroeger, wanneer de omstandigheden dit noodzakelijk maken, laat de gerechtsdeurwaarder deze voorwerpen overbrengen naar de plaats van de verkoop en schiet hij de kosten ervan voor.

Wanneer dit overbrengen niet op dezelfde dag van de verkoop gebeurt, moet de gerechtsdeurwaarder een afzonderlijk proces-verbaal van weghaling opmaken. Hij moet dit ook doen wanneer de weghaling van roerende goederen op de dag zelf van de verkoop met moeilijkheden gepaard gaat.

589. In alle andere gevallen, d.w.z. voor zover:

- de verkoop plaatsheeft op dezelfde dag van de weghaling van roerende goederen;
- zonder moeilijkheden;

wordt de weghaling geakteerd in het proces-verbaal van verkoop (zie nr. 596).

Vorm van de verkoop

590. Na het voorlezen van de voorwaarden waaronder de verkoop doorgaat, wordt tot de eigenlijke veiling van de in beslag genomen goederen overgegaan.

591. De verkoop geschiedt bij opbod. De toewijzing wordt gedaan aan de meestbiedende, tegen gerede betaling, ongeacht het bedrag van de geboden prijs.

Bij niet-betaling wordt het goed onmiddellijk opnieuw verkocht op kosten van de persoon aan wie het werd toegewezen. Wanneer het tweede bod lager is dan het eerste, dat niet betaald werd, dan wordt het verschil ten laste van de eerste bieder geïnd.

Verkoop in der minne

592. De schuldenaar op wiens roerende goederen uitvoerend beslag is gelegd, kan de in beslag genomen goederen in der minne verkopen ten einde de opbrengst ervan te gebruiken om de schuldeisers te betalen.

De schuldenaar moet de hem gedane aankoopvoorstellen binnen tien dagen na de betekening van de beslaglegging meedelen aan de gerechtsdeurwaarder.

Wanneer de gerechtsdeurwaarder meent dat deze voorstellen ontoereikend zijn of wanneer de beslaglegger bewijst dat ze ontoereikend zijn, wordt niet ingegaan op het verzoek tot minnelijke verkoop. Indien het minnelijk aankoopaanbod wordt aanvaard, moet de prijs binnen acht dagen na die aanvaarding in handen van de optredende gerechtsdeurwaarder worden betaald. De deurwaarder maakt een proces-verbaal op van de verkoop in der minne.

Gebrek aan kopers

593. Daagt er geen enkele koper op, dan wordt de verkoop verdaagd, en de in beslag genomen voorwerpen worden, krachtens een toelating van de beslagrechter, naar de meest naburige markt of naar een andere meer geschikte plaats gevoerd.

Stopzetting van de verkoopverrichtingen

594. Zodra de verkoop een bedrag heeft opgebracht dat volstaat om de kosten en de schuldvorderingen van de beslagleggers en van de eventuele verzetdoende schuldeisers of schuldeisers die verzet op de prijs hebben gedaan te dekken, moeten de verkoopverrichtingen worden stopgezet en de nog niet verkochte voorwerpen aan de beslagene worden teruggegeven.

595. De schuldeisers die beslag hebben gelegd (er inbegrepen de beslagleggers bij vergelijking - zie nr. 568) hebben zich bekend gemaakt door middel van het bericht van beslag, maar het kan gebeuren dat ze niet de enigen zijn bij wie de beslagene in de schuld staat. Zodra de andere schuldeisers vernemen dat op de goederen van hun schuldenaar beslag is gelegd, tekenen zij verzet aan (vandaar de uitdrukking "eisers op verzet") ten einde betaling te bekomen uit de opbrengst van de verkoop. De eisers op verzet halen voordeel uit het beslag op grond van het principe dat het vermogen van de schuldenaar het gemeenschappelijk onderpand is van zijn schuldeisers. Ze moeten zich daartoe

echter wel kenbaar maken door verzet aan te tekenen. Dit mag gebeuren tussen de beslaglegging en de verkoop, tijdens de verkoop, en zelfs na de verkoop, voor zover, in dit laatste geval, de opbrengst van de verkoop nog steeds in bezit is van de optredende gerechtsdeurwaarder.

Proces-verbaal van verkoop

596. Een proces-verbaal van alle verkoopverrichtingen wordt door de gerechtsdeurwaarder opgemaakt. Het bevat de naam en de woonplaats van de kopers.

Dit proces-verbaal is aan de registratieformaliteiten onderworpen. Het wordt niet betekend en wordt gedurende 30 jaren bewaard in het archief van het kantoor van de ontvanger der belastingen die de verkoop heeft gevorderd.

Bestemming van de opbrengst van de verkoop

De ontvanger komt niet in samenloop met andere beslagleggende of verzetdoende schuldeisers

597. Wanneer uit de raadpleging van de berichten van beslag, delegatie en overdracht blijkt dat er naast de ontvanger der belastingen geen enkele andere schuldeiser is, en er ook geen verzetdoende eisers zijn, moet de opbrengst van de verkoop door de instrumenterende gerechtsdeurwaarder aan de ontvanger worden gestort. Hij mag evenwel de hem toekomende vervolgingskosten vooraf nemen (zie nrs. 676 e.v.).

De ontvanger komt in samenloop met andere beslagleggende of verzetdoende schuldeisers

598. In dit geval, moet de eventuele overmaking van het geheel of een gedeelte van de verkoopopbrengst aan de ontvanger worden voorafgegaan door een evenredige verdeling op initiatief van de instrumenterende gerechtsdeurwaarder. Deze handelwijze wordt verder toegelicht (zie nrs. 666 tot 675).

Aanrekening in ontvangst

599. De van de verkoop voortkomende sommen, die aan de ontvanger gestort zijn, worden in ontvangst aangerekend volgens de regels van nrs. 76 tot 86.

De aldus gedane aanrekening wordt aan de belastingschuldige bij ter post aangetekende brief medegedeeld en het eventuele overschot wordt hem terugbetaald.

Hinderpalen voor de verkoop

600. De voornaamste hinderpalen voor de verkoop zijn de vorderingen tot opeising of tot onttrekking, ingesteld door personen (met uitzondering van de beslagene) die op de eigendom van de in beslag genomen voorwerpen aanspraak maken.

Die vorderingen behoren tot de bevoegdheid van de beslagrechter.

601. Deze incidenten kunnen zich voordoen op het ogenblik zelf dat het beslag wordt gelegd, na het beslag (maar vóór de verkoop) en zelfs na de verkoop.

Afdeling 4. - Beslag op tak- en wortelvaste vruchten

Bijzonderheden in verband met het beslag op tak- en wortelvaste vruchten

602. Het beslag op tak- en wortelvaste vruchten, geregeld in de bijzondere bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek, is een handeling waardoor de ontvanger gerechtelijk de hand legt op de wortelvaste vruchten die aan een belastingschuldige toebehoren, ten einde ze rijp te doen verkopen en de verschuldigde belastingen van de prijs af te nemen.

Het kan slechts worden gelegd binnen 6 weken voor het gewone tijdstip waarop de vruchten rijp zijn.

603. Dit beslag maakt het mogelijk natuurlijke vruchten (1) of vruchten van nijverheid (2) te treffen, d.w.z. de periodieke voortbrengselen van de grond (de oogsten, de vruchten der bomen, de bomen, enz.), vooraleer ze van de grond zijn losgemaakt (3).

604. Er valt op te merken dat het beslag op tak- en wortelvaste vruchten wordt gelegd ten laste van de eigenaar van de vruchten. Deze is niet in alle gevallen eigenaar van de grond waarop de vruchten groeien.

Voorbeeld

A is blote eigenaar van een landbouwbedrijf waarvan B het vruchtgebruik heeft. Wanneer A nog belastingen verschuldigd is, dan mag geen beslag op tak- en wortelvaste vruchten worden gelegd op de aan B toebehorende vruchten (men zou de blote eigendom moeten onteigenen door middel van een uitvoerend beslag op onroerend goed). Is B daarentegen belasting schuldig, dan mogen deze vruchten aldus in beslag worden genomen en kan A (blote eigenaar) zich daartegen niet verzetten.

De procedure van beslag op tak- en wortelvaste vruchten is nauw verwant met die van het uitvoerend beslag op roerend goed

605. Behoudens de bijzonderheden uiteengezet in nrs. 602 tot 604, zijn de procedures van beslag op tak- en wortelvaste vruchten en van verkoop na beslag op tak- en wortelvaste vruchten nauw verwant met die van het uitvoerend beslag op roerend goed en van verkoop na uitvoerend beslag op roerend goed.

Het beslag op tak- en wortelvaste vruchten valt weliswaar onder sommige eigen regels, maar dit is een zeer bijzondere technische kwestie die vooral de gerechtsdeurwaarders aanbelangt die bij dit beslag betrokken zijn. Dit beslag is trouwens geleidelijk in onbruik geraakt.

-
- (1) Natuurlijke vruchten zijn deze die spontaan door de aarde worden opgeleverd.
 - (2) Vruchten van nijverheid zijn deze die door bebouwing worden verkregen.
 - (3) Zijn de vruchten van de grond losgemaakt op het ogenblik dat beslag wordt gelegd, dan moet worden opgetreden door middel van een uitvoerend beslag op roerend goed en niet door middel van een beslag op tak- en wortelvaste vruchten.

Afdeling 5. - Uitvoerend beslag op zee- en binnenschepen

Bijzonderheden in verband met het uitvoerend beslag op zee- en binnenschepen

606. Zoals voor het uitvoerend beslag op roerend goed of het beslag op tak- en wortelvaste vruchten, is voor het uitvoerend beslag op zee- en binnenschepen geen voorafgaande directoriale machtiging nodig.
607. Het wordt voorafgegaan door een dwangbevel waarvan het achterwege blijven niet kan worden verantwoord, zelfs niet door de hoogdringendheid.
608. Tot beslag mag onmiddellijk na het dwangbevel worden overgegaan, doch de schuldeiser mag niet meer dan één jaar laten verlopen na het dwangbevel, zo niet moet hij het dwangbevel vernieuwen vooraleer hij beslag legt.
609. Het exploot van beslag wordt binnen een termijn van 10 dagen ingeschreven in het immatriculatieregister dat ten kantore der scheepshypotheekbewaring wordt gehouden.
- De inschrijving is slechts geldig gedurende 3 jaren, behoudens vernieuwing vóór afloop van de termijn.
610. Binnen 8 dagen na de inschrijving, wordt tot de voorzitter van de rechtbank een verzoekschrift gericht met het doel een openbaar ambtenaar (notaris of deurwaarder) te doen aanwijzen die tot de verkoop moet overgaan.
611. Dit zijn enkele grondbeginselen van een ingewikkelde procedure, waarop in deze cursus niet verder kan worden ingegaan.

Afdeling 6. - Uitvoerend beslag op onroerend goed

612. Het uitvoerend beslag op onroerend goed heeft betrekking op de onroerende goederen die eigendom zijn van de belastingschuldige alsook op bepaalde onroerende rechten zoals het vruchtgebruik, de erfpacht of het recht van opstal.

Sinds 8.6.2007 kan het onroerend goed dat dient als hoofdverblijfplaats van de zelfstandige, natuurlijke persoon, onder bepaalde voorwaarden en mits vervulling van bepaalde formaliteiten niet voor beslag vatbaar worden verklaard. Het bestek van deze cursus beperkt er zich toe om deze mogelijkheid te vermelden maar gaat niet verder in op deze bijzondere vorm van onbeslagbaarheid van het onroerend goed.

Bijzonderheden in verband met het uitvoerend beslag op onroerend goed

613. De gedwongen onteigening van de onroerende goederen die aan een in gebreke blijvende belastingschuldige toebehoren, geschiedt op de wijze bepaald in het Gerechtelijk Wetboek. In bepaalde gevallen is het dwangbevel onderworpen aan de voorafgaande machtiging van de Gewestelijk directeur invordering (zie nr. 551).
614. Wanneer de schuldenaar slechts een gedeelte bezit in een onroerend goed of een onroerend recht dat men wil te gelde maken, dan moet vooraf aan de rechtbank de toelating gevraagd worden tot de verdeling. Deze toelating wordt gevraagd nadat de eventuele directoriale beslissing tot beslag op onroerend goed is verleend.
615. Het uitvoerend beslag op onroerend goed wordt voorafgegaan door een dwangbevel dat *kan* overgeschreven worden op het hypotheekkantoor van de plaats waar het onroerend goed gelegen is. Het dwangbevel mag niet weggelaten worden, zelfs niet in geval van dringende noodzakelijkheid.
- Binnen 24 uren na de akte van beslag op onroerend goed moet de deurwaarder een beslagbericht toezenden aan de griffier van de Rechtbank van eerste aanleg van de plaats van het beslag en eventueel van de woonplaats van de beslagene. Wanneer de beslagene een handelaar is moet ook een beslagbericht worden gezonden aan de griffier van de Rechtbank van koophandel.
616. Tot uitvoerend beslag op onroerend goed mag slechts 15 dagen na het dwangbevel worden overgegaan. De vervolgende schuldeiser mag niet meer dan 6 maanden laten verlopen tussen het dwangbevel en het beslag.
- Het is mogelijk telkens vooraleer de 6 maanden van de geldigheidstermijn van het bevel is vervallen, een nieuw dwangbevel te betekenen. Hiervoor moeten gegronde redenen bestaan die samengaan met de onmogelijkheid om de vervolgingen voort te zetten, b.v. ingevolge een verzet tegen de titel.
617. Het exploit van beslag *moet* uiterlijk binnen 15 dagen worden overgeschreven op het hypotheekkantoor van de plaats waar het goed gelegen is.
- Deze overschrijving geldt slechts voor 3 jaren, behoudens vernieuwing voor afloop van de termijn.
618. Vanaf de overschrijving van het beslag of van het dwangbevel kunnen vervreemdingen en hypotheekvestigingen, verricht na de overschrijving, en deze die daarvoor verricht zijn maar op dat ogenblik nog niet zijn over- of ingeschreven,

Invordering

niet meer worden ingeroepen tegen de beslaglegger en degene die het bevel heeft doen overschrijven.

619. Het dwangbevel voorafgaand aan het onroerend beslag blijft evenwel slechts 6 maanden geldig, wanneer het niet wordt gevolgd door een uitvoerend beslag. Het is immers mogelijk dat er een geldige reden is om de procedure, na de betekening en de overschrijving van het dwangbevel, voorlopig niet verder door te drijven, b.v. door het indienen van een aanneembaar afbetalingsplan.

In de veronderstelling dat er geen hypotheek werd genomen om de invordering van de schuld te waarborgen, zou de onbeschikbaarheid waarvan sprake in het nr. 618 vervallen na 6 maanden. Doch het is mogelijk door een nieuw dwangbevel, betekend en overgeschreven vóór het verval van het vorige, de rang van het eerste te behouden. Vernieuwing om de 6 maanden is dan wel noodzakelijk.

620. Wanneer de procedure moet worden doorgedreven, wijst de beslagrechter, op verzoek van de schuldeiser, een notaris aan om het goed te verkopen en de prijs te verdelen.

621. De wet op de collectieve schuldenregeling voorziet de mogelijkheid van verkoop uit de hand van in beslag genomen onroerende goederen. Het is van toepassing op alle onroerende goederen die het voorwerp uitmaken van een uitvoerend beslag.

Een aankoopbod vanwege de schuldenaar (binnen 8 dagen vanaf de betekening van het beslagexploot) moet aan de rechter worden medegedeeld. De rechter heeft ter zake een soevereine beoordelingsbevoegdheid. De verkoop uit de hand heeft als doel de opbrengst te optimaliseren. De beslagleggende schuldeiser kan ook aan de rechter machtiging vragen om het goed uit de hand te verkopen.

622. Tegen de beschikking van de rechter tot verkoop uit de hand is geen verzet of hoger beroep mogelijk, wel derdenverzet.

Tussenkomsst van de departementsadvocaten

623. Onmiddellijk na het overschrijven van het beslag en de ontvangst van de stukken, verzendt de ontvanger het dossier, samen met het voor eensluidend verklaarde uittreksel van het dwangschrift, de exploten van het dwangbevel en het beslag, evenals het uittreksel uit de kadastrale legger waarin ten minste twee aangrenzende onroerende goederen worden vermeldt, aan de juridische cel. Deze verzoekt de departementsadvocaat een verzoekschrift in te dienen bij de beslagrechter strekkende tot de aanstelling van een notaris met als taak over te gaan tot de verkoping en de verrichtingen van orde.

Hoofdstuk VIII. - De verschillende akten van onrechtstreekse vervolgingen

(art. 164 en 165 KB/WIB 92)

Afdeling 1. - Algemene opmerkingen

Belangrijke kenmerken

624. Er wordt aan herinnerd (zie nr. 506) dat onder de onrechtstreekse vervolgingen die vervolgingen worden verstaan die tegen derden worden gericht ten einde in hun handen beslag te leggen op enig goed dat de belastingschuldige toebehoort of toekomt.
625. Bij onrechtstreekse vervolgingen zijn altijd betrokken:
- de belastingschuldige die belastingen moet betalen (hij wordt, in de procedure van de onrechtstreekse vervolgingen, de beslagene genoemd);
 - de derde die goederen onder zich houdt die de belastingschuldige toebehoren of toekomen, en waarop men beslag wil leggen (die derde wordt in de procedure van onrechtstreekse vervolging, de derde-beslagene genoemd);
 - de schuldeiser (ontvanger der belastingen) die vervolgt en die beslaglegger wordt genoemd.

Niet voor beslag vatbare goederen

626. Evenals voor het uitvoerend beslag op roerend goed bestaan er bepaalde goederen die niet of slechts gedeeltelijk vatbaar zijn voor onrechtstreekse vervolgingen.

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen vier soorten schuldinvorderingen:

- 1° zijn in het geheel niet voor beslag vatbaar: de kinderbijslagen, de wezenpensioenen of -renten, de tegemoetkomingen aan andersvaliden, het gewaarborgd inkomen van bejaarden, het bestaansminimum, de bedragen uitgekeerd als maatschappelijke dienstverlening door de O.C.M.W.'s, enz.;
- 2° de sommen uitbetaald ter uitvoering van een arbeidscontract, of in het algemeen uitgekeerd aan een persoon die tegen loon onder het gezag van

Invordering

iemand anders arbeid verricht, kunnen slechts in beslag worden genomen voor de volgende gedeelten, vastgesteld per kalendermaand:

- bedragen die 944 EUR niet te boven gaan: nihil;
- bedragen boven 944 EUR tot en met 1.014 EUR: 20 %;
- bedragen boven 1.014 EUR tot en met 1.119 EUR: 30 %;
- bedragen boven 1.119 EUR tot en met 1.224 EUR: 40 %;
- bedragen boven 1.224 EUR: de totaliteit.

3° op verzoek van de beslagene kan de beslagrechter de beslagbeperkingen van 2° van toepassing maken op andere inkomsten, zo als inkomsten uit zelfstandige arbeid, uit kapitalen of huurinkomsten;

4° de vervangingsinkomsten (zoals pensioenen, werkloosheidsuitkeringen, uitkeringen wegens arbeidsongeschiktheid, invaliditeitsuitkeringen, enz.) kunnen slechts in beslag genomen worden voor de volgende gedeelten, vastgesteld per kalendermaand:

- bedragen die 944 EUR niet te boven gaan: nihil;
- bedragen boven 944 EUR tot en met 1.014 EUR: 20 %;
- bedragen boven 1.014 EUR tot en met 1.224 EUR: 40 %;
- bedragen boven 1.224 EUR: de totaliteit.

De bedragen voorzien in 2° en 4° worden vermeerderd met 58 EUR per kind ten laste. Het koninklijk besluit van 27.12.2004 bepaalt wat dient te worden verstaan onder kind ten laste. In hoofdorde wordt verstaan onder kind ten laste: elke persoon die de volle leeftijd van 25 jaar niet heeft bereikt of die valt onder het statuut van verlengde minderjarigheid, voor wie de titularis van de in beslaggenomen inkomsten voorziet in de kosten van huisvesting, onderhoud of opvoeding, ingevolge een verwantschap in eerste graad of in de hoedanigheid van zorgouder (het begrip zorgouder heeft zowel betrekking op de partner van een ouder die een nieuw gezin heeft gesticht als op de grootouder of elke andere persoon die, in de plaats van de ouder(s), voorziet in de huisvesting, het onderhoud of de opvoeding van het kind). Kunnen niettemin niet aanzien worden als zijnde ten laste, de kinderen die binnen twaalf maanden vóór de aangifte hebben beschikt over netto bestaansmiddelen die hoger zijn dan bepaalde, jaarlijks vastgestelde, bedragen.

De in 2° en 4° beoogde gedeelten, evenals de verhogingen per kind ten laste, worden jaarlijks aangepast rekening houdend met de evolutie van het indexcijfer. De hiervoor vermelde bedragen zijn van toepassing op 1.1.2008

627. Tot 31.12.2006 werden de in nr. 626 bedoelde bedragen niet meer beschermd vanaf het ogenblik dat ze werden gestort op een zichtrekening. Sinds 1.1.2007 genieten dezelfde bedragen die zijn gestort op een zichtrekening van een in de tijd beperkte bescherming.

Aldus zijn de beperkingen van het beslagbaar deel van de voormelde inkomsten eveneens van toepassing indien deze inkomsten worden gecrediteerd op een zichtrekening.

Deze bescherming geldt echter slechts voor een periode van 30 dagen vanaf de inschrijving van deze bedragen op de creditzijde van de zichtrekening; de berekening van het niet voor beslag vatbare gedeelte gebeurt naar evenredigheid van de dagen die overblijven sinds het beslag (in dertigsten) na het niet voor beslag vatbare gedeelte te hebben bepaald overeenkomstig de in nr. 626 uiteengezette regels.

Geen voorafgaande rechtstreekse vervolgingen

628. Een onrechtstreekse vervolging mag worden aangevat zonder dat tegen de belastingschuldige enige voorafgaande rechtstreekse vervolging is ingesteld.

629. Over het algemeen is het slechts nadat een aanmaning (zie nr. 448) en een aangetekende herinneringsbrief (zie nr. 453) zonder gevolg zijn gebleven, dat de ontvanger tot het instellen van vervolgingen zal beslissen en dat hij één van de procedures kiest, waarover hij kan beschikken (rechtstreekse of onrechtstreekse vervolgingen).

630. Het hoeft geen betoog (zie nr. 511) dat de ontvanger zich bij die keuze steeds moet laten leiden door de betrachting aan de belastingschuldige zo weinig mogelijk schade te berokkenen.

631. Aangezien in het algemeen geen vervolgingen mogen worden ingesteld voor bedragen kleiner dan 25 EUR - de vervolgingskosten zouden immers reeds meer belopen dan het te innen bedrag - mag ook niet door middel van onrechtstreekse vervolgingen worden opgetreden voor een bedrag lager dan 25 EUR, daar de kosten van opzoeken die door de derde-beslagene eventueel moeten worden verricht, ten laste van de beslaglegger worden gelegd. Saldi van minder dan 25 EUR mogen zonder meer in een vraag om ontlasting worden opgenomen (zie nrs. 256 e.v.) wanneer de betrokkene niet voldoet aan een aanmaning, en wanneer het niet gaat om een systematisch misbruik vanwege de belastingschuldige.

Voor de aanslagen opgenomen in ICPC is het niet langer noodzakelijk om een vraag om ontlasting op te maken voor de bedragen kleiner dan

Invordering

12,51 EUR. Deze bedragen mogen zonder meer in <ICBER> onder de code 20 worden opgenomen.

Afdeling 2. - Het uitvoerend beslag onder derden

Algemeen

632. Alhoewel de ontvanger der belastingen zo nodig steeds zijn toevlucht tot het uitvoerend beslag onder derden kan nemen, zal hij dit meestal slechts doen in de gevallen die opgesomd zijn in de nrs. 647 en 660.

Voornaamste bijzonderheden

Voorafgaand dwangschrift

633. Het uitvoerend beslag onder derden maakt het optreden van een gerechtsdeurwaarder noodzakelijk en moet dus worden voorafgegaan door een dwangschrift dat door de vervolgende ontvanger wordt uitgevaardigd.

Geen voorafgaand dwangbevel

634. Ten einde het verrassingselement, dat van essentieel belang is voor de uitvoering in handen van een derde, te laten spelen, moet die procedure niet door een dwangbevel worden voorafgegaan.

Het beslagexploot wordt echter aan de derde-beslagene betekend en binnen de 8 dagen aan de beslagene-belastingschuldige aangezegd.

Het uitvoerend beslag onder derden is permanent

635. Het beslag blijft van kracht zolang de belastingen, waarvoor beslag gelegd wordt, niet volledig betaald zijn in hoofdsom, interesten en kosten, en de derde-beslagene nog inkomsten, sommen of zaken onder zich houdt die de beslagene toekomen of toebehoren krachtens enige (stilzwijgende of uitdrukkelijke) verbintenis, contract of overeenkomst, die reeds bestond op het ogenblik van de ontvangst van het beslag door de derde-beslagene.

Bericht van beslag

636. Bij uitvoerend beslag onder derden wordt door de gerechtsdeurwaarder eveneens een bericht van beslag opgesteld (zie nr. 572).

Verplichtingen van de derde-beslagene

637. Deze verplichtingen zijn de volgende:

- 1° vanaf de ontvangst van het beslagexploot, mag hij zich niet meer ontdoen van de sommen of de zaken die het voorwerp van het beslag zijn, op straffe van gewoon schuldenaar te worden verklaard voor de oorzaken van het beslag;
- 2° hij moet binnen de 15 dagen na het derdenbeslag een verklaring afleggen omtrent de beslagen sommen of voorwerpen.

Inhoud van de verklaring van de derde-beslagene

638. Deze verklaring moet nauwkeurig alle elementen bevatten die de rechten van de partijen vastleggen, inzonderheid:

- de oorzaken en het bedrag van de schuld, de dag van haar opeisbaarheid en, eventueel, de wijze van de betaling;
- de bevestiging door de derde dat hij niet of niet meer de schuldenaar is van de belastingschuldige;
- de opgave van de beslagen onder derden, die reeds ter kennis van de derde-beslagene zijn gebracht;
- een omstandige staat van de roerende zaken die de derde onder zich houdt of die hij verschuldigd is, indien de uitvoering van het verzoek van de ontvanger de voorafgaande tegeldemaking van deze goederen vereist (b.v. effecten).

Afgifte in handen van de gerechtsdeurwaarder

639. Indien er geen betwistingen zijn en ten vroegste twee dagen na het verstrijken van een termijn van 15 dagen te rekenen vanaf de aanzegging van het beslag aan de belastingschuldige (zie nr. 634), is de derde-beslagene verplicht -

Invordering

voor zover zijn schuld zeker en eisbaar is - afgifte te doen aan de gerechtsdeurwaarder van de sommen die hij aan de beslagene verschuldigd is.

Slaat het derdenbeslag op zaken, dan worden deze te gelde gemaakt zoals inzake uitvoerend beslag op roerend goed.

Tussenkomsst van de departementsadvocaat

640. Wanneer hij niet voldoet aan de hem opgelegde verplichtingen (zie nrs. 637 en 639), kan de derde-beslagene schuldenaar worden verklaard voor het geheel of voor een gedeelte van de oorzaken van het beslag of veroordeeld worden de in beslag genomen sommen aan de gerechtsdeurwaarder te overhandigen.

De ontvanger moet dus tegenover de derde-beslagene een vonnis bekomen. Ten dien einde, zendt hij het volledige dossier van deze zaak via de juridische cel aan de departementsadvocaat toe, die het nodige zal doen om de derde-beslagene voor de beslagrechter te dagvaarden.

Wanneer er verzet is vanwege de belastingschuldige tegen het uitvoerend beslag onder derden, handelt de ontvanger op dezelfde wijze en doet de departementsadvocaat het nodige om de rechtspleging voor de beslagrechter voort te zetten.

Verjaring

641. De aanzegging van het uitvoerend beslag onder derden aan de beslagene (zie nr. 634) stuit de verjaring (zie nr. 207).

Afdeling 3. - De notificatie in handen van de derde-beslagenen

Algemeen

642. De bevoegde ontvanger kan, bij ter post aangetekende brief, in handen van een derde overgaan tot uitvoerend beslag onder derden op de aan de belastingschuldige verschuldigde of toebehorende sommen en zaken, tot beloop van het bedrag, geheel of gedeeltelijk, dat door deze laatste verschuldigd is uit hoofde van inkomstenbelastingen, ermee gelijkgestelde belastingen, voorheffingen, belastingverhogingen, nalatigheidsinteressen, boeten en kosten van vervolging of tenuitvoerlegging. Het beslag wordt eveneens bij een ter post aangetekende brief aan de belastingschuldige aangezegd.

Dit beslag (dat eveneens vereenvoudigd derdenbeslag of 247.7 wordt genoemd) heeft uitwerking vanaf de overhandiging van het stuk aan de geadresseerde.

Wanneer het beslag betrekking heeft op de in nr. 626 bedoelde inkomsten, bevat de aanzegging, op straffe van nietigheid, een aangifteformulier voor kind ten laste.

In geval hij niet akkoord gaat, kan de belastingschuldige tegen het beslag, bij ter post aangetekende brief, verzet aantekenen bij de bevoegde ontvanger binnen de 15 dagen te rekenen vanaf de afgifte ter post van de aanzegging van het beslag. De belastingschuldige moet binnen dezelfde termijn bij ter post aangetekende brief de derde-beslagene inlichten.

643. De notificatie geeft aanleiding tot het opmaken van het bericht van beslag (zie nr. 572).

Dit bericht wordt evenwel aangelegd door de met de invordering belaste ontvanger, die het aan de griffier van de Rechtbank van eerste aanleg (en eventueel van de Rechtbank van koophandel) zendt binnen 24 uren na het neerleggen ter post van het aangetekend verzoek.

644. Vanaf de ontvangst van de akte houdende derdenbeslag, mag de derde-beslagene de sommen of zaken die het voorwerp zijn van het beslag niet meer uit handen geven, op straffe van gewoon schuldenaar te worden verklaard voor de oorzaken van het beslag door de beslagrechter. ***

645. De derde-beslagene is gehouden binnen de 15 dagen na het derdenbeslag een verklaring te doen van de sommen of zaken, die het voorwerp uitmaken van het beslag. De verklaring van derde-beslagene wordt bij ter post aangetekende brief (of tegen ontvangstbewijs) verzonden aan de ontvanger en aan de beslagene (de belastingschuldige).

646. Indien hij zijn verklaring niet doet binnen 15 dagen na het derdenbeslag, kan de derde-beslagene, wanneer hij wordt gedagvaard voor de beslagrechter, gewoon schuldenaar worden verklaard voor het geheel of een deel van de oorzaken van het beslag (de verschuldigde belastingen). Te dien einde zendt de ontvanger het dossier aan de juridische cel, zonder dat hij voorafgaandelijk moet overgaan tot het leggen van een uitvoerend beslag onder derden.

647. De ontvanger dient over te gaan tot het gemeenrechtelijk uitvoerend beslag onder derden **door middel van een deurwaardersexploot** op de wijze bepaald in het Gerechtelijk Wetboek, wanneer blijkt:

1° dat de belastingschuldige zich verzet tegen het vereenvoudigd derdenbeslag;

Invordering

- 2° dat de derde-beslagene zijn schuld tegenover de belastingschuldige betwist;
- 3° dat de sommen en zaken het voorwerp zijn van een verzet of beslag onder derden, gedaan door andere schuldeisers vóór het vereenvoudigd derdenbeslag;
- 4° dat de zaken te gelde moeten worden gemaakt (v.b. titels).

648. In deze gevallen behoudt het door de ontvanger gelegde vereenvoudigd derdenbeslag zijn gevolgen wanneer door de ontvanger een uitvoerend beslag onder derden bij deurwaardersexploot wordt gelegd **binnen een maand** na de afgifte ter post van het verzet van de belastingschuldige of van de verklaring van derde-beslagene.

Na het verstrijken van die termijn wordt het vereenvoudigd derdenbeslag van de ontvanger immers als nietig en van generlei waarde beschouwd zodat de bewarende uitwerking van het verzoek eindigt en er gevaar is dat de derde-beslagene de beslagen sommen of zaken uit handen geeft (zie nr. 659).

Te onthouden voornaamste bijzonderheden

Voorafgaand dwangschrift

649. Het vereenvoudigd derdenbeslag (247.7) is de enige vervolging die de ontvanger zelf beslist en uitvoert (zie nr. 516).

Dit vereenvoudigd derdenbeslag omvat een dwangschrift.

Geen voorafgaand dwangbevel

650. Zoals het uitvoerend beslag onder derden moet ook het vereenvoudigd derdenbeslag niet door een dwangbevel voorafgegaan worden.

Toezening per aangetekende brief

651. Het vereenvoudigd derdenbeslag van de ontvanger, de verklaring van derde-beslagene, de aanzegging en het aangifteformulier voor kind ten laste (zie nrs. 642, 645 en 655) worden bij ter post aangetekende brief toegezonden.

Bericht van beslag

652. In geval van vereenvoudigd derdenbeslag, is het aan de ontvanger om het bericht van beslag, dat binnen 24 uren na het neerleggen ter post van het derdenbeslag moet worden verstuurd naar de griffie van de rechtbank, op te maken en te versturen.

Verplichtingen van de derde-beslagene

653. De derde-beslagene:

- mag de sommen die het voorwerp zijn van het beslag niet meer uit handen geven vanaf de ontvangst van het derdenbeslag;
- is gehouden aan de ontvanger verklaring te doen van alle sommen of zaken, die het voorwerp zijn van het beslag binnen de 15 dagen vanaf het derdenbeslag;
- beschikt over een termijn van 2 werkdagen vanaf het verstrijken van de termijn van 15 dagen te rekenen vanaf de aanzegging aan de belastingschuldige om zich in voorkomend geval te verzetten tegen het vereenvoudigd derdenbeslag, of om afgifte te doen in handen van de ontvanger, van het bedrag van het beslag.

654. Deze verplichting legt hem echter niet op:

- vóór de vervaldag te betalen;
- een afhouding te verrichten op het niet voor beslag vatbare gedeelte (zie nr. 626).

Inhoud van de verklaring van de derde-beslagene

655. De inhoud van de verklaring van derde-beslagene is dezelfde als deze voorzien in de rechtspleging van het gemeenrechtelijk uitvoerend beslag onder derden (zie nr. 638).

Indien de derde-beslagene niet tot betaling kan overgaan als gevolg van een verzet van de belastingschuldige (zie nr. 660), dient hij hiervan melding te maken in zijn verklaring.

Invordering

Synthese van het systeem

656. Het systeem bestaat er dus in van de derde-beslagene eerst een verklaring van derde-beslagene en vervolgens de betaling van de sommen die van hem worden gevorderd middels het vereenvoudigd derdenbeslag te bekomen.

Aansprakelijkheid van de derde-beslagene

657. Deze is zeer verregaand, in die zin dat wanneer hij niet nauwgezet zijn verklaring heeft gedaan binnen de 15 dagen van het derdenbeslag, hij kan gedagvaard worden voor de beslagrechter om gewoon schuldenaar te worden verklaard voor het geheel of een deel van de oorzaken van het beslag (zie nr. 646).

De gevolgen van het verzoek zijn permanent

658. De uitwerking van het vereenvoudigd derdenbeslag van de ontvanger wordt voortgezet zoals vermeld in nr. 635, behoudens dat hier beletsels kunnen ontstaan, die de ontvanger verplichten een gemeenrechtelijk uitvoerend beslag onder derden in de plaats te stellen van het vereenvoudigd derdenbeslag.
659. Bij ontstentenis van die indeplaatsstelling binnen de voorgeschreven termijn (zie nr. 662) wordt de notificatie als nietig beschouwd en verliest zij volledig haar uitwerking. Dit heeft geen gevolgen in verband met de verjaring, aangezien het vereenvoudigd derdenbeslag van de ontvanger de verjaring niet stuit (zie nr. 215).

Hinderpalen voor de uitvoering van het vereenvoudigd derdenbeslag

660. Indien uit de verklaring blijkt dat de derde-beslagene omwille van een van de redenen vermeld in nr. 647 in de onmogelijkheid is over te gaan tot afgifte, dient een gemeenrechtelijk uitvoerend beslag onder derden in de plaats te worden gesteld.
661. In alle andere gevallen (b.v. een schuldvordering op termijn) bestaat er geen aanleiding tot uitvoerend beslag onder derden en bewaart het vereenvoudigd derdenbeslag van de ontvanger haar volle uitwerking. Hetzelfde geldt indien uit de verklaring van derde-beslagene blijkt dat de schuldvordering van de belastingschuldige het voorwerp uitmaakt van een overdracht. De overdracht van schuldvordering maakt immers geen verzet uit.

Termijn om over te gaan tot uitvoerend beslag onder derden middels deurwaardersexploot

662. Het gemeenrechtelijk uitvoerend beslag onder derden middels deurwaardersexploot moet gelegd worden binnen een termijn van één maand te rekenen vanaf de afgifte ter post van de verklaring van derde-beslagene waarvan sprake in nr. 653.
663. Het uitvoerend beslag onder derden, dat na het verstrijken van die termijn is gelegd, is evenwel niet nietig, de kans bestaat dat door het beslag niets wordt gevat doordat de derde-beslagene intussen zijn handen heeft geledigd.

Berekening van de termijnen

664. Al de termijnen waarvan sprake in deze afdeling worden berekend overeenkomstig de regels van nr. 513.

Aanrekening in ontvangst

665. De sommen die van het uitvoerend beslag onder derden voortkomen en aan de ontvanger zijn gestort, worden in ontvangst aangerekend overeenkomstig de regels van nrs. 76 tot 86.

De ontvanger stelt de belastingschuldige bij ter post aangetekende brief in kennis van de bestemming die werd gegeven aan de betalingen. Het eventuele overschot wordt terugbetaald.

Hoofdstuk IX. - Samenloop tussen de schuldeisers

Enkele beschouwingen over de evenredige verdeling en de rangregeling

666. Zoals reeds meerdere malen is vermeld, vormen de goederen van de schuldenaar het gemeenschappelijk pand van zijn schuldeisers en wordt de opbrengst ervan onder hen evenredig verdeeld, tenzij onder die schuldeisers wettige redenen van voorrang bestaan.

Met andere woorden, de schuldeisers van éénzelfde schuldenaar hebben de mogelijkheid zich voor hun respectieve schuldvorderingen te laten betalen op de verkoopprijs van de goederen van hun schuldenaar (zie nr. 594).

667. Wanneer de verkoopprijs gelijk is aan of meer bedraagt dan de te betalen schuldvorderingen, doen er zich weinig of geen moeilijkheden voor. Anders is het wanneer de vorderingen meer dan de verkoopprijs bedragen.

In dit geval wordt de verkoopprijs evenredig onder de schuldeisers verdeeld, rekening houdende met de wettige redenen van voorrang die ieder van hen heeft doen gelden.

668. De procedures die tot de bedoelde verdeling leiden, staan bekend onder de volgende benamingen:

1° de evenredige verdeling;

2° de rangregeling.

669. De rangregeling is van toepassing telkens wanneer het onder de schuldeisers te verdelen bedrag voortkomt van de verkoop van een onroerend goed, een zee- of een binnenschip en sommige mededingende schuldeisers een hypotheek of een voorrecht op het verkochte goed doen gelden.

670. In alle andere gevallen wordt de evenredige verdeling toegepast.

671. Beide procedures strekken ertoe de opbrengst van de verkoop der goederen van de schuldenaar onder de schuldeisers te verdelen, in voorkomend geval met inachtneming van de voorkeurrechten die de betrokkenen inroepen.

Zij worden toevertrouwd aan ministeriële ambtenaren (gerechtsdeurwaarders, notarissen), of zelfs, in sommige gevallen, wanneer de te verdelen opbrengst voortkomt van de verkoop van een zee- of binnenschip, aan de beslagrechter, bijgestaan door een vereffenaar. De ministeriële ambtenaren moeten de berichten van beslag, delegatie, overdracht en van collectieve schuldenregeling raadplegen alvorens tot de verdeling over te gaan.

672. Bij gelijke rechten (afwezigheid van rechtsgronden tot voorrang of identieke rechtsgronden tot voorrang) geschiedt de verdeling pondspondsgewijs, d.w.z. dat iedere schuldeiser een aandeel in de opbrengst van de verkoop ontvangt, dat wordt bepaald volgens de verhouding van het bedrag van zijn vordering tot het totaal van de vorderingen (zie nr. 362, voorbeeld III).
673. Bestaan er rechtsgronden tot voorrang van verschillende hoedanigheid of rang, dan worden de schuldeisers betaald volgens de hoedanigheid of de rang van hun respectieve vorderingen en zulks tot de te verdelen som volledig is opgebruikt (zie nr. 362, voorbeeld IV). De rangregeling is dus de rangschikking van de schuldeisers in de volgorde waarin ze moeten worden betaald.
674. Blijft er na die rangregeling nog een overschot, dan wordt dit laatste pondspondsgewijs onder de niet bevoorrechte schuldeisers verdeeld.
675. De evenredige verdeling en de rangregeling kunnen in der minne (akkoord tussen alle partijen) plaatsvinden. Indien er blijvende moeilijkheden zijn wordt de zaak aanhangig gemaakt bij de rechtbank.

Hoofdstuk X. - Vervolgingskosten

(art. 172 tot 174, KB/WIB 92)

Afdeling 1. - Algemeen

676. Het ligt voor de hand dat het geven van een opdracht tot vervolgen aan een gerechtsdeurwaarder kosten veroorzaakt, vervolgingskosten genoemd.

Die vervolgingskosten, die integraal aan de gerechtsdeurwaarder toekomen, zijn vastgesteld in het tarief voor akten van gerechtsdeurwaarders in burgerlijke en handelszaken. Ze bestaan uit gegradueerde en evenredige rechten (de eigenlijke erelonen), vacatierechten (vergoedingen per uur), vaste rechten (voor het verstrekken van informaties en geschriften), kosten (b.v. de reisvergoeding voor de verplaatsingen) en de uitschotten (door de gerechtsdeurwaarder te betalen aan derden, b.v. aan getuigen).

677. Er mogen door de gerechtsdeurwaarders geen hogere kosten worden aangerekend dan deze in het tarief vastgesteld, en zij mogen geen gehele of gedeeltelijke kwijtschelding verlenen van de aan hen als VK verschuldigde bedragen.

Afdeling 2. - De vervolgingskosten zijn ten laste van de belastingschuldigen

678. De VK vallen uiteraard ten laste van de belastingschuldige. Overeenkomstig hetgeen werd gezegd onder nr. 84 worden ze steeds eerst vooraf genomen van de betalingen die door de betrokken belastingschuldige worden uitgevoerd. Er zijn echter gevallen waarin dit onmogelijk is ofwel niet billijk.

679. De inning van de VK is onmogelijk wanneer de belastingschuldige in staat van onvermogen verkeert. De kosten worden dan ten laste genomen door de Staat, aangezien de gerechtsdeurwaarder deze niet mag kwijtschelden.

Indien het echter zou gaan om een belastingschuldige die kennelijk onvermogen is, worden de kosten niet ten laste van de Staat genomen, doch moeten ze worden vereffend door diegene die de kosten heeft veroorzaakt (de ontvanger of de gerechtsdeurwaarder) tegen een naar zijn weten onvermogen schuldenaar.

680. De inning van de kosten is niet gerechtvaardigd wanneer de belastingschuldige kan bewijzen dat hij betaald had op het ogenblik van de betekening van de akte, of wanneer vervolgingen werden ingesteld voor een volledig door een administratieve of rechterlijke beslissing ontheven aanslag.

Hoofdstuk XI. - Uitvoeringsimmunititeit van publiekrechtelijke rechtspersonen

Afdeling 1. - Algemene regel

681. De goederen die toebehoren aan de Staat, de Gewesten, de Gemeenschappen, de provincies, de gemeenten, de instellingen van openbaar nut en, in het algemeen, aan alle publiekrechtelijke rechtspersonen, zijn niet vatbaar voor beslag.

Afdeling 2. - Afwijkingen

Afwijkingen die gelden voor alle schuldeisers

682. In afwijking van de regel, vermeld in het vorige nummer, kunnen de schuldeisers van publiekrechtelijke rechtspersonen wel beslag leggen op:

- 1° de goederen waarvan de bedoelde publiekrechtelijke rechtspersonen verklaard hebben dat ze in beslag kunnen worden genomen (die verklaringen moeten worden neergelegd op de plaats waar de betekening van de gerechtelijke akten aan die rechtspersonen moet gebeuren);
- 2° indien de publiekrechtelijke rechtspersoon geen dergelijke verklaring heeft afgelegd of indien de tegeldemaking van de in de verklaring opgenomen goederen niet volstaat om de schuldeiser te voldoen, op de goederen die voor deze rechtspersonen kennelijk niet nuttig zijn voor de uitoefening van hun taak of voor de continuïteit van de openbare dienst.

De publiekrechtelijke rechtspersonen genieten dus alleen uitvoeringsimmunititeit ten aanzien van de goederen die ze nodig hebben om hun taak te kunnen uitoefenen en om de continuïteit van de openbare dienst te verzekeren.

683. Indien de schuldeiser van een publiekrechtelijke rechtspersoon beslag legt op goederen waarvan die rechtspersoon niet verklaard heeft dat ze in beslag genomen kunnen worden, kan de beslagen publiekrechtelijke rechtspersoon verzet doen tegen het beslag bij exploit dat aan de beslaglegger wordt betekend, samen met een dagvaarding om te verschijnen voor de beslagrechter. De rechtsvordering schorst de tenuitvoerlegging en moet, op straffe van verval, worden ingesteld binnen een maand te rekenen van het beslagexploit betekend aan de schuldenaar.

684. In diezelfde hypothese (beslag gelegd op goederen waarvan de rechtspersoon niet verklaard heeft dat ze in beslag genomen worden) kan

Invordering

de beslagen rechtspersoon ook andere goederen ter beslagneming aan de beslaglegger aanbieden. Het aanbod is bindend voor de beslagleggende schuldeiser indien het goed op het Belgische grondgebied gelegen is en de tegeldemaking ervan volstaat tot voldoening van de schuldeiser. Indien de beslagleggende schuldeiser betwist dat deze dubbele voorwaarde vervuld is, wordt de zaak voor de beslagrechter gebracht.

Afwijking inzake BV

685. Om een correcte invordering van de BV te verzekeren zijn er bij KB bepaalde uitzonderingen voorzien op de regel van de uitvoeringsimmunititeit van de publiekrechtelijke rechtspersonen.

Bijzondere regel voor sommige economische overheidsbedrijven

686. De autonome overheidsbedrijven (waaronder de NMBS-Holding, Delcredere, BIAC, belgocontrol, ...) genieten immunititeit van tenuitvoerlegging voor de goederen die geheel of gedeeltelijk bestemd zijn voor de uitvoering van hun taken van openbare dienst. Hun overige goederen zijn wel vatbaar voor gedwongen tenuitvoerlegging.

Afdeling 3. - Beslag onder derden in handen van publiekrechtelijke rechtspersonen

687. Het spreekt vanzelf dat de ontvanger beslag onder derden kan leggen in handen van de bedoelde rechtspersonen op sommen, waarden of zaken die toebehoren of verschuldigd zijn aan natuurlijke personen of aan privaatrechtelijke rechtspersonen, die schuldenaars van belastingen zijn.
688. In dergelijk geval worden de vervolgingen immers ingesteld tegen de belastingschuldenaar, en niet tegen de publiekrechtelijke rechtspersoon, die de sommen, waarden of zaken onder zich houdt.

TITEL VI. - BEWAREND BESLAG**Hoofdstuk I. - Algemeen****Geen uitvoerend beslag wanneer het onmiddellijk verschuldigde gedeelte gelijk is aan 0 EUR**

689. Indien de belastingschuldige bezwaar heeft ingediend tegen een belastingaanslag en het onmiddellijk verschuldigde gedeelte op 0 EUR is bepaald of volledig is betaald, kan de ontvanger vóór de definitieve afhandeling van het fiscaal geschil niet tot gedwongen tenuitvoerlegging overgaan (zie nrs. 471 tot 481).

De ontvanger kan enkel bewarende maatregelen nemen om de latere invordering van de belastingschuld te waarborgen. Een van die waarborgmaatregelen is het bewarend beslag.

Machtiging van de beslagrechter

690. In principe moet de schuldeiser vooraf de toelating van de beslagrechter vragen om bewarend beslag te kunnen leggen.

Als de schuldeiser echter reeds een vonnis heeft bekomen dat de schuldenaar veroordeelt, mag hij zonder voorafgaande machtiging bewarend beslag doen leggen, zelfs wanneer het vonnis voorlopig niet kan ten uitvoer gelegd worden omdat er hoger beroep is ingesteld.

De ontvanger kan zonder voorafgaande machtiging bewarend beslag leggen om de invordering te waarborgen van een ingekohierde belastingschuld.

Als de belastingschuld daarentegen niet in een kohier is opgenomen, moet de ontvanger in de regel toelating vragen aan de beslagrechter om bewarend beslag te mogen leggen.

Voorwaarden

691. Er mag niet systematisch bewarend beslag worden gelegd. Het Gerechtelijk Wetboek maakt de mogelijkheid om bewarend beslag te leggen inderdaad afhankelijk van de volgende voorwaarden:

- 1° de hoogdringendheid: deze voorwaarde is vervuld wanneer de schuldeiser ernstig kan vrezen dat de invordering van zijn schuldvordering in gevaar

Invordering

is, hetzij dat de schuldenaar zijn onvermogen bewerkstelligt of poogt te bewerkstelligen, hetzij dat objectieve elementen een bestaande of dreigende toestand van onvermogen doen ontstaan;

2° de schuldvordering waarvoor het beslag wordt gel egd, moet:

- zeker zijn, d.w.z. een voldoende blijk van gegrondheid vertonen om het bewarend beslag te leggen;
- opeisbaar zijn, d.w.z. thans verschuldigd zijn (de vervalldag moet dus verstreken zijn);
- vaststaand zijn: het bedrag van de schuldvordering moet bepaald of minstens voor voorlopige raming vatbaar zijn.

Voorwerp

692. Bewarend beslag kan op alle soorten goederen gelegd worden: roerende goederen, onroerende goederen en schepen. Schuldvorderingen kunnen gevat worden door een bewarend beslag onder derden.

Geldigheidsduur en vernieuwing van het beslag

693. Een bewarend beslag is in de regel slechts 3 jaar geldig. Daarna vervalt het van rechtswege, tenzij de schuldeiser aan de beslagrechter machtiging vraagt om het bewarend beslag te vernieuwen.

De geldigheidsduur van 3 jaar wordt geschorst gedurende het rechtsgeding dat handelt over de schuldvordering tot zekerheid waarvan het bewarend beslag is gelegd. Voor het bewarend beslag op onroerend goed geldt die schorsing evenwel slechts indien aan bepaalde publiciteitsvereisten wordt voldaan.

In geval van bezwaar, is het onontbeerlijk dat de ontvanger het bewarend beslag vernieuwt alvorens de bedoelde termijn van 3 jaar is verstreken. Het bezwaar op zich kan immers niet worden gelijkgesteld met een vordering over de zaak zelf in de zin van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende het bewarend beslag, vermits de procedure voor de Gewestelijk directeur taxatie niet langer een rechtsprekend karakter heeft, doch louter een administratieve filter vormt. Daarentegen moet de ontvanger het bewarend beslag niet vernieuwen indien binnen de termijn van 3 jaar een vordering in rechte betreffende het fiscale geschil wordt ingeleid. Een dergelijke vordering geldt immers als een vordering over de zaak zelf.

Vorm

694. Bewarende beslagen worden steeds gelegd bij deurwaardersexploot. De ontvanger stelt daartoe een dwangschrift op dat hij aan de gerechtsdeurwaarder bezorgt.

Een bewarend beslag moet niet voorafgegaan worden door een dwangbevel.

Beslagbericht

695. De deurwaarder is bij een bewarend beslag, net als bij een uitvoerend beslag, gehouden een beslagbericht op te maken.

Omzetting in uitvoerend beslag

696. Een bewarend beslag kan worden omgezet in een uitvoerend beslag.

Stuiting van de verjaring

697. De betekening van het bewarend beslag aan de beslagene en de aanzegging van het bewarend derdenbeslag aan de beslagene stuiten de verjaring.

Hoofdstuk II. - Bewarend beslag op roerend goed

Procedure

698. Het bewarend beslag op roerend goed geschiedt volgens de regels inzake uitvoerend beslag op roerend goed en, indien het wortelvaste vruchten betreft, zoals bij beslag op tak- en wortelvaste vruchten.

699. Er zijn echter een aantal bijzonderheden.

Zo gaat aan het bewarend beslag op roerend goed geen enkel bevel vooraf.

Het exploit van bewarend beslag op roerend goed moet, op straffe van nietigheid, de betekening bevatten van het verzoekschrift aan de beslagrechter en van diens beschikking die het beslag toestaat. Wanneer het bewarend beslag zonder voorafgaande machtiging wordt gelegd, moet het exploit de betekening bevatten van het vonnis dat de schuldeiser toelaat om zonder voorafgaande machtiging van de rechter bewarend beslag te leggen.

Indien de ontvanger bewarend beslag legt voor een betwiste belastingschuld, moet het exploit een kohieruittreksel bevatten en een afschrift van de uitvoerbaarverklaring.

Geldigheidsduur en vernieuwing

700. Het bewarend beslag op roerend goed geldt gedurende 3 jaren met ingang van de datum van de beschikking van de rechter die het beslag toestaat. Indien het beslag is gelegd zonder voorafgaande machtiging, gaat de geldigheidstermijn in vanaf de datum van het beslagexploit.

De beslagrechter die het beslag toestaat kan de geldigheidstermijn beperken.

Na het verstrijken van de geldigheidstermijn houdt het bewarend beslag van rechtswege op gevolgen te hebben tenzij het met de machtiging van de beslagrechter vernieuwd wordt. De beschikking die de vernieuwing toestaat moet aan de beslagene worden betekend vóór het verstrijken van de geldigheidstermijn van het vroegere beslag, zo niet wordt de beschikking als niet bestaande beschouwd.

De duur van de vernieuwing wordt bepaald door de rechter die ze toestaat. De nieuwe termijn gaat in bij het verstrijken van de geldigheidstermijn van het beslag dat vernieuwd is.

Hoofdstuk III. - Bewarend beslag op onroerend goed

Zeldzame maatregel

701. De ontvanger moet slechts zelden overgaan tot bewarend beslag op onroerend goed. Hij kan de invordering op de onroerende goederen van de belastingschuldige meestal efficiënt waarborgen door de inschrijving van de wettelijke hypotheek van de Schatkist op de onroerende goederen van de belastingschuldige. De inschrijving van de wettelijke hypotheek verleent de ontvanger voorrang op de andere schuldeisers, terwijl het bewarend beslag de ontvanger geen voorrang verleent.

De ontvanger moet enkel tot bewarend beslag op onroerend goed overgaan voor fiscale rechten waarvoor de hypotheek van de Schatkist niet geldt (b.v. een belangrijke belastingverhoging) of wanneer de wettelijke hypotheek niet meer kan worden ingeschreven (belastingsschuldige die sedert meer dan 3 maanden overleden is).

Procedure

702. Voor het bewarend beslag op onroerend goed gelden de algemene regels van het uitvoerend beslag op onroerend goed.

Aan het bewarend beslag op onroerend goed moet evenwel geen bevel voorafgaan en het beslagexploot moet op straffe van nietigheid de betekening bevatten van het verzoek aan de beslagrechter en diens beschikking die het beslag toelaat. Als het beslag zonder voorafgaande machtiging wordt gelegd, moet het exploot de betekening bevatten van het vonnis dat toelaat om zonder machtiging beslag te leggen indien dat vonnis nog niet betekend is.

De beschikking die een bewarend beslag op onroerend goed toestaat moet binnen een maand gevolgd worden door een beslagexploot dat binnen diezelfde termijn ter overschrijving in de registers van de hypotheekbewaarder wordt aangeboden, zo niet wordt de beschikking als niet bestaande beschouwd.

Geldigheidsduur en vernieuwing

703. De geldigheidstermijn van 3 jaar vangt voor het bewarend beslag op onroerend goed aan met ingang van de dagtekening van de overschrijving ervan.

De machtiging om het beslag te vernieuwen moet op straffe van verval minstens 15 dagen vóór het verstrijken van de geldigheidstermijn van het beslag

Invordering

gevraagd worden. De beschikking die het beslag toestaat wordt aan de schuldenaar betekend en wordt als niet bestaande beschouwd als de vernieuwing van de overschrijving niet gevraagd is vóór het verstrijken van de geldigheidstermijn van het vroegere beslag.

De vernieuwing geldt voor 3 jaar vanaf de dag waarop de overschrijving vernieuwd wordt.

Gevolgen

704. De beslagen schuldenaar blijft in het bezit van de in beslag genomen goederen en mag er het genot van hebben als een goede huisvader.

Het bewarend beslag op onroerend goed doet geen voorrang ontstaan ten voordele van de beslagleggende schuldeiser.

Vanaf de dag van de overschrijving van het beslag kan geen vervreemding of hypotheekvestiging in verband met het beslagen onroerend goed meer worden tegengeworpen aan de beslaglegger. Dat geldt ook voor vervreemdingen en hypotheekvestigingen die dateren van vóór de dag van de overschrijving van het beslag, maar die op die dag nog niet over- of ingeschreven waren.

Hoofdstuk IV. - Bewarend beslag onder derden

Geen machtiging vereist wanneer er een titel bestaat

705. Iedere schuldeiser kan, op grond van authentieke of onderhandse stukken bij deurwaardersexploot bewarend beslag leggen in handen van een derde op de bedragen of zaken die deze aan zijn schuldenaar verschuldigd is.

Zelfs wanneer er geen titel bestaat kan de rechter, op verzoekschrift, derdenbeslag toestaan.

Gevolgen

706. Vanaf de ontvangst van de akte van derdenbeslag, mag de derde-beslagene de beslagen sommen of zaken niet meer uit handen geven. Zo niet kan hij eenvoudig schuldenaar verklaard worden van de oorzaken van het beslag.

Binnen 15 dagen na het derdenbeslag is de derde-beslagene gehouden de verklaring te doen van de sommen of zaken die het voorwerp zijn van het beslag. Hij zendt die toe aan de beslaglegger of aan de optredende deurwaarder en aan de beslagen schuldenaar.

Wanneer hij zijn verklaring niet binnen de wettelijk bepaalde termijn of niet nauwkeurig heeft gedaan, kan de derde-beslagene geheel of gedeeltelijk schuldenaar worden verklaard van de oorzaken en de kosten van het beslag.

Procedure

707. De akte van derdenbeslag wordt binnen 8 dagen na de ontvangst ervan door de derde-beslagene aangezegd aan de schuldenaar.

Geldigheidsduur en vernieuwing

708. De geldigheidsduur van 3 jaar vangt aan met ingang van de beschikking die het beslag toestaat of, indien er geen beschikking is verleend, te rekenen vanaf het exploot.

De rechter die de vernieuwing toestaat, bepaalt de duur ervan. De termijn gaat in vanaf het verstrijken van de geldigheidsduur van het vernieuwde beslag. De beschikking die de vernieuwing toestaat wordt als niet bestaande

Invordering

beschouwd, wanneer deze niet vóór het verstrijken van de geldigheidsduur van het vroegere beslag betekend is aan de beslagene en aan de derde-beslagene.

Hoofdstuk V. - Bewarend beslag op zee- en binnenschepen

709. Deze specifieke procedure wordt niet besproken in deze cursus.

**Hoofdstuk VI. - Omzetting van een bewarend beslag
in een uitvoerend beslag**

710. Indien de ontvanger bewarend beslag heeft gelegd om de invordering van betwiste belastingen te waarborgen, moet hij, eens het fiscale geschil definitief is beslecht, geen nieuw beslag leggen. Het volstaat dat het bewarend beslag in een uitvoerend beslag wordt omgezet.

Deze omzetting geschiedt door de betekening aan de belastingschuldige van een dwangsbijlage, een bevel tot betalen en van de definitief geworden beslissing (beslissing van de Gewestelijk directeur taxatie) of van de beslissing die in kracht van gewijsde is gegaan (uitspraak door de rechterlijke instantie die gevat is door het fiscale geschil), wat impliceert dat de beslissing niet meer voor enig rechtsmiddel vatbaar is.